T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MECMUA-İ İLAHİYAT 06 MİL YZ A 6464 İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

KÜBRA DERNEK
22723047

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. İBRAHİM SONA

2026

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MECMUA-İ İLAHİYAT 06 MİL YZ A 6464 İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

KÜBRA DERNEK
22723047
ORCID NO: 0009-0006-4288-5099

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. İBRAHİM SONA

MART 2026

Kübra DERNEK tarafından hazırlanan "MECMUA-İ İLAHİYAT 06 MİL YZ A 6464 İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİFİ" başlıklı çalışma, **06.03.2026** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunmuş ve jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Türk Edebiyatı Programında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman	**İmza**
Doç. Dr. İbrahim SONA	……

Jüri Üyeleri	**İmza**
Dr. Öğretim Üyesi Ali Emre ÖZYILDIRIM	……
Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ	……

ÖZET

MECMUA-İ İLAHİYAT 06 MİL YZ A 6464
İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

Mecmualar, içeriğinde zengin muhteva barındırdığından ait oldukları dönemin kültürünü, toplum ve edebî yapısını yansıtan önemli kaynaklardandır. Mecmualarda hemen hemen her konuda yazılmış, duyulmuş bir eserle karşılaşmak mümkündür. Kaynaklarda hiç rastlanmayan yazarların ve daha önce tespit edilmemiş eserlerin gün yüzüne çıkmasına olanak sağlayan mecmualar, edebiyat tarihinin yeniden değerlendirilmesine katkı sağlayan eserlerdir. Daha önce bilinen bir yazarın bilinmeyen bir eseri ile karşılaşmak mümkünken; bilinen eserin farklı varyantlarını da mecmuada görmek mümkündür. Mürettip veya derleyen ilgi duyduğu konuları, beğendiği şairleri, belli yüzyıllarda yaşamış şahsiyetleri, özel konuları veya eserleri ele aldığından mecmualar bu açılardan çok kıymetlidir. Böylelikle mürettibin kişiliği hakkında bir bilgi olmasa dahi bir çıkarım yapmak mümkün olabilmektedir.

Bu çalışmada, genel hatlarıyla bilinen şiir mecmuaları dışında "resâil" türünde mensur eserlerle de karşılaşılmıştır. Çalışmaya konu olan mecmua, Ankara Millî Kütüphane'de 06 Mil Yz A 6464 koleksiyon numaralı *Mecmû'a-i Eş'âr ve Resâ'il* şeklinde kayıtlı manzum-mensur karışık bir mecmuadır. Mecmuanın tertibi konusunda bir bilgi olmasa da 13. ve 19. yüzyıllar arasında yaşamış şairleri barındırmaktadır. Mecmuada hacim bakımından en çok gazel nazım şekline yer verilmiştir. Türkçe şiirler yoğunlukta olup Arapça ve Farsça manzum/mensur parçalar da mevcuttur.

Çalışma, üç ana başlıktan müteşekkildir. "İnceleme", "Metin" ve "MESTAP'a göre tasnif" kısmıdır. Metin kısmında, mecmuanın Latin harflerine transkribi yapılmıştır. İncelemede ise mecmua ve mecmua tasnifi, mecmuanın muhtevası ve biçimsel özellikleri hakkında bilgi verilmiş olup bu bilgiler gerekli görüldüğünde tablolarla desteklenerek bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Klasik Türk Edebiyatı, Halk Edebiyatı, MESTAP

ABSTRACT

MECMUA-İ İLAHİYAT 06 MİL YZ A 6464
REVİEW-TEXT-CLASSIFICATION ACCORDING TO MESTAP

Mecmuas are important sources that reflect the culture, society, and literary structure of their era, as they contain rich content. In mecmuas, it is possible to encounter works written on almost every subject and heard about. Mecmuas enable the discovery of previously unknown authors and works, contributing to the re-evaluation of literary history. While it is possible to encounter an unknown work by a previously known author, it is also possible to see different variants of a known work in an mecmua. Mecmuas are highly valuable in this regard, as the compiler or editor addresses topics that interest them, poets they admire, figures who lived in certain centuries, specific topics, or works. Thus, even if there is no information about the compiler's personality, it is possible to make inferences.

In this study, in addition to the well-known poetry mecmuas, prose works of the "resâil" type were also encountered. The mecmua in question is a mixed collection of poetry and prose entitled Mecmû'a-i Eş'âr ve Resâ'il, catalogued at the Ankara Millî Kütüphane under collection number 06 Mil Yz A 6464. Although there is no information about the arrangement of the mecmua, includes poets who lived between the 13th and 19th centuries. Gazel is the most common verse form in the mecmua in terms of volume. Turkish poems are predominant, but there are also Arabic and Persian rhymed/prose pieces.

The study consists of three main sections. One is the "Review" the other is the "Text" and "Classification according to MESTAP". In the text chapter, the mecmua has been transcribed into Latin letters. The study provides information on the classification of mecmuas and mecmua, their content, and their formal characteristics, supported by tables where necessary.

Keywords: Mecmua, Classical Turkish Literature, Folk Literature, MESTAP

ÖN SÖZ

Edebiyat tarihi açısından oldukça önemli olan mecmuaların içerisinde yer alan bilgilerin değeri ve önemi yadsınamaz. Bu çalışmanın temel amacı edebiyat tarihinde önem arz eden eserlerden birini araştırmacılara sunup literatüre kazandırmaktır. 81 varaktan müteşekkil olan bu mecmuada ferağ kaydı bulunmadığından mürettip ve tertip edilme tarihi hakkında net bilgi vermek mümkün değildir. Mecmua, şiir ve resâil mecmuası olarak kütüphaneye kaydedilmiştir. Mecmuanın muhtevası incelendiğinde güfte, nazire, hutbe, deyim-atasözü, aidîyet/mensûbîyet durumlarına göre de değerlendirilebilecek niteliktedir. Çünkü mecmuada; birçok güfte ve makama, nazireye, deyim ve atasözüne, belli bir aidîyet/ mensûbîyete sahip şairlere (tasavvufî bağlamda tarikatlara bağlılık), Cuma hutbesine, muammaya ve ilahilere yer verilmiştir. Halk hekimliğinden ilaç tarifleri, ayet, hadis, ebced hesabı gibi konulardan parçalar taşıması açısından da önem arz etmektedir.

Mecmua, inceleme, metin ve MESTAP'a göre tasnif olmak üzere üç bölümde ele alınmıştır. Genel hatlarıyla üç temel başlıktan oluşan mecmuada ilk bölümdeki "Giriş" kısmında mecmua ve mecmuaların tasnifi konusuna değinilmiştir. Giriş kısmından sonraki bölümde mecmuanın nüsha tavsifi, muhtevası, mecmuada yer alan güfteler ve makamları, şiirlerin vezinleri, şiirlerin nazım şekilleri, mecmuanın dil ve imla hususiyetleri, mecmuadaki mensur metinlere dair açıklamalar, mecmuanın mürettibi hakkında değerlendirme, şairler hakkında bilgiler, mecmuada yer alan atasözü ve atasözü niteliği taşıyan söz öbekleri/ cümleleri, mecmuadaki deyimler, mecmuada yer alan tarikatlara dair örnekler üzerinden bilgilendirici nitelikte değerlendirme açısından bilgiler sunulmuştur. Eserin içerisinde klasik, tasavvuf ve halk şairlerinin yer alması dikkat çekicidir. İkinci bölümde "Metin" başlığı altında transkripsiyon alfabesine aktarılan mecmua mevcuttur. Aktarım yapılırken mecmuada yer alan şiirlerle divanlar ve yazılı kaynaklar nüsha karşılaştırılmasına tâbi tutulmuş ve farklılıklar aparatlarda verilmiştir. Üçüncü bölümde de şiirlerin ve mensur kısımların MESTAP'a göre tasnifini içeren tablo yer almaktadır.

Tez sürecimde bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, çalışmamın her aşamasında sadece akademik anlamda değil aynı zamanda araştırmaya yaklaşımım, problem çözme yetilerim açısından bana yol gösteren, yönlendirici önerileri ve sabırlı önderliği doğrultusunda bu akademik yolculuğumda bana her konuda destek olan danışman hocam Doç. Dr. İbrahim SONA'ya; yüksek lisans sürecimde yollarımızın kesiştiği ve bana her zaman destek olan, değerli fikirlerini paylaşan arkadaşım Eylül AKDEMİR'e; bu zorlu ve yoğun geçen tez çalışmam boyunca maddî manevî yanımda olup bana güven veren, sabrı, anlayışı, sevgisi ve desteğiyle motivasyon kaynağım olan eşim Muhammed Enes DERNEK'e teşekkürü bir borç bilirim.

Kübra DERNEK

Mart, 2026; İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖZET iii
ABSTRACT iv
ÖN SÖZ v
İÇİNDEKİLER vi
TABLOLAR LİSTESİ vii
ŞEKİLLER LİSTESİ viii
KISALTMALAR LİSTESİ ix

1. GİRİŞ 1
1.1. Mecmua ve Mecmuaların Tasnifi Üzerine 1
1.2. Mecmuaların Edebiyat Tarihindeki Yeri ve Önemi 3

2. MİLLİ KÜTÜPHANE YAZMALAR KOLEKSİYONU 06 MİL YZ A 6464 NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TANITIMI 5
2.1. Mecmuanın Nüsha Tavsifi 5
2.2. Mecmuanın Muhtevası 6
2.2.1. Mecmuanın Genel ve Tertip Hususiyetleri 6
2.2.2. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri 10
2.2.3. Mecmuada Bulunan Güfteler ve Makamlar 11
2.2.4. Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler 16
2.2.5. Başlıkta veya Şiirde Mahlası Olmasına Rağmen Yazılı Kaynaklarda Bulunamayan Şiirler 18
2.2.6. Mecmuanın Dil ve İmlâ Hususiyetleri 22
2.2.7. Mecmuadaki Mensur Metinler 24
2.2.8. Mecmuadan Hareketle Mürettip ve Tertip Tarihine Dair 26
2.2.9. Mecmuada Bulunan Şairler 27
2.2.9.1. Mecmuada Bulunan Şairler, Şiir Adetleri, Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar 27
2.2.9.2. Mecmuada Bulunan Şairlerin Biyografileri 32
2.2.10. Mecmuada Mesel/Özdeyiş Niteliğindeki Söz Öbekleri/Cümleleri 58
2.2.11. Mecmuadaki Deyimler 60
2.2.12. Mecmuada Yer Alan Tarikatlara Dair 63

3. METİN 66
3.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem 66
3.2. Transkripsiyon Alfabesi 67
3.3. Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni 68

4. MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ 283

5. SONUÇ 359

KAYNAKÇA 361

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri 10
Tablo 2: Mecmuada Bulunan Güfteler ve Makamlar 11
Tablo 3: Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler 16
Tablo 4: Başlıkta veya Şiirde Mahlası Olmasına Rağmen Yazılı Kaynaklarda Bulunamayan Şiirler 18
Tablo 5: Mecmuada Bulunan Şairler, Şiir Adetleri, Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar 27
Tablo 6: Mecmuada Mesel/Özdeyiş Niteliğindeki Söz Öbekleri/Cümleleri 58
Tablo 7: Mecmuadaki Deyimler 60
Tablo 8: Transkripsiyon Alfabesi 67
Tablo 9: Manzum Bölümler Tablosu 283
Tablo 10: Mensur Bölümler Tablosu 353

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri 11
Şekil 2: Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler 17

KISALTMALAR LİSTESİ

bkz. : bakınız
c. : cilt
hzl : hazırlayan
MEB : Millî Eğitim Bakanlığı
MESTAP : Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
no. : numara
s. : sayfa
ss. : sayfa sayısı
ş. : şiir numarası
TDV : Türkiye Diyanet Vakfı
yey : yayın evi yok
yy. : yüzyıl

Bibliyografik Kısaltmalar

AEDFNU : Ahmed Eflâkî Dede, Feridun Nafiz Uzluk
AGDMU : Abdülkâdir Geylânî Dîvânı – Sufi Kasideleri ve Rumuzlu makaleler, Mustafa Utku
AHAHEV : Anadolu Hatayileri, Ali Haki Edna Vakfı
AMHMT : Azîz Mahmûd Hüdâyî Dîvânı, Mustafa Tatçı Musa Yıldız
AN : Ahiname, Ticaret Bakanlığı, Ahi Evran Yılı, 2021
ANDHA : Abdülahad Nûrî ve Dîvânı, Hüseyin Akkaya
ATDEAY : Abdürrahim Tirsî ve Dîvânı, Emine Aydoğmuş Yüce
AUSS : Ali Ufkî Bey ve Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz (Trankripsiyon, İnceleme), M. Hakan Cevher
BRDCA : Bağdatlı Rûhî Dîvânı Cilt I, Coşkun Ak
BŞHDYY : Bolulu Şeyh Himmet ve Dîvânçesi, Yasemin Yetkin
CNYEM I : Eğridirli Hacı Kemal'in Câmiü'n-Nezâir'i Cilt I (Metin ve Mecmûa Geleneği Üzerine Bir İnceleme), Yasemin Ertek Morkoç
ÇHA : Çorum Haber, Atasözleri
DBMC : Dil Beyti, Molla Câmî
DEASL : Divan Edebiyatı -Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar, Agâh Sırrı Levend
DMAK : Divan Makam, Aykut Karaçam
DMGHT : 18. yy.da Yazıldığı Tahmin Edilen Bir El Yazması Mecmûadaki Dinî Musiki Güfteleri, Hatice Tokdemir
DMH : Divan Makam Türk Tasavvuf Mûsikîsi Vakfı Hatip Zakirî Hasan Efendi
DMO : Divan Makam, Nâyî Şeyh Osman Efendi
DMŞS : Divan Makam, Türk Tasavvuf Mûsikîsi Vakfı Seyyid Şeref Efendi
DÖROKT : Dede Ömer Rûşenî Dîvânı, Orhan Kemal Tavukçu
DUM : Defter-i Uşşak, Şeyh Muhyiddîn Üftâde

DUMG : Defter-i Uşşak, Şeyh Mahmûd Gafûrî
DUN : Defter-i Uşşak, Üsküdarlı Şeyh Nasûhî Efendi
DUÖD : Defter-i Uşşak Efendi, Hazretlerinin Özlü Bir Duâsı
DUSE : Defter-i Uşşak, Kubbe Şeyhi Süleymân Efendi
DVDYÖ : 17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Dîvânının Tenkitli Metni, Yılmaz Öztürk
ECADLT : Edirneli Câhidî Ahmed Efendi Hayatı, Sanatı ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin), Lokman Taşkesenlioğlu
EİHMKÖ : Erzurumlu İbrâhim Hakkı Dîvân, M. Kayahan Özgül
ERDMT : Eşrefoğlu Rûmî Dîvân, Mustafa Tatçı
FDMK : Fuzûlî Dîvân, Mehmet Kanar
FSDSÖ : Şeyh Muhammed Fahrî Sünbülî Dîvânçesi (Tenkitli Metin), Sevda Özden
GDŞE : Gevherî Dîvânı, Şükrü Elçin
HBH : Halk Bilgisi Haberleri, İzzet Adil, M. Şakir
HBVAT : Hacı Bayrâm-ı Velî, Abdurrezzak Tek
HDSNE : Hatâyî Dîvânı Şah İsmail Safevî Edebi Hayatı ve Nefesleri, Sadeddin Nüzhet Ergun
HSARÖ : Hasan Sezâyî'nin Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânının Tenkitli Metni ve İncelemesi, Ali Rıza Özuygun
İMEHB : İsa Mahvî Efendi, Hamdi Birgören
KAAG : Kaygusuz Abdâl Külliyâtı (Hayatı, Eserleri, Metin, Sözlük, Kaynaklar), Abdurrahman Güzel
LB : Lâ-illâ, Blogspot
LMMND : Fuzûlî Leyla ve Mecnûn, Muhammet Nur Doğan
MAT : Müseddes-i Aher-i Türki
Mİ : Mecmua-i Eş'ar ve Resâil
MGDÖY : Muhyî-i Gülşenî Dîvânı (İnceleme-Metin), Önder Yaşar
MGMŞS : Müstakîmzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmûası, Şengül Sağman
MLSCO : Uluslararası Hâce Muhammed Lutfî (Alvarlı Efe) Sempozyumu, Cihan Okuyucu
MRAMŞ : Mustafa Resmi Ahi, Mehmed Şemseddin Efendi Tekkesi
MRAŞD : Mustafa Resmi Ahi, Şemsî Dîvançesi
NDBS : Nakşî Dîvânı, Beste Seyithanoğlu
NDEA : Nakşî Dîvânı, Emrah Ayhan
NDHA : Nesîmî (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni),Hüseyin Ayan
NMDKE : Niyâzî-i Mısrî Dîvânı, Kenan Erdoğan
NSİA : Nahifî Süleymân Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni), A. İrfan Aypay
OB : Osmanlıca Çalışanı Blogspot, Osmanlıca Hat Levha Filibeli Bakkal Arif Efendi
OHL : Osmanlıca Çalışanı Blogspot, Osmanlıca Hat Levha Kanaat
OGİM : Ortadoğu Gazetesi, İhsan Muslu
OM II : Bursalı Mehmet Tahir Osmanlı Müellifleri Cilt II, Mustafa Tatçı-Cemâl Kurnaz
ÖFHB : Ömerü'l-Fuâdî Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Eserleri, Hilal Baysar
PM : Phebus Müzayede.
PSAAG : Pîr Sultân Abdâl, Abdülbâki Gölpınarlı, Pertev Naili Boratav

PSAAÖ : Pîr Sultân Abdâl, Ahmet Özdemir
RM : Ramazan Mânileri
RPDÖD : Koca Râgıp Paşa ve Dîvân-ı Râgıp, Ömer Demirbağ
RTK : Repertuar Türküleri Külliyatı
SADAK : Sarbân Ahmed Efendi Dîvânı (İnceleme- Metin), Ayfer Kayabaşı
SDTK : Bosnalı Alaeddin Sâbit ve Divan Metni, Turgut Karacan
SHMA : Sî-nâme-i Hümâmî, Mustafa Altun
SNDCÖ : Seyyid Nizamoğlu Dîvânı, Canan Özdemir
SNDİS : Seyfullah Nizamoğlu Dîvânı, İdris Söylemez
ŞHDMA : Şeref Hanım Dîvânı, Mehmet Arslan
ŞİM : Şiirler İdris-i Muhtefi
ŞSFR : Şemseddîn Sivâsî Dîvânı, Fatih Ramazan Süer
TDMS : Türkü Dostları, Mustafa Salman Akseki
THŞAB : Türk Halk Şiiri, Asım Bezirci
TL : Tarih Lügati
TMASNE I : Türk Musiki Antolojisi Cilt I, Sadeddin Nüzhet Ergun
TNMO I : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhtevâ Cilt I, Mihrican Odabaşı
TŞSNE : Türk Şairleri, Sadeddin Nüzhet Ergun
UKM : Kültür ve Turizm Bakanlığı, Urfa Halk Edebiyatında Kahve Motifleri
ÜSCK : Ümmî Sinân Hayatı ve Şiirleri, Cemâl Kurnaz- Mustafa Tatçı
VDTTK : Viranî Dîvânı (İnceleme- Metin), Taha Tuna Kaya
YEDAG : Yûnus Emre Dîvânı Cilt 2-3, Abdülbâki Gölpınarlı
YEDMT II : Yûnus Emre Dîvânı II, Mustafa Tatçı
YEDMT IV : Yûnus Emre Dîvânı IV, Mustafa Tatçı
YEDOKT : Yûnus Emre Dîvân, Orhan Kemal Tavukçuoğlu
YNFFE : Yedi Nota, Fuzûlî (Fazlı Efendi?)
YNHSA : Yedi Nota, Hüseyin Sadettin Arel
YNSK : Yedi Nota, Sadettin Kaynak
YNYE : Yedi Nota Yunus Emre
YOMHG : Eğin'de Yüzük Oyunu, Mehmet Hilmi Gür
ZAKH : Zikrullah Âdâb-ı Kadir-i Hatmi, Bilal Kutlubay

1. GİRİŞ

1.1. Mecmua ve Mecmuaların Tasnifi Üzerine

Mecmua hem nazım hem nesir olarak kaleme alınmış yazıların toplandığı eserlere denir. Mecmualar, bir yazara/şaire ait esere/lere yer verebileceği gibi birden fazla yazara veya şaire ait eseri/eserleri de barındırabilir. Bu durum mecmuayı derleyen kişiye göre değişebilmektedir. Mecmualar, içerik bakımından farklılık gösterebilir. Farklı veya aynı nazım şekilleri ve türlerinin kullanıldığı dinî, din dışı nazım/nesir/nazım-nesir karışık eserlerden müteşekkil olabilir. Derleme kitap olarak bilinen mecmua, önceleri cönkler gibi not defteri hâlinde ortaya çıkıp, daha sonraları gelişip düzenli bir şekle bürünmüştür. Birçok bakımdan cönke benzeyen mecmualarda ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar (risâle), latifeler, lugazlar, muammalar, ilaç tarifleri, faydalı bilgiler (fevâid), notlar, tarihi belgeler, kayıtlar (tevârih) yer alabilir. Mecmûatü'l-ehâdîs, mecmûa-i fetâvâ, mecmûa-i ed'iye, mecmûatü'r-resâil, mecmûa-i eş'âr, mecmûa-i tevârîh, mecmûa-i fevâid gibi adlarla anılan mecmûalar mevcuttur (Uzun, 2003, ss. 265-268).

Mecmuaların sınıflandırılması konusunda birçok araştırmacı çalışmalar yapmıştır. Bunlar Agâh Sırrı Levend, Atabey Kılıç, Mehmet Gürbüz, Günay Kut, Mehmet Fatih Köksal gibi araştırmacılara ait tasniflerdir. Bu araştırmacılar tasnifleme yaparken içerik, tertip, şekil gibi etkenleri göz önüne almışlardır.

Agâh Sırrı Levend'in sınıflandırması "nazire mecmûaları, meraklılarca toplanan seçme şiirlerin yer aldığı mecmûalar, çeşitli veya aynı konulardaki risalelerin/eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşan mecmûalar, tanınmış kişilerce hazırlanmış ve birçok bilgiyi barındıran mecmûalar" şeklinde beş başlıktan müteşekkildir (Levend, 1984, ss. 166-167).

Agâh Sırrı Levend'in sınıflandırmasına benzer Günay Kut da bir tasnif yapmıştır. Bu tasnif "nazire mecmûaları, seçme şiir mecmûaları, konu bakımından aynı olan şiirlerin yer aldığı mecmûalar, karışık mecmûalar, tanınmış kişilerce veya

derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmûalar" olmak üzere beş başlıktadır (Kut, 1986, ss. 170).

Mehmet Gürbüz mecmuaları tasnif ederken derleyiciyi yönlendiren etkenler üzerine bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma beş ana başlıkta olup "şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan mecmûalar, şiirlerdeki konulara göre oluşturulan mecmûalar, nazire mecmûaları, aidiyet/mensubiyet ilişkisi gözeten mecmûalar ve bir mensûbîyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin dîvânlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmûalar" şeklindedir (Gürbüz, 2012, ss. 97-113).

Atabey Kılıç ise mecmuaları sınıflandırırken onların içeriklerini dikkate almıştır. Bu sınıflandırma: mensur mecmûalar (münşeat, fetva, tefsir, sakk, şerh, hutbe, tıbbi, vefk, reml, cifr, büyü, sihir, deyim ve atasözleri, dua, risâle mecmûaları gibi); manzum mecmûalar (güfte, tarih, ilahi, kaside, gazel, nazire, muamma, şehrengiz, manzum lugat, na't, hilye, miraciye, matla, mersiye, musammat, kıt'a ve rubâi, divan, müstezad, beyit veya müfred, mesnevî, lügaz mecmûaları gibi); manzum-mensur karışık mecmûalar (Kılıç, 2012, ss. 75-96) şeklinde üç ana başlık altındadır.

Özer Şenödeyici ve Ahmet Akdağ ise mecmuaları Atabey Kılıç gibi üç başlık altında tasnif etmişlerdir. Bu tasnif: mensur mecmûalar (münşeat mecmûaları, fetvâ mecmûaları, tefsir mecmûaları, sakk mecmûaları, şerh mecmûaları, hutbe mecmûaları, tıbbî konularla ilgili mecmûalar, vefk, reml, cifr, büyü, sihr vb. konulu mecmûalar, deyim ve atasözleri mecmûaları, dua mecmûaları, risale mecmûaları); manzum mecmûalar (güfte mecmûaları, tarih mecmûaları, ilahi mecmûaları, kaside mecmûaları, gazel mecmûaları, nazire mecmûaları, muamma mecmûaları, şehrengiz mecmûaları, manzum lugat mecmûaları, na't mecmûaları, hilye mecmûaları, miraciye mecmûaları, matla mecmûaları, mersiye mecmûaları, musammat mecmûaları, kıtʿa ve rubâi mecmûaları, divan mecmûaları, müstezad mecmûaları, beyit veya müfred mecmûaları, mesnevî mecmûaları, lügaz mecmûaları); manzum-mensur mecmûalar şeklindedir (Şenödeyici ve Akdağ, 2016, ss. 368-374).

Mehmet Fatih Köksal, mecmuaların en geniş tasnifini yapan araştırmacılardandır. Mecmuaları şekil ve muhteva bakımından iki ana başlıkta değerlendiren Köksal, mecmualar ve cönkleri şeklî bakımdan iki kısma ayırmıştır. Şekil bakımından ele aldığı mecmuaları "kitap şeklinde tertiplenmiş mecmûalar" ve "tûlânî (uzunlamasına) ciltlenmiş mecmûalar (cönkler)" olarak iki temel başlık altında

değerlendirmiştir. Köksal, muhteva bakımından ise risale ve diğer mecmûalar olarak düşünmüştür. Bunları "risale mecmûaları (mecmû'a-i resâ'il / mecmû'atü'r-resâ'il)" ve "diğer mecmûalar" başlıkları altında değerlendirmeye tâbi tutan Köksal, risale mecmualarını "farklı ve aynı müelliflere ait eserleri toplayan mecmûalar" olarak iki alt başlık altında; diğer mecmuaları ise "manzum mecmûalar (şiir mecmûaları ve cönkler)" ve "belli bir nazım şekline veya türüne tahsis edilmiş mecmûalar" olarak ele almıştır (Köksal, 2018, ss. 87-92).

Çalışmaya konu olan mecmua; bu tasnifler içerisinde şiir, resâil, aidiyet/mensubiyet ilişkisi gözeten, güfte ve ilahi mecmualarına uygundur. Bu başlıklar düşünüldüğünde incelenen mecmua "manzum-mensur karışık mecmualar" içerisinde değerlendirilebilir.

1.2. Mecmuaların Edebiyat Tarihindeki Yeri ve Önemi

Edebiyatımızda yazılı ve sözlü kaynakların rolü oldukça fazladır. Türk edebiyatı tarihi açısından önemli bir yere sahip olan mecmualar, genellikle bireysel istek ve beğeniler doğrultusunda oluşturulmuş manzum, mensur ya da hem manzum hem mensur olan yazılı kaynaklardandır. Bu mecmualar, dönemin şairleri, edebi anlayışları, şiir zevkleri, edebi türleri gibi birçok konu hakkında bilgi verebilecek düzeyde olması açısından önemlidir. Mecmualar, tezkirelerde yer aldığı hâlde divanı tespit edilemeyen şairlerin de edebiyat tarihinde yer edinmesini sağlamaktadır (Şenödeyici, Akdağ, 2016, ss. 374-375).

Bir şairin divanında olmayan bir şiire, herhangi bir mecmuada rastlamak mümkündür. Kimi zaman da şairin divanında yer alan şiirin farklı bir varyantı mecmualarda yer alabilmektedir. Özellikle divan nüshalarında yer almayan fazla veya eksik beyitlerle de karşılaşma imkânı vardır (Şenödeyici ve Akdağ, 2016, ss. 375). Bu durum, eserleri metin tenkidi açısından değerlendirmemizde bize olanak tanımaktadır.

Mecmualar sayesinde tezkirelerde yer almayan ya da unutulmuş şairler keşfedilebilir, şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerine ulaşılabilir, şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine rastlanılabilir, varlığı bilinmeyen veya varlığı bilinmesine rağmen nüshası tespit edilemeyen eserlerle karşılaşılabilir, yeni nazım şekilleri, türleri ve aruz kalıpları ortaya çıkabilir, şairlerin hayatıyla ilgili bilgilerin yanı sıra ölüm tarihi bilinmeyen bir şairin ölümü için düşülmüş tarih

manzumesine, derkenara rastlanabilir, var olan bilgilerin doğruluğu teyit edilebilir, edebiyat dışındaki alanlara dair bilgilere rastlanılabilir demek mümkündür (Köksal, 2017, ss. 138-140).

2. MİLLİ KÜTÜPHANE YAZMALAR KOLEKSİYONU 06 MİL YZ A 6464 NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TANITIMI

2.1. Mecmuanın Nüsha Tavsifi

Kütüphane Kayıt Bilgileri: Ankara Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu/ Mecmûʿa-i Eşʿâr ve Resâʿil

Koleksiyon Numarası: 06 Mil Yz A 6464

Cilt Özellikleri: 195x135 mm ebadında olup zencirekli, köşebentli, kahverengi meşin cilt ile kaplanmıştır.

Sütun/ Satır Sayısı: Mecmuada her sayfada sütûn/satır sayısı değişkenlik göstermektedir.

Varak Sayısı: 81 varak

Yazı Türü: Nestalik yazı stili mecmuanın büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra rik'a yazı stili de birkaç varakta yer almaktadır.

Mürekkep: Siyah mürekkep, nadiren sürh mürekkebi

Dil: Türkçe, yer yer Farsça ve Arapça

Der-kenar/Şukka: Kısmen/yok

Mecmuanın Başı: Ḥażret-i Sulṭān-ı ʿAbdu'l-ḳādirüŋ rāhında ben
Vaḳt édüp ten mülkini dervīş oldum ṣıdḳıla

Mecmuanın Sonu: Ḳısmet olmaz bir nigāh-ı luṭfuŋa dünyā senüŋ
Kim démiş geldi naẓaruŋ ey melek-simā senüŋ
Gevherī Mecnūnuŋ oldı ey ṣaçı belā senüŋ
Dāġlara düşmem muḳarrerdür seni yā hū güzel

Mecmuanın müstensihi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Tarih açısından bazı şiirlerin sonunda Hicrî 1170 / Miladî 1756/7'ye rastlanmaktadır. Bu durum her ne kadar mecmuanın 18. yüzyıla ait olduğunu düşündürse de 19. yüzyıl şairesi Şeref Hanım'a yapılan bir tahmisin mecmuada bulunması karışıklığa sebep olmaktadır.

Farklı kalemden yazıların bulunması, mecmuanın birden fazla el değiştirdiğini düşündürmektedir. 13. yüzyıldan 19. yüzyıla (bir örnek) şairlerin şiirlerinin yer alması mecmuanın istinsah tarihinin tespitini güçleştirmektedir.

Mecmua-i İlahiyat'ta kimi varaklarda tekrar yazılan şiirlerle karşılaşılmıştır. Bu şiirler iki, bazen de üç defa farklı varaklarda bulunmaktadır. Bu durumda, daha doğru olduğu kanısına varılan şiir esas alınıp diğer varaklardaki aynı şiirin nüsha farkları belirtilmiştir. Mecmua içerisinde tekrar eden şiirlerin nüsha farkları aparatlara sayı verilerek gösterilmiştir.

Mecmuada 1b'deki 5, 10b'deki 39, 12b'deki 59, 25a'daki 94, 39a'daki 146, 45a'daki 169, 47a'daki 174, 54b'deki 204, 60b'deki 221, 67a'daki 245, 70a'daki 264, 74b'deki 281, 79b'deki 304, 80a'daki 305 numaralı mısra/beyit/bent/dörtlükler yukarıda bahsedilen duruma göre ele alınıp metin kısmında değerlendirilmiştir.

41b 152. beyit, 38a 143. şiirde yeniden yazılmıştır. Bu durumda bir nüsha farkı göstermeksizin olduğu gibi şiir ve beyit bırakılmıştır. Çünkü 41b'deki 152. beyit, 38a'daki 143. şiirin son bendinde yer almaktadır. Biri beyit biri bent halinde olduğundan bahsi geçen beyit, şiirle birleştirilmeyip nüsha farkı gösterilmemiştir.

2.2. Mecmuanın Muhtevası

2.2.1. Mecmuanın Genel ve Tertip Hususiyetleri

81 varaktan oluşan mecmuada, daha çok tasavvufî kimliğe sahip şairlerin şiirlerinden oluşan manzum parçalar, nadiren de tarifler, halk hekimliği, Cuma hutbesi gibi mensur parçalar mevcuttur. Mecmuada mürettip, belirli bir tertip gözetmemiştir. Ancak aynı şaire ait, başka bir şiire art arda yer vermişse bunları "velehû" ibaresini kullanarak başlıklandırmıştır. Mensur parçalar, mecmuada herhangi bir düzen gözetilmeden yazılmıştır. Birçok şiirin başlığında şairin mahlası yer almaktadır. Fakat hem mahlas beytinde hem başlıkta şairin mahlası geçmesine rağmen kimi şiirlerin başka şairlere ait olduğu tespit edilmiştir:

8b 32 numaralı şiir, "Nuṭḳ-ı şerīf Eşrefzāde Ḥażret-i Şeyḫ ʿAbdullah Er-Rūmī ḳaddesellāhü sırrahu'l-ālī" başlığını taşımakta ve mahlas beytinde "Eşref oġlu Rūmī" yazmaktadır. 74b'deki 280 numaralı şiirin başlığında "Ḳayġusuz Abdāl ḳuddise sırruh", mahlasında ise "Ḳayġusuz Abdāl" yazmaktadır. Yukarıdaki iki şiire,

Abdülbaki Gölpınarlı'nın hazırlamış olduğu *Pîr Sultan Abdâl* adlı eserde rastlanılmıştır.

29b'deki 107 numaralı şiirin son beytinde, 56b'deki 211 numaralı şiirin hem son beytinde hem de başlığında "Yûnus" mahlası olmasına rağmen şiirler, Azîz Mahmûd Hüdâyî Divanında tespit edilmiştir.

61b'deki 226 numaralı şiirin mahlasında "Maḥmūd Abdāl" yazmasına rağmen *Anadolu Hatayileri* adlı eserde şiir, Hatayî mahlaslı başka bir şiire ait gösterilmiştir.

72a varağında 269 numaralı şiir, Zâtî mahlasını taşımaktadır. 72b'deki şiirin "velehû Pîr Sultân" başlığını taşıması ciltleme sorunu olma ihtimalini akla getirmekte ya da muhtemelen mürettip dalgınlık sebebiyle velehû yazmış sonra da şairin adını eklemiştir.

65a'daki 240 numaralı şiirin başlığında "Dervîş ʿAlî", mahlas beytinde de "Fethî" yazmaktadır. Bu durum, Fethî'nin gerçek adının Derviş Ali olabileceğini akla getirir ya da müstensihin sehven hata yaptığını düşündürmektedir.

Mecmuada 12a varağında 54 numaralı şiirin son beytinde geçen "Zâkirî" ibaresini hem mahlas hem de "zikreden" anlamında düşünmek mümkündür. Altı beyitten oluşan şiirin sadece ilk beyti Mustafa Tatçı'nın hazırladığı *Yûnus Emre Divânı IV*'te mevcuttur (Tatçı, 1997, ss.140). Şiirin Yûnus'a mı, yoksa Zâkirî adlı bir şaire aidiyeti konusunda tereddütler söz konusudur.

Mecmuada, musammat gazel görünümündeki mütekerrir murabba olarak ele alınabilecek şiirler arasında tamamı Yûnus'a ait olanlar şunlardır: 27a 99, 29a 105, 30a 108, 37a-b 139, 39b 147. Vahdetî'ye ait olan 39a'daki 145 numaralı şiir ve İbrâhim Hakkı Erzurûmî'ye ait olan 66a 243 numaradaki şiir de musammat gazel görünümünde mütekerrir murabba özelliği taşımaktadır.

22a'daki 86, 29b'deki 107, 31b'deki 115, 32b'deki 121, 53b'deki 201 ve 67a'daki 245 numaralı şiirler müzdevic murabba görünümündedir. "Şarkı" başlığını taşıyan 245 numaralı şiir, bir müzdevic murabbadır.

Mecmuada, sorunlu olduğu düşünülen ve nazım şekli konusunda tereddütlerin yer aldığı şiirler ve kabul ediliş şekilleri şu şekildedir:

2a 8 nazm, 6a 24 nazm, 8b 33 kıt'a, 11a 44, 45 nazm, 11a 46 tek bendlik şiir, 11a 47 kıt'a, 14a 65 tek bendlik müseddes, 16a 69 nazm (hece vezinli), 70 kıt'a-i kebire (hece vezinli), 71 kıt'a-ı kebire, 20b 82 nazm, 21a 84 kıt'a-i kebire, 27b 100 semai, 40a 149 koşma, 44a 163 kıt'a (hece vezinli), 45b-46a 171 ilahi, 59b 218 nazm, 62a 228 kıt'a, 64b 236 kıt'a, 67b 256 nazm, 258 mani parçası, 74a 279 nazım şekli tespit edilemeyen şiir, 77b 289 mesnevî, 79a 298 rubâi, 301 nazm, 81a 311 kıt'a, 312 nazım şekli tespit edilemeyen şiirdir.

15b 68 numaralı şiir, mecmuada "Nuṭḳu'l-Şeyḫ Şemsü'l-Sivāsī Ḳuddise sırruhu taḫmīs-i ʿAbdī" başlığını taşımaktadır. Şiir her ne kadar tahmis başlığını taşısa da dört mısradan oluşan bentlerden meydana gelmektedir. Şiirin, birinci ve dördüncü mısraları Şemsü'l-Sivâsî divanında gazel şeklindedir. Abdî'nin eklediği mısralar Şemsü'l-Sivâsî'nin gazelinin aralarına eklenmiştir. Böylelikle şiir tahmis veya terbi değil taştirdir. Taştîr ve terbiʿ-i mutarrâf, bir şairin gazelinin her beytinin arasına aynı vezin ve kafiyede iki mısra eklenerek yapılan nazım şekline verilen addır (İpekten, 2019, ss. 102). Bu tanım dolayısıyla, şiirin başlığında yer alan "tahmîs" kaldırılmış, "taştîr" eklenmiştir.

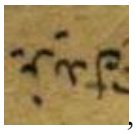
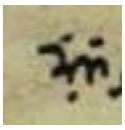
Mecmuada, Türkçe şiirler içerisinde dört adet nazire tespit edilmiştir. Şerif adlı şairin şiirinin ardından aynı kafiye ve redifte Niyâzî-i Mısrî'nin şiiri yer almaktadır. Nazire özelliği gösteren bu şiir, Niyâzî-i Mısrî'nin Şerif'i tanzir ettiğini düşündürmektedir. Şeyh İdris Mevlevî'nin şiirinden hemen sonra nazire başlığını taşıyan Şeyh Resimâ Mevlevî'nin şiiri gelmektedir. Şiirlerin birbirine benzerliği ve şiirin başlığı Şeyh Resîmâ'nın, Şeyh İdris'in şiirini tanzir ettiğini göstermektedir. Son olarak tespit edilen nazireler ise Eşrefoğlu Rûmî'nin bir şiirine Muhyî ve Seyyid Seyfi adlı şairlerin yazdıkları nazirelerdir. Zemin şiir olarak kabul edilebilecek Eşrefoğlu Rûmî'nin şiirinden hemen sonra Muhyî'nin şiiri gelmektedir. Nazire özelliği gösteren Seyyid Seyfî'nin şiiri ile Muhyî arasında Niyâzî-i Mısrî'nin dost dost redifli şiiri verilmiştir. Eşrefoğlu'nun zemin şiiri, iki şair tarafından tanzir edilmiştir.

Mecmuada methiye türüyle yazılmış şiirler mevcuttur. Bu şiirlerden biri Akşemseddin'in, Hacı Bayram Velî'ye yazmış olduğu methiyedir. Bu methiye, mecmuada 9a'da 34. şiirdir. Yine Hacı Bayram Velî'ye ithafen yazılmış olan Edhem Baba'nın şiiri de 9b'de 35 numaradadır. Şemsü'l Sivasi de Abdülkâdir Gîlânî'ye

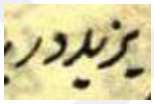
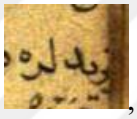
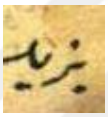
methiye yazmıştır. Bu şiir, 21a'da 84. şiirdir. 22b'de 88. şiir, "Mürîdoğlu" mahlaslı şair tarafından yine Abdülkâdir Gîlânî'ye ithafen yazılmış bir methiyedir.

16a'da 69. şiir ise Şeyh İdris Mevlevî'ye aittir ve tasavvufî remizleri içeren bir şiirdir.

Mecmuada ilginç şekilde "Yezîd" kelimesi kimi varaklarda ters yazılmıştır.

13b , 27b , 38b

"Yezîd" kelimesinin ters yazılmadığı durumlar da söz konusudur.

51a , 68a , 72b

Mecmuada tespit edilen şair sayısı 76, toplam eser sayısı ise 312'dir. Mecmua, içeriği açısından incelendiğinde şiirlerin bariz üstünlüğü söz konusudur. Bunların başında Türkçe şiirler gelmektedir.

Mecmuada İmam Şafî'ye ait 4a'da 15. şiir Arapçadır. 289. şiir, yazarı tespit edilmemiş Arapça bir naʿttır. 19a'daki 76. şiir ise Abdulkâdir Gîlânî'nin "tuf bihânî" adlı Arapça şiirine yapılmış Türkçe bir tercümedir.

Mecmuada 8 adet Farsça şiir yer almaktadır. Bu şiirler, 6a'da 25, 41a'da 151, 57b'de 213, 61a'da 225, 67a'da 247, 67b'de 255, 77b'de 290 ve 79a'da 300 numaralı şiirlerdir. 26a'da 96. şiirin, ilk mısraı Farsça diğer mısraları Türkçedir. Şiir başlıkta da belirtildiği üzere Mevlânâ'nın şiirine yazılmış Türkçe bir tercümedir. İlk mısraının Farsça olması, hangi şiirin tercümesi olduğunu göstermek amaçlı olduğunu düşündürmektedir.

Şiirlerden 75'inin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Şairi belli olmayan şiirler genellikle kıt'a, müfred, rubâi ve mâni nazım şekillerindedir. Gazel nazım şeklinde de şairi tespit edilememiş şiirler mevcuttur. Mecmuada cevabı "sancağın baş kısmı" olan muamma 80a'da 307. sıradadır.

Mecmuada çoğu sayfada tek şiire yer verilmiştir: 3b, 5a, 5b, 6b, 8a, 9a, 9b, 10a, 14b, 15b, 16a, 17a, 17b, 18a, 19a, 19b, 21a, 21b, 23b, 24a, 25b, 26b, 27a, 27b, 28b, 30a (İhlas sûresi hariç) 30b, 31a, 33a, 38b, 39b, 40b, 41a, 48b, 51b, 53a, 53b, 55a, 55b,

57a, 57b, 58a, 59a, 60a, 61b, 63a, 64a, 65b, 66a, 66b, 69a, 70a, 70b, 71a, 71b, 72a, 72b, 73a, 74a, 75a, 76a, 78a. Mensur parçalardan ise 15a,18b, 75b ve 77a'da tek bir parçaya rastlanılmıştır.

Mecmuada, 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamış şairler ağırlıklı olarak yer almakta bunun yanında eserin tamamında 8. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar yaşamış şairlerin şiirleri bulunmaktadır.

Eserde en çok şiiri bulunan şair, Niyâzî-i Mısrî'dir. Onu Eşrefoğlu Rûmî ve Yûnus takip eder. Şiirlerin çoğunda başlık bulunmaktadır. Kimisinde nazım şekli, kimisinde şairin mahlası, kimisinde de makamlar şiirlere başlık olmuştur.

188 şiir aruz, 68 şiir hece ölçüsüyle yazılmış olup; 32 şiirin de kalıbı tespit edilememiştir. En çok kullanılan nazım şekli ise gazeldir.

Mecmuada, mürettipten kaynaklı bazı yazım hataları görülmektedir. Bu durumlarda kelimenin doğru yazımı tarafımızdan tercih edilmiştir. Hatalar "Mecmuanın Dil ve İmla Hususiyetleri" başlığı altında detaylı belirtilmiştir.

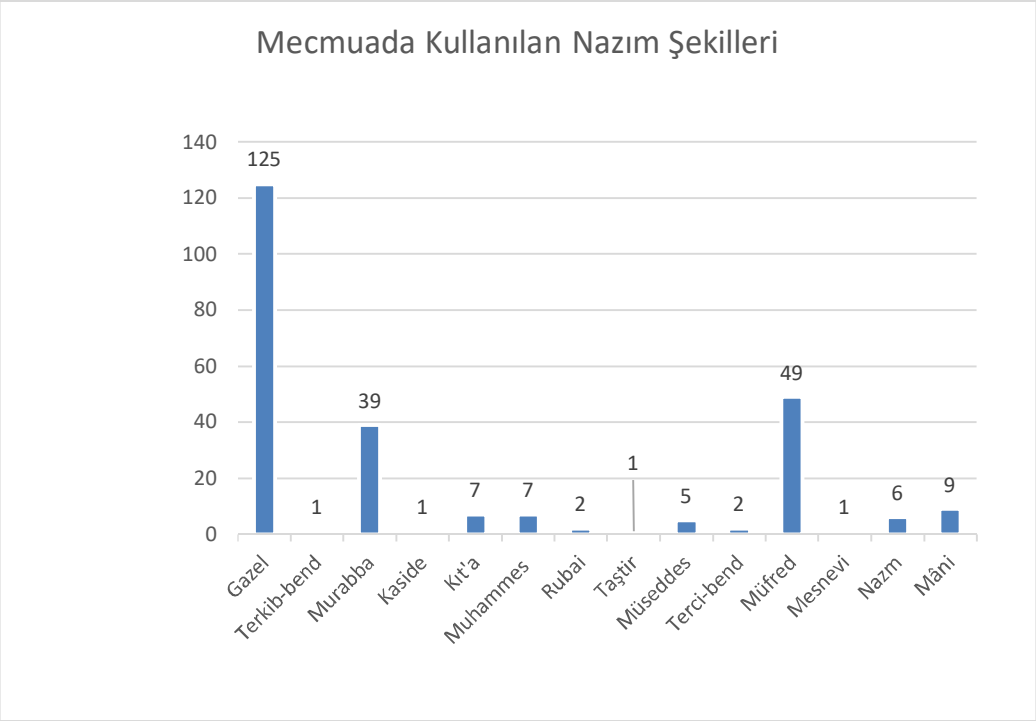
2.2.2. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Tablo 1: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Sıra	Mecmuada Kullanılan Nazım Şekli	Kullanılma Adedi
1	Gazel	125
2	Müfred	49
3	Murabba	39
4	Mâni	9
5	Kıtʿa	7
6	Muhammes	7
7	Nazm	6
8	Müseddes	5
9	Rubâi	2
10	Tercî-bend	2
11	Terkib-bend	1

12	Mesnevî	1
13	Taştîr	1
14	Kaside	1

Şekil 1: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

2.2.3. Mecmuada Bulunan Güfteler ve Makamlar

Tablo 2: Mecmuada Bulunan Güfteler ve Makamlar

Makam	**Varak No**	**Şiir No**	**Güftenin İlk Beyti/Bendi/Dörtlüğü**	**Nazım Şekli**	**Mahlas**
Acem	38a	142	Yā Rabbi maḥşer yerine ne yüzile varayum ben Dostum Muḥammedüñ yüzin ne vech ile göreyüm ben	Gazel	Zâkirî
Acem	38a	143	Ger ṣorarsañ intisāb-ı ẕātumız kimdür déyü Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz Gülşen-i vaḥdetde feryād éderüz Allāh diyü	Murabba	Seyyid Şeref

			Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz		
Acem	42a	155	Der[d]-mendüm mücrimem dermāna geldüm yā Resūl Sāʾilüm muḥtācınam iḥsāna geldüm yā Resūl	Gazel	Mahvî
Acem	55b	206	Ẕāt-ı Ḥaḳda maḥrem-i ʿirfān olan añlar bizi ʿİlm-i sırda baḥr-ı bī-pāyān olan añlar bizi	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Acem Aşîrân	45a-b	169	Baḳup cemāl-i yāre çaġırıram dost dost Dil oldı pāre pāre çaġırıram dost dost	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Aşirân	11b	49	Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur Ḳulı olan kişiler ḫüsrev ü ḫāḳān olur	Gazel	Ahmed Eflâkî
Beyâtî	20b	81	Édelüm cevlān ḳılalum seyrān Mest olup ḥayrān şeyḫ eşiginde	Kıt’a	Yûnus
Beyâtî	41b	153	İsm-i sulṭān virdüñ mi var Baḳçalarda yu[r]duñ mu var Bencileyin derdüñ mi var Ġarīb ġarīb ötme bülbül	Murabba	Yûnus
Beyâtî	42a	156	Bilmem nédeyüm ʿaşḳuñ elinden Ḳanda gideyüm ʿaşḳuñ elinden	Gazel	Yûnus
Beyâtî	43a	158	Ez-cān u dil peyġambere ʿāşıḳ iseñ ṣallü ʿaleyh Ṣāḥib çıḳar rūz-ı cezā şek itmegil ṣallü ʿaleyh	Gazel	Fahrî
Bûselik	47b	176	Édüp vaṣlın gülüñ ārzū Göñül eglenmez eglenmez Meşāma érdi çün bu bū Göñül eglenmez eglenmez	Murabba	Necîb
Bûselik	74b	280	Ṣabāḥuñ seyrinde cünbüşe geldüm Ṭaġlar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur Bülbülüñ feryādı gülüñ derdinden	Murabba	Pîr Sultân Abdâl

			Dalları Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur		
Çârgâh	12b	55	Esmā-ı İlāhiyyede bī-ḥad hünerüm var Her demde semāvāt-ı ḥurūfa seferüm var	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Evc	44a	163	Ey ṭarīḳat erleri ey ḥaḳīḳat pīrleri Bir nişān vérüñ baña ol bī-nişān ḳandadur	Kıt'a	Niyâzî-i Mısrî
Hicâz	11a	44	Zülf-i şeb-būyuñ görüp sīnemde yaḳdum tāze dāġ Nitekim aḫşama ḳarşu her kişi yaḳar çerāġ	Nazm	-
Hisâr	76b	285	Devr édüp geldüm cihāna yine bir devrān ola Ben gidem bu ten sarāyı yıḳılup vīrān ola	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Hüseynî	11a	48	Benüm serv-i ḫırāmānum güzel gel ṣarılayum gel Benüm ʿömrüm benüm cānum güzel gel ṣarılayum gel	Gazel	-
Hüseynî	31b	113	Sensin bize bizden yaḳın görünmezsin ḥicāb nedür Çün ʿaybuñ yoḳ gökçek yüzin özinde niḳāb nedür	Gazel	Yûnus
Hüseynî	48a	178	Āşinā-yı ʿaşḳ olandan āh u zār eksük degül Keşti-i baḫre dem-ā-dem rūzgār eksük degül	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Hüseynî Aşirân	71b	267	Bir naẓar ḳıl ḥālüme āsān ola cümle sübül El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül Bāġ-ı gülzār-ı İlāhīde açılsun tāze gül El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül	Murabba	Nakşî
Irâk	32a	117	Ey göñül var kim bu dertden sen ḫaberdār olmaduñ	Gazel	Eşrefoğlu Rûmî

			Anuñ içündür bu yolda sen cigerdār olmaduñ		
Irâk	32a	118	Düşdi göñlüm burcına ṭuyur muḥabbet yā Resūl Ḳıl teraḥḥum ben żaʿīfe ét şefāʿat yā Resūl	Gazel	Abdu'ş-şekûr
Irâk	34a	125	ʿ[A]şḳuñ meyine ḳandın nolduñ a göñül nolduñ Yaḳdın beni yandurduñ nolduñ a göñül nolduñ	Gazel	Azizî
Muhayyer	37b-38a	141	Éden rāh-ı maḥabbetden tek-ā-pū Güli gülzār [u] vuṣlatdan bū	Gazel	Gafûrî
Muhayyer	64b	235	Belürse vech-i cānānı bu cism-i cānı neylerler Görünse şemsüñ envārı meh-i tābānı neylerler	Gazel	Niyâzî-i Mısrî
Nevâ	33a	122	[Mül]k-i beḳādan gelmişem fānī cihānı neylerem [Ben] dost cemālüñ görmişem ḫūr u cinānı neylerem	Gazel	Yûnus
Nevâ	33b	124	N'oldı bu göñlüm n'oldı bu göñlüm Derd ġamuñla ṭoldı bu göñlüm	Gazel	Hacı Bayram Velî
Nevâ	43a-b	160	Levḥ-i dilden oḳıyan ʿilm-i İlāhīden sebaḳ Ẕerrece yanında ḳalmaz maḥv olur hep mā-sebaḳ	Gazel	Adlî
Nevrûz-ı Acem	56a	207	Viṣālüñ şerbetin ṣun cāna yā Rab Düşüp tīh-i firāḳa oldum ʿaṭşān	Kıt'a	Cevrî
Rast	13b	63	Ezelden ʿaşḳ oduna yana geldüm Anuñçün tā ebed mestāne geldüm	Gazel	Sünbülî
Râst	37a	138	Yandı göñülde mā-sivā çün nār-ı ẕikrullāh ile Oldı münevver cān u dil envār-ı ẕikrullāh ile	Gazel	Adlî
Râst	37a-b	139	ʿĀlemler nūra ġarḳ oldı Muḥammed doġdığı gece	Gazel	Yûnus

			Müʾmin münāfıḳ farḳ oldı Muḥammed doġdıġı gece		
Râst	52b	198	ʿAşḳuñla cihān beste Luṭf eyle ʿināyet ḳıl *yā İlâh Hū* Derdüñle bu cān ḥaste Luṭf eyle ʿināyet ḳıl	Murabba	Nûrî
Rehâvî	62b	229	Bu gülşende hezār-ı bī-nevāyum yā Resūlallāh Velī āzürde-i ḫār-ı cefāyum yā Resūlallāh	Gazel	Nahifî
Sabâ	23b	89	Estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm mürāyīnüñ işlerine Gördi sücūd eylemedi dilberümüñ ḳaşlarına	Gazel	Seyyid Nizamoğlu
Sabâ	32a	116	Tevḥīd ḫoşça nesne olur Tevḥīd éden mest olur Allāh ile dost olur Bile tevḥīd édelüm	Murabba	Yûnus
Sabâ	42b	157	Nédeyüm éderisem dil ü cān oda yanar Veli āh eylerisem kevn [ü mekān] oda yanar	Gazel	Eşrefoğlu Rûmî
Sabâ	43b	161	Seḥerlerde eser bād-ı tecellī Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde Seḥerde açılur iḫsān güli Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde	Murabba	-
Sabâ	43b	162	Gözlerini n'oldı bīdār eyledüñ Āh [u] efġānı saña yār eyledüñ ʿAşḳ odıyla içini nār eyledüñ Noldı bülbül işini zār eyledüñ Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ	Müsedd es	Niyâzî-i Mısrî
Segâh	54b	205	Ey ġāfil uyan rıḥlet-i nā-gāhı unutma Yol ḳorḳulıdur ḳorḳusı çoḳ rāhı unutma	Gazel	Şemsî

Uşşâk	37b	140	Ehl-i ʿaşḳuz zāhidā bir yāra māliklerdenüz Biz hezār-ı ş̱āniyüz gülzāra māliklerdenüz	Gazel	Saidî
Uşşâk Usûlî	11a	47	Demidir üstüme ḳan aġlar ise çeşm-i terüm Naẓar eyleñ ki ne ḫūn-rīze düşüpdür naẓaruñ	Kıt'a	-
Zikr-i Hüseynî	31b	112	Bir dürr-i yetīmem kim görmedi beni ʿummān Bir ḳaṭreyem illā kim ʿummāna benem ʿummān	Gazel	Yûnus

2.2.4. Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler

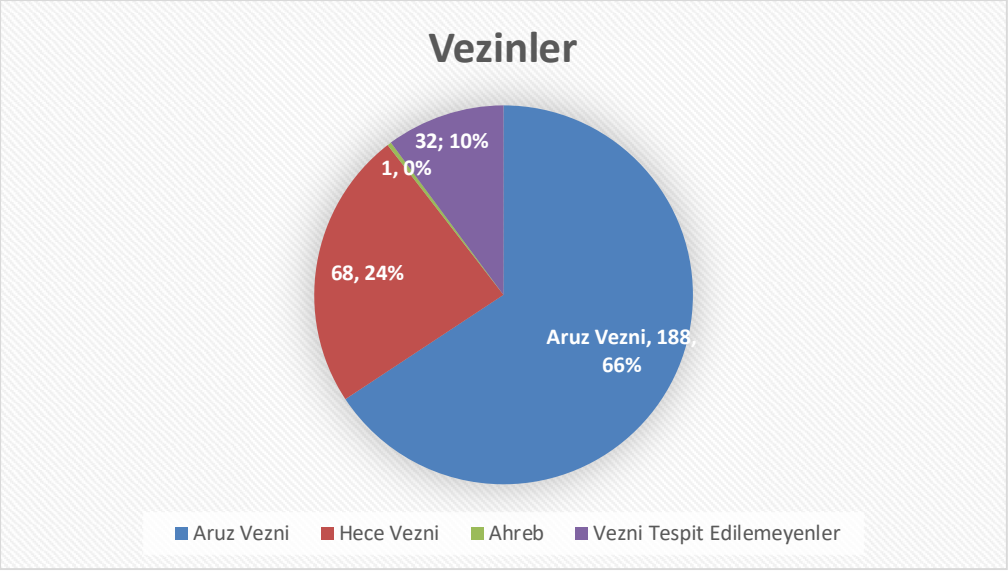
Tablo 3: Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler

Sıra	Mecmuada Kullanılan Vezinler ve Kalıpları	Sayısı
1.	fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	71
2.	mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün	30
3.	mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün	29
4.	mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün	13
5.	fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün	10
6.	müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün	9
7.	feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün	7
8.	mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün	5
9.	mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün	3
10.	müfteʿilün fāʿilün müfteʿilün fāʿilün	2
11.	müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün	2
12.	mefāʿīlün mefāʿīlün	2
13.	müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün	1
14.	müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün	1
15.	mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün	1

16.	müstefʿilün müstefʿilün	1
17.	mefʿūlü mefāʿīlün	1
18.	Ahreb	1
19.	16'lı hece	14
20.	14'lü hece	19
21.	11'li hece	14
22.	10'lu hece	8
23.	8'li hece	11
24.	7'li hece	2
25.	Vezni Tespit Edilemeyenler	32

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi aruz vezninden "fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün" kalıbı, hece vezninden ise 14'lü hece ölçüsü en çok kullanılan kalıplardandır. Veznini tespit edemediğimiz şiir sayısı ise 32'dir.

Şekil 2: Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Vezinler

2.2.5. Başlıkta veya Şiirde Mahlası Olmasına Rağmen Yazılı Kaynaklarda Bulunamayan Şiirler

Mecmuada, başlıklarda veya makta beyitlerinde mahlasları olan bazı şiirlere herhangi bir divanda veya yazılı kaynakta ulaşılamamıştır. Bu şiirlerin varak numarası, şiir numarası, nazım şekli, şiirin ilk beyti/bendi/dörtlüğü ve mahlas bilgisi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4: Başlıkta veya Şiirde Mahlası Olmasına Rağmen Yazılı Kaynaklarda Bulunamayan Şiirler

Varak No	Şiir No	Nazım Şekli	Şiirin İlk Beyti/ Bendi/ Dörtlüğü	Mahlas
1b	5	Müfred	Geç serīr-i ʿuzlete ʿālemde sulṭānlıḳ budur Bir ḳarınca ḫāṭıruñ yıḳma Süleymānlıḳ budur	Şems-i Bitlisî
2b	9	Gazel	Züleyḫāyı gider pīrāhen añla Cihānı Yūsuf-ı Kenʿān-ı cāna	Vehbî-i Yemânî
2b	10	Gazel	Çıḳarsa ġam degül rūḥ-ı revānuñ Tenüñ ḫāke gider cānāne cānuñ	Vehbî-i Yemânî
3b	13	Kıt'a	Cihānı ṣūretinde ẓāhir etmiş O kim vérmiş dilā ṣūret cihāna	Vehbî-i Yemânî
4a	14	Gazel	Baña fikr-i ḫaṭ-ı sebzüñ çemendür ʿİẕāruñ gül güler vechüñ semendür	Vehbî-i Yemânî
4b	16	Gazel	Düşelden tāb-ı ġamdan iltihāba Düşürdüm gönlümi cām-ı şarāba	Vehbî-i Yemânî
4b	17	Gazel	Cihān naḳşında bir dildār severüm O naḳş-ı yārda her ne var severüm	Vehbî-i Yemânî
5a	18	Gazel	Baña kevṣer lebüñ iḥsānın olsun Ḳo ḫayvān çeşmesi ḫayvānın olsun	Vehbî-i Yemânî
5b	19	Gazel	Tecellīde cemāl-i vech-i muṭlaḳ Ne kim vardır cemāl-i Ḥaḳdır el-ḥaḳ	Vehbî-i Yemânî
5b	20	Gazel	Meẓāhirdür cemāl-i yāre ẓāhir Nikābıdur anuñ ẓāhir meẓāhir	Vehbî-i Yemânî
6a	21	Gazel	Lebüñ ẕikri nice düşsün dehenden Ki cānum çıḳmadı daḫi bedenden	Vehbî-i Yemânî

7b	29	Gazel	Nār nedür nūr nedür cennet-i maʿmūr nedür Mūsī ʿİmrān Tūr nedür ins ü perī ḥūr nedür	Hâletî
8a	31	Gazel	Ben ol merd-i ṣafā-baḫşım ki anuñ ẕevḳi cānumdan Ẓuhūr etmişdir ey mihr ü kemān ol kemānumdan	Nakşî
9b	35	Kıt'a	Muḥammed meclisinde erenler cemʿ olmuşlar Eline bir cām ṣundı ṭolı Ḥācı Bayrāmuñ	Edhem Baba
10b	37	Murabba	Sürüp dergāhuña rū-yı siyāhum Umaram ʿafv ola cürm [ü] günāhum Penāhum Ḫālıḳum Rabbüm İlāhum Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum	Gafûrî
14a	64	Gazel	Cümlesi ʿāşıḳlaruñ ḳulı ʿAbdülḳādirüñ Faḫr-ı cihāna çıḳar yolı ʿAbdülḳādirüñ	Şerif Ahmed Efendi
16a	69	Nazm	İş bu deme érince üç kez ṭoġdum anadan Bunca yavru uçurdum nice āşiyāneden	Şeyh İdris-i Mevlevî
16b	70	Kıt'a	Tere ṭurı yiyince üç kerre pertāv étdüm Bunca fındıḳ ḳaçırdum ḳırarken merdāneden	Şeyh Resimâ Mevlevî
17b	73	Gazel	Baġrı yanıḳ ʿāşıḳ-ı peyġamberem Nesl-i Ebūbekr-i Hüdā-perverem	Urfalı Şeyh Safvet
18a	74	Muhammes	Bilmem bu göñül nāle-i maḳṣūda érer mi Yā mīve-i vaṣla yetişüp anı dérer mi Bu ḥasret ü fırḳat ʿacabā ḥaşre sürer mi Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi	Hürrî
20a	78	Gazel	Yandum yaḳıldum ben nār-ı ʿaşḳa ʿAndelīb oldum gülzār-ı ʿaşḳa	Şeyh Süleymân
20a	79	Gazel	Yüzümi ṭutdum saña ya Muḥammed Muṣṭafā Şefāʿat eyle baña ya Muḥammed Muṣṭafā	Yûnus

22b	88	Müsedd es	Ey bize sāʾil olanlar biz ne cismüñ cānıyuz ʿĀlem-i ervāḥuñ ol nişānesinden şānıyuz Biz muḥīṭiz ʿālem-i lāhūtuñ ʿummānıyuz Bāḳiyüz biz Ḥaḳḳile ṣūretde ammā fānīyüz Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz	Mürîdoğl u
24a	90	Gazel	ʿAşḳ ile vü şevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī Ṣafā ile ẕevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī	Şeyh Süleymâ n
29a	105	Gazel	Ey bizi ḫalḳ éden Allāh göster dīdāruñ göreyin Yoḳdan var eyleyen Allāh göster dīdāruñ göreyin	Yûnus
32a	118	Gazel	Düşdi göñlüm burcına ṭuyur muḥabbet yā Resūl Ḳıl teraḥḥum ben żaʿīfe ét şefāʿat yā Resūl	Abduşşe kûr
35a	129	Gazel	Derd-i hicrüñle dem-ā-dem āh [u] zār etmekde güç İşini ʿaşḳ-ı derūnı āşikār etmekde güç	Şerif Ahmed Efendi
36a	133	Mesnev î	Mescide ḫürmet édenler dāḫil olur cennete Vaḳfı ibṭāl eyleyenler müsteḥaḳdur laʿnete	Dervîş Mustafa
37b	140	Gazel	Ehl-i ʿaşḳuz zāhidā bir yāra māliklerdenüz Biz hezār-ı sāniyüz gülzāra māliklerdenüz	Saidî
37b-38a	141	Gazel	Éden rāh-ı maḥabbetden tek-ā-pū Güli gülzār [u] vuṣlatdan bū	Gafûrî
38a	143	Murabb a	Ger ṣorarsañ intisāb-ı ẕātumız kimdür déyü Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz Gülşen-i vaḥdetde feryād éderüz Allāh diyü Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz	Seyyid Şeref
39a	145	Gazel	Ey bī-ḫaber ey bī-ḫaber Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür Göñlüñ evine ḳıl naẓar Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür	Vahdetî
39b	147	Gazel	Şūrīde vü şeydā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni ʿĀlemlere rüsvā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni	Yûnus

40b	150	Gazel	Hezārān āferīn olsun bugün Manṣūr-ı Ḥallāca Ene'l-Ḥaḳ sırrını eytdi kitāb-ı ʿaşḳa dībāce	Cemâlî
45a	168	Gazel	Baḥr-i vaḥdet mevciyem yerüm mekānum andadur Ḳalmışam firḳat ilinde ʿizz ü şānum andadur	Muhyiddin
47b	176	Murabba	Édüp vaşlın gülüñ ārzū Göñül eglenmez eglenmez Meşāma érdi çün bu bū Göñül eglenmez eglenmez	Necib
49a	181	Müsdes	Ey dilā keşretden el çek ehl-i Ḥaḳḳuñ rāhı bir Añla illā vech-i remzüñ ḳıl naẓar dīdārı bir Sil göñülden mā-sivāyı vaḥdetüñ şehbāzı bir Gir muvaḥḥid bezmine sen añla her bir vārı bir Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir Küşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir	Rüşdî
54a	202	Murabba	Āh şeyḫüm senüñ yoluna Ḳurbān olayum gideyüm Her ne ki emr édersen şeyḫüm Fermānuñ olayum gideyüm	Abdürrahim Tirsî
56a	207	Kıt'a	Viṣālüñ şerbetin ṣun cāna yā Rab Düşüp tīh-i firāḳa oldum ʿatşān	Cevrî
60b	223	Gazel	İsteyen cānānı meydāna gel meydāna Terk édüp başı cānı ḳurbāna gel ḳurbāna	Seyyid Süleymân
63b	233	Murabba	Tulūʿ étdi dile şems-i ḥaḳīḳat Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh Muṣaffā oldı meclis ḳalḳdı ẓulmet Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh	Seyyid Şeref
69b	263	Murabba	Gedādur geldi ḳapuña Mürüvvet yā Ebā Ṣāliḥ Ṭurur dīvānda ṭapuña Kerem ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ	Şemsî
70b	265	Müsdes	Ṣanma ey zāhid bizi billāh nā-dānīlerüz Kendü vechin añlamış fi'l-cümle meydānīlerüz Almazuz ḫar-mühre[yi] zīrā ki dürdānīlerüz	Seyyid Seyfullah (Seyfi)

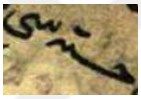
			Dürr-i meknūn isteriz biz baḥr-i ʿummānīlerüz Tā ezelden biz gürūh-ı faẓl-ı Yezdānīlerüz Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz	

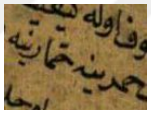
2.2.6. Mecmuanın Dil ve İmlâ Hususiyetleri

Mecmuada mürettibin dikkatsizliğinden veya yeterli bilgiye sahip olmamasından kaynaklı kimi yazım hataları mevcuttur.

Bu hatalardan biri genellikle ha ve hı harflerinden kaynaklıdır. Müstensihten kaynaklanan bu hatalar doğru yazılışlarıyla düzeltilmiştir. Aşağıdaki örneklerde bu durum anlaşılmaktadır:

 (1b) "Ḫımār" kelimesi yazmada "Ḫımār" şeklindedir.

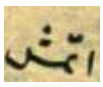
 (4a)"ḫaste" kelimesi yazmada "ḥaste" şeklindedir.

 (21b) "ḫamrına ḫammārına" kelime grubu yazmada "ḥamrına ḥammārına" şeklindedir.

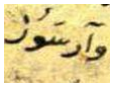
 (50b) "ḫār" kelimesi yazmada "ḥār" şeklindedir.

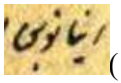
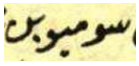
(43a) "Faḫriyā" kelimesi yazmada "Faḥriyā" şeklindedir.

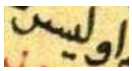
Yazmada yazım olarak kapalı e (é) gösterilmişse bu, metnin transkripsiyonunda belirtilmiştir. Ancak yazım olarak kapalı e (é) yoksa transkripsiyonda "e" şeklinde gösterilmiştir. Aşağıda örnekler verilmiştir:

 (3b) "etmiş", (16a) "étmiş" şeklinde transkribe edilip orijinal hâle sadık kalınmıştır.

Eski Anadolu Türkçesine özgü eklerle de karşılaşılmıştır. Bunlar da şu şekildedir:

 (52a) varsavuz -vuz Türkiye Türkçesinde -ız, -iz ekine karşılık gelen 1. çoğul şahıs eki (Timurtaş, 1977, 121).

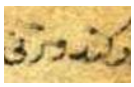
 (11b) inanuban -uban Türkiye Türkçesinde -arak,-erek ekine karşılık gelen zarf-fiil eki, (65b) sevmeyüben -üben Türkiye Türkçesinde -arak,-erek ekine karşılık gelen zarf-fiil eki (Timurtaş, 1977, 140).

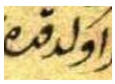
 (53a) olısar -ısar Türkiye Türkçesinde -acak, -ecek ekine karşılık gelen gelecek zaman eki (Timurtaş, 1977, 125).

 (55b) şol Türkiye Türkçesinde "şu" işaret sıfatına karşılık gelir(Timurtaş, 1977, 85).

 (3b) anuñ Türkiye Türkçesinde "onun" zamirine karşılık gelir (Timurtaş, 1977, 83).

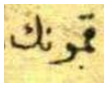
 (26a) men men kelimesi Türkiye Türkçesinde "ben" kişi zamirine karşılık gelir (Timurtaş, 1977, 82).

 (54a) kendüzini kendü kelimesi Türkiye Türkçesinde "kendi" dönüşlülük zamirine karşılık gelir (Timurtaş, 1977, 85-86).

 (12a) olduḳda -dukda Türkiye Türkçesinde -dığında, -diğinde zarf-fiil ekine karşılık gelir (Timurtaş, 1977, 139).

 (12a) ol ol kelimesi Türkiye Türkçesinde "o" zamirine karşılık gelir(Timurtaş, 1977, 84-85).

 (60b) özge özge kelimesi Türkiye Türkçesinde "başka" anlamında kullanılan belgisiz zamirdir (Timurtaş, 1977, 88).

 (10b) ḳamunuñ ḳamu kelimesi Türkiye Türkçesinde “hepsi, herkes” anlamında kullanılan belgisiz zamirdir (Timurtaş, 1977, 87).

 (62a) ḳanġı ḳanġı kelimesi Türkiye Türkçesinde “hangi” anlamında kullanılan belgisiz zamirdir (Timurtaş, 1977, 87).

2.2.7. Mecmuadaki Mensur Metinler

Mecmuada şiirlerin yanı sıra mensur kısımlar da mevcuttur. Bunlar şu şekildedir:

Özellikle mecmua içerisinde 15a’da 69 numaralı metin dikkat çekicidir. Bu parçada sözü edilen durum, insan vücudundaki uzuvlardan ay’ın hangi günlerinde kan alınmaması gerektiğiyle ilgilidir. Bu günlere dikkat edilmez ve ay’ın belirtilen günlerinde kan alınırsa kişinin bir hastalığa uğrayıp, sağlık bulamayıp, öleceği söylenmiştir. Bu anlatılan durum, yılın belli zamanlarında ve belirli günlerinde yapılan geleneksel tedavi yöntemi yani hacamatı hatırlatmaktadır. Baharda, kameri ayların on beşinden sonra ve C-Ç ile başlamayan günlerde yapılan hacamata ek bir bilgi bu metinle sağlanmaktadır. Metne göre ruh, kameri ayın her gününde bedende dolaşmaktadır ve ruhun bulunduğu uzuvdan hacamat yapılırsa kişinin ölüme sürüklenebileceği belirtilmektedir.

Bir diğer mensur parça, 62a’da 230 numaralı tariftir. Bu tarif, illet ibaresi ile belirtilen basur hastalığına dairdir. İlaç tarifi verilmeden hemen öncesinde de “İllet-i bāṣūra bir ʿacāyib ʿilāc ḫaber vérdiler” yazısı mevcuttur. Bu acayip olarak adlandırılan haber, kirpi derisiyle yapılmaktadır. Tarifte kirpi derisini alıp, bir miktarını beş-altı parçaya bölüp, ardıç katranını da bölünen her bir parçaya dörder damla damlatıp, bakır bir kabın içerisine ateş koyduktan sonra bakır kabı bir testinin içine koyup buharın üzerine oturulması ve testinin kenarlarının bez ile örtülmesi gerekmektedir. Bu denilenleri yapan bir adamın otuz sene boyunca basur görmediği de belirtilmektedir.

38a’da aparatta belirtilen tarifin ne olduğuna dair bir bilgiye ulaşılamamıştır. Sadece başlıkta “: ...zāde Aḥmed Efendinüñ tertībidür” ifadesi yer almaktadır. Tarifte 10 tane haşhaş kabı, 1 dirhem meyan kökü, 2 dirhem resâ, 20 tane hünnap, 2 dirhem gelincik çiçeği, 2 dirhem baldırıkara, 2 dirhem tarçın, 14 dirhem marul tohumu, 3

dirhem ayva çekirdeği yazmaktadır. Sonrasında bunlar doğranıp, bir gece demlenecek, kabak çekirdeği suyu ile ıslattıktan sonra süzülecektir. Suya 150 dirhem şeker koyulduktan sonra kaynatılacak, bal gibi olunca sabah ve akşam birer kaşık yenilecektir. Tarifin hangi hastalığa iyi geldiğine dair bilgi verilmemiştir.

42b'de 80. aparatta verilen bir tarif daha vardır. Bu tarifin başlangıcında "Mażmaża oluna" ifadesi yer almaktadır. Yani tarif hazırlandıktan sonra karıştırılıp ağızda çalkalanma olarak bildiğimiz gargara yapılmalıdır. Tarifte 1 tutam sinirli yaprağı, 5 dirhem mercimek, 3 tane servi kulağı, ebe gümeci, 5 dirhem kabuksuz , ... bayād ... yarım rukye miktarı bunları su ile pişirip soğuk şarapla da gargara halinde ağızda çalkalanması belirtilmiştir.

43b'de 85. aparatta bir tarif daha vardır. Bu tarif, "Laʿūḳ oluna" ifadesi ile başlamaktadır. Tarifin yapıldıktan sonra yalanarak yenilecek bir şey olduğu anlaşılmaktadır. Tarifin kime ait olduğu veya neye iyi geldiği hakkında herhangi bir bilgi yoktur. Tarifte 40 dirhem badem yağı, 160 dirhem mumya madeni, 40 dirhem kudret helvası, 4 dirhem gerçek tarçın, 10 dirhem balık yağı, 40 dirhem bitkiyi dövüp badem yağı ile hepsini toplayıp helva gibi olunca sabah ve akşam ceviz büyüklüğünde yenmesi tavsiye edilmektedir.

44a'da 87 numaralı aparatta verilen mensur parça ise ebced harflerinin rakamsal değerleriyle alakalıdır.

3a'da 11 numaralı mensur parçada Hz. Muhammed'e ait bir hadis söz konusudur. Arapça hadisin hemen altında "Türkçesi" bulunmaktadır. Hadis şu şekildedir: Ahir zamanda kalplerden merhametin, dünyadan bereketin, kadınlardan utanmanın, amirlerden de adaletin kalkacaktır.

3a 12 numaralı mensur parçalarda da hadislere yer verilmiştir.

18b 77 numaralı mensur parçada bir salavât-ı şerife söz konusudur.

30a 111 numaralı mensur parçada İhlas sûresi çok küçük bir şekilde yazılmıştır.

50a 184 numaralı şiirin son kısmında birkaç satırlık mensur bir parça vardır. Burada 184 numaralı şiirin kime ait olabileceği hakkında "galiba" ifadesi kullanılarak kesinliği olmayan biyografik açıklama bulunur. Şairin mahlası Rüşdî'dir ve tekke şeyhi olduğu ve Uşşakî tarikatına mensup olduğu bilgisi verilmiştir.

75b ve 78b varaklarında "Münācāt" başlığı altında kimi benzer özellikler gösteren Arapça- Türkçe karışık hem mensur hem manzum parçalar vardır. Aynı olan yerlerin nüsha farkları belirtilerek birleştirme yapılmıştır.

77a ve 77b varaklarında 291 ve 292 numaralı mensur kısımlarda Arapça Cuma hutbesi mevcuttur. Cuma hutbesi ve sonrasında Cuma namazında neler denilip nasıl niyet edildiği bilgileri, Cuma namazı kıldırmak isteyenlere rehber niteliğinde hazırlanmış olduğunu düşündürmektedir.

77b'de 293 ve 294 numaralı parçalar Arapça- Türkçe karışık hem manzum hem mensur kısımlar içeren bir naʿt örneğidir. Naʿt öncesi ve sonrasında bir iki satırlık mensur yazılar vardır.

79b 307 numaralı bir satırdan müteşekkil olan "Sevenüñ ḳuluyam sevmeyenin sulṭānıyam" söz öbeği bir atasözüdür. Atasözü, TDK'ye göre "beni sevdiğine inandığım kişi için yapmayacağım şey yoktur, onun bir dediğini iki etmem, ama sevilmediğimi anlarsam kendime olan saygımı ondan üstün tutarım" (TDK, 2026; Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü) manasına gelmektedir.

2.2.8. Mecmuadan Hareketle Mürettip ve Tertip Tarihine Dair

Mecmuada ferağ kaydı istinsah tarihi olmadığından mecmuanın mürettibi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Fakat mecmuadaki bazı şiirlerin sonuna yazılan yıldan çıkarımlarda bulunmak mümkündür. 31b, 32a, 33a, 34a, 34b, 35a, 35b, 36a, 37a, 37b, 38a, 41b, 42a, 42b, 43a, 43b, 44a, 44b, 45a, 45b, 46a, 46b, 47a, 47b ve 48a varaklarında şiirlerin sonlarına "1170" veya "Sene 1170" şeklinde yıl düşürülmüştür. Bu yıl miladi olarak 1756/1757 yılına tekabül etmektedir. Tarihe dair elimizdeki tek kaynak bu şiirlerdir. Bu yılların yazıldığı şiirlerin son beyitlerinden bazı örnekler şu şekildedir:

- Bu cismim belāsıdır adım Yūnus oldıġı
  Aṣlımı ṣorar iseŋ sulṭān benem sulṭān

  Sene 1170 [Mİ 31b]

- Cāhidī geç bu fenādan baḳma anuŋ eline
  Zehr olur her kim yer ise ṣuna anuŋ balına
  ʿĀḳil iseŋ ger Muḥammed Muṣṭafānuŋ yoluna
  Bir degirmāndur bu dünyā un eder [bir] gün bizi

Temmet Sene 1170 [Mİ 35b]

Mürettibi tespit edilemeyen bu mecmuada çoğunlukla tasavvufi şiirlere yer verilmesi mürettibin tasavvufla yakından ilgili olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca mürettip, "Halvetî" ve ona birçok açıdan benzeyen "Kâdirî" tarikatlerine mensup şairlere oldukça fazla yer vermiştir. Halvetî tarikatı kendi içerisinde kollara ayrılmaktadır. Rûşenîyye, Uşşâkîyye, Cemâliyye, Şemsîyye, Câhidîyye, Mısrîyye ve Sivâsîyye bunlardan bazılarıdır (Serin, 1984). Her ne kadar başka tasavvufi akımların temsilcilerinden şiirler nadiren bulunsa da, mürettibin tasavvufi eğiliminin yukarıdaki sebeple Kadirî-Halvetî olduğu hükmüne varılabilir.

Mecmuada, başlıklarında Türk mûsikîsinin çeşitli makamlarının adlarını taşıyan şiirler de bulunmaktadır. Bu makamlar; Acem, Acem Aşirân, Bûselik, Hüseynî, Hicâz, Uşşâk, Aşirân, Çârgâh, Sabâ, Rast, Beyâtî, Irâk, Nevâ, Nevrûz-ı Acem Muhayyer, Evc, Segâh şeklindedir. Mürettibin mûsikîye dair bir ilgisi olduğu akla getirilebilir.

Bitkisel tariflerden hareketle, mürettibin halk hekimliğine dair bilgisi olduğu düşünülebilir.

Mecmuada nazım şekillerinin çeşitliliği ve şiir çerçevesinin genişliği mürettibin tasavvuf, halk edebiyatına ve klasik edebiyata hâkimiyetini gösterecek niteliktedir.

2.2.9. Mecmuada Bulunan Şairler

2.2.9.1. Mecmuada Bulunan Şairler, Şiir Adetleri, Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Tablo 5: Mecmuada Bulunan Şairler, Şiir Adetleri, Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Sıra	Mecmuada Bulunan Şairin Mahlası	Şiir Adedi/ Nazım biçimi	Şiirlerinin Numarası	Yaşadığı Yüzyıl
1	Abdî	1 Taştîr	68	-
2	Abdu'l-ahad Nurî Efendi	2 Murabba, 2 Gazel	175, 198, 232, 262	17. yüzyıl

3	Abdur'r-rahim Tirsî	1 Gazel, 1 murabba	202, 210	16. yüzyıl
4	Abdü'ş-şekūr	1 Gazel	118	-
5	Abdülkâdir Gîlânî	1 Kaside	76	11. yüzyıl
6	Adlî	2 Gazel	138, 160	19. yüzyıl
7	Ahmed Eflâkî Dede	1 Gazel	49	14. yüzyıl
8	Akşemseddîn	1 Murabba	34	15. yüzyıl
9	Ali Ufkî Bey	1 Gazel	271	17. yüzyıl
10	Azîz Mahmûd Hüdâyî	2 Gazel	107, 211	16. yüzyıl
11	Azizî	1 Gazel	125	16. yüzyıl
12	Bağdad Valisi Rızâ Ali Paşa	2 Gazel	28, 72	19. yüzyıl
13	Bolulu Şeyh Himmet	1 Semâi	56	17. yüzyıl
14	Câhidî Efendi	1 Murabba	132	17. yüzyıl
15	Cemâlî	2 Gazel	146, 150	18. yüzyıl
16	Cevdet	1 Tercibend	144	-
17	Cevrî	1 Kıt'a	207	-
18	Dede ʿÖmer Rûşenî	2 Gazel	220, 293	15. yüzyıl
19	Dervîş Mustafa	1 Mesnevî	133	18. yüzyıl
20	Dervîş Ömer (Âşık Ömer)	1 Murabba	92	17. yüzyıl
21	Edhem Baba	1 Kıt'a	35	19. yüzyıl
22	Eşrefoğlu Rûmî	12 Gazel, 1 Murabba	6, 91, 93, 117, 131, 136, 157, 165, 167, 172, 199, 221, 222	15. yüzyıl

23	Fahrî	1 Gazel	158	18. yüzyıl
24	Fazlî	1 Gazel	87	-
25	Fethî	1 Murabba	240	-
26	Fuzulî	1 Gazel	244	16. yüzyıl
27	Gafûrî	1 Murabba, 1 Gazel	37, 141	17. yüzyıl
28	Gevherî	1 Şarkı	245	17. yüzyıl
29	Hacı Bayrâm Velî	1 Gazel	124	15. yüzyıl
30	Hâletî	2 Gazel	29, 45	-
31	Hasan Dede	1 Gazel	86	16. yüzyıl
32	Hatâyî	1 Semâi, 1 Gazel, 1 Murabba	100, 200, 226	16. yüzyıl
33	Hümâmî	1 Gazel	27	15. yüzyıl
34	Hürrî	1 Muhammes	74	-
35	İbrâhim Hakkı Erzurûmî	1 Gazel	243	18. yüzyıl
36	İmam Şāfî	1 Nazm	15	8. yüzyıl
37	Kaygusuz Abdâl	1 Gazel, 1 -	215, 279	15. yüzyıl
38	Koca Râgıp Paşa	1 Müfred	42	18. yüzyıl
39	Mahvî	1 Gazel	155	17. yüzyıl
40	Mevlânâ	2 Gazel	96, 151	13. yüzyıl
41	Muhyiddin Muhammed Rūmī	2 Gazel	164, 168	16. yüzyıl
42	Mürîdoğlu	1 Müseddes	88	-
43	Nahîfî (Süleymân)	1 Gazel	229	18. yüzyıl
44	Nakşî	8 Gazel, 2 Murabba	31, 77, 94, 104, 135, 174, 217, 234, 238, 267	17. yüzyıl

45	Necib	1 Murabba	176	18. yüzyıl
46	Nesîmî	1 Gazel	180	17. yüzyıl
47	Niyâzî-i Mısrî	23 Gazel, 2 Kıt'a, 2 Muhammes, 1 Murabba, 2 Tercî-bend	55, 95, 97, 102, 103, 106, 111, 119, 120, 123, 126, 127, 128, 130, 134, 162, 163, 166, 169, 173, 177, 178, 179, 195, 206, 230, 231, 235, 236, 285	15. yüzyıl
48	Ömer Fuâdi	1 Gazel	62	17. yüzyıl
49	Pîr Sultân	3 Murabba	32, 270, 280	16. yüzyıl
50	Rûhi-i Bağdâdî	1 Terkib-bend	85	17. yüzyıl
51	Rüşdî	1 Tercî-bend	181	18. yüzyıl
52	Sâbit	1 Müfred	30	17. yüzyıl
53	Saîdî	1 Gazel	140	-
54	Sârbân Ahmed Efendi	1 Gazel	36	16. yüzyıl
55	Seyyid Seyfullâh Nizâmoğlu	11 Gazel, 9 Müfred, 1 Murabba, 1 Rubâi, 1 Tercî-bend	26, 61, 115, 121, 159, 170, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 212, 224, 260, 265	15. yüzyıl
56	Seyyid Süleymân	1 Gazel	223	17. yüzyıl

57	Seyyid Şeref	2 Murabba, 1 Müfred	143, 152, 233	17. yüzyıl
58	Sezâyî	2 Gazel, 1 Murabba, 1 Muhammes	7, 60, 110, 216	17. yüzyıl
59	Sinân Ümmî	1 Murabba, 1 Gazel	214, 264	16. yüzyıl
60	Süleymân Zâtî	1 Gazel	269	17. yüzyıl
61	Sünbülî	1 Gazel	63	16. yüzyıl
62	Şems-i Bitlisî	1 Müfred	5	18. yüzyıl
63	Şems-i Tebrizī	1 Nazm, 1 Gazel	218, 290	12. yüzyıl
64	Şemsü'l- Sivâsî	3 Gazel, 1 Kıt'a	84, 114, 205, 263	16. yüzyıl
65	Şeref Hanım	1 Tahmis	66	19. yüzyıl
66	Şerîf	2 Gazel	64, 129	-
67	Şeyh İdris Mevlevî	1 Kıt'a	69	16. yüzyıl
68	Şeyh Resimâ Mevlevî	1 Kıt'a	70	18. yüzyıl
69	Şeyh Süleymân	2 Gazel	78, 90	-
70	Urfalı Şeyh Safvet	1 Gazel	73	19. yüzyıl
71	Vahdetî	1 Gazel, 1 Muhammes	145, 282	17. yüzyıl
72	Vehbî-i Yemâni	9 Gazel, 1 Kıt'a	9,10, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21	17. yüzyıl
73	Vîrân Abdâl	2 Gazel	242, 261	16-17. yüzyıl
74	Yûnus	18 Gazel, 3 Kıt'a, 7 Murabba, 1 Müfred	53, **54**, 79, 81, 83, 98, 99, 105, 108, 112, 113, 116, 122, 139, 147, 149, 153, 156, 171, 196,	14. yüzyıl

			197, 201, 203, 204, 208, 266, 281, 284, 286	
75	Zakirî	2 Gazel	**54**, 142	17. yüzyıl
76	Zihnî	1 Müfred	51	17. yüzyıl

2.2.9.2. Mecmuada Bulunan Şairlerin Biyografileri

2.2.9.2.1. Abdî

Edebiyatımızda birden fazla Abdî mahlaslı şair vardır. Mecmuadaki Abdî'nin kim olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.2. Abdu'l-ahad Nurî Efendi

1595 yılında Sivas'ta doğan şair, Halvetîyye tarikatından köklü bir ulema ailesine mensuptur. Babasını küçük yaşta kaybetmesi sebebiyle İstanbul'a davet edilir. Ne zaman İstanbul'a geldiğine dair kaynaklarda bir bilgi yoktur. Ancak Mehmed Nazmi ve Bursalı Mehmed Tahir 7-8 yaşlarında onun Sivas'tan İstanbul'a geldiğini söyler. İlim ve tasavvuf içerisinde olan ailesinden dolayı kendisi de ilme, tasavvufa meraklıdır. Küçük yaşta okula başlamış ve Kur'an-ı Kerim'i ve Arapça gramerini öğrenmiştir. Dayısı devrin büyük Halvetî şeyhlerinden Abdülmecid Sivasi'nin terbiyesiyle yetişen şair, batınî bilgileri ve usulleri öğrendikten sonra kırk erbain çıkarması sebebiyle Sivasi tarafından Midilli'ye halife olarak tayin edilmiştir. Abdulahad Nuri'ye, Midillideyken kendisini unutmayan İstanbul halkı ve aydınları sayesinde Fatih Çarşamba'daki Mehmed Ağa Tekkesi şeyhliği verilmiştir. Bunun üzerine Midilli'den İstanbul'a gelen Nurî, Mehmed Ağa Tekkesinde şeyhliğe başlamıştır. İstanbul'a dönmesiyle dayısı Abdülmecid Sivasi'nin kızıyla evlenmiştir. Eşi ve çocuklarına dair kaynaklarda bilgi yoktur. Bir kaynakta 1636-1637 yılında bir oğlu olduğundan ve Abdulahad Nuri'nin vefatı üzerine oğlu 15 yaşındayken babasının yerine şeyhlik makamına geçtiğini belirtilmiştir. Şair, 1651'de vefat etmiştir. 17. yüzyılın başlarında eser veren Abdülahad Nurî Sivâsîyye tarikatına nispet edilmiş ve onun daha çok din ve tasavvuf üzerine ilahiler yazmış olduğu bilinmektedir. *Sefînetü'l-evliyâ'* ve *Osmanlı Müellifleri*'nde otuza yakın eserinden bahsedilen şair, divan sahibidir. Nurî'nin hem Arapça hem Türkçe eserleri mevcuttur. (Akkaya, 2003; Uçman, 1988).

2.2.9.2.3. Abdü'l-kadir Gîlanî

Abdü'l-kadir Gîlanî'nin doğumu için kaynaklar iki farklı şey söylemektedir. Bunlardan biri 1077-1078 yılında doğduğunu belirtirken, diğer bir kısmın görüşü ise 1078-1079 yılında doğduğu şeklindedir. Küçük yaşta babasını kaybetmiş ve annesiyle dedesinin yanında büyümüştür. İlmi bir çevrede doğan Abdü'l-kâdir, on sekiz yaşına geldiğinde annesinin izniyle Bağdat'a eğitim amaçlı gitmiştir. Orada ilk önce Kur'an ilimleriyle meşgul olan Gîlânî; sonrasında hadis, fıkıh, edebiyat dersleri almış ve kısa zamanda oldukça bilgili, donanımlı biri olmuştur. Ebü'l-Hayr Muhammed b. Müslim ed-Debbâs'ı tanımış ve onun sayesinde tasavvufa ilgisi artmıştır. Kaynaklarda tarikat hırkasını Debbâs'tan giydiği yazmaktadır. Birçok ders okutup vaaz veren şairin menkıbesine göre inziva süreci yirmi beş yıl sürmüş ve bu dönemde kendi başına bir şey yiyip içmemiştir. Aradan kırk gün geçmesine rağmen açlığa direnmiş ve Muharimî'ye intisap etmiştir. Ebû Sa'd el- Muharimî, onu evine götürüp doyurmuş ve şeyhlik hırkasını ona giydirmiştir. İnziva döneminin sonunda oğluyla birlikte hacca gittiği söylenmektedir. Ne zaman evlendiği belli olmamakla beraber dört kadınla evlenmiş olduğu kaynaklarda yazmaktadır. 49 çocuğu olduğu kaynaklarda yazsa da bu çocuklarının isimleri hakkında net bir bilgi yoktur. Bağdat'ta vefat eden Gîlanî'nin yaşamı uzun ve verimli sürmüştür. Abdü'l-kadir Gîlanî'nin Kâdiriyye tarikatını kurduğuna dair bir delil olmadığını savunan eleştirmenler vardır. Ancak onun adına nispet edildiği için onun kurduğu bir tarikat olduğu düşüncesi daha yaygındır. Tasavvufî bilgiler, vaazlar vermeye başladıktan sonra cemaati gitgide artmıştır. Onu dinlemek için açık havada verdiği vaazlarına yetmiş bin kişinin katıldığı rivayet edilmiştir. Vaazlarında ve eserlerinde oldukça sade bir üslup kullanan Gîlânî, hacim bakımından elli civarında esere sahiptir. Ancak çoğunun ona ait olmadığı kesinlik kazanmıştır (Gürer, 2014; Uludağ, 1988; Margoliouth, 1978; Utku, 2005).

2.2.9.2.4. Abdü'ş-şekûr

Edebiyatımızda aynı mahlasta iki şair vardır. Mecmuadaki Abdü'ş-şekûr'un hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.5. Abdur'r-rahmi Tirsî

İznik yakınlarında bulunan Tirse köyünde doğmuştur. Babasıyla Eşrefoğlu Rûmî'nin sohbetlerine katılan Tirsî, mahlasını doğduğu köyden almıştır. Eşrefoğlu Rûmî, Tirsî'yi himayesi altına almış, onu büyütmüş ve eğitim vermiştir. Bir evlilik yapmıştır. Rûmî'nin ölümüyle birlikte dergâha postnişin olan Tirsî, 1520 yılında vefat

edince şeyhinin yanına defnedilmiştir. Tirsî hem Eşrefoğlu Rûmî'den hem de Yûnus Emre'den etkilenmiş ve onların tesiri altında kalmıştır. Bu sebeple hece vezniyle ve sade bir üslupla eserler yazmıştır. S. Nüzhet Ergun onun şiirlerinin on birini *Türk Şairleri* adlı eserinde toplamıştır. İlahileri, Kâdirî dergâhlarında ilgi görmüştür (Özcan, 1988; Yüce, 2010).

2.2.9.2.6. Adlî

Edebiyatımızda aynı mahlasta birçok şair vardır. Mecmuadaki Adlî'nin Sultan II. Mahmûd olduğu, Sadeddin Nüzhet Ergun'un *Türk Musiki Antolojisi*'nden tespit edilmiştir.

İstanbul'da 18. yüzyılın sonlarında doğmuş ve Adlî mahlasını doğumuyla alan şair, "Büyük" ve "Gâzî" şeklinde de anılmaktadır. Küçük yaşta babasını kaybeden Mahmut'u amcası III. Selîm yetiştirmiştir. Edebiyat, müzik, Arapça, Farsça, dinî bilgiler ve hat dersleri almıştır. Bilinen eşleri on yedi tanedir. Otuz altı çocuğu olan Sultan, çoğu çocuğunu küçük yaşta kaybetmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun 30. padişahı olan Sultan II. Mahmûd'un tüm saltanatı darbelerle geçmiştir. Osmanlı döneminde köklü değişiklikler ve yenilikler yapan Sultan'ın, yaptığı en önemli değişiklik Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmaktır. Mahmûd döneminde Osmanlı Devleti Rusya, İngiltere, Fransa karşısında askeri ve diplomatik olarak zayıflamıştır. Bu dönemde birçok antlaşma yapılmıştır. Her ne kadar topraklar kaybedilip bazı bölgelerde bağımsızlığın kabul edilmesi olsa da buna rağmen II. Mahmûd, 1826 yılından sonra ıslahatlara yönelmiştir. Sultan, bürokrasiyi yeniden düzenlemiştir. Bunun dışında eğitim alanında yeniliklere giden II. Mahmûd, ilköğretimi zorunlu hale getirmiş ve Avrupa'ya öğrenci göndermiştir. Hayatı oldukça yoğun geçen hükümdar şairin son yılları ağır hastalık sorunları ile geçmiş ve 1839 yılında vefat etmiştir. Yaşamı boyunca sadece yenilikler yapmakla kalmayan hükümdarın besteleri de vardır. 25 eseri günümüze ulaşabilmiştir. Resme merakı olduğundan kendi portresini yaptırmış ve devlet dairelerine astırmıştır. Şiirleri olmasına rağmen herhangi bir divan tertip etmemiştir. Şiirlerinde Adlî ve Adîl mahlaslarını da kullanmıştır (Arslan, 2015; Beydilli, 2003; Karal,1977).

2.2.9.2.7. Ahmed Eflâkî Dede

Asıl adı Ahmet olan şair, Eflâkî Dede ya da Eflâkî Ahmet Ârifî olarak da bilinmektedir. Arif Çelebi'ye intisap ettiği için kendisine Ârifî de denilmiştir. Eğitimini

devrin önemli âlimlerinden almıştır. 1359-1360 yılında ölen şair, ardında tek eseri *Menâkıbü'l-Ârifîn*'i bırakmıştır. Bu eseri Arif Çelebi'nin isteği üzerine yazmıştır. Mevlevîlik tarihi açısından önem arz eden bu eser, Farsça mensur bir şekilde kaleme alınmıştır. Bu eser Anadolu'nun 13 ve 14. yüzyıllardaki sosyal yapısını ele alması açısından oldukça önemlidir. Eflâkî'nin eserlerinde Yûnus Emre etkisi görülmektedir. Bahsi geçen eseri dışında dört gazeli bilinmektedir. Onu şairliğinden çok nesir üstadı olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır (Yazıcı, 1989; Önkaş, 2014).

2.2.9.2.8. Akşemseddîn

Asıl adı Mehmet Şemsettin olan şair, 1390 yılında Şam'da doğmuştur. Doğum yerinin Çorum olduğu kaynaklarda mevcuttur ancak bunun kesinliği bilinmemektedir. Akşemseddin medrese eğitimi almış, okumuş ve kültürlü bir aileye mensuptur. Babası Şeyh Hamza Şam'dan Amasya'ya yerleşmiş ve bu sebeple Akşemseddin de ilk eğitimini Amasya'da tamamlamıştır. Çok küçük yaşta Arapça ve Farsça bilgisine sahip olan şair, döneminde âlimlerden hem ilim hem tıp tahsilini tamamlamış ve kısa bir süre sonra Osmancık Medresesi'ne müderris olmuştur. Halep'e gittiği zaman bir gün Hacı Bayram-ı Velî'yi rüyasında görmüştür. Uyandığında rüyasını yorumlatmak için Ankara'ya yola çıkmıştır. Hacı Bayram-ı Velî'nin yanına gittiğinde onun öğrencileriyle beraber tarlada çalıştığını görmüştür ve bunun üzerine kendisi de tarlada çalışmıştır. Yemek yiyecekleri vakit herhangi bir davet almadığı için köpeklere kâse içerisinde verilen yemeye uzanan Akşemseddin, Hacı Bayram-ı Velî tarafından fark edilip sofraya davet edilmiştir. O esnada Hacı Bayram-ı Velî, onun rüyasının ardında yatan hikmeti söylemiştir. Bu olaydan sonra Hacı Bayram-ı Veli'nin öğrencisi olmuştur. Hacı Bayram-ı Velî'nin ölmesiyle birlikte hocasının yerine geçip Bayramiyye tarikatını devam ettirdiği bilinmektedir. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u kuşatmak istemesinden dolayı Akşemseddin'i davet etmiştir. Burada onun askere moral ve manevi destek olması amacı vardır. Akşemseddin fetih gerçekleştirildikten sonra Ayasofya'da cuma namazını kıldırmıştır. Hacı Bayram-ı Velî'nin isteği üzerine ömrü boyunca öğrenci yetiştirmiştir. 1459 yılında Göynük'te vefat etmiştir. Onun hakkında 2 tane menakıpname vardır. Tasavvuf, tıp ve dinî ilimlerden dokuz adet eseri olan şair, genellikle aruz vezni ile yazmış ve Eski Anadolu Türkçesinin belirgin özelliklerini şiirlerine yansıtmıştır. *Risaletü'n-Nûriyye,* eserinde tasavvuf şeyhlerini onlara yapılan haksızlıklardan ötürü savunmuştur (Karaca, 2014; Köprülü, Uzun, 1989).

2.2.9.2.9. Ali Ufkî Bey

Aslen Polonyalı olan şair, 17. yüzyılda Osmanlı'da yetişmiş önemli bir şahsiyettir. Doğum ve ölüm tarihleri kesin olmamakla beraber 1645'te Osmanlı'ya esir düştüğü bilinmektedir. Enderun'da uzun yıllar eğitim gören şair; müzik, dil, edebiyat ve sanat alanlarında kendisini geliştirmiştir. Ufkî mahlasıyla şiirler yazan şair, besteler üretmiştir. Mûsikî alanında *Mecmûa-i Sâz ü Söz'*ü önemlidir (Kut, 2014; Cevher, 1995).

2.2.9.2.10. Azîz Mahmûd Hüdâyî

1541'de Şereflikoçhisar'da doğan şair, ilk tahsilini Sivrihisar'da almıştır. Sonra İstanbul'a gitmiş ve Ayasofya Medresesi'ne giren şair, burada tahsilini tamamlamıştır. Zekâsı ve ilmi bilgilerinden ötürü Ramazan Efendi'nin muidi yani eğitimdeki yardımcısı olmuştur. Bu süre zarfında hadis, tefsir, fıkıh eğitimleri alan şair, Halvetîyye çevrelerinde kurduğu ilişkiler sonucunda tasavvufî bir alt yapıya sahip olmuştur. İrşad faaliyetlerini sürdürmesi için önce Sivrihisar'a sonra Rumeli ve Balkanlar'a gönderilen şair, şeyhinin vefatı üzerine İstanbul'a gelmiştir. Burada Küçük Ayasofya'da şeyhlik yapmış ve Fatih Camisi'nde vaazlar vermiştir. 1589'da Üsküdar'da kendi dergâhını satın alan şair, kısa sürede en önemli tasavvuf merkezine sahip olmuştur. Şiirlerinde hem hece hem aruz ölçüsünü kullanan şair, ifadelerini sade ve anlaşılır yazmıştır. Aynı zamanda didaktik ve hikemî bir üsluba sahip şairin ilahileri bestelenmiştir. Arapça ve Türkçe birçok eseri vardır (Eren, 2015; Yılmaz, 1991).

2.2.9.2.11. Azizî

16. yüzyılda yaşadığı bilinen şairin hayatı hakkında pek bir bilgi yoktur. Halvetî şeyhlerinden olan şair, 1594'te vefat etmiştir. Şairin bazı ilahileri mevcuttur. Sadettin Nüzhet Ergun, bir mecmuada Azizî'ye ait olan üç manzumeden bahsetmiştir. İlahileri arasında yer alan bazı şiirleri bestelenmiştir. Bestelenen şiirlerinden bir dörtlük şu şekildedir: "Kalbini küşâd eyle/Hem Mevlâyı yâd eyle/Gamgin dili şâd eyle/Noldun a gönül noldun" şeklindedir (Ergun, t.y.; Çakır, 2014).

2.2.9.2.12. Bağdad Valisi Rıza Ali Paşa

Trabzon'da küçük bir köyde doğan şairin asıl adı Ali Rıza'dır. Doğum tarihi hakkında bilgi yoktur. Onu, Laz Ahmed Paşa yetiştirmiştir. Eğitimini tamamlayıp akrabası Nâzır Ahmed Paşa'nın mühürdarlığını yapmıştır. Sırasıyla Manisa, İzmir ve Menemen'de görevlerde bulunmuş ve 1828'de Halep valisine kethüda olmuştur. Bu

görevden hemen bir yıl sonra vezirlik rütbesi almıştır. Sonrasında Diyarbakır valisi olmuş ve Bağdat Valisi Dâvud Paşa'yı tutuklama görevini başarıyla yerine getirmesiyle Bağdat valiliğine atanmıştır. 1837'de Şehrizor, 1840'ta Cidde, 1842'de ise Şam valisi olmuştur. 1845 yılının sonlarında Şam valiliğinden ayrılmış, 1846 yılında vefat etmiştir. Rıza Ali Paşa'nın en önem arz eden ve oldukça büyük bir iş çıkardığı hizmeti, 17 Eylül'de kıtlık dolayısıyla halkın açtığı Bab al-Şarkî'den (Karanlıkkapı) Bağdat'a girmesi ve 3 gün sonra kölemenlerin hepsini toplayarak katlettirmiş olmasıdır. Şairin belagatlı şiirleri güzel bulunmuştur (Arslan, 2014; Baysun, 1979).

2.2.9.2.13. Câhidî Efendi

Edirne'de doğan şairin asıl adı Ahmed, mahlası ise Câhidî'dir. Yaşamı hakkında pek bir bilgi yoktur. Rumelili bir aileye mensup olduğu ve babasının Muhammed adında bir zat olduğu bilinmektedir. Çocukluğu ve gençliği Edirne'de geçen Câhidî'nin kaynaklarda onun tasavvufla ilişkisinden sonraki dönemi hakkında verilen bilgilerin tutarsız olduğu söylenmektedir. Sadık Vicdani tarafından verilen bir bilgiye göre, o bir şeyh ve Uşşakiyye tarikatındaki Cemaleddin Edirnevî'nin müridiidir. Bu verilen bilginin yanlış olduğu Câhidî'nin 1659-60, Cemaleddin'in ise 1751 yılında yaşamış olmalarından anlaşılmaktadır. Bu iki şahsiyetin farklı yüzyıllarda yaşamış olduğu göz ardı edilmiş ve bu yanlış bilgi sürekli kaynaklarda karşılaşılan bir bilgi hâline gelmiştir. Çanakkale'ye gitmiş ve orada kendisinin kurduğu bir tekkede irşad faaliyetlerinde bulunmuştur. Kerime Hatun adında bir kadınla evlenmiş ve Âdem isimli bir oğlu olmuştur. Câhidî'ye nispet edilen Câhidîyye tarikatı, 18. yüzyılda Çanakkale, Bursa ve Edirne çevrelerinde yaygın olmuş; İstanbul'da faaliyet gösterememiştir. Bu tarikat, Câhidî'nin ölümüyle birlikte yerine geçen Lutfullah Efendi veya Abdüllatif adında bir oğlunun daha olabileceği kaynaklarda söz konusudur. 1659'da vefat eden Câhidî'nin ölümüne "istirahat" kelimesiyle tarih düşürülmüştür. Câhidî'nin ilmi bilgilerinin kuvvetli olduğu söylenir. Sürekli Kur'an okuyan, tekkelerde din ve fen ilimlerinden dersler alan ve döneminde sayılıp sevilen bir kişidir. Divanında dini-tasavvufi şiirlerini barındıran şairin 233 tane şiirinde Câhidî mahlasını, 30 şiirinde Lutf-ı Hak mahlasını kullanmıştır. Divanında 2 mesnevî, 146 murabba, 66 gazel, 39 kıta mevcuttur. Şiirlerinde Yûnus Emre'nin tesiri görülen Câhidî, hem hece hem aruz ölçüsü ile şiirler yazmıştır. Şairin, hece ve aruz ölçülerini kullanarak yazmış olduğu şiirlerinde vezin yönünden aksaklıklar söz konusudur. "Bir

değirmendir bu dünya öğütür bir gün bizi" mısraının olduğu meşhur şiiri, acem ve eviç makamlarında ilahi olarak bestelenmiştir. Divanı 2013 yılında Lokman Taşkesenlioğlu tarafından doktora tezi olarak yayımlanmıştır. *Kitabu'n-Nasiha* adlı eseri mensur bir eserdir. Bu eserde tarikat adabı ve erkânı üzerine bilgiler yer almaktadır (Aydın, 2013; Azamat, 1993; Taşkesenlioğlu, 2013).

2.2.9.2.14. Bolulu Şeyh Himmet

Bolu'nun Gice köyünde doğan şairin doğum tarihi belli değildir. Doğum yılı hakkında kesin olmamakla beraber kaynaklar 1592 veya 1617 tarihlerini vermektedir. Bayramiyye- Şemsîyye tarikatının Himmetiyye kolunun kurucusu olan şair, mutasavvıftır. İlk eğitimini Bolu'da gören Himmet, sonra İstanbul'a gelerek eğitimine devam etmiştir. İlmî seviyesinin yüksekliği sebebiyle günlük kırk akçeye müderris olmuştur. Ancak o eğitim vermektense tasavvuf yoluna gitmeyi tercih edip bir gün yolda karşılaştığı Hüsameddin Uşşakî'ye bağlanarak onun öğrencisi olmuştur. Uzun bir zamandan sonra ondan hilafet almıştır. Bayrâmiyye ve Halvetîyye tarikatlarının adaplarını öğrenmiş ve sonrasında Şehremini'de bir zaviyede şeyhlik yapmıştır. Daha sonra Kasımpaşa Camisinde vaizlik yapan şair, bu görevini oğlu Abdullah'a bırakmıştır. 1683 yılında vefat eden Himmet'in kabri, Üsküdar'dadır. Kimi şiirleri bestelenen şairin çoğu şiiri, sufiyane tarzda olup şiirlerinde hem hece hem aruz ölçüsünü kullanmıştır. *Divançe*ye sahiptir (Aksoyak, 2014; Yetkin, 2016).

2.2.9.2.15. Cemâlî

Edirne'de doğan şair, eğitimini de burada tamamlamıştır. Gençliğinde Bağdadî Mehmed Hamdi'ye, onun vefatından sonra da Hasan Sezâyî'ye intisap eden Cemâlî, hilafetini alarak İstanbul'a gelmiştir. Harami Ahmed Paşa zaviyesine şeyh olmuştur. Vefatına kadar burada kalan şair, 1750-1751 yılında vefat etmiştir. Tek eseri *Divan*ıdır. Şiirleri tasavvuf konulu, akıcıdır. *Divan*ının geniş bir kısmını 369 tane ile gazelleri taşımaktadır (Kesik, 2014; Üçüncü 1998; Kılıç, 1993).

2.2.9.2.16. Cevdet

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden fazla şair mevcuttur. Mecmuadaki Cevdet'in hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.17. Cevrî

Edebiyatımızda aynı mahlasta üç şair vardır. Mecmuadaki Cevrî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.18. Dede ʿÖmer Rûşenî

Asıl adı Ömer olan şair, Rûşenî mahlasıyla tanınmaktadır. *Neynâme* adlı eserinde kendisinin Güzelhisar'a bağlı Tire'den olduğunu söylemektedir. Tahsili ve tasavvufî eğitiminde ağabeyi Alâeddin Ali oldukça büyük bir rol oynamıştır. Kaynaklarda medrese eğitimini nerede aldığı tartışma konusudur. Kimi kaynakta İstanbul, kimi kaynakta Bursa yazmaktadır. Larende'ye giden şair, Halvetîyye tarikatının piri olan Şirvânî'nin yanına Bakü'ye gitmiş ve ona intisap etmiştir. Kısa süre içinde halife olan şair, irşad faaliyetlerine Anadolu'da başlamıştır. 1487 yılında vefat etmiştir. *Divan* sahibi olan Rûşenî'nin didaktik tarzda yazdığı eserlerinde Mevlânâ'nın *Mesnevî*'sinden izler görülmektedir. Kaside, gazel, beyit, rubâi yazan şair, münacat ve naʿt türüne ağırlık vermiştir (Uzun,1994; Baş, 2014; Tavukçu, 2000).

2.2.9.2.19. Dervîş Mustafa

Babası Çâlâk Ahmed Efendi'den dolayı Dervîş Mustafa "Çâlâkzâde" lakabı ile ün kazanmıştır. Hayatına dair pek bir bilgi olmayan şairin 18. yüzyılda İstanbul'da yaşadığı bilinmektedir. Aynı zamanda şair, Bayramiyye tarikatına intisap etmiş ve Abdüssamed Efendi'den burada icazet almıştır. Çâlâk Tekkesi'nde şeyh olarak görevlendirilen şair, 1757'de vefatına kadar bu işle meşgul olmuştur. Dinî boyuttaki bestekârlığı ile bilinen şairin sesi çok güzeldir. Dervîş Mustafa'nın altmış yedi adet şiirine, Sadettin Nüzhet Ergun *Türk Musikisi Antolojisi*'nde yer vermiştir (Özcan, 2020). Kimi ilahilerinin Yûnus Emre'ye ait olduğu kaynaklarda yazsa da bu şiirlerin Dervîş Mustafa'ya ait olma ihtimali yüksektir. Muhtemeldir ki Dervîş Mustafa ile Yûnus Emre şiirleri üslup açısından benzerlik gösterdiğinden karıştırılmıştır. "Edelim cevlân kılalım seyran" ve "Âlemler nûra garkoldu Muhammed doğduğu gece" mısralarıyla başlayan iki adet şiire Mİ'de rastlanılmıştır. Nuri Özcan, bu şiirlerin Dervîş Mustafa'ya ait olduğunu söylerken biz çalışmamızı sürdürürken bu şiirlere Yûnus Emre divanında da rastladık (Bkz. Mİ 20b, 37a-b).

2.2.9.2.20. Dervîş Ömer (Âşık Ömer)

Hayatıyla ilgili pek bilgi olmayan Ömer, muhtemelen Konya, Aydın veya Kırım'da 1651 yılında doğmuştur. Medrese eğitimi almayan şair, Şerîfî adlı bir şairden Farsça öğrenmiştir. 1707'de İstanbul'da vefat etmiştir. 17. yüzyılda Gevherî ve Karacaoğlan'la birlikte önemli bir yer edinen Âşık Ömer, birçok nazire yazmıştır. Adlî, Dervîş Nihanî, Vehbî ve Vechî gibi mahlasları kullanan şairin hem aruz hem hece ölçüsüyle yazdığı şiirleri mevcuttur. Hece ölçüsüyle kaleme aldığı şiirler daha

başarılıdır. Saz şairi olarak bilinmektedir ve *Divan*'ı vardır. Cönklerde şiirlerine sıklıkla rastlanılır (Duymaz, 2014; Karahan, 1991).

2.2.9.2.21. Edhem Baba

Hayatı ve eserleri hakkında pek bilgi olmayan şairin İstanbul'da yaşamını sürdürdüğü bilinmektedir. *İslam Ansiklopedisi*'nde Rumca bildiği bilgisi yer almaktadır. Mangal kömürünün dumanından dolayı kendisi ve uşağı vefat etmiş ve Karacaahmed Mezarlığı'na gömülmüştür (Yıldız, 2015).

2.2.9.2.22. Eşrefoğlu Rûmî

Şairin doğum tarihi kesin değildir ancak kaynaklara göre 1353 veya 1377 yılıdır. Mısır, Suriye, Manisa, İznik onun sırasıyla yerleştiği yerlerdir. Aslen Mekkeli bir ailenin çocuğudur. Muhtemeldir ki eğitimini ailesinden alan Rûmî, belli bir zaman sonra Bursa'ya gidip Alâeddin Ali'ye muid olmuştur. Rûmî, bir gün gördüğü bir rüya üzerine medreseyi terk etmiştir. Ancak onun Emîr Sultan'a başvurmasıyla Hacı Bayrâm-ı Velî Dergâhı'na gitmiş ve ağır işlerde çalıştırılmıştır. Hacı Bayrâm-ı Velî tarafından artık yetenekli olduğu düşünülünce Eşrefoğlu Rûmî dergâha imam olmuştur. Sonrasında ise Hayrünnisâ ile evlenen Rûmî, Hacı Bayrâm-ı Velî'nin damadı olmuştur. Ayrıca ona icazet verilmiş ve Bayramiyye tarikatı için İznik'te halife olarak görevlendirilmiştir. Tasavvuf yolunda daha çok yol kat etmek isteyen şair, Hacı Bayrâm-ı Velî tarafından Suriye'ye gönderilmiş ve orada uzun bir çile yolculuğuna çıkmıştır. Bir süre sonra tekrar çileye giren Rûmî, kırk gün içinde çilesini tamamlamış ve Kâdirîliği temsil etme görevini üstlenerek İznik'e dönmüştür. Bir süre sonra orada irşad faaliyetlerine başlamış ve bu tarikat kısa bir zamanda yayılmıştır. 100 yaşlarında öldüğü rivayet edilen şairin yerine Abdürrahim Tirsî geçmiştir. Gîlâni'den sonra Kâdirî tarikatında önemli bir şahsiyet olan Rûmî, çok sayıda müride sahip olan bir mürşittir. Fatih Sultan Mehmed'in, onu hastalıkları iyileştirmesinden dolayı İstanbul'a davet ettiği bilinmektedir. Şiirlerinde hem hece hem aruz kullanan şair, daha çok Yûnus Emre etkisinde kalmıştır. Lirik, didaktik şiirler yazmış ve genellikle ilahi aşkı ele alıp tasavvufî anlamda önemli bir yer edinmiştir. Sadettin Nüzhet Ergun, onun şiirlerinin çok bestelendiğini söylemiştir. Çoğu kaynakta Eşrefzâde Muhyiddin Muhammed ile karıştırılmıştır (Tatçı, 2023; Pekolcay-Uçman, 1995; Güneş, 2015).

2.2.9.2.23. Fahrî

Asıl adı Mehmed olup Sünbüliyye şeyhi olduğu divançesinde yer alan *"Şeyh Mehmed Fahrî-i Sünbülî"* ibaresinden ve şiirlerinde Sünbüli tarikatından bahsetmesinden anlaşılmaktadır. Karamanî İshak Dergâhı şeyhliği yapan Fahri, yirmi yıl burada kalmıştır. Vefatı üzerine buraya defnedilen şairin ölümü üzerine tarih manzumeleri düşürülmüştür. *Divançe*ye sahip olan Fahri, mürettep bir divançe yazmıştır. 147 gazel, 12 şarkı yazan şairin şiirleri çoğunlukla aruz ölçüsü ile yazılmıştır. Sadece bir gazelini hece ile yazmıştır. Açık, sade, anlaşılır olan şairin dili konuşma diline oldukça yakındır. Yûnus Emre ve Niyâzî-i Mısrî etkisi altında kalan Fahri'nin çoğu zaman halk şairlerine yakınlaştığı görülmüştür (Aslan, 2013; Özden, 2009).

2.2.9.2.24. Fazlî

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden fazla şair vardır. Mecmuadaki Fazlî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.25. Fethî

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden fazla şair vardır. Mecmuadaki Fethî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.26. Fuzûlî

Asıl adı Mehmed olan şairin hayatına dair pek bir bilgi yoktur. Çoğu kaynak onun Bağdat'ta doğduğunu kaydetmiştir. Eserlerinde yer alan ifadelerden hareketle onun Kerbela'da doğmuş olabileceği de düşünülmektedir. Doğum yılı olarak 1495, 1505, 1483, 1480 yılları öne sürülse de kesinlik yoktur. Şair, mahlasını alırken kimseyle aynı mahlası kullanmak istemediğini ileri sürmüş ve Fuzûlî mahlasını aldığını söylemiştir. Kanuni'nin Bağdat'ı fethetmesi üzerine şair, padişaha kaside sunmuştur. Bu zamanlarda Hayali ve Taşlıcalı Yahya ile münasebeti olmuştur. Kendisine maaş bağlanması teklif edilmiş ancak günlük dokuz akçe olan maaştan memnun olmamıştır. Bunun üzerine *Şikayetname* adlı eserini kaleme almıştır. Hayatında Kerbela, Hille, Necef ve Bağdat dışında bir yere gitmediği anlaşılan şair, 1556 yılında Bağdat'ta cereyan eden veba salgını sebebiyle vefat etmiştir. Şiirlerinde aşka, ızdıraba, dünyevî zevke hâkim olan şair olarak karşımıza çıkar. Üç dille ustalıkla eserler ortaya koymuştur. Özellikle Arapça, Farsça divanlarına sahip olması bu dilleri kusursuz bildiğine işarettir. Eserlerinden hareketle onun üretken bir şair olduğu

görülmektedir. *Farsça Divanı*, *Türkçe Divan*ından hacim bakımından daha büyüktür. Şiirlerinde sehl-i mümteni özelliği gösteren beyitlere rastlamak mümkündür. Ancak genel manada sade ve yalın eserler yazmıştır. Hem halk hem divan şairleri tarafından sevilen şairin eserlerinde aşk hem ilahi hem beşeridir (Karahan, 1996; Macit, 2013; Gölpınarlı, 2016, Akyüz vd., 1958).

2.2.9.2.27. Gafûrî

Gelibolu'da doğan şair için pek bilgi yoktur. İstanbul'da eğitim görmüştür. Cennet Efendi'ye intisap ederek Celvetî olmuştur. 17.yy.ın sonlarında vefat etmiştir. Tasavvuf üzerine şiirlerini yazmıştır (Aksoyak, 2013).

2.2.9.2.28. Gevherî

Doğum yeri ve tarihi belli olmayan şairin Kırımlı olduğunu söylenmektedir. İsmi kimi şiirlerinde "Mehmed" ve "Mustafa" olarak da geçmektedir. Sünbülzade Vehbi Suhan Kasidesi'nde Gevheri ve Âşık Ömer'i vezin, kafiye ve murabba, muhammesten habersiz olduklarını söyleyerek eleştirir. Şairnamelerde ona az yer verilmesi ya onun benimsenmemesinden ya da Karacaoğlan, Âşık Ömer gibi şairlerin gölgesinde kalmasından dolayıdır. Onun Bektaşi olduğu ileri sürülmüşse de Şükrü Elçin buna katılmamıştır. Çünkü şiirlerinde sadece Hacı Bektaş Velî yoktur hem Hz. Muhammed hem de Hz. Ebubekir de şiirlerinde söz konusu olmuştur. Mehmed Bahri'nin divan kâtipliğini yapan Gevherî; Bursa, Şam, Bağdat ve Rumeli'de bulunmuştur. 1737 yılında vefat ettiği söylenmiştir. Gevherî üzerine Fuat Köprülü, M. Halit Bayrı, Burhan Kaçar, Sadettin Nüzhet Ergun ve Şükrü Elçin çalışmalar yapmıştır. Divanı henüz bulunamayan şairin şiirlerinde kimi zaman ölçü, kafiye, durak hataları görülmüştür. Genel manada lirik olan şairin kullandığı tema aşktır. Aşk temasının etrafında sevgili, ayrılık, rakip, keder, çile de şekillenmiştir. Şiirlerinde daha çok hece ölçüsünü kullanan şairin aruzla yazdığı şiirleri pek başarılı değildir. Koşma, semai nazım şekilleriyle yazdığı şiirler oldukça başarılır. Divan edebiyatından da etkilenmiştir (Elçin, 1984; Albayrak, 1996; Alptekin 2015; Kaçar, 1994).

2.2.9.2.29. Hacı Bayrâm Velî

Bayrâmiyye tarikatının kurucusu olan şair, Ankara'da doğmuştur. İlim tahsilini aldıktan sonra Ankara'da müderrislik yapan şair, Somuncu Baba'ya intisap edip kendisini geliştirmiştir. Kaynaklarda müderris olduğu, medreseden geldiği ve Dervîş olduğu yazmaktadır. Hacı Bayrâm adı ona Somuncu Baba tarafından verilmiştir.

Ankara'da vefat eden şairin evliliği ve çocuklarına dair bilgi de söz konusu değildir. Hacı Bayrâm ve Eşrefoğlu Rûmî arasında münasebetlerin olduğu söylense de bu pek doğru değildir. Onların şeyh-mürid veya kayınpeder-damat ilişkisi bulunmamıştır. Bu durumu sadece tek kaynak kabul etmektedir. Hacı Bayrâm'ın Arapça ve Farsça bildiği sohbetlerinden anlaşılmaktadır. Şiirlerini sade bir dille ve heceyle yazmıştır (Azamat, 1996; Turan, 2014; Tek, 2015).

2.2.9.2.30. Hâletî

Edebiyatımızda aynı mahlasta dört şair vardır. Mecmuadaki Hâletî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.31. Hasan Dede

15-16. yüzyıllarda yaşadığı bilinmektedir. Bektaşî bir şair olan Hasan Dede, aslen Horasan kökenlidir. 1578'de Karaman'dan gelerek buraya yerleşmiştir. Kanuni döneminde Viyana Kuşatması'na aşiretinden asker toplayıp katılmış ve başarısından dolayı tımar sahibi olmuştur. Tekesalan'a yerleşip zaviye kuran şair, nefesleriyle tanınır. Günümüze ulaşan şiirleri az olsa da kendisinin sade, açık bir üslubu vardır. Koşma tarzı şiirlerini geleneğe uygun olarak yazmıştır (Demir, 2015).

2.2.9.2.32. Hatâyî

1487 yılında Erdebil'de doğan şair, Safevi Devleti'nin kurucusudur. Bir yaşındayken babasını kaybetmiştir. Akkoyunlulara son vermesiyle "şâh" ünvanını almıştır. 1524 yılında Tebriz'de vefat etmiştir. Safevi sarayında kültüre önem veren bir devlet adamı olmasından dolayı Türkmen şair ve dervîşlere değer verip onlara itibar kazandırmıştır. Türkçenin edebî bir dil olarak kabul görüp kullanılmasında önemli bir rol oynayan şairin Hatâyî mahlasıyla Türkçe şiirler yazmış olması onun şiirlerinin özellikle Alevi/ Kızılbaş muhitlerinde musikiyle yaygınlaşmasına olanak sağlamıştır. Şiirlerinde aşk teması hâkim olan şair, divanına sonradan eklemeler yapmıştır. Yaptığı eklemelerdeki şiirler, genellikle hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerdir. Tezkirelerde pek ele alınmayan şairin eserleri şunlardır: *Dîvân, Deh-nâme, Nasihat-nâme*. *Divan*ının yirmi beş nüshası mevcuttur. Tenkitli metni Muhsin Macit tarafından çalışılmıştır. *Divan*ında 474 Türkçe şiir mevcuttur. Çoğu müfred olan 32 Farsça, 1 Arapça şiiri vardır. *Deh-nâme* adlı eseri Azerî sahasında bilinen ilk Türkçe örnektir. *Nasihat-nâme* adlı eseri de didaktik özellikler taşıyan ve şairin dinî görüşlerini ele aldığı bir mesnevidir (Yazıcı, 1979; Macit, 2017; Gündüz, 2010; Ergun, 1956).

2.2.9.2.33. Hümâmî

İznikli olan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. İranlı şair, Emîr Hüseynî'nin *Mantıku'l-Uşşâk* adlı eserinin Türkçeye manzum hâlde aktarımı olan eser, aruz ölçüsüyle yazılmıştır. 1992 beyitten müteşekkil olan esere gazeller eklemesi onu tam bir tercüme olmaktan çıkarmaktadır. Gazeller dışında eserde tevhid, naʿt, münacat, medhiye de vardır. Şairin dili akıcı, sadedir. Yabancı kelimelerden uzak durup klâsik mazmunlardan yararlanmış bir şair olan Hümâmi'nin, Ahmedî ve Şeyhî ile yaptığı münazaralar mevcuttur (Gürsoy, 2014).

2.2.9.2.34. Hürrî

Edebiyatımızda bu mahlasta bir şair bulunamamıştır.

2.2.9.2.35. İbrâhim Hakkı Erzurûmî

1703'te Erzurum'da doğan şair, babasından eğitim görmüştür. On yedi yaşında babasını kaybeden şair amcasının evine gitmiştir. Burada Arapça ve Farsça eğitimler almıştır. Tahsilini tamamlayan İbrâhim Hakkı, Tillo'ya gitmiş ve şeyhinin ölümü üzerine Erzurum'a dönmüştür. Erzurum'da imamlık yapan şair, resmî bir görev için İstanbul'a gitmiş ve dönüşünden sonra da *Mârifetnâme*'yi tamamlamıştır. Hasankale'ye dönünce öğrenci yetiştirmiştir. Şeyhinin kızı ile evlendirilip Tillo'da kalması sağlanan şairin eşi, genç yaşta vefat etmiştir. Eşinin vefatı üzerine 1780'de de kendisi vefat etmiştir. İyi bir eğitim gören şairin tasavvuf, tıp, anatomi, felsefe gibi alanlarda belli bir bilgiye sahip olduğu bilinmektedir. Türkçe eserlerinde dönemine nazaran oldukça sade bir dil kullanmıştır. Eserlerinden bir kısmı manzumdur. Kimi zaman Hakkı, kimi zaman da "Fakîrî" mahlasını kullanmıştır. Mesnevî nazım şekliyle yazdığı eserlerinde didaktik bir üslup hâkimdir. Divan sahibi olan şairin *Divan*ında 366 gazel vardır. Bunlar *"İlâhînâme"* başlığındadır. Din ve din dışı konulara ait ansiklopedik nitelikteki *"Mârifetnâme"* adlı eserini 1757'de tamamlamıştır (Çağrıcı, 2000; Ceviz, 2015; Özgül, 2020).

2.2.9.2.36. İmam Şâfî

Gazze'de 767 yılında doğan zat, babasını küçük yaşta kaybetmiştir. Mekke ve Medine'de hadis ve fıkıh dersleri almıştır. Yemen'e gidip kendisini geliştirmiş ve orada evlenmiştir. Kaynaklarda iki oğlunun bir kızının olduğu söylenmektedir. Şâfî'nin iyi bir Arapça bilgisi vardır. Birçok dersler vermiştir. Onun düşüncesinin temelinde Kur'an'ı ve sünnetleri bir bütün hâlinde ele alması söz konusudur. Güzel

yüzlü, ibadet ve öğrenmeye düşkünlüğü ile bilinen Şâfî'nin saç ve sakalını sünnete göre boyadığı, fazla yemek yemekten, yeminden kaçındığı, geceleri ibadetle geçirdiği rivayet edilir. Söylediği şiirleri, sözleri, lügatleri çeşitli eserlerde dağınık olarak mevcuttur. Bunlar araştırmacılar tarafından derlenip çalışmalar yapılarak *"Dîvânü'ş-Şâfi'î"* ismiyle yayımlanmıştır (Aybakan, 2010).

2.2.9.2.37. Kaygusuz Abdâl

1341-42 yılında Alanya'da dağmuş olan Alaeddin Gaybi hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bektaşiler onu Kaygusuz Sultan olarak anmaktadır. Çocukluğunda iyi bir tahsil alan şair, bir gün avlanırken yaraladığı geyiğin peşine giderek Abdal Musa tekkesine ulaşmıştır. Burada Abdal Musa'dan geyiğini isteyince Abdal Musa, kendi vücuduna saplanmış oku çıkarmış ve Gaybi de o okun kendi attığı ok olduğunu anlamıştır. Böylelikle Abdal Musa'ya intisap ederek ondan "Kaygusuz" mahlasını almıştır. Abdal Musa'ya hizmet eden Kaygusuz, Mısır'a şeyh olmuştur. Buradaki tekkede vefat eden şair, tekkeye gömülmüştür. Menakıpnamesinden öğrendiğimiz bilgiye göre şair, Mısır, Hicaz, Suriye ve Irak'a gitmiştir. Hicaz'da hac görevini tamamlamıştır. Manzum, mensur, manzum-mensur karışık eserleri olan şair, tasavvufî konularda yazan şairin şathiye türünde yazdığı şiirleri genellikle hece iledir. Çoğunlukta aruz veznini kullanan şairin dili oldukça sadedir. Yûnus Emre'den etkilenen şairin özgün eserleri mevcuttur (Azamat, 2022; Ayaz, 2015; Güzel, 2021).

2.2.9.2.38. Koca Râgıp Paşa

İstanbul'da 1698-99 yılında doğan şairin asıl adı Mehmed'dir. Babasından ve hocalarından dersler alan Mehmed'in, Osmanlı Devleti'nde birçok görevi olmuştur. Vezirlik ve valilik de yapan Râgıp Paşa devlet kariyerinde oldukça başarılı olmuştur. Hukuk bilgisi ve şairliğinden dolayı döneminde ilgi görmüştür. İki evlilik yapan şairin iki kızı vardır. 1763 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Vefatından önce mektep, kütüphane ve şadırvan yaptıran şair, küçüklüğünden itibaren biriktirdiği kitaplarını Laleli'deki kütüphanesine bağışlamıştır. Râgıp Paşa, 18. yüzyılda Nedim ve Şeyh Gâlip'ten sonra akla gelen önemli şahsiyetlerden biridir. Şiirleri ahenkli, hikmetli olan şair, Nâbî ekolünün en başarılı temsilcilerinden biridir. Atasözleri ve deyimleri eserlerinde kullanması açısından da önem arz eden şairin kasidelerinde Nedim ve Nef'i etkisi mevcuttur. Fitnat Hanım'la latife ve nazireleri önemlidir. Birçok şair tarafından beğenilip şiirlerinin tanzir edilmesi onun şairliğinin büyük olduğunun göstergesidir. Bazı eserlerinde üslup ve muhteva açısından Sebk-i Hindi özelliklerini gösterse de ona

Sebk-i Hindi şairi demenin doğru olmayacağı araştırmacılarca dile getirilmiştir (Baykal, 1964; Demirbağ, 1999; Kesik, 2014; Karahan, 1964).

2.2.9.2.39. Mahvî

1637-38 yılında Gerede'de doğmuştur. Eğitimini Gerede'de alan şairin çocukluğuna dair pek bir bilgi yoktur. Eğitimi daha ileri seviyeye taşımak istediğinden İstanbul'a giden şair, orada kimden ve nerede ders almış bilinmemektedir. Yapmış olduğu görevlerden dolayı onun iyi bir din eğitimi aldığı söylenebilir. Tasavvufi bağlamda kendini yetiştirmiştir. Vaizlik ve şeyhlik yapan şair hac yolculuğu sırasında Şam'da rahatsızlanıp 1715'te vefat etmiştir. Tasavvufî ve didaktik olarak verdiği eserlerinde aruz ve hece vezinlerini kullanmıştır. Şiirlerinin kimisi bestelenmiştir (Birgören, 2014).

2.2.9.2.40. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî

1273 yılında Belh'te doğan şairin babası Bahâeddîn Veled'dir. Nişabur, Bağdat, Şam ve Anadolu'ya yolculukları olan şair, 1229'da Konya'ya yerleşmiştir. Babası 1231'de vefat etmiş ve o da Seyyid Burhâneddin Tirmizî tarafından eğitilmiştir. Halep ve Şam'da eğitim gören şair, kendisini geliştirmiştir. Konya'ya gidişiyle hem müderris hem şeyh olarak tanınan Şems-i Tebrizî ile tanışması hayatının dönüm noktalarından biri olmuştur. Mevlânâ'yı aşk ve cezbe temelinde bir tasavvuf anlayışına yönelten Şems-i Tebrizî, Konya'dan iki kez ayrılmıştır. Bu durum Mevlânâ'yı derinden etkilemiş ve o da bu durumda şiire ve musikiye yönelmiştir. Selâhaddîn Zerkûbî ve Hüsâmeddîn Çelebi ile yakın ilişkiler kurmuştur. Hüsâmeddîn Çelebi onu teşvik etmiş ve o da *Mesnevî*'yi yazmıştır. 1273'te vefat eden şairin ölüm günü "Şeb-i Arûs" olarak anılmaktadır. Tasavvufî bir kişiliği oluşu ve Allah'a kavuşmak onun için gerçek aşka yani sevgiliye kavuşma anlamında geldiği için bu şekilde ölüm günü anılmaktadır. Mevlânâ sadece yaşadığı, yetiştiği bölgede önemli bir kişilik olmamakla beraber aynı zamanda evrensel nitelikte bir şairdir. *Mesnevî*'si 6 ciltten müteşekkildir. Bu eserin temelinde Kur'an ve hadisler vardır. Eserin beyit sayısı neşirlerde farklıdır. *Divan*ında 2073 gazel mevcuttur (Avşar, 2014; Öngören, 2004; Ritter, 1979).

2.2.9.2.41. Muhyiddin Muhammed Rûmî (Muhyî-i Gülşenî)

1529 yılında Edirne'de doğan şairin Gülşeniyye tarikatına mensubiyeti sebebiyle Muhyî-i Gülşeni olarak bilinmektedir. Küçük yaşta medrese eğitimi alan şair, İstanbul'da ilmî ve tasavvufî sohbetlerde yer almıştır. Farsçayı iyi bilen şair, tarih

düşürmekte de ustadır. Bir süre Kahire'de kadılık görevinde bulunmuştur. Burada Gülşenî şeyhi Ahmed Hayâlî'ye intisap edip seyr ü sülukunu tamamlamıştır. Sonrasında Ahmed Hayâlî'nin kızıyla evlenmiştir. Çocukları hakkında bilgi yoktur. Edirne, İstanbul ve Kahire'de hayatını devam ettirmiş olan şairin Gülşenî tarikatına önemli katkılarda bulunduğu bilinmektedir. Dil ve üslup bakımından sade bir anlatımı olan şairin şiirlerinde daha çok tasavvuf temaları hâkimdir. Vefat tarihi 1604 ve 1608 olarak kaynaklarda mevcuttur. 200 kitap yazdığı belirtilse de günümüze kırk eseri intikal etmiştir (Yaşar, 2019; Karagözlü, 2014; Yazıcı, 2020).

2.2.9.2.42. Mürîdoğlu

Yavuz Demirtaş'ın hazırlamış olduğu bir yüksek lisans tezinde bu mahlasta bir güfte sahibine denk gelinmiştir. Ancak şair hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır (Demirtaş, 1998, ss.104).

2.2.9.2.43. Nahîfî (Süleymân)

Asıl adı Süleymân olan şair, 1665-66 yılında İstanbul'da doğmuştur. Şiirlerinde Nahîfî mahlasını kullanan şairin *Mesnevî* tercümesi önemlidir. Çünkü daha çok bu tercüme ile tanınmaktadır. Erken yaşta eğitim hayatına başlamıştır. Talik hatta ustalığı olan şairin hattatlık yaparken memurluk görevini de devam ettirmiştir. 1683'te memuriyetten dolayı Mısır'a gitmiş ve buradan dönerken de Konya'da Mevlevîliğe intisap etmiştir. Daha sonraları İran'a elçi giden şair, çoğu şehirde bulunmuş ve önemli âlim ve şairlerle görüşmüştür. İstanbul'a dönünce Şehit Ali Paşa'nın divan efendisi olmuş ve kısa bir süre sonra paşanın titiz hallerine dayanamayıp görevinden istifa etmiştir. Paşanın tavsiyesi üzerine dul bir kadınla evlenip boşanmış ve bir daha evlenmemiştir. 1718-19 yılında Pasarofça Antlaşması için Macaristan'a giden şair, buradan dönüşünde başmukataacılığa getirilmiştir. 1725-26 yılından sonra emekli olan şair, divan sahibidir. *Divan*ında din ve din dışı konulara yer vermiştir. En çok naʿt yazan şairin kasideleri de oldukça çoktur. Arapça ve Farsça gazellere de sahip olan şair hakkında İrfan Aypay çalışmıştır. Bu eserleri dışında yazdığı eserler de vardır. Üslûbu oldukça sade olan Nahîfî'nin gazellerinde kimi zaman mahalli söyleyişler söz konusudur. Sebk-i Hindî tarzında yazan şair için hikemî üslubu da tercih ettiği söylenebilir. Yûnus Emre şiirlerine benzeyen ilahileri olan şairin kimi şiirleri bestelenmiştir (Karavelioğlu, 2014; Uzun, 2006; Aypay, 1992).

2.2.9.2.44. Nakşî

Doğum tarihi bilinmeyen şairin *Aynü'l-hayât* adlı eserinde Sivas Divriğili olduğu yazmaktadır. Asıl adı Ali olan şair, uzun yıllar Akkirman'da bulunduğundan ona "Akkirmânî" de denilmiştir. Halvetîyye tarikatının Ramazâniyye kolunun kurucusundan aldığı eğitimle tahsilini tamamlamıştır. Şeyhi Murad Efendi'nin Kırım'a gidişiyle kendisi de Akkirman'a gönderilen şair, orada vefatına kadar tekke şeyhliği yapmıştır. "Nakşî" mahlasını neden kullandığına dair bir bilgi yoktur. Şiirlerinde hem hece hem aruz ölçüsünü kullanan şair; sade, anlaşılır, samimi bir üsluba sahiptir. *Divan*ının yaklaşık altmış nüshası vardır. *Divan*ında tespit edilen şiir sayısı 243'tür. Yirmi altı şiiri dışındaki tüm şiirleri aruzla yazılmıştır. Eserlerinde Türkçeyi sade kullanmasına rağmen tasavvuf ve felsefe temalarına yer vermesi onu anlaşılması güç bir şair yapmıştır. Bu yönüyle de Yûnus Emre'ye benzetilen şair, sehl-i mümteni örneği kabul edilebilecek şiirler yazmıştır (Atik, 2006; Seyithanoğlu, 2024; Ayhan, 2000).

2.2.9.2.45. Necîb

1703-04 yılında Bursa'da doğan şair, tahsilini tamamladıktan sonra babası tarafından İzzeddin Efendi'ye intisap etmiş ve ondan Arapça öğrenmiştir. Hâdîzâde Muhammed Emin'den Farsça öğrenen şairin tasavvufî dersleri aldığı da bilinmektedir. Babasıyla birlikte hacca giden şair, İncirli Dergâhı'na şeyh olarak atanmıştır. Burada kırk dokuz yıl boyunca şeyhlik görevine devam etmiş ve Ulucami'de tefsir dersleri veren babasının vefatı üzerine bu görevi devralmıştır. 1788 yılında vefat etmiştir (Kesik, 2014).

2.2.9.2.46. Nesîmî

Hurûfîliğin en güçlü temsilcisi olan şairin asıl adı Seyyid İmâdüddîn'dir. Şiirlerinde Nesîmî, Hâşimî, Seyyid, Hüseynî, İmâd mahlaslarını kullanan şairin doğum yeri hakkında kesin bir bilgi yoktur. Ancak kaynaklar onun Tebriz, Şiraz, Âmid, Nusaybin, Şirvan bölgelerinde doğduğunu ileri sürse de hiçbiri için net bir bilgi yoktur. İyi bir eğitim görmüş ve Hurûfîliğe intisap etmiş, Fazlullâh Hurûfî'ye halife olmuştur. Fazlullâh Hurûfî'nin idam edilmesiyle Nesîmî, İran, Azerbaycan ve Anadolu'yu dolaşıp Hurûfîliği yaymak istemiştir. Sonrasında Bağdat, Şirvan ve Bakü'nün hemen ardından Halep'e gitmiştir. Burada boynu vurulup derisi yüzülerek idam edilmiştir. Latifî Tezkiresi'nde Arapça, Farsça ve Türkçe divanlara sahip olduğu bilgisi yer alırken diğer kaynaklarda Arapça divanının olduğundan söz edilmemiştir. Türkçe ve

Farsça Divanı dışında mensur olarak kaleme aldığı *Mukaddimetü'l-Hakâyık* adlı eseri de vardır. Asıl ününü Türkçe şiirleriyle kazanan şairin divanının yüz civarı nüshası mevcuttur. Şiirlerinin çoğunda Hz. Ali'yi öven şair, kimi zaman on iki imama da şiirlerinde yer vermiştir (Usluer, 2013; Ayan, 2014; Bilgin, 2007; Üzüm, 2007).

2.2.9.2.47. Niyâzî-i Mısrî

Tasavvufî kimliği itibariyle oldukça büyük itibara sahip olan şair,1618 yılında Malatya'da doğmuştur. Asıl adı Muhammed (Mehmed) olan şair, Halvetî şeyhi Hüseyin Efendi'ye intisap ederek birçok ilmî ve tasavvufî merkezde eğitimini sürdürmüştür. 1647'de Ümmî Sinân'a bağlanarak seyr ü sülukunu tamamlayan şair, yaklaşık sekiz yıl kadar sonra hilafet sahibi olmuştur. İrşad faaliyetlerini Uşak, Kütahya, Bursa ve Edirne'de sürdüren Mısrî, 1694'te vefat etmiştir. Ölümü üzerine birçok tarih manzumesi düşürülmüştür. Halvetîyye tarikatının Ahmediyye koluna mensupken bu koldan ayrılıp Mısrîyye adındaki kendine has kolu oluşturmuştur. Şiirlerinde vahdet-i vücûd anlayışı olan şair, ilahî aşkı büyük bir lirik anlatımla işlemiştir. Sade ancak derin anlamları olan bir dile sahip olması yönüyle Yûnus Emre'den etkilenmiştir denebilir. Hem Türkçe hem Arapça eserler veren şair, tasavvufî temalara şiirlerinde oldukça fazla bir yer vermiştir. Özellikle *Divan*'ında ve Türkçe eserlerinde tasavvufî terimler haricinde halkın konuşma dili, atasözleri ve deyimleri de tercih etmiştir. Üslubu sade, yakın ve anlaşılırdır (Demirli, 2007; Erdoğan, 1998; Aşkar, 2007; Kavruk, 2014).

2.2.9.2.48. Ömer Fuâdî

Halvetîliğin Şabâniyye koluna mensup olan şairin 1559 yılında Kastamonu'da doğduğu bilinmektedir. Ailesi hakkında bir bilgi bulunmayan şairin "Kalbî" adında ya da mahlasında bir oğlu olduğu görüşü söz konusudur. Medrese eğitimi alıp kendisini geliştiren şair, tahsilini tamamlayıp müftülük yapmıştır. Sonrasında tasavvufla ilgilenmiş ve bu konuda eserler okumuştur. Abdülbâki Efendi'ye intisap edip ona üç yıl hizmet etmiştir. Seyr ü sülukunu Muhyiddin Efendi aracılığıyla tamamlamıştır. Muhyiddin Efendi de ölünce Şabân-ı Velî Dergâhı'nda irşad faaliyetlerine başlayan şair, hayatının sonuna kadar bu dergâhta şeyhlik yapmıştır. 1636 yılında vefat etmiştir. Şiirlerinde mahalli söyleyişler, deyimler, atasözleri mevcuttur. Divan şiirinin geleneklerine bağlı kalan şair, üç ilahisinin dışında aruz veznini tercih etmiştir. Birçok eseri vardır (Yazar, 2007; Baysar, 1991).

2.2.9.2.49. Pîr Sultân

16. yüzyılda Sivas'ta doğduğu tahmin edilen şair, şiirlerinde genellikle Pîr Sultân mahlasını kullanmıştır. Rüyada bade içtiği için "bâdeli âşık" olan şairin Bektâşî olduğu bilinmektedir. Şiirlerinin içeriğinden onun iyi bir eğitim almış olabileceği düşünülmektedir. Eğitimini Çorum'da aldığı bilgisi kaynaklarda yer almaktadır. Bir müddet sonra Sivas'taki Bektâşî dergâhına geldiği söylenmektedir. Şeyhinin Hasan Efendi olduğu rivayet edilen şairin ölümü üzerine de bir kesinlik yoktur. Belgrat seferi ve Budin fethinde bulunan şairin en geç 1500 yılında doğmuş olabileceği akla gelmektedir. Mezarı hakkında da bilgi olmayan şairin Hızır Paşa tarafından astırıldığına dair rivayetler vardır. Müstakil olarak bir esere sahip olmayan şairin cönklerde nefesleri oldukça yaygındır. Şairi bilim dünyasına tanıtan Fuat Köprülü'dür. Onun hakkındaki ilk kitap neşri ise Sadettin Nüzhet Ergun'a aittir. Hecenin yedili, sekizli ve on birli kalıplarını kullanan şairin dili, yaşadığı dönem Türkçesidir. Yûnus Emre, Hatâyî ve Kaygusuz Abdâl'dan etkilendiği söylenebilir (Bekki, 2014; Albayrak, 2007; Özdemir, 2010; Güneş 1995; Gölpınarlı ve Boratav, 2010).

2.2.9.2.50. Rûhi-i Bağdâdî

1535 yılında Bağdat'ta dünyaya gelen şairin asıl adı Osman'dır. Bağdat'ta doğup büyüdüğünden "Rûhi-i Bağdâdî" mahlasıyla tanınmıştır. Tahsilini Bağdat'ta tamamladığı tahmin edilmektedir. Ancak kimlerden ve nerelerden eğitim aldığı hakkında bir bilgi yoktur. Kaynaklarda farklı yerler görmeyi, seyahat etmeyi sevdiği yer almaktadır. Rûhi-i Bağdâdî de Zâtî ve Muhibbi gibi çok gazel yazmıştır. *Divan*ında 1115 gazel mevcuttur. Gazellerinde rint ve lirik anlatım hâkimdir. Her ne kadar âşıkâne ve rindane yazsa da sosyal konulu yazdıkları da az değildir. Sosyal konulu yazdığı ve asıl ün kazandığı eserlerinden biri terkib-bendidir. Her bendi sekiz beyitten müteşekkil olan on yedi bendlik hiciv türünde yazılan terkib-bend, döneminde ve sonrasında Ziya Paşa'ya kadar çok okunmuş ve sevilmiş, birçok nazire de yazılmıştır. Bilinen tek eseri mürettep *Türkçe Divan*ıdır. Coşkun Ak divan üzerine çalışmıştır (Öztoprak, 2020; Ak, 2008).

2.2.9.2.51. Rüşdî

Mecmuada mürettip, bu şair hakkında şairin Uşşâkîlere mensup bir tekke şeyhi ve Nazillili olduğundan söz etmiş ve böylelikle biyografik çok kısa bir bilgi vermiştir. Bu kısa biyografik bilgi sonucunda şairin Süleyman Rüşdî olduğu tespit edilmiştir. Tam adı Semiz-zâde Süleymân Rüşdî olan şair, kimi kaynaklarda Koca Rüşdî, kimi

kaynaklarda ise Yemez-zâde Süleymân Rüşdî olarak geçmektedir. Şairin doğum yeri ve tarihi hakkında net bir bilgi olmasa da 1768 yılında Aydın'ın Karacasu ilçesinde doğduğu tahmin edilmektedir. *Divan*ının başında da "Aydın" kelimesinin geçmesi bu bilgiyi doğrular nitelikte sayılabilir. Tahsilinin ilk zamanlarını Karacasu İlmiyesi'nde tamamlayan şairin Arapça ve Farsça bilgisi de mevcuttur. Mevlânâ'nın *Mesnevî*'sini ve Yûnus'un *Dîvân*'ını okumuştur. Zengin bir aileye sahip olan Rüşdî, halk için de yararlı işler (su yolları vs.) yapmıştır. Karacasu'da 1834 yılında vefat eden şairin geride bıraktığı *Dîvân, Silsile-nâme-i Tarîk-i Uşşâkî* ve *Menâfi'u'n-Nâs* adlı bilinen üç eseri mevcuttur. *Dîvân*'ı üzerine Kenan Semiz yüksek lisans çalışması yapmıştır (Semiz, 2010; Tanç, 2013).

2.2.9.2.52. Sâbit

Asıl adı Alâeddin olan şair, Bosna'nın Uziçe kasabasında doğum tarihi kesin olmamakla beraber 1650 yılında doğmuştur. Safvet Tezkiresinde adı Ali olarak geçmektedir. İlk eğitimini Halil Efendi'den alan şair, Seydî-zâde Mehmed Paşa'ya kasideler sunup kendisine intisap etmiştir. Bu intisap dolayısıyla ona ilk resmî görevi olan imamlık atfedilmiştir. 1678'de bir müddet müderris olarak görev yapan şair, sonrasında kadılık görevini tercih etmiştir. Kadılık görevini Çorlu ve Burgaz'da yaptığı bilinmektedir. 1687'den itibaren Edirne'de bulunmuştur. Burada Kırım Hanı Selim Giray'ın kendisine kaside sunulması karşılığında Kefe kadılığını talep etmiş ve Han için yazdığı *Zafer-nâme* mesnevîsi de beğenilince Sâbit'in talebi kabul edilmiştir. 1692'de Şeyhülislam Feyzullah Efendi tarafından müftü ve müderris olarak atandığı Tekirdağ'da ortalama sekiz yıl kalmıştır. Buradayken mûsıla-i sahn rütbesine kadar yükselmiş ve bu şehirde Şehrî mahlaslı bir şair de yetiştirdiği söylenmektedir. 1700 yılında Saraybosna'ya tayin edilmiş ancak memnun kalmadığından görevinden azledilmiştir. Sâbit yazdığı kasideler dolayısıyla 1705 yılında Konya mevlevîyetiyle görevlendirilmiş ve buradan da kısa bir süre sonra ayrılmıştır. Son görevi 1708'de Diyarbakır mevlevîyetidir. Buradan da 1709 yılında ayrılmış ve İstanbul'a dönmüştür. 1712 yılında vefat eden Sâbit'in mezarı Topkapı Maltepe Kabristanındadır. Gazel, kaside ve mesnevîleriyle beğenilen Sâbit'in şiirlerinin tanzir ve taklit edildiği kaynaklarda söylenmektedir. Sâbit, divan şiirinde farklı üslupları kişisel mizacı ve zekâsıyla sentezleyip özgün bir şiir dili kurmuş nadir şairlerden biridir. Sebk-i Hindi, klâsik üslup ve mahalli anlatımı realist bir şekilde ele alıp birleştirmiştir. Gazel, kaside ve mesnevî türünde öne çıkan şair, özellikle mesnevîlerindeki yerel ve realist temaları

işlemesiyle klâsik şiirin son büyük değişikliklerini yapmıştır (Özyıldırım, 2020; Karacan 1981).

2.2.9.2.53. Saidî

Edebiyatımızda aynı mahlasta dört şair vardır. Mecmuadaki Saidî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.54. Sârbân Ahmed Efendi

Hayrabolu'da doğan şairin doğum tarihi bilinmemektedir. Sârbân lakabını alma sebebi Kanuni döneminde Irakeyn seferinde deveci başı olarak görev almasındandır. Bu lakabı dışında kullandığı birçok mahlas vardır. Ordu'da Pîr Ali Aksarâyî ile görüştükten sonra ona bağlanmış ve ondan icazet aldıktan sonra irşad faaliyetleri için Hayrabolu'ya dönmüştür. Burada on yedi yıl şeyhlik yapan şair, 1546 yılında vefat etmiştir. Şiirlerinde tasavvufa oldukça fazla yer veren şairin sanatlı ve süslü bir üslubu yoktur. Sade, yalın bir anlatımı tercih eden şairin *Divan*ında Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini görmek mümkündür. *Divan* ve *Mektûbât* adlı iki eseri vardır (Gönel, Er, 2014).

2.2.9.2.55. Seyyid Seyfullâh Nizamoğlu

Doğum tarihi hakkında kesin bir bilgi olmayan şairin 16. yüzyılda yaşadığı bilinmektedir. İstanbul'da doğan şair hem aruz hem hece ölçüsüyle yazdığı şiirleri meşhur olmuş ve bestelenerek tekkelerde okunmuştur. İyi bir tahsil alan Seyfullâh, aydın bir ortamda yaşamıştır. Seyyid Nizamoğlu, Seyyid Seyfi, Nizamoğlu, Seyyid Seyfullah, Seyfullah, Seyfi, Nizamoğlu Seyfullah kullandığı mahlaslardandır. 1568'de manevi eğitim için Ümmi Sinan'a teslim edilen Seyfi, Halvetîyye tarikatına bağlanmıştır. Sinân Ümmî'nin yanında eğitimini tamamladıktan sonra babası tarafından Silivrikapıdaki tekkeye postnişin olmuştur. 1601 yılında İstanbul'da vefat edene dek burada görev almıştır. En çok aruz veznini kullanan şair, hece ile de şiirler yazmıştır. Hece ile yazdığı şiirler genellikle ilahi türündedir. Eserlerinde daha çok didaktik özellikler görülmektedir. Yûnus Emre, Ahmet Yesevi, Nesîmî onun etkisi altında kaldığı şairlerdendir (Özdemir,1996; Söylemez, 2013; Tosun, 2009; Çakır vd. 2013).

2.2.9.2.56. Seyyid Süleymân

Alaiye'de doğmuştur. Eğitimini tamamlayıp Bursa'ya gitmiş ve Halvetî tarikatına mensup olmuştur. Bursa'da Fenârî Ahmed Paşa Zaviyesi şeyhi olduktan

sonra İstanbul'a yerleşmiştir. Şeyh Ali Efendi'nin isteğiyle Bursa'ya dönerek irşat vazifesi görmüştür. 1654 yılında vefat etmiştir. İlahileri vardır (Gönel, 2020).

2.2.9.2.57. Seyyid Şeref

1669-70 yılında Bursa'da Eşref-zâde Tekkesi'nde doğmuştur. Asıl adı Şerefeddin Mehmed'dir. Babasının gözetiminde Şeyh Lütfullah Efendi'den tasavvufi eğitim almıştır. 1693'te icazet almış ve Gemlik'e şeyh olarak atanmıştır. Bir süre sonra esnaf teşkilâtının dinî törenlerini yöneten şair, salı günleri dergâhta, perşembeleri Ulu Cami'de vaaz ve ders vermiştir. Üç kez hacca gitmiş; ikinci haccında Şam'da Abdülganî Nablûsî'den Kâdirî icazeti almıştır. 1733'te Bursa'da vefat etmiştir (Kesik, 2014).

2.2.9.2.58. Sezâyî

Asıl adı Hasan olan Sezayi-i Gülşeni, 1669 yılında Mora yarımadasında doğmuştur. Çocukluğu ve gençliği burada geçmiştir. 18 yaşındayken Venedikliler Mora'yı işgal ettiğinde Sezayi de İstanbul'a dönmüş, ardından Edirne'ye gitmiş ve orada hem resmi işleriyle ilgilenmüş hem de tasavvufla yakınlık kurmuştur. Bir rüya üzerine kendisine mürşit aramaya karar vermiş ve Halvetî tarikatına girmiştir. Ölümü üzerine düşürülen tarih manzumelerine baktığımızda hicri 1151 tarihi düşürülmüştür. Yani 71 yaşında vefat etmiştir. Hem tekke hem divan edebiyatında önemli bir şahsiyet olan Sezayi, divan sahibidir. Dönemine göre sade yazan şair, Arapçayı kullandığı beyitlerinde ağır bir dil kullanmıştır. *Divan*ında üçü Farsça, toplam 396 gazel vardır. Neredeyse bütün şiirlerinde tasavvufu öğretmeyi amaçlamıştır (Özuygun, 1999).

2.2.9.2.59. Sinân Ümmî

Asıl adı Yusuf'tur. Sinân Ümmî'nin 1567 yılında doğduğu, 1657 yılında ise vefat ettiği tahmin edilmektedir. Antalya'nın Elmalılı ilçesinde doğduğu düşünülen şair, Sinân Ümmî, Ümmî Sinan mahlaslarını kullanmıştır. Niyâzî-i Mısrî'yi yetiştirmiştir. Ailesi hakkında sınırlı bilgi vardır. Halvetîyye tarikatının Ahmediyye koluna mensup olan şair, seyr ü sülukunu Mazhârî Sultan'dan tamamlamıştır. İki eseri vardır: *Kutbü'l-Meani, Divan-ı İlahiyyat.* Daha çok aruz ölçüsünü kullansa da heceyle de şiirler yazmıştır. Aruzla yazdığı şiirlerinde kusurlar mevcuttur. Şiirleri sade sayılabilecek düzeydedir. *Divan*ında ilahileri büyük bir çoğunluğu kapsamaktadır. İki yüz civarındaki şiirlerinin 145 tanesi aruzla yazılmıştır. Şiirlerinde adı geçen kelime genel olarak "aşk"tır (Kurnaz, Tatçı 1998; Bilgin, 2012; Pehlivan, 2014).

2.2.9.2.60. Süleymân Zâtî

1684'te Gelibolu'da doğan şair, *Miftâhu'l-Mesâil* adlı eserinde Gelibolulu olduğunu söyler. İsmâil Hakkı Bursevî'nin halifesi olunca 1722'te Gelibolu'ya, şeyhinin vefatından sonra ise Keşan'a gönderilmiştir. Burada kurduğu tekkede tasavvuf üzerine faaliyetlerini sürdürmüştür. Ölüm tarihi olarak kaynaklar çoğunlukla 1738'i verir. Şiirlerinde Zâtî mahlasını kullanan şair, divan sahibidir (Şimşek, 2010; Arslan, 1994).

2.2.9.2.61. Sünbülî

Merzifon'da doğan şaire mahlasını Cemâl-i Halvetî vermiştir. Sünbülîye tarikatının kurucusu olan şair İstanbul'a gitmiş ve burada medrese eğitimine başlamıştır. Burada Efdalzâde Hamîdüddîn'nin öğrencisi olmuş ve sonra tasavvuf yoluna girmiştir. Cemâl-i Halvetî'nin ölümünden sonra onun kızıyla evlenen Sünbülî, evliliğin hemen ardından Koca Mustafa Paşa dergâhına postnişin olmuştur. 1529 yılında vefat eden şairin ölümü üzerine tarihler düşürülmüştür. Sünbülî eserlerinde daha çok tarikat adabını ele almıştır (Ördek, 2020).

2.2.9.2.62. Şems-i Bitlisî

1715 yılında Bitlis'te doğan şairinasıl adı Mahmut'tur. Şairi "Şems-i Bitlisî" yapan çevre sadece ailesi değil tüm Bitlis sayılabilir. Hem aile ortamı hem de doğduğu ve yaşadığı çevre onu her manada yüceltmiştir. Babası Abdulgafur gözetiminde eğitim alan Mahmut, kısa bir sürede Kur'an'ı ezberlemiş, Arapça ve Farsçayı öğrenmiştir. Daha sonraları ağabeyi Hacı Hasan Hoca'dan eğitim almıştır. Tasavvufun bütün inceliklerini ağabeyiyle yaptığı sohbetlerde öğrenmiştir. O, bir hocadan, bir mürşitten diz çöküp veya çileye girip eğitim almak yerine dağda, bayırda, açık havada gezerek eğitim-öğretim almayı tercih etmiştir. Mahmut, ağabeyinin verdiği eğitimden sonra Bitlis'te bilgin, bilge kişi olan Hoca Abdulcelîl'den eğitim almıştır. Sonraları Bağdat'a gidip Kadirîlik ve Nakşîlik icazetleri almıştır. Allah aşkıyla hayatını sürdüren Bitlisî, ölümünün geldiğini hissetmiş ve az bir zaman sonra 1788 yılında vefat etmiştir (Gündoğdu, 1992).

2.2.9.2.63. Şems-i Tebrizî

1186 yılında Tebriz'de doğmuştur. Medrese eğitimi almıştır. Anadolu'nun birçok şehrini dolaşan şair, 1244'te Mevlâna ile Konya'da karşılaşmıştır. Bu karşılaşma onun hayatında köklü bir değişime sebep olmuştur. Mevlevîlik tarikatının

şekillenmesinde önemli rol oynamış olan şairin 1247'de aniden ortadan kaybolması, Mevlânâ'nın *Mesnevî*'sini ve *Divan*'ını yazmasına zemin hazırlamıştır. Ölümü ve kabri hakkında bilgi sahibi olmadığımız şairin sözleri ve düşünceleri *Makalat* adlı eserindedir (Ceyhan, 2010).

2.2.9.2.64. Şemsü'l-Sivâsî (Şemsî)

Tokat'ın Zile ilçesinde 1520'de doğmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Arapça eğitim almıştır. Hacca gitmiş ve Hac dönüşünde Zile'ye dönmüştür. Burada irşad faaliyetlerine devam etmiştir. Halvetîyye tarikatına mensuptur. 1597'de Sivas'ta vefat etmiştir. Mahlası, Şemsî, Şemsîyan ve Şemseddin'dir. Çoğunlukla Şemsî'yi kullanmıştır (Süer, 2015; Akkaya, 2015).

2.2.9.2.65. Şeref Hanım

1809 yılında İstanbul'da doğan şaire, İstanbul'da büyümüş ve hayatını burada devam ettirmiştir. Şaire, bir sebeple Gelibolu'ya gitmiş ve burada Yazıcı-zâde Mehmed ve Yazıcı-zâde Ahmed Bîcân'ın kabirlerini ziyarette bulunmuştur. *Dîvân*ında bu iki zata ithafen yazmış olduğu methiyeleri mevcuttur. Şeref Hanım'ın evliliği ve çocuğu olup olmadığı hakkında bir bilgi olmamakla beraber onun çocukları çok sevdiği kimi şiirlerinden anlaşılmaktadır. Şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla maddî olarak sıkıntılı bir hayatı olmuştur. Akrabalarından kalan borçları ödemekte zorlanmıştır. Belki de bu durumdan dolayı evlenmemiş ve hayatında tek olmayı seçmiştir. Bir şiirinde Sadrazam Ali Paşa'ya maaşı hatta evi dahi olmadığını dile getirip ondan yardım istemiştir. Ali Paşa onun bu şiirine karşılık ona aylık 200 kuruş maaş bağlamıştır. Şeref Hanım böylelikle Sadrazam Ali Paşa'ya teşekkür mahiyetinde birçok şiir yazmıştır. Şeref Hanım, tarikat olarak Mevlevî; aynı zamanda da Kâdirî muhibbidir. Yenikapı Mevlevîhânesi şeyhi Osman Selahaddin'e derviş olan Şeref Hanım, 52 yaşındayken vefat etmiş ve buradaki muhipler kabristanına defnedilmiştir. Tek eseri *Dîvân*ı olan şairin dili sadedir. *Dîvân*ı üzerine Mehmet Arslan çalışmıştır (Arslan, 2013; Arslan, 2002).

2.2.9.2.66. Şeyh İdris Mevlevî

Asıl adı Ali'dir. İstanbul'da Bayramî tarikatına girmiştir. Yaklaşık 60 yıl Bayramî tarikatında şeyhlik yapmıştır. 1024/1615 yılında vefat etmiştir. Mezarı Okmeydanı'ndadır (Yılmaz, 2020).

2.2.9.2.67. Şeyh Resîmâ Mevlevî

Üsküdar'da doğan şair 1783-1784 yılında Yenişehir Fener Mevlevîhânesi şeyhi olmuştur. Burada şeyhlik yapmış ve bir müddet sonra görevi bırakıp, Üsküdar'a gidip inzivaya çekilmiştir. 1803-1804 yılında vefat eden şair hakkında pek bir bilgi bulunamadığından şairliği üzerine bir değerlendirme yapılamamaktadır (Kaplan, 2014). Ancak Mİ'de şiirine bakılacak olursa Şeyh İdris Mevlevî'ye nazire yazdığını söylemek mümkündür.

2.2.9.2.68. Şeyh Süleymân

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden çok şair vardır. Mecmuadaki Şeyh Süleymân'ın hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.69. Urfalı Şeyh Safvet

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden çok şair vardır. Mecmuadaki Urfalı Şeyh Safvet'in hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.70. Vahdetî

Bosnalı Vahdetî'nin doğum tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. Pîrevi postnişinlik hizmetinde bulunan Vahdetî'nin Bektâşî olduğu söylenmektedir. 16. yüzyılda Bosna'da yaşamış Hurufî şairlerden olduğu söylenmektedir. Kimden, nasıl bir eğitim aldığı hakkında bilgi bilinmese de şiirlerindeki bu durumlar onun tahsilinin kuvvetli olduğunu göstermektedir. Ereğli'de vefat ettiği çoğu kaynakta yazsa da onun Ereğli'ye nasıl ve ne zaman gittiği hakkında bir bilgi yoktur (Öztürk, 2006).

2.2.9.2.71. Vehbî-i Yemânî

Eserlerinin telif tarihinden 17. yy. da yaşadığı tahmin edilir. *Şerh-i Kaside-i İbn Düreyd* adlı eserin müellifi olan Vehbî-i Yemânî hakkında bilgi oldukça azdır. Asıl adı Abdülkadir b. Osman olan Vehbî-i Yemânî, aslen Bigalıdır. Eğitimini Biga'da tamamlamış ve Arapça ve Farsçaya oldukça hâkimdir. İcazet alarak Mısır ve Yemen'e gitmesi ve Yemen'de yaşamış olmasından dolayı "Vehbî-i Yemânî" mahlasını kullanmıştır (Özçakmak, 2022).

2.2.9.2.72. Virân Abdâl

Doğum ve ölüm tarihi belli değildir. Eğriboz adasında doğan şairin Bektaşî tekkelerini ziyaret ettiği, Otman Baba'ya giderken vefat ettiği ve orada gömüldüğü

söylenir. 300 kadar şiirini aruz ölçüsüyle yazması onun eğitim aldığını göstermektedir (Albayrak, 2013; Kaya,2022).

2.2.9.2.73. Yûnus

Edebiyatımızda aynı mahlasta birden çok şair vardır. Mecmuadaki Yûnusların hangisi olduğu tespit edilememiştir.

2.2.9.2.74. Yûnus Emre

Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde yer alan bir mecmuada bilgiye göre (7912, 38b) Yûnus, 1240-1241 yılında doğmuş ve 1320-1321 yılında vefat etmiştir. Yûnus'un doğum yeri, günümüzdeki Eskişehir'deki Sivrihisar, Aksaray'daki Sarıköy ve Larende olduğu tahmin edilmektedir. Yûnus'un hayatına dair *Vilayetname*'de onun kıtlık sebebiyle buğday istemek için Hacı Bektaş'a gittiği, çiftçilik ve harratlıkla uğraştığı, erkek ve kız çocuklarının olduğu yazmaktadır. Yûnus'un, Hacı Bektaş ile olan münasebeti, onun Tapduk Emre, Edebali, Geyikli Baba gibi kişilerle de bir arada olmasına olanak sağlamıştır. Yûnus'u taklit etmek için döneminde bazı kişiler Yûnus mahlasını kullanmıştır. Âşık, Miskin, Dervîş mahlaslarının Yûnus Emre'ye ait olabileceği gibi olmama durumu da söz konusudur. Hem hece hem aruzu kullanan Yûnus'un heceyle yazdığı şiirler *Divan*ının 1/3'ünü oluştururken "müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün" kalıbını da 67 defa kullanmıştır. Yûnus'un mısraları ortadan ikiye bölme imkânı veren bu musammat tarzıyla yazdığı şiirleri dörtlük gibi de okunabilir (Tavukçuoğlu, 2025). Gölpınarlı, Yûnus'un döneminde dörtlük şeklinde yazan şair olmadığından ve Yûnus'un musammat tarzında şiir yazdığından onun şiirlerinin beyit halinde yazılması gerektiğini söyler (Gölpınarlı, 1961).

2.2.9.2.75. Zakirî

Mahlası ilk başlarda "Abdî" iken daha sonraları "Bîçâre" dir. Doğum yeri hakkında bir bilgi yoktur. 1600 yılında Üsküdar'da doğup büyüdüğü düşünülen Zakirî'nin altmış yaşında öldüğü söylenmektedir. Ailesi hakkında bilgi oldukça kısıtlıdır. Babası Celvetiyye tarikatı kurucusu Şaban Dede'dir. Şaban Dede birçok şiir bestelemiştir. Babasının zâkirbaşı mesleği oğlunun Zakirî mahlasını almasına sebep olmuştur. Çocukluğu hakkında çok bilgi olmayan Zakirî'nin iyi bir eğitim aldığı ve Arapça, Farsçayı iyi bildiği eserlerinden anlaşılmaktadır. Bîçâre, Celvetî tarikatına girmiş ve şeyhinin ölümü üzerine Muk'ad Ahmed Efendi'den Celvetiliğe dair

eğitimlerini tamamlamıştır. İntisabını ve icazetini Muk'ad Ahmed Efendi'den alan Bîçâre, tahsilini tamamladıktan sonra insanlara doğruyu öğretmek amacıyla Manisa'ya gitmiştir. Daha sonra İstanbul'da Zeyrek Camisinde görevlendirilmiştir. Burada vaaz ve nasihatler veren Bîçâre, kısa bir süre sonra Ali Paşa Dergâhı'na şeyh olarak tayin edilmiştir. 1657 yılında İstanbul'da ölen Bîçâre'nin bilinen ve geriye bıraktığı tek eseri *Divan*ıdır. *Divan*ında yer alan şiirlerinin büyük bir kısmını münacatlar oluşturmaktadır. Şiirlerinde hem hece hem aruz ölçüsünü kullanmıştır. Ancak söylediği ilahiler aruz kalıplarına da uymaktadır. Ayet ve hadislere her ne kadar iktibaslar yapsa da şairin üslubu oldukça sadedir. *Divan*ında kimi yerlerde Eski Anadolu Türkçesinden izler görülmektedir. Yûnus'un etkisinde kalan şairin şiirlerinde ortak özellik sehl-i mümtenî özellikte olmasıdır (Ünal, 2013; Aydın, 2007).

2.2.9.2.76. Zihnî

İstanbul Galata'da doğmuştur. Diyarbakır, Kıbrıs ve Halep'te defterdarlık yapan şairin ustalığı şiir, inşa ve muammada görülmektedir. 1614 yılında vefat etmiştir (Karagözlü, 2013; Odabaşı, 2009).

2.2.10. Mecmuada Mesel/Özdeyiş Niteliğindeki Söz Öbekleri/Cümleleri

Tablo 6: Mecmuada Mesel/Özdeyiş Niteliğindeki Söz Öbekleri/Cümleleri

Varak No	Şair/ Mahlas	Mesel/Özdeyiş Niteliğindeki Söz Öbeklerinin/Cümlelerinin Yer Aldığı Beyit/Bent/Dörtlük/Mısra
2b	Vehbi-i Yemâni	Beden fikrinde olma fikr-i cān ét Ḳo meyli güllere meyl ét gülāba
2b	Vehbi-i Yemâni	Beḳā kārında ol rāḥat dilerseŋ Ḥużūrı bir 'ki günlükdür cihānuŋ
11b	Ahmed Eflâkî	Beslemegil tenini niʿmet-i biryān ile Bir gün olur ol tenüñ ṭamuda püryān olur
11b	Ahmed Eflâkî	Bir kişi kim māl bulur ṣanma ki devlet bulur Devleti olan kişi Allāh'ı bulan olur
1b	-	Bir naṣīḥat ṣana benüm rūḥum elinle āteşe girme Ḳarındaşın daḫi olursa öpmek içün mecmuʿanı vérme
80a	-	Dār-ı dünyā ḫoşdur ammā ʿāḳıbet mevt olmasa

		Dār-ı āḫiret ḫoşdur ammā şiddet-i nār olmasa
19b	-	Dilā étmek dilerseŋ ḥacc-ı ekber Duḫūl ét emri ḳalbe olma ebter
32b	Mısrî	Ey şeh zen-i dünyānuŋ gel āline aldanma Şemʿa daḫi nārına pervāne gibi yanma Fānīdir anuŋ ḫüsni var rengine boyanma ʿAhdine ve vaʿdine göŋül vérüp inanma Ḥaḳdır bu sözüm Ḥaḳla inkārıŋa ṭayanma Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma
11b	Ahmed Eflâkî	Her ki bugün dünyede inanuban yüz süre Yoḳsul ise bay olur bay ise sulṭān olur
6a	-	ʿĪd-ı vaṣluŋa érişsem ġam yemezdüm cān içün Bu meṣel meşhūrdur erkek ḳoyun ḳurbān içün
1b	-	Kemāli kimden ögrensün görmeyince kişi mekteb Ḥımār altun külāh giyse gine dérler aŋa merkeb
3b	Vehbi-i Yemâni	Kemān ebrūsını bil ḳābe ḳavseyn Ṣaḳın oḳ gibi atılma yabana
2a	-	Kişi ger cāhil olursa ne bilsün dīn o ne meẕheb Kemāli kimden ögrensün ki zīrā görmemiş mekteb
2b	Vehbi-i Yemâni	Meʾāl fikrin édenler mālı neyler Ṣaḳın meyl etme māla intisāba
74a	Kaygusuz Abdal	Nefsini bil ʿārif ol tā bulasın Haḳḳa yol Maḫrem-i esrār olup seyr eyle kenāreden
8b	-	Olur yeg āşinā āzārı yārin iltifātında Meṣeldür aġladur dostı kişiyi güldürür düşmen
79a	-	Ṣabreyleyelüm bu da geçer devr-i zamāndur Her aġlamanuŋ ṣonunda bir gülmesi vardur
79b	-	Sevenüñ ḳuluyam sevmeyenin sulṭānıyam
2a	-	Tevāżuʿ étme cāhile görürseŋ anı cāh ile Eşek altun külāh giyse yine dérler aŋa merkeb
74a	Kaygusuz Abdal	Vérme göŋül cihāna aldanup ey dīvāne

		Ġaflet ile geçersen ṭoymazsın esrāra sen
40a	Yûnus Emre	Yūnus eydür gelüŋ ṭutuŋ sözümi Dünyā ḳovan āḫireti bulamaz

2.2.11. Mecmuadaki Deyimler

Tablo 7: Mecmuadaki Deyimler

Varak No	**Şair/ Mahlas**	**Deyimin Yer Aldığı Beyit/Bent/Dörtlük**	**Deyimin Günümüz Kullanımı**
2b	Vehbi-i Yemâni	Oḳunsa Vehbīyā **aġzı şulanur** Zülāl-i naẓmuŋa āb-ı revānuŋ	Ağzı sulanmak
56a	Yûnus Emre	Gelün biz de gitmeyelüm ıraġa Ḥażrete varmaġa **aḳ yüz** gereke Medīne'den ḳalḳar biner Burāġa Livāʾ-i ḥamd ile gelür Muḥammed	Alnı açık yüzü ak
26a	Mevlânâ	Kes elüŋi ayaġuŋı dilüŋi İŋende nefsüŋe vérme murādāt	Ayağını kesmek
27a	Yûnus Emre	Ṣafā geldiŋüz yārenler **ḳadem başdıŋız** erenler Ḥaḳḳuŋ cemālin görenler Mevlām sizden ḫoşnūd olsun	Ayak basmak
11a	Hüsnî	Ḫayālüŋ ʿaḳlumı aldı firāḳuŋ **bağrumı deldi** Fiġānum ʿāleme ṭoldı güzel gel [ṣarılayum gel]	Bağrını delmek
17a	Bağdat Valisi Rıza Ali Paşa	Devr-i laʿlinde **baş egmem** bāde-i gülfāma ben Sāye-i pīr-i muġānda minnet etmem cāma ben	Baş eğmek
39b	Yûnus Emre	**Ḳaddüm büküp** yāy eyleyen bağrum delüp nāy eyleyen Her dem işüm zār eyleyen Ḥaḳḳuŋ cemālidür beni	Beli bükülmek
20a	Yûnus Emre	**Yüzümi ṭutdum** saŋa ya Muḥammed Muṣṭafā Şefāʿat eyle baŋa ya Muḥammed Muṣṭafā	(Bir şeye) yüz tutmak

44b	Muhyi	**Cān ḳulaġıyla işit** Muḥyī Muḥammed nuṭḳını Kendi nefsin bilmeyen Raḥmānı bilmez ḳandadur	Can kulağı ile dinlemek
17b	Urfalı Şeyh Safvet	Cānıma **cān vérdi** erenler sözi Sırrı içün ser vérici bir erem	Can vermek
6a	Vehbi-i Yemâni	Lebüŋ ẕikri nice düşsün dehenden Ki **cānum çıḳmadı** daḫi bedenden	Canı çıkmak
26b	Yûnus Emre	Kim ṣaḳınur eyi adın bıraḳsın elden ʿaşḳ odın Tizcek yoldurur ḳanadın daldan dala ḳonan kişi	Daldan dala konmak
29b	Mısrî	Benim ʿilmüm ḳatında müctehidler ʿāciz oldılar Velī ʿilm-i İlāhīnüŋ **deli dīvānesiyüm** ben	Deli divane olmak
72a	Zâtî	Zātī-i divānenüŋ yumru yoġun sözleri Cümle naṣīḥatdür **el almaz** iseŋ yuf saŋa	El almak
2b	Vehbi-i Yemâni	Cihānuŋ niʿmeti bir üstüḫˇāndır Bıraḳ **elden gider** gitsün gülābe	Elden gitmek
36a	Dervîş Mustafa	Beni ʿabeş yere ey gölüklü ṣaḳın **çekme emek** Dīvānelikdür vaḳfı mülk olsun demek	Emek çekmek
32a	Abdu'ş-şekûr	**Düşdi göŋlüm** burcına ṭayr-ı muḥabbet yā Resūl Ḳıl teraḥḥum ben żaīfe ét şefāʿat yā Resūl	Gönlü düşmek
2a	Eşrefoğlu Rûmî	Cemālin seyr édüp ismin aŋdıġum Āh bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ʿAşḳuŋ ile paslı **göŋlüm açdıġım** Āh bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir	Gönül açmak
64a	Nakşî	Odur dérseŋ anı cānā diye bu defn olan kimdür Ki atduŋ anı ḳol üzre ḥaḳīḳat **ḫāk ile yeksān**	Hak ile yeksan etmek (olmak)
11a	Hâletî	Yā Rab kime feryād edeyüm yārüñ elinden Yā ben kime **ḳan aġlayam** aġyāruŋ elinden	Kan ağlamak

81a	-	ʿİẕẕetüŋ kār etdi cāna kerem et **girme ḳana** Bir ... gel yanuma gel a cānum gel	Kanına girmek
9a	Akşemseddin	Akşemseddin söyler sözi **Ḳan yaş ile ṭolar gözi** Maḥşerde bulasın bizi Bayrām Ḥācı Bayrām Velī	Kanlı yaş dökmek
38b	-	Yanalum yaḳınalum ʿaşḳ ile biryān olalum **Ḳanlı yaşlar dökelüm** derd ile tālān olalum	Kanlı yaşlar dökmek
30a	Yûnus Emre	Beni bir daġda buldılar **ḳolum ḳanadum ḳırdılar** Ṭolaba lāyıḳ gördüler [efendüm hū anun içün iŋilerüm]	Kolu kanadı kırılmak
76a	Yûnus Emre	Siz Yūnusu maḥrūm ṣanmaŋ erden Ḥaḳdan ayru ṣanmaŋ **Boynu baġlu bir ḳul** geldüm ben de ḳulam dervīşlere	Kul etmek
74a	Kaygusuz Abdâl	Lāf ü güzāf ehline **ṭutma ḳulaġın** ṣaḳın Maʿrifet ehlini bul geç bu aḳ ve ḳaradan	Kulak tutmak
54a	Eşrefoğlu Rûmî	Āh şeyḫüm senüŋ yoluna **Ḳurbān olayum** gideyüm Her ne ki emr édersen şeyḫüm Fermānıŋ olayum gideyüm	Kurban olmak
73b	-	Ḳahve rūy-ı siyāhı ḥayāt verür bedene **Ḥaḳ raḥmet eylesün** bu ḳahveyi icād édene	Rahmet olsun canına
46a	Yûnus Emre	Bir siŋek bir ḳartalı ḳaldurdı **urdı yere** Yalan degül gerçekdür ben de gördüm tozunı	Yere vurmak
74b	Kaygusuz Abdâl	Gördüm çarḫ-ı felek semā dönüyor Ṭālib olan mürşidinden ḳanıyor Yüregüme bir od düşdi yanıyor Yanar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur	Yüreğine od düşmek
50a	Seyfullah	**Yüzin döndürüp** dünyādan İlāhī Niẓāmoġlı yüzüŋden bezdi nefsüm	Yüz çevirmek

25a	Nakşî	Pāyına **yüz sürmege** müştāḳ ola ʿarş-ı berīn Var ḳıyās ét kimdür ol peyġamber-i ʿāli-cenāb	Yüz sürmek
8b	Eşrefoğlu Rûmî	Egri oḳ atanlar menzile éremez Ḳalb pāk olmayınca Mevlāsın bulamaz Nice biŋ ʿaybum var **yüzime urmaz** Sırrum ṣaḳlar bir settārım var benüm	Yüzüne vurmak

2.2.12. Mecmuada Yer Alan Tarikatlara Dair

Mecmuadaki şairlerin çoğu, çeşitli tarikatlara mensup veya tasavvufî çevrelerle irtibat hâlindeki şahsiyetlerdir. Şairlerden bazıları, şiirlerinde direkt olarak bağlı oldukları tarikatları veya tarikat şeyhini zikretmiştir. Bunun dışında tarikata bağlı olduklarına dair bir diğer bilgiye mürettibin aktardıklarından ulaşılmaktadır. Mürettip, mecmuada kimi şiirlerin altına şairinin tasavvufî kimliğine dair kısaca biyografik bilgiler düşmüştür. Şairlerin biyografileri araştırılırken de onların tasavvufla yakından ilgilendiği ve mensup oldukları tarikatlar hakkında bilgilere de rastlanılmıştır.

Mecmuadaki şairler arasında Eşrefoğlu Rûmî, Hasan Dede ve Mürîdoğlu şiirlerinde "ʿAbdu'l-ḳādir" kelimesini kullanarak aslında mensup oldukları tarikat hakkında bize bilgi vermiştir. Kâdirî tarikatına bağlı şairlerden Eşrefoğlu Rûmî'ye ait murabbanın ilk bendi şu şekildedir:

- Cemālin seyr édüp ismin añdıġum

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir
ʿAşḳuñ ile paslı göñlüm açdıġum

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir (Mİ 2a, ş. 6)

Şeyh Şerîf Ahmed Efendi'ye ait olan gazelde de "ʿAbdü'l-ḳādir" kelimesi bulunur ve gazelin matla beyti şu şekildedir:

- Cümlesi ʿāşıḳlaruñ ḳulı ʿAbdu'l-ḳādirüñ
Faḫr-ı cihāna çıḳar yolı ʿAbdu'l-ḳādirüñ (Mİ 14a, ş. 66)

Şemsü'l-Sivâsî'nin 21a'nın 86 numaralı şiirinde de ilk beyitte "Ṭarīḳ-i Ḳādirī" tamlaması mevcuttur. Onun da Kâdirî tarikatına bağlı olduğu şiirinden anlaşılmaktadır. Şiirinin ilk beyti şudur:

- Gülüñ her dem hümā-veş sāye-endāz oldığı başda
  Ṭarīḳ-i Ḳādirīnüñ gül nişānı oldığındandur (Mİ 21a, ş. 86.)

Bahsi geçen şiirin son beytinde de "ʿAbdu'l-ḳādir" kelimesi yer almaktadır.

- Kelām-ı küntü kenzüñ sırrına maḥrem olup Şemsī
  Çü ʿAbdu'l-ḳādir ol sulṭān ġulāmı oldığındandur (Mİ 21a, ş. 86)

Hasan Dede'ye ait olan bir gazelin beşinci beytinde de "Abdulkâdir" kelimesini görmekteyiz. Ancak şairin hayatında onun Bektâşî bir şair olduğu söz konusudur. Şiir şu şekildedir:

- Yér yüzinüñ çiçegiyüz ʿAbdu'l-ḳādir köçegiyüz
  Münkirlerüñ bıçaġıyuz erkān ile yol bizdedür (Mİ 22a, ş. 88)

Mürîdoğlu da bir tercî-bendinde "Abdulkâdir Gîlâni"yi zikretmiştir. Bu şiirin vasıta beyti aşağıdadır:

- Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
  Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz (Mİ 22b, ş. 90)

24a 92 numaralı şiir, Şeyh Süleymân'a aittir. Bu gazelin tüm beyitlerindeki rediflerinde "ḳādirīyüz ḳādirī" yazmaktadır. Şiirin ilk beyti aşağıdadır:

- ʿAşḳ ile vü şevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī
  Ṣafā ile ẕevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī (Mİ 24a, ş. 92)

Seyyif Şeref'e ait olan 38a varağında 146 numaradaki mütekerrir murabbada ise her bendin sonunda "Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşāḳīyuz" cümlesi yer almaktadır.

Şems-i Bitlisî'ye ait olan bir müfredin başlığında ise "Ḳādirī" ibaresi yer almaktadır. Böylelikle başlıkta şairin tasavvufî kişiliği hakkında mürettip tarafından bilgi verildiği açıktır. Urfalı Şeyh Safvet'in de mecmuada 17b varağında yer alan bir şiirinin başlığında "Meşāyıḫ-ı Ḳādirīyeden" yazmaktadır.

Mevlevî tarikatına mensup olan şairlerden; Şeyh İdrîs ve Şeyh Resîmâ için mürettip, "Mevlevî" kelimesini kullanmıştır. Ahmed Eflâkî, Mevlânâ, Şems-i Tebrizî, Azizî, Bağdatlı Rûhî'nin şiirlerinde "Mevlevî" ifadesi yer almasa da onların biyografilerinden Mevlevîliğe mensup oldukları görülmektedir.

Mecmuada yer alan Gevherî, Hatayî, Vahdetî, Vîrân Abdâl, Kaygusuz Abdâl ve Pîr Sultan Abdâl da Bektâşî şairlerdendir. Bu şairlerin şiirlerinde bu durum anlaşılmasa da hayatlarında Bektâşîliğe mensup oldukları bilgisi yer almaktadır.

Mecmuada 39a'da 149 numaralı şiirin sonunda "Cemāl-i ʿUşşāḳīnüñdür" ifadesi yer almaktadır. Bu durumda müstensihin, şairin tasavvufî kimliği hakkında bilgi verdiği açıkça görülmektedir. Aynı zamanda 49b-50a varaklarında yer alan 184 numaralı şiir "Rüşdî" mahlaslı bir şaire aittir. Bu şair için mürettip,

- "Bu nuṭuḳ ġālibā ṭarīḳ-i ʿUşşāḳiyeden Nāzillili Şeyḫ Süleymān Rüşdī Efendi var étdi, tekye şeyḫi idi, Nāzillide İçilli Aḥmed Pāşānuñ yegeni midür ḥāşılı aḳrabāsındandur ẓann-ı ġālibüm, anuñ nuṭḳı olmaḳ gerekdür, Şeyḫ Ṣalāḥī ʿAbdu'llāh Efendinüñ ḫalīfesinüñ ḫalīfesidür, ʿuşşāḳīlerdendür"

diyerek şair hakkında biyografik bilgi vermiştir.

Mecmuadaki Hacı Bayrâm Velî'ye ait 33b 126 numaradaki şiir, onun hangi tarikata mensup olduğunu gösterir niteliktedir. Şiir şu şekildedir:

- Bayrāmiyem dé bayrāmiyem dé
  Bayrām edersüñ yār ile [bu göñlüm] (Mİ 33b, ş. 126)

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi şairler belli tarikatlara mensuptur. Tüm bu tarikatlar aslında Halvetîliğe bağlı alt kollardır. Asıl kol olarak kabul gören kollar şunlardır:

- Ruşeniyye kolu
- Cemaliyye kolu
- Ahmediyye kolu
- Şemsiyye kolu (Serin, 1984, ss.85).

Bu asıl kollara zamanla alt kollar eklenmiştir. Bunlardan bazıları şunlardır: Gülşeniyye, Şabaniyye, Uşşakiyye, Bürhaniyye, Câhidîyye, Mısriyye, Sivasiyye, Ramazaniyye gibi (Serin, 1984).

Mecmuadaki Dede Ömer Rûşenî'nin Rûşeniyye, Câhidî Efendi'nin Câhidîyye, Şemsü'l-Sivâsî'nin ve Abdu'l-ahad Nûrî'nin Şemsîyye, Niyâzî-i Mısrî'nin Mısrîyye, Nakşî'nin Ramazâniyye kollarına mensup oldukları da bilinmektedir.

3. METİN

3.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem

- Mecmua, transkripsiyon harflerine aktarılırken mecmuanın b varaklarının sol köşesinde verilmiş numaralar esas alınmıştır.
- Mecmua içerisinde tekrar eden şiirlerin nüsha farkları aparatlarda sayı verilerek gösterilmiştir.
- Diğer kaynaklarda yer alan şiirlerin nüsha farkları beyit numarası esasına göre çalışmada yer almıştır.
- Metin tamiri yapılırken eklemeler köşeli parantez "[]" ile gösterilmiştir. Eğer şairin divanına ulaşılıp bir ekleme yapıldıysa da bu şekilde gösterilmiştir.
- Anlam bakımından emin olunamayan veya okunuşundan şüphe edilen yerlere anlaşılmadığını/ şüphelenildiğini göstermek amacıyla soru işareti "(?)" konulmuştur.
- Arapça ifadeler kalın yazılmışken Farsça ifadeler de italik yazılmıştır.
- Eski Anadolu Türkçesi ses özellikleri transkripsiyon alfabesine uygun bir şekilde aktarılmaya çalışılmıştır.
- Der-kenar bilgileri aparatta belirtilmiştir.
- Okunamayan bölümler metin içerisinde üç nokta ile (…) gösterilmiş ve "*" işaretiyle de aparata mecmuadan alınan görüntü eklenmiştir. Der-kenar aparata alındıysa bunlar otomatik sayı ile eklenmiştir. Mensur kısımlardaki okunamayan yerler, aparatta değil direkt metnin içinde görüntü olarak yer verilmiştir.
- Farsçada "vâv-ı maʿdûle" bulunan kelimeler "ˇ" işaretiyle gösterilmiştir.
- Yûnus'a ait musammat özelliği gösteren şiirler, Gölpınarlı'nın fikrine istinaden (1961,139) beyit hâlinde verilmiştir.
- Mecmuadaki musammat gazel görünümündeki şiirler verilirken her bir beyitte yer alan iç kafiyeler "üç boşluk" bırakılarak gösterilmiştir.

3.2. Transkripsiyon Alfabesi

Tablo 8: Transkripsiyon Alfabesi

ء	ʾ	ش	ş
(آ)	a,ā	ص	ṣ
ا	a, e, ı, i, u, ü	ض	ż
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʿ
ث	s̲	غ	ġ
ج	c,ç	ف	f
چ	ç	ق	ḳ
ح	ḥ	ك	k, g, ñ
خ	ḫ	ل	l
د	d	م	m
ذ	z̲	ن	n
ر	r	و	v, ü, u, ū, o, ö
ز	z	ه	h, a, e
ژ	j	لا	la, lā
س	s	ى	y, ı, i, ī

3.3. Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni

[1b]

1.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥażret-i Sulṭān-ı ʿAbdu'l-ḳādirüñ rāhında ben
Vaḳf édüp ten mülkini dervīş oldum ṣıdḳıla

2.

1 Bir naṣīḥat ṣana benüm rūḥum elinle āteşe girme
Ḳarındaşın daḫi olursa öpmek içün mecmūʿanı verme

mim

3.

Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Kemāli kimden ögrensün görmeyince kişi mekteb
Ḥımār altun külāh giyse gine dérler aña merkeb

mim

4.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Velī zevḳ [ü] ṣafāsına ṣaḳın aldanma dünyānuñ
Ḳara yerde yatur cismi nice yüz biñ Süleymānuñ

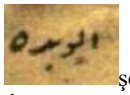
mim

5.

…* Seyyid ʿAbdu'l-celīl el-üstādü'l-Ḳādirī el-Bitlisi[1]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

---

* Yazmada şeklinde yazılmıştır.

[1] Bu şiir, Mİ 21a'da tekrar yazılmıştır. Herhangi bir nüsha farkı bulunmamaktadır.

1 Geç serīr-i ʿuzlete ʿālemde sulṭānlıḳ budur
Bir ḳarınca ḫāṭıruñ yıḳma Süleymānlıḳ budur

[2a]

6.

[Eşrefoġlu Rūmī]

11'li hece

1 Cemālin seyr édüp ismin añdıġum

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir
ʿAşḳuñ ile paslı göñlüm açdıġum

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir

2 Senüñ sözüñ hem vücūduñ muṭlaḳdur
Şol iki cihānda gül yüzüñ aḳdur
Yer yüzünde ḫalīfelerüñ çoḳdur

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir

3 Mürīdlerüñ ḫaṭālardan ṣaḳlarsuñ
Münkirleri sır oḳıyla oḳlarsuñ
Ḳuṭb-ı zamān dört kūşe[y]i beklersüñ

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir

4 Naḳīblerüñ sancaġını götürür
Niçe münkirleri yola getürür
Ḫalīfeleri yanında oturur

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir

5 Eşrefoġlu Rūmī ʿaşḳuñ elinde
[Kim]se maḥrūm ḳalmaz senüñ yoluñda
[Eger] bunda eger Baġdād ilinde

1/4 āh - ERDMT s.68. ERDMT'nin dördüncü mısralarının tamamında "āh" yazılmamıştır.
2/2 şol : ol ERDMT s.69.
3/3 Ḳuṭb-ı zamān : Ḳuṭbu'z-zamān ERDMT s.69.
4/1 Naḳīblerüñ : Nakībleri ERDMT s.69.; 4/3 Ḫalīfeleri : halīfelerin ERDMT s.69.
5/1 Eşrefoġlu Rūmī : Eşrefoglu eydür ; elinde : elinden ERDMT s.69. ;5/2 yoluñda : yolundan ERDMT s.69.; 5/3 [Eger] bunda eger : gerek bunda gerek ERDMT s.69.

Āh Bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir

7.

İlāhī-i Sezāyī Ḳuddise sırrıhu

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Tennūr-ı dile od yaḳup āh-ı şererümden
Bir özge kebāb mā-ḥażar etdüm cigerümden

2 Derd ehline nūş étmek içün eyledüm iḥżār
Bezm-i ġama iki şīşe mey dīdelerümden

3 Şeb-tā-be-seḥer zārum o yāre eşer etmez
Lerzende felek gerçi kim āh-ı seḥerümden

4 Āġāze-yi hecr ü elemüm düşeli dehre
Mātem-zededür ins ü melek bu kederümden

5 Dilbeste-i zülf-i siyehüm yine Sezāyī
Sevdā-yı cünūn gitmedi bir kerre serümden

8. [2]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Kişi ger cāhil olursa ne bilsün dīn o ne meẕheb
Kemāli kimden ögrensün ki zīrā görmemiş mekteb

2 Tevāżuʿ étme cāhile görürseñ anı cāh ile
Eşek altun külāh giyse yine dérler aña merkeb

[2b]

Genc-i Nihānī

Ve kenz-i maʿānī li-Vehbī-i Yemānī nāmına olan iki mücelled kitabumızda bu ḳāfiye ber-vech-i tafṣīl ṣunūf-ı ebyāt-ı rūşen-beyyināt denilmişdür men erāde maʿrifetihi ẕālike fe'l-yuṭāliʿu hünālike

9.

3b lerzende : lerzīde HSARÖ s. 457.
4a Āġāze-yi : āvāze-i HSARÖ s.457. (Bu beyit, yazmada beşinci beyit olarak yazılmıştır.)
[2] Bu şiir, yazmada "Kıt'a" başlığını taşımaktadır.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Züleyḫāyı gider pīrāhen añla
Cihānı Yūsuf-ı Kenʿān-ı cāna

2 Çemen-zār-ı maḥabbetde biter mi
Gül ü sünbül yerine rāziyāne

3 Cihān pürdür ṣadā-yı hāy hūdan
Velī ḳanı ṣadā-yı ʿāşıḳāne

4 Cihānuñ niʿmeti bir üstüḫˇāndur
Bıraḳ elden gider gitsün gülābe

5 Ṣaḳın bu seg ṣıfatlardan bıçaġuñ
Ḳo meyli ekl ü belʿ ü ictiẕāba

6 Cihānda eylemez kesb-i maḥabbet
Düşen ehl-i mekāsib iktisāba

7 Meʾāl fikrin édenler mālı neyler
Ṣaḳın meyl etme māla intisāba

8 Beden fikrinde olma fikr-i cān ét
Ḳo meyli güllere meyl ét gülāba

10.

Velehū

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Çıḳarsa ġam degül rūḥ-ı revānuñ
Tenüñ ḫāke gider cānāne cānuñ

2 Beḳā kārında ol rāḥat dilerseñ
Ḥużūrı bir'ki günlükdür cihānuñ

3 Taḳallübden degül ḫālī zamāne
Degül beyhūde devri āsumānuñ

4 Dilerseñ rāz-ı vaḥdetden nişāne
Cihānda olmasun nām u nişānuñ

5 Degül gözden nihān nūr-ı cemālin
Fürūġ-ı ʿayndur ʿayn-ı ʿayānuñ

6 Oḳunsa Vehbīyā aġzı ṣulanur
Zülāl-i naẓmuña āb-ı revānuñ

[3a]

11.

Ḳāle'n-Nebiyyü ʿaleyhisselām

İẕā kāne āḫirü'z-zamān yerfeuʿl'lahü Teʿāla
Erbaʿatün eşyāʾi evvelühā el-merḥametü mine'l-ḳulūbi
Ve'ş-şānī el-bereketü min-arżi veş-şālisü el-ḥayā mine'n-nisāi
Ver-rābi'u el-adʿlü mine'l-ümerāʾi ṣadaḳa Resū'lallāh

Türkçesi

1- Ḳalblerden merḥamet
2- Arżdan bereket
3-Ḳadınlardan ḥayā
4- Ümerādan ʿadālet

Āḫir zamānda bunlaruñ cümlesi ḳalḳacaḳdur.

12.

Ve ḳāle ʿaleyhi's-selām es-seḫā

Es-seḫā ḳarībün ilā-cenneti

Baʿīdün mine'n-nāri

Ve ḳāle ʿaleyhi's-selām el-baḫīlü baʿīdün min-Allāhi

ve baʿīdün mine'l-müʿminīne baʿīdün mine'l-cenneti

ḳarībü'n ile'n-nāri ve cāhilün seḫā üḫibbü ilallāhi min-ʿālimi baḫīl

Ve ḳāle ʿaleyhi's-selām men-erāde'l-āḫireti fel-yütrakü zīnetü'd-dünyā

Ve ḳāle ʿaleyhi's-selām sūi'l-ḫalḳi yüfsidü'l-ʿameli ke-mā yüfsidü el-milḥü'l-ʿaseli

Ve ḳāle ʿaleyhi’s-selām ṭaʿāmü’l-cevādi devāʾün ve ṭaʿāmü’l- baḫīli dāʾün ṣadaḳa Resūlullāh

Ve ḳāle ʿaleyhi’s-selām el-ḳanāʿatü kenzi lā-yefnā

Ve ḳāle ʿaleyhi’s-selām ḥüsnü’ẓ-ẓanni mine’l-īmāni ṣadaḳa Resūlullāh

Min-ḥadiṯi Ebā Hureyre razıyallāhu ʿanha

Li’l-müʿmini erbaʿatü aʾdāi müʿminün yaḥsüdühü

Ve münāfıkun yebġużühü ve şeytānün yeḍullühü

Ve kāfirün yaḳtülühü ve ḳāle ṣallallāhü ʿaleyhi ve sellem

Aʾdāʾü ʿadüvvüke nefsüke elletī beyne cenbeyk

Ḫāk-i pāye bir rikāb ihdāsı nāçizāniyede

Āsafā ḳırātı vér yā el bağışla bir ḳır at

[3b]

13.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Cihānı ṣūretinde ẓāhir etmiş
O kim vérmiş dilā ṣūret cihāna

2 Libāsıdur anuñ maʿnā vü ṣūret
Bu maʿnā ṣūretinden baḳ o cāna

3 Ne kim var ẓāhir ü bāṭın odur hep
Zihī sulṭān-ı mülk-i cāvidāna

4 Münezzehdür muḳaddesdür ẓuhūrı
Bilinmez ẕāt-ı Bārī ʿizzi şāne

5 Budur keşret yüzünden sırr-ı vaḥdet
Getür aña şehādet ġāʾibāne

6 Niḳābıdur vücūdı kāʾinātuñ
Cemāl-i şāhid-i rāz-ı nihāna

7 Cihānda ġulġule-endāz-ı ʿaşḳ ol
Çıḳar ʿaşḳuñ ṣadāsın ʿāṣıḳāna

8 Cihānuñ niʿmetinden geç ki baḳmaz
Kilāb-ı kūy-ı dilber üstüẖ̔āna

9 Görinen ṣūret-i pīr ü civāndan
Mürīde şeyẖ olandur ṣūfiyāne

10 Nişān etmiş anı menşūr-ı ʿaşḳa
Cihāndan yoġiken nām u nişāne

11 Sözüñdür Vehbiyā ṭuʿm-i muvāfıḳ
Mizāc-ı ʿārif-i devr-i zamāne

12 Olan ṣahbā-keş-i cām-ı maḥabbet
Degül evṣāf-ı meyde ʿākilāne

13 Ümīdüm var ki ola sāġar-ı ḥāl
Maḳālüm bezm-i ḳāl içre ḳalana

14 Hümā-pervāz olur ʿanḳā-ṭabīʿat
Esīr-i dām-ı dāne murġ ẖāne

15 Maḥabbet murġını seyr ét ki olmuş
Aña maʿnā vü ṣūret āşiyāne

16 Kemān ebrūsını bil ḳābe ḳavseyn
Ṣaḳın oḳ gibi atılma yabana

17 Sözüñdür Vehbiyā ṭuʿm-i muvāfıḳ
Mizāc-ı ʿārif-i devr-i zamāne

[4a]

14.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Baña fikr-i ẖaṭ-ı sebzüñ çemendür
ʿİẕāruñ gül güler vechüñ semendür

2 Çemende Yūsuf-ı bāġ-ı viṣāle
Boyanmış ḳana güller pīrehendür

3 Perī-rū pür-ṣanemdir her şükūfe
Çemenzār-ı cihān deyr-i kühendür

4 Elüñden düşmesün ṣāġar ki nergis
Çemen bezminde şemʿ-i encümendür

5 Cihānuñ cevr-i ṭīġ-i sūsmendin
Çemende lāleler ḫūnīn-kefendür

6 Temāşā eylese gülzārı ʿārif
Démez hergiz bu güldür bu dikendür

7 Gelen gülzāra gülşenden gidendür
Giden bundan yine bunda gelendür

8 Ḳo añma münkirān-ı ʿaşḳ-ı yāri
Sevilen baña ol yāri sevendür

velehū

9 Devādur ʿāşıḳa derd ü saḳāmet
Maḥabbet ḫastesi* ṣaġ ve esendür

10 Eyleme cām-ı ʿaşḳdan kim bu meyden
Ḳatı bed-mest olan kendin bilendür

11 Ne buldum Vehbiyā bād-ı Yemenden
Ki cān dil beste-i fikr-i Yemendür

15.

İmām-ı Şāfiʿī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Kün ġaniyyü'l-ḳalbi vaḳneʿ bi'l-ḳalīl
Müt velā-taṭlub maʿāşen min leʿīm

---

* Yazmada "ḫaste" diye yazılmıştır.

Lā tekün li'l-ʿayşi mecrūḥü'l-fuʿād
İnneme'r-rızḳu ʿale'llahi'l-Kerīm[3]

[4b]

16.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Düşelden tāb-ı ġamdan iltihāba
Düşürdüm göñlümi cām-ı şarāba

2 Fenā bezminde vaḥdet ṣāġarın çek
Ney-āsā hem-dem ol çeng ü rebāba

3 Bahār eyyāmıdur ʿişret demidür
Şitā gitdi şitāb eyle şitāba

4 Ṣaḳın cān Yūsuf'uñ çengāl-i ġamdan
Déme iḫvān şiyāb içre zübāba

5 Şerefde kevkeb-i baḫtum irelden
Şeh-i meh-talʿaṭ-ı gerdūn cināna

6 Döşendi fikr-i ḫaṭṭı şehle Vehbī
Gehī tefsīre vü gāhī kitāba

17.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Cihān naḳşında bir dildār severüm
O naḳş-ı yārda her ne var severüm

2 Çemenzār-ı cihāna ḫār-ı güldür
Güli ben ḫār buldum ḫār severüm

velehū

[3] Bkz. OHL https://osmanlicalisani.blogspot.com/2016/04/osmanlca-hat-levha-kanaat.html [Erişim Tarihi 03.01.2026]

3 Tecellī étdi ḫārdan nūr-ı vaḥdet
O nūrı nār buldum nār severüm

4 Rūḫı mihr ü dili seng oldıġından
Gehī şems u gehī aḥcār severüm

5 Nikāb-ı zülfi düşmüş şekl-i aġyār
O yār aġyār imiş aġyār severüm

6 Cemāl-i ṣūret ü maʿnā yüzinden
Yine bir şūḫ u şengül yār severüm

7 Ṣanavber ḳāmetin gülşende gördüm
Çemende serv-i ḫoş-reftār severüm

8 Cihān envār-ı ḥüsnüñden münevver
Felekde mihr-i pür-envār severüm

9 Hezār-ı bāġ-ı ḳudsüm Vehbiyā ben
Ne bāġ u gülşen [ü] gülzār severüm

[5a]

18.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Baña kevṯer lebüñ iḥsānın olsun
Ḳo ḥayvān çeşmesi ḥayvānın olsun

2 Nihāl-i ḳadd-i dilber gibi olmaz
Senüñ ey bāġbān ṣad bāġın olsun

3 Ḳaçınmaz seyr dāġumdan raḳībān
Köpek eksük degül tek nānuñ olsun

4 Semāʿ ile selāmum eyle īṣāl
Yoluña bir ḳoyun ḳurbānuñ olsun

5 Beḳāya ʿazm-i rāh-ı rıḥlet eyle
Fenā dünyāyı ḳo yārānuñ olsun

6 Benüm olsun fürūġ-ı dāġ-ı ʿaşḳuñ
Felekler mihr-i nūr-efşānuñ olsun

7 Cihānı kendüñe beytü'l-ḥazen bil
Muḥabbet Yūsuf-ı Kenʿānuñ olsun

8 Dilüñ esrār-ı ʿaşḳa cürʿadān ét
Cihān abdālları ḥayrānuñ olsun

9 Bekā ehline raḥmet eyle Yā Rab
Şeḳāvet leşkeri şeyṭānuñ olsun

10 Bahār eyyāmıdur ʿafv ét günāhum
Çemende ṣuç gül-i ḫandānuñ olsun

11 Elem çekme günāhuñ keşretinden
Hemān sīneñde tek īmānuñ olsun

12 Bulaşma Vehbiyā şāhān-ı dehre
Felek ḳapuñda ḳo derbānuñ olsun

[5b]

19.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Tecellīde cemāl-i vech-i muṭlaḳ
Ne kim vardur cemāl-i Ḥaḳdur el-ḥaḳ

2 Şināsā-yı vücūd olsañ görürdün
Taḫalluḳla taḥaḳḳuḳla muḥaḳḳaḳ

3 Hümā-himmet gerek ʿanḳā-ṭabīʿat
Açar mı per ḳadem ḳāfında çaylaḳ

4 Muḥabbet-kārī ile kār u pīşeñ
Geçürme ʿömrüñi beyhūde aylaḳ

5 Nedür levḥ-i vücūda yeg ḳalemden
Ezel naḳḳāşına ṣūret çıḳarmak

6 Ẓuhūrıdur cihān sulṭān-ı ʿaşḳuñ
Ruḫı nūrı güneşden oldı eşraḳ

7 Ne bilsün ḳadr-i ehl-i ʿaşḳı cāhil
Ṣanur alçaḳ olan aʿlāyı alçaḳ

8 Görem diyü cemālüñ āfitābın
Ḳatı çoḳ devr éde çarḫ-ı muʿallaḳ

9 Görinür baña nūr-ı mihr-i ḥüsnüñ
Şuʿāʿ-ı berḳ-i lāmiʿden müberraḳ

velehū

10 Olupdur kārı bu Zāl-i sipihrüñ
Géce gündüz yumaġın elde ṣarmaḳ

11 Bu bezm-i ʿālem içre Vehbī bir dem
Elüñden düşmesün cām-ı mürevvaḳ

12 Anuñ eşrāḳ-ı vechüñ gör ki olmuş
Meşārıḳ şarḳ-ı ḥüsninden müşerraḳ

20.

[Vehbī-i Yemānī]

Velehū

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Meẓāhirdür cemāl-i yāre ẓāhir
Nikābıdur anuñ ẓāhir meẓāhir

2 Ẓevāhir ṣūretindür bevāṭın
Bevāṭın ṣūretindür ẓevāhir*

3 Cemāl-i vaḥdetinden ehl-i ʿaşḳa
Nikāb-efkendedür Ḫallāḳ-ı Ḳādir

[6a]

21.

* Beyitte vezin sorunu bulunmaktadır.

Vehbī-i Yemānī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Lebüñ ẕikri nice düşsün dehenden
Ki cānum çıḳmadı daḫi bedenden

2 Açar ḳudse göñül şehbāzı şehper
Firār etse ḳaçan zāġ u zaġından

3 Ġam-ı ḫār ile bülbül zār olurmuş
Cüdā düşse gül ü bāġ u çemenden

4 Érişdüñ bāġçe-i Raḥmāna Vehbī
ʿAṭādur bu saña yād-ı Yemenden

22.

Beyt

14'lü hece

1 Gözüm göñlüm sendedür ʿaḳlum alan ḳandadur
Ben senüñçün seyyāḥum senüñ göñlüñ kimdedür

mim

23.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿĪd-ı vaṣluña érişsem ġam yemezdüm cān içün
Bu meṯel meşhūrdur erkek ḳoyun ḳurbān içün

mim

24. [4]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Ben bilmez idüm gizli ʿayān hep sen imişsin
Tenlerde vü cānlarda nihān hep sen imişsin

[4] Bu şiir, yazmada "Kıt'a" başlığını taşımaktadır. Bkz. DBMC https://dilbeyti.com/nutk-u-serifler/ben-bilmez-idim-gizli-ayan-hep-sen-imissin [Erişim Tarihi 16.01.2026]

2 Senden bu cihān içre nişān ister idüm ben
Āḫir bunu bildüm ki cihān hep sen imişsin

25.

Keçgül üzerine yazılır

mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

ʿĀşıḳ şode em der-i dervīş tū em yāhū
Çün bülbül-i ḫoş-elḥān gülbāng zenem her sū
mim

[6b]

26.

Seyfī

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Muḥammed Muṣṭafānuñ nesliyüm ben
Baña münker olan inkāra laʿnet
ʿAliyyü'l- Murtażānuñ sırrıyum ben
Beni Ḥaḳ bilmeyen murdāra laʿnet

2 Baña ceddümden érişüpdür irşād
Gelüp bīʿat édenler oldular şād
Beni Ḥaḳ bilmeyenler ḳaldılar yād
İkilikde ḳalan mekkāra laʿnet

3 Benüm ʿammüm Hasan Ḫulḳī'r-Rıżādur
Atam şāh-ı şehīd-i Kerbelādur
Beni ḥaḳ bilmeyen Ḥaḳdan cüdādur
Cehennem ... ehl-i inkāra laʿnet

4 Cemālüm hem celālüm diyü geldüm
Güneş gibi beni şanmañ ṭolandum

2/1 ceddümden érişüpdür : himmetden irişmiştir SNDCÖ s.55.
3/1 Ḫulḳī'r Rıżādur : Ḫul-ül-Rıżādur SNDCÖ s.55. ; 3/2 atam : atım SNDCÖ s.55. ; 3/4 Cehennem ... ehl-i inkāra : cihānım ḳalb-i ehl-i nara SNDCÖ s.55.
4/1 hem : hep SNDCÖ s.55. ; 4/2 şanmañ ṭolandum : şanmak dolandum SNDCÖ s.55.

Deliydüm ġāʾib olmuşdum bulundum
Beni ġayrı bilen aġyāra laʿnet

minhū

5 Benüm Seyyid Nizām oġlıdur adum
Yiyenler niʿmetümden bildi dadum[5]
Bu ad ile beni ṣanman ki yādum
Bu niʿmetden ḳalan eşrāra laʿnet

[7a]

27.

Şiʿr-i Hümāmī nevverallāhü ḳabrehü[6]

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ben kim elinde firḳatüñ cāna gelmişem[7]
ʿArż eylemege ḥālümi cānāna gelmişem

2 Édüp kemend-i zülf-i zeneḫdānuñ ārzū
Dīvāneyem ki bendile zindāna gelmişem

3 Dīzāruña érişmege gözler yaş döküp
Hicrüñ odına şemʿ gibi yana gelmişem

4 Nūş eylemege būse-i laʿlüñ şarābını
Sermest gözlerin gibi mestāna gelmişem

5 Cānān iline cān atuben geldigüm bu kim
Kim gitdigüme ṣoñra peşīmāna gelmişem

6 Bir mūr-ı kemterem ki firāḳında ḥālümi
ʿArż eylemege şāh-ı Süleymāna gelmişem

---

[5] 5/2 ile 5/3 mısraları divanda yer değiştirilmiş haldedir. Bkz. SNDCÖ s.56.
5/3 ṣanman : ṣanma SNDCÖ s.56. ; 5/4 eşrāra : işrare SNDCÖ s.56.
[6] SHMA'da kimi beyitlerin yerleri farklılık s.109.
[7] Mısrada vezin sorunu bulunmaktadır.
1a kim elinde firḳatüñ : ki elinde firḳatüñüñ SHMA s.108. ; 1b ʿArż eylemege ḥālümi cānāna : vaṣluña irmege ānī şükrana SHMA s.108.
3a Dīzāruña érişmege gözler yaş : Dīdār ki şişmege gözler yaşın SHMA s.108.
4a eylemege būse-i : itmege ṣehā leb-i SHMA s.109. ; 4b gözlerin gibi : gözlerüñ ile SHMA s.109.
5b kim : pes SHMA s.109.
6b eylemege şāh-ı Süleymāna : itmege serīr-i Süleymāna SHMA s.109.

7 Bülbül gibi Hümāmīyem etmege nāleler
Sen gül yanaḳları ġonce-i ḫandāna gelmişem

28.

Şiʿr

Baġdād Vālīsi ʿAli Paşa

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ḥarīm-i gülşeninde ḫār ucundan dāda gelmişdür
Açıl ey ġonce-fem bülbül saña feryāda gelmişdür

2 Zifāfını duyup pīr-i muġānuñ duḫter-i rezle
Hemān sāḳī ayaġıyla mübārek yāda gelmişdür

3 Perīşān eyleyen kāküllerüñ pā-der-hevā ṣanma
Nesīm-i āh-ı serdüm zülfini ber-bāda gelmişdür

4 Ḥaẕer ḳıl çıḳmasun yüzde ḥaṭuñ bir vechle zīrā
Niẓāmı mülk-i ḥüsnüñ étdügi ifsāda gelmişdür

5 Meded meyḫāneye ṣūfī[y]i ḳoyma bir nifāḳ eyler
İlinde sübhā cāmı meclis-i taʿdāda gelmişdür

6 Ayaḳlandur rıżāyı dest-gīr ol cām-ı himmetle
Mey-i ʿaşḳuñla gök ḳandīl olup üftāda gelmişdür

[7b]

29.

Ḥāletī

müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün

1 Nār nedür nūr nedür cennet-i maʿmūr nedür
Mūsī ʿİmrān Tūr nedür ins ü perī ḥūr nedür[8]

2 Nefyile iṯbāt nedür ʿaşḳ ile ḥālāt nedür
Maẓhar-ı āyāt nedür raḳḳile menşūr nedür

7a gibi : bigi SHMA s.109. ; 7b yanaḳları : yanahlu SHMA s.109.
[8] Bu mısrada vezin sorunu bulunmaktadır.

3 Māh-ı nüḳūşāt nedür şems bu ẕerrāt nedür
Keşf ü kerāmāt nedür bende-i maʿmūr nedür

4 Ṣāḥib-i tedbīr nedür beste-i zincīr nedür
Āteş-i şeb-gīr nedür nāẓır u manẓūr nedür

5 Sebʿa-i seyyār nedür künbed-i devvār nedür
Penç ü şeş ü çār nedür mücrim ü maʿmūr nedür

6 Ābile bünyād nedür ḫākile īcād nedür
Āteş ile bād nedür nefḥ olan ṣūr nedür

velehū

7 Dīv ü perī cān nedür taḫt bu eyvān nedür
Mühr ü Süleymān nedür mār nedür mūr nedür

8 Münkire inkār nedür küfr ü bu iḳrār nedür
Hem-dem-i ebrār nedür dārıla Manṣūr nedür

9 Ġuṣṣa nedür şād nedür bende vü āzād nedür
Ḥāletī feryād nedür ġam-gīn u mesrūr nedür

30.

[S̱ābit]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Nüsḫañ maraż-ı ʿaşḳa devā eylemedi hīç
Ey şeyḫ-i kerāmāt-fürūş ez de ṣuyın iç

[8a]

31.

ḳaddesallāhü sırrahu'l-ʿazīz

Ġazel Naḳşī-i Aḳkirmānī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

8a münkire : Münkire bu : Mİ 7b.
1a ʿaşḳa : ḳalbe ; devā : ilāc SDTK s.555.

1 Ben ol merd-i ṣafā-baḫşım ki anuñ ẕevḳi cānumdan
Ẓuhūr etmişdür ey mihr ü kemān ol kemānumdan

2 Açup ḥaḳḳa'l-yaḳīnden göz irelden meẕheb-i yāre
Boyandı küfrüm īmāna imām oldum zamānumdan

3 Şu deñlü cüst ü cū etdüm ṭılısm-ı ḫāki ben tā kim
Bedensiz bir perī buldum ṭamarlar içre ḳanumdan

4 Vücūdum ġayrı maḥv oldı kemāl-i ʿayne vaṣl oldum
Eṯer ḳalmadı resmümden görünmez kimse yanumdan

5 Geçüp fi'l-cümle esmādan irelden dil müsemmāya
Tekellüm eyleyen oldur gözüñ aç bu lisānumdan

6 Érişdi tīr-i maḳṣūdum ḥaḳīḳat menzil-i yāre
Elüm çekdüm o sevdādan oḳum yoḳdur kemānumdan

7 Bunuñ iṯbātuñ isterseñ eger Naḳşīden ey zāhid
Yeter saña bu ḥüccetler oḳursañ sen nişānumdan

mim

[8b]

32.

[Pīr Ṣulṭān Abdāl]

Nuṭḳ-ı şerīf Eşrefzāde Ḥażret-i Şeyḫ ʿAbdullah Er-Rūmī ḳaddesellāhü sırrahū'l-ālī[9]

11'li hece

1 Géce gündüz ḫayālümde fikrümde
Tā ezelden bismillāhum var benüm
Ḥaḳuñ ẕikri ezberümde dilümde
Tevḥīdümde illallāhum var benüm

2 Geçid olmayınca ʿummān bulamam
Mürşid olmayınca yola varamam

[9] Bu şiir PSAAG'de 4 dörtlükten oluşmaktadır. Başlık ve mahlasta Eşrefoğlu yazmasına rağmen şiire Pir Sultan Abdal Divanında rastlanılmıştır. Mİ 8b'de oldukça fazla farklılık gösteren şiirin bir kısmı PSAAG ile karşılaştırılmış ve metin tenkidi yapılmıştır. Bkz. PSAAG s.236.

Baña kem diyene kemdür diyemem
Sırrum ṣaḳlar sırrullāhum var benüm

3 Egri oḳ atanlar menzile éremez
Ḳalb pāk olmayınca Mevlāsın bulamaz
Nice biñ ʿaybum var yüzüme urmaz
Sırrum ṣaḳlar bir settārum var benüm

4 Mürşid yol ver bende yola varayum
Yolda olan ol cānları görelüm
ʿİlm-i Ḳur'ān oḳıyalum bilelüm
ʿİlmi véren bir Sübḥānum var benüm

5 Eşref oġlu Rūmī ben bir gedāyum
El gögüsde yüzüm yerde durayum
Dervīş kāmil gerek ḫulḳı mülāyüm
Cümle ḫalḳa eyvallāhum var benüm

33.

Ḳıṭʿa

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Żarar görmez muḥibb-i ṣādıḳından muṭlaḳā Ādem
Ne deñlü eylese rencīde mīrüm ḳırma göñlüñ sen

2 Olur yeg āşinā āzārı yārin iltifātında
Meşeldür aġladur dostı kişiyi güldürür düşmen

mim

[9a]

34.

Der medḥ-i Ḥācı Bayrām Velī Sulṭān ḳuddise sırrıhu'l-ʿaziz

8'li hece

2/3 kemdir diyemem : kem söz söylemem PSAAG s.236.
3/2 Ḳalb pāk olmayınca Mevlāsın bulamaz : kalbi pāk olmayan bir yerde durmaz PSAAG s.236. ; 3/3 Nice biñ ʿaybum var yüzüme : binbir ayıb görüb yüzüne PSAAG s.236. ; 3/4 Sırrum ṣaḳlar bir settārum : binbir adlı bir Allahım PSAAG s.236.

1 ʿĀşıḳ oldum saña cāndan
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī
Fāriġ oldum dü cihāndan
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī

2 Sensin Allāhuñ velīsi
İki cihānuñ ṭolısı
Evliyālaruñ ululısı
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī

3 Sensin Allāhuñ hem-dostı
Nūr-ı berḳ urmuş yatur üsti
Server-i Muḥammedüñ dostı
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī

4 Uzaḳ mıdur illerüñüz
Açıldı mı güllerüñüz
Feryād eder bülbüllerüñüz
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī

5 Bir daḫi bunda gelesin
Beni türābda bulasın
Rūḥa şafālar véresin
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī[10]

6 Akşemseddin söyler sözi
Ḳan yaş ile ṭolar gözi
Maḥşerde bulasın bizi
Bayrām Ḥācı Bayrām Velī

[9b]

35.

1/2 Bayrām : pīrim (tüm dörtlüklerde bu durum söz konusudur) HBVAT s.77.
2/2 İki cihānuñ ṭolısı : enbiyanın sevgilisi ; 2/3 ululısı : ulusu HBVAT s.77.
3/2 Nūr-ı berḳ urmuş yatur : yatur nur berk urmuş HBVAT s.77.
4/1 uzaḳ : ırak ; 4/3 feryād eder : feryadda HBVAT s.77.
[10] Bu dörtlük HBVAT'de yoktur.
6/3 bulasın : bulayım HBVAT s.78.

Medḥiye

Sulṭān Ḥācı Bayrām Velī

Nuṭḳ-ı Ḥācı Bayrām-zāde Edhem Baba Ḥażretleri

14'lü hece

1 Muḥammed meclisinde erenler cemʿ olmuşlar
Eline bir cām ṣundı ṭolı Ḥācı Bayrāmuñ

2 Ol ṭoludan kim içdi deryālar olup ṭaşdı
Ḳamu ḥāle ulaşdı sırrı Ḥācı Bayrāmuñ

3 Mekān ṭutmuş ferşinde seyrān éder ʿarşında
Nūrdan tācı başında güli Ḥācı Bayrāmuñ

4 Gör kemāl ehli néder ʿarş u kürsi seyr éder
Muḥammedi medḥ éder dili Ḥācı Bayrāmuñ

5 Egnine giyer ʿabā al elini ḳıl tevbe
Şeyḫ oġlı Edhem Baba ḳulı Ḥācı Bayrāmuñ

[10a]

36.

Nuṭḳ-ı Sārbān Aḥmed Efendi ḳuddise sırruh

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Varumı ol dosta vérdüm ḥānumānum ḳalmadı
Cümlesinden el yudum bes dü cihānum ḳalmadı

2 Çünkü ḥubbullāh érişdi çekdi beni kendüye
Açdı göñlüm gözini ayruḳ ḫumārum ḳalmadı

3 Çün fenāfillāh içinde bizi ifnā eyledi
Anuñ içündür benüm nām u nişānum ḳalmadı

4 Dost cemāli ʿaksini ṣaldı bu göñlüm iline
Anı görelden berü ṣabr u ḳarārum ḳalmadı

1b el : - SADAK s.289.
2a ḥubbullāh : ḥablullah SADAK s.289.
4a iline : eylene SADAK s.289.

5 ʿAyn-ı tevḥīd açılup ḥaḳḳa'l-yakīn bildüm anı
Şirki sürdüm aradan şekk ü gümānum ḳalmadı

velehū

6 Evliyānuñ himmeti yaḳdı beni ḳāl eyledi
Ṣāfīyüm buldum ṣafā ayruḳ yalanum ḳalmadı

7 Aḥmedī eydür İlāhī saña şükrüm oldurur
Ḥamdülillāh ʿaşḳ-ı Ḥaḳdan ġayrı varum ḳalmadı

mim

[10b]

37. [11]

[Ġāfūrī]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Sürüp dergāhuña rū-yı siyāhum
Umaram ʿafv ola cürm [ü] günāhum
Penāhum Ḫālıḳum Rabbüm İlāhum
Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum

2 Eger sen eylemezsen derde dermān
Ne etsün neylesün bī-çāre insān
Yine senden olur her luṭf [u] iḥsān
Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum

3 Ġafūrīnüñ érüp derdine tīmār
Cemālüñ nūrına eyle sezāvār
Keremlerle luṭuflar eyle her bār
Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum

mim

38.

5a bildüm : gördüm SADAK s.289.
7a Aḥmedī : Ḳayġusuz ; oldurur : buldurur SADAK s.289.
[11] DUMG https://defter-i-ussak.blogspot.com/2018/06/surup-dergahina-ruy-i-siyahim.html [Erişim Tarihi 11.01.2026]

Beyt

1 Deve ḥācī olur mı biñ kez varsa Mekke'ye
Eşek dervīş olur mı ṭaş ṭaşıya

39. [12]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Cihānda gerçi her ʿāşıḳ ṭuta bir nesne[y]i maʿşūḳ
Ḳamunuñ sevdigi Ḥaḳdur velīkin sevdigin bilmez

mim

40.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Almaḳ isterseñ eger sırr-ı hüviyyetden ḫaber
Āsitān-ı Ḳādirīye sür yüzüñ şām u seher

41. [13]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Yoḳdur bizi tekdīre ḫavāricde liyāḳat
Ednāmız éder ʿālemi pür-lerze-i dehşet

42.

[Ḳoca Rāġıb Paşa]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Bir kerre doḳunsuñ teline sāz-ı derūnuñ
Biñ dürlü nevāzişle düzelmez bozulunca

43.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ne isterseñ yüri iste Cenāb-ı Rabb-i ʿizzetden
Ne müşküldür kerem ummaḳ kişi bir dūn-himmetden

---

[12] Bu beyit, Mİ 12a'da tekrar yazılmıştır.
[13] MAT şiir no.:3.
https://archive.org/stream/530005500055000540005300095001140011500069/10654,metinpdf_djvu.txt [Erişim Tarihi 16.01.2026]
1a doḳunsuñ : ṭoḳunsañ ; 1b nevāziş : nüvāziş RPDÖD s.337.

[11a]

44.

Ḥicāz

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Zülf-i şeb-būyuñ görüp sīnemde yaḳdum tāze dāġ
Nitekim aḫşama ḳarşu her kişi yaḳar çerāġ

2 Tekye-i ʿaşḳuñda oldı lāle abdāluñ senüñ
Āteş-i ʿaşḳuñla yaḳdum ben anuñ gögsünde dāġ

45. [14]

[Ḥāletī]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Yā Rab kime feryād edeyüm yārüñ elinden
Yā ben kime ḳan aġlayam aġyāruñ elinden

2 Eylerse nola Ḥāletī bülbül gibi feryād
Ḳurtaramadı ġoncesini ḫāruñ elinden

46.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ṣormaduñ bir kerre hīç ḥāl-i perīşānum benüm
Gūşuña girmez mi yoḳsa āh u efġānum benüm
Raḥm édüp gel yanuma ey derde dermānum benüm
Āh efendüm sevdigüm devletlü sulṭānum benüm[15]

47.

ʿUşşāḳ Usūli

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1a yazmada "şeb-gūyuñ" gibi yazılmıştır.
[14] Bkz. DMAK https://divanmakam.com/forum/bekir-sidki-sezgin-yarab-kime-feryad-edeyim-yarin-elinden.51755/ [Erişim Tarihi 16.01.2026]
[15] Bu şiir, FDMK'de benzer tekrarların olduğu bir halde mevcuttur. Bkz. FDMK s.346.

1 Demidir üstüme ḳan aġlar ise çeşm-i terüm[16]
Naẓar eyleñ ki ne ḫūn-rīze düşüpdür naẓaruñ

2 Yār kūyında ne gördin déyü sorman baña kim
Dostlar şimdi benüm yoḳdur özümden ḫaberüm

Cigerüm biryān gözlerüm giryān ḥālüm yaman amān amān yandum elinden

Bi-ḥamdillāh ḫoş ṣafāmız var bizüm aramazdı ḳarañu

48.

Ḥüs[ey]nī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Benüm serv-i ḫırāmānum güzel gel ṣarılayum gel
Benüm ʿömrüm benüm cānum güzel gel ṣarılayum gel

2 Ne ḳaldı ṣabruma ṭāḳat anuñçün bulmazam rāḥat
Be-hey ẓālim be-hey āfet güzel gel ṣarılayum gel

3 Ḫayālüñ ʿaḳlumı aldı firāḳuñ baġrumı deldi
Fiġānum ʿāleme ṭoldı güzel gel [ṣarılayum gel]

4 Gedā ḳul geçme yöresinden bu cān ayrılmadı senden
Ṣaḳınma vaṣlını benden güzel gel ṣarılayum gel

[11b]

49.

ʿAşirān [Ahmed Eflākī][17]

müfteʿilün fāʿilün müfteʿilün fāʿilün

1 Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur
Ḳulı olan kişiler ḫüsrev ü ḫāḳān olur

[16] Yazmada "ḫışm" olarak yazılmıştır.
[17] F. Nafiz Uzluk'un Ahmed Eflâki Dede hakkında yazdığı makalede bu şiir yer almaktadır. bkz. F. Nafiz Uzluk, "*XIV. Yüzyıl Mevlevî Şairlerinden Eflâkî Dede'nin 600. Ölüm Yıldönümü Dolayısiyle Ahmet Eflâkî Dede*" s. 295-296.

2 Ayaġınuñ tozını sürme çeker gözine
Nesne görür gözi kim vālih ü ḥayrān olur

3 Saña direm ey dede ṣanma dīvi dünyede
Nefsi dīvin żabṭ éden dīnde Süleymān olur

4 Terk édesin ayrıġın ṭutar isen buyruġın
Ṭaş demürüñ mūm gibi ḥükmine fermān olur

5 Hey başına dér ögüñ Allāh'ı iste bugün
Uṣlı sözidür işit bunda ne yalan olur

6 İşbu ṣūrete ḳamu ol dayıdur bu ʿamū
Şarṭ-ı Müselmānlıġuñ ṣıdḳıla īmān olur

7 Ḫālıḳını isteyen nā-ḥalef olmuş degül
Ḫalḳa göñül bağlıyan ṣoñ ucı pişmān olur

8 Sen malına ṭapmagil köşk [ü] saray yapmagil
Ol düşürüp yapdığın ṣoñucı vīrān olur

9 Beslemegil tenini niʿmet-i biryān ile
Bir gün olur ol tenüñ ṭamuda püryān olur

10 Her ki bugün dünyede mālını cemʿ eylese
Mālı anuñ ʿāḳıbet gözine ılan olur

11 Bir kişi kim māl bulur ṣanma ki devlet bulur
Devleti olan kişi Allāh'ı bulan olur

2a çeker : çeken AEDFNU s. 295.
4a Terk édesin ayrıġın ṭutar isen buyruġın : tutar isen buyruğun terk idegör ayrığun AEDFNU s. 296.
4b Ṭaş demürüñ mūm gibi : taş u demur mumlayın AEDFNU s. 296.
5a hey : iy AEDFNU s. 296.
5b işit : yügün AEDFNU s. 296.
6a ṣūrete : surettir AEDFNU s. 296.
6b Şarṭ-ı Müselmānlıġuñ : Şarṭı Müselemānlıġuñ AEDFNU s. 296.
7b ṣoñ ucı : sonra AEDFNU s. 296.
8b Ol düşürüp : şol çalışıp AEDFNU s. 296.
9b ol : bu ; püryān : büryān AEDFNU s. 296.
10a-b Her ki bugün dünyede mālını cemʿ eylese /Mālı anuñ ʿāḳıbet gözine ılan olur : - AEDFNU s. 296.
11b olan : bulan AEDFNU s. 296.

12 Şerbetinüñ ḳaṭresin her kim içer cürʿasın
Göñli güher ṭolıban sīnesi ʿummān olur

13 Her ki bugün dünyede inanuban yüz süre
Yoḳsul ise bay olur bay ise sulṭān olur

50.

[Nūri]

müfteʿilün fāʿilün müfteʿilün fāʿilün

1 ʿAşḳa véren varını yārı ile yār ola
Görmeyüp aġyārını manẓar-ı dīdār ola[18]

2 Āteş-i ʿaşḳuñla ger yaḳsa vücūdın bir er
Ḳomaya dilde keder erlere serdār ola

3 Ḥaḳ yoluña gidenüñ ḳālini ḥāl édenüñ
Cümle ṣıfātı anuñ sebʿa-i eṭvār ola

4 Cānı cihānı bulan ʿilmlerini bilen
Sırrını maḫfī ḳılan maḥzen-i esrār ola

5 Ḳalbi o kim yayḳaya varlıġı dilden yuya
Yerine yoḳluḳ ḳoya vār ile ol vār ola

6 Ṭūr édinen dārını bula Ḫudā nārını
Diñleye Ġaffārını vāṣıl-ı dīdār ola

7 ʿAşḳa ṭutanlar yüzi ḥikmete ére özi
Gūş-ı cihānda sözi bir dür-i şehvār ola

8 Diñle beni ey ulı olsa irāde belī
[Ḳulı]nuñ ednā ḳulı şāh-ı cihāndār ola

13a dünyede : Veled'e AEDFNU s. 296.

[18] Metnin orijinalinde 1. ve 2. beyit arasındaki şu şiirin üstü çizilmiştir:
Dil oldı pāre pāre çaġırırım dost dost
Hep görinen dost yüzi andan ayırmam gözi
Gitmez dilümden sözi çaġıruram dost dost
Geldüm dünyāya ġarīb oldum güle ʿandelīb
Her dem cigerler delüp çaġıruram dost dost

4a ʿilmlerini bilen : ḫānesine ḫān gelen ANDHA 7/s.231.

6b dīdār : dil-dār ANDHA s.231.

9 Nefsi başan aṣfiyā ẓulmet[i] ḳıldı żiyā
Nūr éren Nūriyā maṭlaʿ-ı envār ola

[12a]

51.

[Ẕihnī]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Yār çāh-ı zeḳanum ʿayn-ı vefādur dér ise
Aña ey ʿāṣıḳ-ı bī-çāre inanma çenedür

52.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Müfredātuñ ḥaddi yoḳ pāyānı yoḳ
Lāzım olduḳda biri ḫāṭırda yoḳ

53.

[Yūnus]

14'lü hece

1 Yūnus sen bu sözleri kendi nefsüñe dédüñ
Kendi sözüñ ṭutmadın sen dervīş olamazsuñ

54. [19]

[Yūnus/ Ẕākirī]

8+8

1 Sulṭānum sen variken ya ben kime yalvarayum
İsmüñ ġanī settār iken ya ben kime yalvarayum [20]

1b bī-çāre : şūrīde TNMO s.133.

[19] Şiir, musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Şiirde "ya ben kime yalvarayum" redifinden önce kafiye çıkmadığı için mütekerrir murabba olarak da yazılabilir. Yazmada beyitlerle yazıldığı için şekil olarak bu tercih edilmiştir. Açıklama için çalışmanın 7. sayfasına bakınız.

1a sulṭānum : a sultānum YEDMT IV s.140.

[20] Bu beyit YEDMT IV'te yer almaktadır. Ancak şiirin devamında sadece şu dörtlük vardır:
"Her dem abā-pūş eyleyen
Türlü derde dūş eyleyen
Yūnus'u bī-hūş eyleyen
Yā ben kime yalvarayum" Bkz. YEDMT IV s.140.

2 Suʿālüm kolay gelmezse ʿAẕrāʾīl emān vérmezse
Muḥammed şefīʿ olmazsa ya ben kime yalvarayum

3 Oddan yalın olmayınca başda beyiñ ḳaynayınca
Senden dermān olmayınca ya ben kime yalvarayum

4 Aḫşam olur gün variken gövdemizde cān variken
Hey sulṭānum sen variken ya ben kime yalvarayum

5 Ol ʿAraṣāt meydānında cümle maḫlūḳ vardur anda
Cümlesi senüñ emrinde ya ben kime yalvarayum

6 Ẕākirīnüñ ḥāli ḳatı saña lāyıḳ yoḳ ṭāḳati
Olmazsa Ḥaḳḳuñ raḥmeti ya ben kime yalvarayum

[12b]

55.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

Çārgāh

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Esmā-ı İlāhiyyede bī-ḥad hünerüm* var
Her demde semāvāt-ı ḥurūfa seferüm var

2 Göñlüm göyinüñ yıldızınuñ hiç ʿadedi yoḳ
Her burcda benüm biñ ḳamer biñ güneşüm var

3 ʿĀlimlere ebced ḥocası olmaḳ olur ʿār
Alçaḳ görünen ebcede ʿālī naẕarum var

4 Bunuñla bir oldı dem-i ʿĪsī ile Mıṣrī
Göñlüme daḫi ne gelüri ne giderüm var

mim

---

* Hüner kelimesi yazmada هونر şeklinde yazılmıştır.
2b biñ ḳamer biñ güneşüm : biñ güneş ü biñ ḳamerim NMDKE s. 64.
4b gelüri : gelürüm NMDKE s. 64.

56. [21]

[Derviş Himmet]

8'li hece

1 Ne var derde düşdüm ise
Göñül senden dermān ister
Merkezümden şaşdum ise
Göñül senden dermān ister

2 Muḥkem ṭutan şerīʿati
İcrā édeñ ṭarīḳati
Gelür geçer ḥaḳīḳati
Göñül senden dermān ister

3 Fānī dünyā keşretinden
Ḳurtuluş yoḳ miḥnetinden
Cenāb-ı Ḥaḳ maġfiretinden
Göñül senden iḥsān ister

4 Derviş Himmet aydur bārī
Bende bulaydum dildārı
Dil mülkünüñ şehriyārı
Göñül senden iḥsān ister

mim

57.

Ferd

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Şāyān-ı ḳurb-ı ḥażret olur bir ḥulūṣa baḳ
Yoḫsa bihişte zāhid ʿibādet ḳomaz ...

---

[21] Şiirin ilk kısmı dörtlük şeklinde diğer kısımları beyit hâlinde yazıldığından şiir mütekerrir murabba şeklinde yazılmıştır. 2 ve 3. dörtlükler divançede yer değiştirmiş haldedir. Bkz. BŞHDYY s. 72.
1/3 şaşdum ise : şaşdum BŞHDYY s. 72. ; 1/3 yazmada "şaşdum ise āh" şeklinde yazılmıştır.
2/1 ṭutan : ṭutub BŞHDYY s. 72. ; 2/2 İcrā édeñ : ṭaḥsīl idüb BŞHDYY s. 72. ; 2/3 gelür geçer : geçüb rāh-ı BŞHDYY s. 72.
3/3 maġfiretinden : ḥaşretinden BŞHDYY s. 72. ; 3/4 iḥsān : dermān BŞHDYY s. 72.
4/1 aydur bārī : der her yāri BŞHDYY s. 72. ; 4/4 iḥsān : dermān BŞHDYY s. 72.

mim

58. [22]

Beyt

1 ʿĀşıḳ iseñ cān u baş üzere yérüñ gel [berü]
Münkir iseñ ayaġuñ başma ḳapudan içerü

temmet

59. [23]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yüz sürer dāmānına bir gün Zelīḫā-yı ümīd
Sen hemān ey Yūsuf-ı dil Mışr-ı istiġnāda ol

[13a]

60.

Merṣiye Ḫażret-i Ḥüseyin Rażıyallāhu ʿanh Sezāyī ḳuddise sırruh[24]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey şehīd Kerbelāya aġlayan
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün
[Nā]r-ı ḥasretle cigerin daġlayan
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

2 [Sīne]de serde gerekdür dāġ ola
[Ḳa]nlı yaşuñ dīdede ırmaġ ola
Yér dilerseñ menzilüñ uçmaġ ola
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

3 Géce gündüz ey Muḥammed ümmeti
Édelüm cān-ı Yezīde laʿneti

---

[22] Bkz. PM https://phebusmuzayede.com/60058-ta-lik-beyit-asik-isen-can-bas-uzre-gel-beri-munkir-isen-bak-kapidan-don-geri-ekrem-eskin-ketebeli-ve-1442-tarihli-yazi-25x54-cm.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[23] Beyit, yazmada 41b ve 80b'de olmak üzere üç defa yazılmıştır. Bu sebeple, bir defa ve burada alınmıştır.
1b dil Mışr-ı istiġnāda : mısr-ı melāhāt ağır DEASL s.114.

[24] HSARÖ'de 4 ve 5. bentler yer değiştirmiş haldedir. Bkz. HSARÖ s.301.
1/3 nār-ı : āteş-i HSARÖ s.301.
2/3 yér : ger HSARÖ s.301.

Ger dilerseñ ola Ḥaḳḳuñ raḥmeti
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

4 Kimdür ol şāh-ı şehīd-i Kerbelā
Nūr-ı çeşm-i Murtażā āl-i ʿabā
Ceddi pākidür Muḥammed Muṣṭafā
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

5 Her seḥer ṣanma şafaḳla şebnemi
Anda ḳan aġlar melekler ol demi
ʿĀlemi ṭutdı Ḥüseynüñ mātemi
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

6 Ey Sezāyī bilmiş ol şāh-ı Ḥüseyn
Cümleye sevmekdür anı farż-ı ʿayn
Şeksiz ehlullāha oldı nūr-ı ʿayn
Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün

temmet

61.

Merṣiye-i İlāhī Seyfī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yā Resūlallāh bize gör n'etdi ʿāṣī ümmetüñ
Görmeye anlar daḫi rūz-ı ḳıyāmet şefḳatüñ

2 Şāh Ḥüseyni étdiler ḥāke ber-ā-ber cismini
Ḳılmadılar ol münāfıḳlar senüñ hiç ḥürmetüñ[25]

3 Kerbelāda yā Muḥammed gel göreydüñ ḥālümüz
Tā ḳıyāmet sākin olmazdı bizümçün fürḳātüñ

3/3 Ger dilerseñ ola : dirseñ ire saña HSARÖ s.301.
4/3 Ceddi pākidür : eb ü ceddidür HSARÖ s.301.
5/1 şebnemi : şılanı Mİ 13a. ; 5/2 melekler ol : felekler her HSARÖ s.301.
1a ʿāṣī : ʿışşı SNDCÖ s. 137.
2a Ḥüseyni : Ḥüseyin'in SNDCÖ s. 137.
[25] Bu beyit divanda 3. beyitten sonra gelmektedir. Bkz. SNDCÖ s. 137.
3a gel : ger SNDCÖ s. 137. ; 3b sākin : sakın SNDCÖ s. 137.

4 Kim ki ʿālem faḫrınuñ evlādına buġż eylese
Eyleme ana müyesser yā İlāhī cennetüñ*

5 Biz muḥibb-i ḫānedān-ı Muṣṭafāyuz Seyfīyā
Rūz [u] şeb nesl-i Resūlullāh olsun midḥatüñ
temmet

[13b]

62.

Maḳām-ı Ṣabā

Merṣiye-i Ömerü'l-Fuʾādī

Şeyḫ Şaban Efendizāde

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün[26]

1 Şāh-ı Ḥüseynüñ firḳatiyle aġlayan gelsün beri
Āh u vāh edüp dem-ā-dem iñleyen gelsün beri

2 Kerbelāda çaġrışurlar yā Muḥammed ya ʿAlī
Sīnesin çāk eyleyüp ḳanlar ṣaçan gelsün beri

3 Kerbelā-yı ʿaşḳ içinde cān ile olup şehīd
Sīnesine şerḥalarla daġ uran gelsün beri

4 Ḳutb-ı ʿālem Şeyḫ Şaʿbānuñ ʿazīz erkānını
Leyle-i yevm-i ʿaşūrāda iḥyā eyleyen gelsün beri

5 Ol Yezīd'e cān u dilden laʿnet édenlerdenüz
Ol pelīde sebb-i vehm-i laʿn eyleyen gelsün beri

---

* Ana, yazmada آنا şeklinde yazılmıştır.
5a ḫānedān-ı : ḫandān-ı SNDCÖ s. 138. ; 5b midḥatüñ : hürmetüñ SNDCÖ s. 137.

[26] 4b ve 5b'de vezin sorunu söz konusudur.
1a şāh-ı : şah ; firḳatiyle : fürḳatine ; beri : bize ÖFEHB s. 221. ; 1b inleyen : aġlayan ; beri : bize ÖFEHB s. 221.
2b Sīnesin çāk eyleyüp : can ü başı ḳalmayup ; ṣaçan : döken ; beri : bize ÖFEHB s. 221.
3a olup : olan ÖFEHB s. 221.
4a Şaʿbānuñ : Şaʿbān-ı ; erkānını : erkanına ÖFEHB s. 221. ; 4b yevm-i : - eyleyen : iden ; beri : bize ÖFEHB s. 221.
5 - ÖFEHB s. 221.

6 Hem Muḥammed meclisinde çār yār ile gelüp
Ey Fuʾādī ḥāl ile irşād olan gelsün beri
Mevlām dost Ḥüseynüm dost
Şehīd-i Kerbelā
mim

63.

[Sünbülī]

İlāhī

Maḳām rast

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Ezelden ʿaşḳ oduna yana geldüm[27]
Anuñçün tā ebed mestāne geldüm

2 Serāy-ı vaḥdet olmuşken maḳāmum
Bu keşret ʿālemin seyrāna geldüm

3 Eger nūş etmez iseñ sen bu meyden
Déme zāhid ki ben īmāna geldüm

4 Çü birdür Sünbülī maʿrūf-ı ʿārif
Édüp daʿvī ki ben irfāna geldüm

[14a]

64.

Nuṭḳ-ı Şeyḫ Şerīf Aḥmed Efendi

14'lü hece

1 Cümlesi ʿāşıḳlaruñ ḳulı ʿAbdu'l-ḳādirüñ
Faḫr-ı cihāna çıḳar yolı ʿAbdu'l-ḳādirüñ

6a ile : gibi ÖFEHB s. 221. ; 6b Ey Fuʾādī ḥāl ile irşād olan : ḥāl ile dervīş ʿÖmer irşād alan ÖFEHB s. 221.

[27] Bu şiir MGMŞS'da 7 beyittir. MGMŞS'da olan 3,4 ve 5. beyitler Mİ 13b'de yoktur. Bkz. MGMŞS s.390.

1a yana : yāne MGMŞS s.390.

3a etmez iseñ : etmedinse MGMŞS s.390.

4a maʿrūf-ı : maʿrūf u MGMŞS s.390. ; 4b ki ben : deme MGMŞS s.390.

2 Ehl-i ṭarīḳat eri ʿāşıḳ olur her biri
Cümlenüñ üstindedür eli ʿAbdu'l-ḳādirüñ

3 Tāc-ı şerīfe nişān hüccet imżā hemān
Mihri olur bī-gümān güli ʿAbdu'l-ḳādirüñ

4 Ceẕbesi gelmez dile kāşif olur müşkile
Bülbül-i nālendedür dili ʿAbdu'l-ḳādirüñ

5 İbni Rasūl adıdur zübde-i evlādıdur
Cümlenüñ irşādıdur ḥāli ʿAbdu'l-ḳādirüñ

6 Dédi Şerīfā meded himmetidür muʿtemed
Bende ne oldı sened şālı ʿAbdu'l-ḳādirüñ

mim

65.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Baña kemlik şananlar dāʾimā iylikle yād olsun
Zevālüm isteyenler gün gibi rūşen-nihād olsun

2 Ḳuṣūrum gözleyen kāmillerin ʿömri ziyād olsun
Mükāfatın dimem bir muḳteżā-yı ʿadl-dād olsun

3 Yıḳanlar ḫāṭırı nā-şādımı Yā Rāb şād olsun
Benümçün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

temmet

[14b]

66.

Nuṭḳ-ı fakīr taḫmīs-i şāʿir Şeref Ḥanım

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Vaʿiẓā şanma bizi beyhūde ümmīd ehliyüz
Mest-i şahbā-yı muḥabbet şevk-i cavīd ehliyüz
Ne riyā erbābıyuz ne zühd ü temhīd ehliyüz

Biz ṭarīḳat erleriyiz terk-i tecrīd ehliyüz
Ser-be-ceyb-i inzivāyuz künc-i tefrīd ehliyüz

2 Cevher-i ʿaşḳ-ı Ḫüdāya müşterīyüz sıdḳıla
Ḳayd-ı nām u şān u şöhretden berīyüz sıdḳıla
Her velīnüñ tā ezel fermān-berīyüz sıdḳıla
Biz ḥaḳīḳat pīrlerinüñ çākeriyüz sıdḳıla
Devr-i devrān ile dāʾim ẕikr-i tevḥīd ehliyüz

3 Özge Ḳaysuz étmeyüz farḳ eylese Leylā vürūd
ʿAḳlı yelken eyledük fülk-i dile yoḳdur ḳuyūd
Ḳaṭre-veş ḳatup bizi ʿummāna maḥv étdi Vedūd
Ḥāliyā baḥr-i fenāya ġarḳ olup varlıḳ vücūd
Şöyle şeydā vü cünūnuz ṣanma taḳyīd ehliyüz

4 Biz erenler rāhına cānın véren kemterlerüz
Ẕerreden nāciz ü ednā cümleden aḥḳarlaruz
Līk meydān vérmemekde yāda ṣan ejderlerüz
Ṭar gelür ʿaḳl ʿālemi bizler mecānīn erlerüz
Münkir-i bed-ḫū ṣanur kim bizi taḳlīd ehliyüz

minhū

5 Aç gözüñ sālik uyan terk eyle ḫaʿb-ı ġafleti
Giy melāmet ḫırḳasın cāy eyle dār-ı ʿuzleti
Şemʿ-i şevḳi ṣöndürür bir şeb nüfūsuñ keṣreti
Gel göñül kāşānesinde yaḳ çerāġ-ı vaḥdeti
Bul ṭarīḳ-i faḳrı zinhār faḳr-ı teʾkīd ehliyüz

6 Dāʾimā murġ-ı semenderdür dile taʿbīrümüz
Olamaz nār-ı firāḳa yanmaġa teʾḫīrümüz
Nice temmūz eyler īmā āh-ı pür-teʾṣīrümüz
ʿIşḳ kānūnında şehbāz-ı ḳalender pīrümüz
Süfre-i **el-faḳru faḫri** içre teʾyīd ehliyüz

3/1 étmeyüz farḳ : bilmeyiz ger ŞHDMA s.142. ; 3/2 ʿaḳlı : ʿakla ; fülk-i dile yoḳdur : dil fülkine gitdi ŞHDMA s.142.
5/1 ḫaʿb-ı ġafleti : hāb u rāhatı ŞHDMA s.142.

7 Dilde ḥıfẓ etmek dilerseñ nūr-ı Yezdān ʿaşḳını
Māsivā ḥubbuñ çıḳar terk eyle ḥūbān ʿaşḳını
Oḳı bu nuṭḳ-ı güzīni añla merdān ʿaşḳını
Ḳalb-i Muḥyiddīn miṣāl şems-i tābān ʿaşḳını
Şeyḫ Şemseddīnden aldı naḳd-i ḫurşīd ehliyüz

8 Eyledük taḫmīse böyle naẓm-ı pāki ictisār
Ḫāk-i pāy-ı nāẓımına düş Şeref ḳıl iʿtiẕār
Kān-ı iḥsān [u] ʿaṭādur étmez elbet şermsār
Eylesün ṣadr-ı meşīḫatde ile'l-maḥşer ḳarār
ʿAfve maġrūren libās-ı cürmi tecdīd ehliyüz

mim

[15a]

67.

Rūḥ-ı ʿazīzüñ seyr étdügi aʿżāları beyān eder.

Ḥükemā-i Türkistān ve Ḫıta-yı Ḫoten böyle bulup ve taḥrīr édüp kavl-i ṣaḥīḥ ile buyurmuşdur ki Rūḥ-ı ʿazīzüñ ayda tamām insānuñ cümle ʿaʿżāsın seyr édüp her günde bir ʿużūvda ḳarār éder. Eger ol olduġı ʿużūvda bir zaḫm vāḳiʿ olsa ġāyetle muḫāṭaradur ḥalāṣı biñde bir vāḳiʿ olmaz hemān helāk olur. Anuñçün baʿżı kimesne sehl zaḫm vāḳiʿ olmaḳ ile helāk olur. Ve baʿżı kimesne ziyāde zaḫm vāḳiʿ olur yine helāk olmayup ḫalāṣ olur. Rūḥ-ı ʿazīzüñ ol zaḫm yerinde vāḳiʿ olmaduġı sebebden ve rūḥ-ı ʿazīzüñ ḳan alacaḳ mevżiʿde olsa ḳan almayalar. Zīrā çoḳ vāḳiʿ olmuşdur ki ḳan almaḳ ile ḫastelik vāḳiʿ olup ṣıḥḥat bulmayup ölmüşdür. Rūḥ-ı ʿazīz ayuñ birinci güni ayaġuñ altındadur. İkinci güni ṭopuġunda üçünci rūz ṣaġ inciginde dördünci güni maḳʿadda beşinci güni bazuda altıncı güni ḳolda yedinci güni dişde sekizinci güni beyinde ṭoḳuzuncı güni arḳada onuncı güni yüzde on birinci güni gözde on ikinci güni eñekde on üçünci güni boyunda on dördünci güni el arḳasında on beşinci güni ellerde on altıncı güni bāzūda on yedinci güni ḳasıḳda on sekizinci güni bögürde on ṭoḳuzuncı güni ṣol incikde yigirminci güni ayaḳ altında yigirmi birinci güni ayaḳda yigirmi ikinci güni ḳarında yigirmi üçünci güni

8/3 Kān-ı iḥsān [u] ʿaṭādur : Kān-ı iḥsān-ı ʿaṭādur ŞHDMA s.143.

cigerde yigirmi dördünci güni yürekde yigirmi beşinci güni memede yigirmi altıncı güni gögüsde yigirmi yedinci güni öykende yigirmi sekizinci güni ẕekerde yigirmi ṭoḳuzuncı güni el parmaḳlarında oṭuzuncı güni ayaḳ parmaḳlarında vallāhü aʿlem

[15b]

68.

Nuṭḳu'l-Şeyḫ Şemsü'l-Sivāsī[28]

Ḳuddise sırruhu taştīrʿ-i ʿAbdī[29]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Vāṣıl olmaz kimse Ḥaḳḳa cümleden dūr olmadan
Ḥāṣıl olmaz rūḥa ḳuvvet nefse mīḫūr olmadan
Dil ṭılsmında Ḫüdānuñ ẕikri meẕkūr olmadan
Kenz açılmaz şol göñülde pāk ü pür-nūr olmadan

2 Sür çıḳar aġyārı dilden tā tecellī éde Ḥaḳ
Ẓulmet-i cehlüñ yérinde maʿrifetden şemʿa yaḳ
ʿAşḳ ile taʿmīre saʿy ét varını ġayra bıraḳ
Pādişāh ḳonmaz sarāya ḫāne maʿmūr olmadan

3 **Mūtū ḳable en temūtū** sırrına maẕhar olan
İçdiler āb u ḥayātı oldılar ḥay cāvidān
Hāẕihī aʿmā rumūzuñ **men ʿaref** sırruñ duyan
Ḥaşrı neşri bunda gördi nefḫā-i ṣūr olmadan

4 Mest olup mestāne geldüm tā ezelden tā ebed
Érmişem bir ẕevḳe kim pāyānı yoḳ hem lā-yüʿad
Mestligüm bintü'l-ʿinebden ṣanma ey ehl-i ḫıred
İçmişem ʿaşḳuñ şarābuñ āb-ı engūr olmadan

---

[28] Şemsü'l-Sivasī'nin şiiri ŞSFR'de 8 beyittir. ŞSFR'de olan 8. beyit Mİ 15b'de yoktur. Bkz. ŞSFR s. 251.

[29] Yazmada şiirin başlığı "taḫmīs-i ʿAbdī" şeklindedir. Şiirin 1. ve 4. mısraları Şemsü'l-Sivasi'nin divanında yer aldığı için şiire taştîr başlığı eklenmiştir.

1/4 pāk : tā ki ŞSFR s. 250.
2/1 aġyārı dilden : ġayrı gönülden ; éde: ḳıla ŞSFR s. 251.
3/4 Ḥaşrı neşri bunda gördi : gördi anlar ḥaşr u neşri ŞSFR s. 251.
4/1 olup : olan ; geldüm : geldi ŞSFR s. 251. ; 4/4 içmişem : içdiler ŞSFR s. 251.

5 Mest olanlaruñ kelāmı kendiden gelmez velī
Ḳaṭresin ʿummāna ṣalmışdur o nūr-ı müncelī
Cūş edüp ʿummān-ı vaḥdet mevcini söyler dili
Pes Ene'l-Ḥaḳ nice söyler kişi Manṣūr olmadan

minhū

6 Ḥaḳ cemāli Kaʿbesini ḳıldı ʿāşıḳlar ṭavāf
Giydiler iḥrām-ı ʿaşḳı étdiler lebbeyk ṣāf
Şimdi ẓann étme bu ḥaccı ḳıldı anlar bī-ḫilāf
Yérde Kaʿbe gök yüzinde Beyt-i maʿmūr olmadan

minhū

7 Bir ʿacāyib derde düşmüş tutuşur Şemsī müdām
Dosta yār olmaḳ diler ʿaġyār ile eyler ḫırām
Ver ʿināyet üzre ʿAbdīnüñ murāduñ ṣubḥ u şām
Ḥaḳḳa maḳbūl olmaḳ ister ḫalḳa menfūr olmadan

temmet

[16a]

69. [30]

Taṣavvuf

Şeyḫ İdris-i Mevlevī

14'lü hece

1 İş bu deme érince üç kez ṭoġdum anadan
Bunca yavru uçurdum nice āşiyāneden

2 Dört ṭoġurdum anamı ḥāmil oldum babadan
Babam ṭoḳuz ayaḳlı añlama efsāneden

3 On dāyeye emzirdüm iki yüzlü bir çocuḳ
Ḳara libāsın giyürdüm gösterip kāşāneden

6/1 Ḥaḳ cemāli : dost cemalin ŞSFR s. 251.
7/1 ʿācayib : devāsız ; düşmüş : düşdi ; tutuşur : bu dil-i ŞSFR s. 251.
[30] Bkz. ŞİM https://www.siirleri.org/siir/5957/%DD%FEbu+Deme+Erince.html#google_vignette [Erişim Tarihi 11.01.2026]

4 Altmış arşun mināre çıḳdum anuñ üstüne
Baġıruban cihānı ṭoldurdum efsāneden

5 Ḳaz ṭaġını arḳama yüklendüm étme ʿaceb
Baḥr-i muḥīṭi içdüm ḳanmadum ʿummāneden

6 Yüz tenāblı (?) bir çadır seyr eyledüm sırriçün
Aña döndüm yönümi dönmem o kār-ḫāneden

7 Firʿavun ile görüşüp biraz naṣīḥat étdüm
Didi sözin ṭutmazam dönmezem Ḥāmāneden

8 Yedi başlı bir yılan gördüm ki ḥākim olmuş
Ṣūret-i ḥayvān degül bilmedüm ammā neden

9 Aḳ ṣaḳallı bir ʿavrat düşdi benüm peşüme
Zīnet étmiş kendüzin lüʾlüʾ-i dür-dāneden

10 Yetmiş iki dillice düdük aldum çārsūdan
Çaldum anuñ ṣadāsı geçdi āsūmāneden

11 Bir ṭop atdum maşrıḳdan geldi düşdi maġribe
Bu bir rengīn rumūzdur añlama iḫvāneden

12 Bir mektebe uġradum ḳuş dilini oḳurlar
Sivrisinek ḫalīfe ḫˇācesi pervāneden

13 ʿAlāyimü's-semāyı olṭa édüp ṣarḳıtdum
Biñ bıyıḳlı bir balıḳ çıḳardum deryāneden

14 Gördüm Nūḥuñ gemisin girdüm anuñ içine
Buldum anda necātı ḳorḳmazam ṭūfāneden

15 Senüñ İdrīs ḥaḳīḳat bu rumūzāt sözlerüñ
Añladı insān olan bilmedi ḥayvāneden

[16b]

70.

Naẓīre Şeyḫ Resīmā Mevlevī

14'lü hece

1 Tere ṭurı yiyince üç kerre pertāv étdüm
Bunca fındıḳ ḳaçırdum ḳırarken merdāneden

2 Dört ṭulum neft yaġını hep aḳıtdum g.t.me
Mart ṭoḳuzuñ beklerüm geçdüm baba anadan

3 On ṭanenin mayısuñ iki yüz ḥab eyledüm
Bāṣūr içün yemege getürdüm ṣāl-ḫāneden

4 Altmış arşun temīne (?) ṣardum bütün başuma
Dallar kesüp donatdum mūşumla kestāneden

5 Ḳaz ṭaġından üç ördek gelüp selām vérdiler
Mecnūn bunı görünce ḳaçdı faḳir-ḫāneden

6 Yüz tenāblı (?) ç.k.me ṣ.çmış bizüm bacanaḳ
Hiç yanuma gelmesün ṣoġudum çengāneden

7 Şeyḫ İdrīs nicedi Firʿavun ile görüşüp
Ḥāmān ile el ele çıḳdılar vīrāneden

8 Yedi başın ḳaḳıyup balığı ḥavyār ṣanup
Uṣturaya bal yemez getürdüm tersāneden

tetimme

71.

14'lü hece

1 Aḳ ṣaḳallı bir keçi bir eşekci ḳavramış
Ẓır ẓır éder hem ḳaçar çıḳdı bezīr-ḫāneden

2 Yetmiş iki biñ cüce ellerinde tīr-be-tīr
Yıldızları sökmege geldi Gümüşḫāneden

3 Maşrıḳuñ ḳum ḥavucı maġribüñ pancarları
Gülleleri düşürüp çaldılar Ṭop-ḫāneden

4 Bir ṭutam poḳ böcegi sivrisinek aç gezer
Van kedisi fal açar geldi Kaġıdḫāneden

5 Ḳız Ḳulesini bugün firuna vérmiş bütün
Böyle şaḳa mı olur añlama efsāneden

6 Ṣanma ṭutar ṣandıġum çıḳdı benüm çalġıran
Düñür tir tir titirer bilmezem ammā neden

7 Sen bu rumūzātı gel bayraḳdāra söyleme
Ṣoñra hevā degişür çıḳamaz mūmḫāneden

[17a]

72.

Ġazel

Sabıḳa Baġdad Valisi Rıżā ʿAlī Paşa Baġdad'dan Şam'a giderken söylediği ġazeldir ki ahāli-i Baġdad taḫmīs etmişdir

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Devr-i laʿlinde baş egmem bāde-i gülfāma ben
Sāye-i pīr-i muġānda minnet etmem cāma ben

2 ʿAnber-i zülfin getürdi başuma sevdāları
Yoḫsa nerden düş olurdum bu ḫayāl-i ḥama ben

3 Ḫālini gördüm esīr oldum kemend-i zülfine
Dāne içün kendümi ṣaldum düşürdüm dāma ben

4 Olmadum ḥāli nigīn-āsā ḫırāş-ı sīneden
Bir dem ol günden ki düşdüm ārzū-yı nāma ben

5 Ḫalḳıla lāzımdur olduḳça mümāşāt eylemek
Ger baña uymazsa eyyām uyarum eyyāma ben

6 Ne firāḳa tāb eder ne vaṣla ṭāḳat-mend olur
Şaşmışam bilmem ne etsem baḫt-ı nā-fercāma ben[31]

velehū

7 Kūy-ı ġurbetde ne bir bildük ne bir ġam-ḫˇār var
Kim götürsün ger yazarsam yāre bilmem nāme ben

2a ʿAnber-i : ʿAnberīn OM c.II. s.199.

[31] Bu beyit OM'de "Geh esîr-i gurbet eyler geh enîs-i gam beni/ Şaşmışım bilmem ne itsem bu dil-i nâ-kâma ben" şeklindedir. Bkz. OM c. II s. 199.

8 Eylerem dārü’s-selāmı kendüme beytü’l-ḫazen
Ḥasret-i ḫāl-i siyāhile gidersem Şām’a ben

9 Telḫkām étmez seni şīrīn kelāmın ey Rıżā
Sen hemān eyle tekellüm rāżıyam düşnāma ben

[17b]

73.

Meşāyıḫ-ı Ḳādirīyeden

Urfalı Şeyḫ Ṣafvet sellemehullāh Efendinüñ nuṭḳıdur

müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün

1 Baġrı yanıḳ ʿāşıḳ-ı peyġamberem
Nesl-i Ebūbekr-i Hüdā-perverem

2 Ḥażret-i Fārūḳa tevellā ile
Ṣāḥib-i nūreyne ṣenā eylerem

3 Āl-i ʿabā ʿaşḳına cānum fedā
Ḳanber-i ṣāniʾ ʿAlīyy-i Ḥaydaram

4 Şerʿ-i Nebī ḥabl-i metīndir baña
ʿUrve-i vüṣḳāsı daḫi rehberem

5 Ehl-i ṭarīḳüñ ebedī bendesi
Feyż-i İlāhīye şükür maẓharam

6 Bezm-i İlāhīleridür cennetüm
Pīrümüzüñ artıġı ṣu Kevṣerem

7 Cānuma cān vérdi erenler sözi
Sırrı içün ser vérici bir erem

velehū

8 Ġavṣ-ı ʿaẓīmüñ işiginden olur
Vażʿ-ı tevāżuʿla muʿallā-serem

8b siyāhile : siyahınla OM c.II. s.199.
9a étmez seni şīrīn kelāmın ey Rıżā : olmaz senin şīrīn kelāmdan Rıżā OM c.II. s.199.

8 Gözlerümi açdı fütūḥāt ile
Ḥażret-i ibni ʿArabī-serverem

9 Şimdi Füṣūṣundaki dürdāneler
Oldı benüm her biri bir efserem

10 İşte anuñ muḳtesebātıyla ben
Varlıġınuñ ʿārifi bir cevherem

11 Varlıġı ḥaḳ bil ʿadem āyīnedür
Gölgedür o sāḥada şu peykerem

12 Bir güneşüñ ṭoġması maḥv eylese
Gölgeleri bende ene'l-Ḥaḳ derem

13 Çünkü o dem ġāʾib olur mā-sivā
Başḳalaşır Ḥaḳla duran manẓaram

14 Gitdi ḫayāl oldı o ḥālet bugün
Ṣafvet anı ḥasret ile beklerem

temmet

[18a]

74.

Muḥammes-i Ḥürrī

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Bilmem bu göñül nāle-i maḳṣūda érer mi
Yā mīve-i vaṣla yetişüp anı derer mi
Bu ḥasret ü firḳat ʿacabā ḥaşre sürer mi
Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi
Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi

2 Bu güne gelüp bulamadum ḥālüme ḥāldaş
Bir sırrum aña ʿarz édecek sırruma sırdaş
Ancaḳ baña bu derd elem hem-dem [ü] yoldaş
Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi
Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi

3 Her cāhilüñ étmiş bu felek ḳadrini vālā
Her ebter-i dūna naẓarı olmada ḥālā
Erbāb-ı kemālin yeri yoḳ bunda temāşā
Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi
Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi

4 Çoḳ kimseyi gördüm ṣanuban ẕevḳ [ü] ṣafāda
Esrār-ı ġamı édem aña cümle küşāde
Gördüm elemi benden anuñ daḫi ziyāde
Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi
Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi

5 Geldüm bu fenā mülke naẓar eyledüm ammā
Her birisi benlikde éder benligi daʿvā
Ḥürrī bizi tā ḳabre sürer bu ḳurı ġavġā
Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi
Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi

[18b]

75.

Ḥażret-i Şeyḫ Efendümizüñ müdāvemet buyurduḳları ṣalavāt-ı şerīfe

Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā seyyidinā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi
Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā şemsü'ḍ-ḍuḥā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī adedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi
Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā bedrü'd-dücā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi
Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā ḫayrü'l-verā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi
Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā nūru'l- Hüdā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi

temmetüt tamām

[19a]

76.

Tercüme-i ḳaṣide-i ṭuf biḥānī li-ḥażret-i Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir Gīlānī raḍıyallāhu teʿālā ʿanh[32]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Ṭut zimāmum yedi kez meykedemi eyle ṭavāf
Her sene eyle ziyāret beni ḳıl ḳalbüñi ṣāf

2 Sırrımuñ sırrıdur esrār-ı ḥaḳāyıḳ cümle
Kaʾbe-i rāḥatum ʿuşşāḳa mesāʿi-i muṭāf

3 ʿİlmümüñ şuġlümüñ āş̱ārıdur ders-i ʿulūm
Menem ol Şeyḫ-i ḳurā ḥükmüme rāmdur eṭrāf

4 Taḥt-ı ḥükmümde durur ḳuṭb-ı cihān ġavş̱-ı zamān
Hiç kes eyleyemez emrüme ʿālemde ḫilāf

5 Evliyā cümle baña ḳuṭb-ı cihān sensin dér
Cilvegāh olsa nola baña bihişt-i aʿrāf

6 Menem ol ġavş̱-ı zamān emrüme fermān-berdür
Ḳuṭb-ı ʿaḳṭāb-ı cihān cümle enām u eşrāf

7 Saʿy éder Kaʿbe ṭavāfına hemīşe ʿaḳṭāb
Ḥarem-i ʿizzetümi dāʾim éder Kaʿbe ṭavāf

8 Naẓarum ʿarş-ı muʿallāya érer bir demde
Ḫādimüm cümle melek ḳavlümi ṣanma k'ola lāf

9 Cümle esrār-ı Ḫudā çeşmüme mekşūf oldı
Ḳıldı sulṭān-ı ezel baña hezārān elṭāf

10 Ḳıldum üstād ser-ā-perde-yi ḥaccı çün maḥv
Oldı ʿanḳā-yı dile ʿarş-ı Ḫudā ḳulle-i Ḳāf

velehū

11 Ḥulle-yi fāḫire[y]i egnüme ber-dūş étdüm
Ġam [u] endūh u belādan beni Ḥaḳ étdi muʿāf

12 Evliyā zümresinüñ şimdi menem şehbāzı
Ḫüsrev-i milket-i ʿaşḳum beni bilmez ʿarrāf

[32] Bu şiir, AGDMU'da 210-215 sayfalarında tercüme şeklinde mevcuttur.

13 Zeyn-i ʿizzetle müzeyyen olalı ʿālemde
Dest-i Ḥaḳ esb-i ʿizze beni étdi irdāf

14 Destüme alsam eger ḳavs u ḳażā vü ḳaderi
Hīç kes baña muḳābil olımaz rūz-ı maṣāf

15 Zīr-i destümde benüm çarḫ-ı kebūter gibidür
Künbetī çarḫ-ı felek arż u semā vü aḥḳāf

16 Bir ḳademde érerüm maşrıḳa vü maġribe men
Ḥāl-i ekvāna olur ḳalb-i münīrüm keşşāf

17 Berr ü baḥr içre figān etse mürīdüm bir kes
Éderüm düşmeninüñ naḳd-i vücūdın itlāf

18 Érerin tīr-i ḳażā gibi vücūd-ı ḫaşma
İntiḳamum ḳılıcın menʿ édemez bend u ġılāf

19 ʿAbdulḳādir ki menem ḫatm-i rusül ceddümdür
Destüme beste durur silsile-i ʿabd-i Menāf

20 Ḳuṭb-ı aḳṭāb-ı cihān ḥażret-i ʿAbdu'l-ḳādir
Ki odur mesʾele-yi ʿaşḳ rumūzı keşşāf

21 Nice vaṣf édeyin ol ḫüsrev-i milket-i ʿaşḳı
Medḥin eylemede ʿāciz ü ḳāṣır Vaṣṣāf

22 Lücce-yi ḳulzüm-i esrār-ı ḥaḳāyıḳ oldur
Görmedi dürr-i vücūdi gibi gevher aṣdāf

23 Bu ḳadar ancaḳ olur tercümeme ṭāḳat ṭāḳ
Uramaz mūr u meges dünyede ʿanḳā ile lāf

[19b]

77.

[Naḳşī]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Dilā étmek dilerseñ ḥacc-ı ekber
Duḫūl ét emri ḳalbe olma ebter

2 Bilürsin kim démişler beyt-i Ḥaḳdur
Giren aña bulur Ḥaḳḳı olur er

3 Degüldür ṭaş ṭopraḳdan bināsı
Édüpdür anı ḳudret nūrı enver

4 Ene'l-Ḥaḳ sırrına érmek dilerseñ
Ṭavāf eyle bu beyti ol hüner-ver

5 Odur kim étmeyenler aña secde
Olupdur ey perī iblīs-i bed-ḫar

6 Saña eytdüm bu ʿilmüñ intihāsın
Ḳabūl eyle gözüñ aç er iseñ ger

7 ʿAlīlik eyleyüp aña girenler
Ḥaḳīḳat buldı Ḳamber ḳoḳdı ʿanber*

8 Degül mi şehr-i ʿilmüñ bābı ol kes
Kim étmişdür eḥādīṯ içre server

9 Īmān ét sözlerüm luṭf [u] kerem ḳıl
Bu yolda ey bizi kesdür meded ser

10 O ḳalbe girmeyince Naḳşī āḫir
Tecellī étmedi billāhi dilber

[20a]

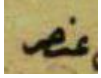
78. [33]

İlāhī

[Ḳub]be tekyesi Şeyḫi Şeyḫ Süleymān

10'lu hece

2b Bilürsin : Bilürmiş Mİ 19b.
4b eyle bu beyti : it sen o beyti NDBS s.128.

* Yazmada son kelime şeklinde yazılmıştır.
8b Kim étmişdir : Ki itmişler NDBS s.129.

[33] Bkz. DUSE. https://defter-i-ussak.blogspot.com/2017/07/yandm-yakldm-ben-nar-aska.html [Erişim Tarihi 11.01.2026]

1 Yandum yaḳıldum ben nār-ı ʿaşḳa
ʿAndelīb oldum gülzār-ı ʿaşḳa

2 Bezm-i elestden mest olup geldüm
Ben bende oldum ḫünkār-ı ʿaşḳa

3 Fetḥ étdi ḳalbüm çün nūr-ı ẕātı
Müstaġraḳ oldum envār-ı ʿaşḳa

4 Zülfüñ hevāsı eyledi ḥayrān
Manṣūr olmuşam ber-dār-ı ʿaşḳa

5 Ḫidmet-i şeyḫe ḳulluḳ édegör
Maḥrem olursın esrār-ı ʿaşḳa

6 Dost cemāline olalı ḥayrān
Münādī oldum bāzār-ı ʿaşḳa

7 Niçe Süleymān geldi cihāna
[Ben] Süleymānum serdār-ı ʿaşḳa

79.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Yūnus[34]

7+7

1 Yüzümi ṭutdum saña ya Muḥammed Muṣṭafā
Şefāʿat eyle baña ya Muḥammed Muṣṭafā

2 ʿĀlem-i ʿarşda yürür melekler yüzin sürer
Aṣḥāblar ḳarşu gelür ya Muḥammed Muṣṭafā

3 Ferişţehler çaġrışur Muḥammed geldi déyü
Gök ehli ṣaf ṣaf gelür ya Muḥammed Muṣṭafā

4 Şol on iki bölügüñ birisidür ümmetüñ
Bizi de andan eyle ya Muḥammed Muṣṭafā

5 ʿĀşıḳ Yūnus'uñ sözi ḥaḳ kendü olur ḳāḍī
Unutma anda bizi ya Muḥammed Muṣṭafā

mim

[34] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Mütekerrir murabba düşünülebilir.

80.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ne mümkün çün çıḳa dilden ḫayālin naḳşı sulṭānum
Meger sevdā-yı ʿaşḳuñla olam tende çıḳa cānum

[20b]

81.

[Yūnus]

Beyātī[35]

10'lu hece

1 Édelüm cevlān ḳılalum seyrān
Mest olup ḥayrān şeyḫ eşiginde

2 Bıraḳdum ʿārı istedüm yāri
Kesdüm zünnārı şeyḫ eşiginde

3 Aldum himmeti geçdüm ẓulmeti
İçdüm ḥayātı şeyḫ eşiginde

4 Bir niçe ülfet çekelüm ḫalvet
Édelüm ḫiẕmet şeyḫ eşiginde

5 Yūnusam el-ḥaḳ dīdāra müştāḳ
ʿĀşıḳam ʿuşşāḳ şeyḫ eşiginde

6 Nefsi baġladum ciger ṭaġladum
Dostı avladum şeyḫ eşiginde

7 Vallāhi ʿāşıḳam billāhi ʿāşıḳam
Tallāhi ʿāşıḳam şeyḫ eşiginde

tetimme

[35] Şiirdeki 6 ve 7. beyitler YEDMT IV'te yoktur. Bkz.YEDMT IV s. 204.
1a cevelān : devrān YEDMT IV s. 204.
4a Bir niçe ülfet çekelüm ḫalvet : niçe bir ülfet idelüm ʿuzlet YEDMT IV s. 204.

82. [36]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Yüzüñ nūrı senüñ nūr-ı suverdür yā Resūlallāh
Dü çeşmüñ kuḥl-i **māzāġa'l-baṣar**[37]dur yā Resūlallāh

2 Saña kim ḫāk-i pāy oldıysa anuñ vechi nūrınuñ
Eñ ednā ẕerresi şems ü ḳamerdür yā Resūlallāh

83.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Yūnus[38]

16'lı hece

1 Vaḳtüñize ḥāżır olun ecel vardur gelür bir gün
Emānetdür ḳuşca cānuñ issi vardur alur bir gün

2 Nice nice ḳaçarsañ da yedi deryā geçerseñ de bir gün
Sen ölümden ḳaçarsañ da ölüm seni bulur bir gün

3 Çürür şol söylenen diller ṭutmaz olur ṭutan eller
Sevüp ḳazandıġuñ mallar vārişlere ḳalur bir gün

4 İşbu tevḥīde gelmeyen ögüt naṣīḥāt almayan
Elifden be'yi bilmeyen ʿArab dilin oḳur bir gün

5 Yūnus Emre'm bunı söyler ʿaşḳuñ deryāsını boylar
Ol yüce köşkler sarāylar vīrān olur ḳalur bir gün

mim

[21a]

84.

Der medḥ-i Ḥażret-i Şeyḫ Nuṭḳ-ı Şemsi Sivāsī

---

[36] Şiir, yazmada "Kıt'a" başlığını taşımaktadır. Bkz. DUN.https://defter-i-ussak.blogspot.com/2022/06/yuzun-nuru-senin-nur-i-suverdir-ya-resulallah.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[37] Kur'ân, Necm 17, Göz ne kaydı ne de hedefinden şaştı." (Karaman vd. 2008, s. 157).

[38] YEDMT IV'te bu şiir dörtlükler halindedir ve 2 ve 3. beyitlerin yeri değişiktir. Bkz. YEDMT IV s. 150.
2b Sen ölümden ḳaçarsañ da ölüm : pervaz urup uçarsan da ecel YEDMT IV s. 150.
4b Elifden be'yi bilmeyen ʿArab dilin oḳur : Elifi beyi bilmeyen oḳur ʿālim olur YEDMT IV s. 150.
5a Yūnus Emre'm: ʿĀşıḳ Yūnus ; ʿaşḳuñ deryasını : talmış ʿışḳ deryāsın YEDMT IV s. 150.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Gülüñ her dem hümā-veş sāye-endāz oldığı başda
Ṭarīḳ-i Ḳādirīnüñ gül nişānı oldığındandur

2 Ḥaḳīḳat çöl kenārında şeref-yāb oldığı Baġdād
Cenāb-ı Ḥażret-i Şeyḫüñ mekānı oldığındandur

3 Meḥemmed Aḥmed ü Ḥāmid aña oġlum buyurdığı
Gürūh-ı evliyā'ullāh imāmı oldığındandur

4 Erenler egdigi başın o şāhuñ pāyına ey dil
Resūl-i Kibriyānuñ Ḥaḳ kelāmı oldığındandur

5 Kerāmāt ile esrārı cihāna ṭoġdığı her ān
ʿAyāndur ḳurbet-i Ḥaḳḳuñ hümāmı oldığındandur

6 Eḥad deryāsına ġavvāṣ ḳılup sulṭānumı Raḥmān
Maḳām-ı vaḥdetüñ şāh-ı tamāmı oldığındandur

7 Kelām-ı **küntü kenz**üñ sırrına maḥrem olup Şemsī
Çü ʿAbdu'l-ḳādir ol sulṭān ġulāmı oldığındandur

temmet

[21b]

85.

Rūḥī-i Baġdādī

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Yūf ḫārına dehrüñ gül [ü] gülzā[r]ına hem yūf
ʿAġyārına yūf yār-ı cefākārına hem yūf

2 Bir ʿayş ki mevḳūf ola keyfiyyet-i ḫamra
ʿAyyāşına yūf ḫamrına ḫammārına hem yūf[39]

1a oldığı : olması ŞSFR s.216. ; 1b Ḳādirīnüñ : Ḳādriye'nüñ ŞSFR s.216.
3b evliyāullāhuñ ŞSFR s.216.
4a egdigi : egdi ki ŞSFR s.216.
5a ṭoġdığı : dolduġı ŞSFR s.216.
7a sırrına maḥrem olup : maḥremi olduġı bu ŞSFR s.217. ; 7b sulṭān : sulṭānun ŞSFR s.217.
1a gül-i : gül ü BRDCA s.194.

[39] Yazmada "ḫamrına ḫammārına" sözcükleri ḥ ile yazılmıştır.

3 Zī-ḳıymet olunca nédelüm cāh [u] celāli
Yuf anı ṣatan dūna ḫarīdārına hem yūf

4 Çün ehl-i vücūdın yeri ṣaḥrā-yı ʿademdür
Yūf ḳāfile vü ḳāfile-sālārına hem yūf

5 ʿĀlemdeki bengīler ola vāḳıf-ı esrār
Ḫayrānına yūf anlaruñ esrārına hem yūf

6 ʿĀrif ki ola müdbir [ü] nā-dān ola maḳbūl
İḳbāline yūf ʿālemüñ idbārına hem yūf

7 Çarḫ-ı felegüñ saʿdine vü naḫsına laʿnet
Kevkeblerinüñ ṣābit ü seyyārına hem yūf

8 Çün ola ḥarām ehl-i dile dünye vü ʿuḳbā
Cehd eyle ne dünyā ola ḫāṭırda ne ʿuḳbā

[22a]

86. [40]

Güfte-i Ḥasan Dede[41]

8+8

1 Eşrefoġlu al ḫaberi bāġçe biziz gül bizdedür
Biz ol Mevlānuñ ḳulıyuz yetmiş iki dil bizdedür

2 Arı vardur uçup gezer teni tenden seçüp gezer
Münkir bizden ḳaçup gezer arı biziz bal bizdedür

3 Ādem vardur cismi semiz alur ābdest olmaz temiz
Ḫalḳı daḫl eylemek nemiz cümle küstāḫlıḳ bizdedür

4 Erlik midür eri yermek uzaḳ yoldan ḫaber ṣormaḳ
Üç yüz altmış altı ırmaḳ ol beyānsız gül bizdedür

4a vücūdın : vecdin Mİ 21b.
6a maḳbūl : muḳbil BRDCA s.194.
8a ola : oldı ; dile : Ḥaḳa BRDCA s.194.

[40] Bu şiir, musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır.

[41] THŞAB'de dörtlükler halinde olan şiirin 3 dörtlüğü Mİ 22a'da yoktur. Bkz. THŞAB s.87.
1b Biz ol Mevlānuñ : biz de Mevla'ın THŞAB s.87.
4a yermek : yormak ; uzaḳ : ırak THŞAB s.87. ; 4b Üç yüz altmış altı : cennetteki o dört ; ol beyānsız gül : coşkun akan sel THŞAB s.87.

5 Yér yüzinüñ çiçegiyüz ʿAbdu'l-ḳādir köçegiyüz
Münkirlerüñ bıçaġıyuz erkān ile yol bizdedür

6 Ḳuldur Ḥasan Dedem ḳuldur maʿniyi söyleyen dildür
Elif Ḥaḳḳa ṭoġru yoldur mim arar iseñ dal bizdedür

temmet

87.

Nuṭḳ-ı Fażlī ḳuddise sırruh[42]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Vére mi derdi ṣanem derdüme dermān vére mi
Vaḳtidür yüregümüñ dem-be-dem artar veremi

2 Ḥayli demdür ben anuñ gözlerinüñ ḫastesiyem
Söze gelse yüzümüñ üstüne başa ḳademi

3 Görebilmem yüzüni müddeʿīlerden ṣanemā
Ey ḳızıl gül saña kim çekdi dikenden ḥaremi

4 Yazayum dérse ḳalem kirpiginüñ şerḥini men
Yarayum bıçaġıla başdan ayaġa ḳalemi

5 Yüzümi yerlere sürüp géceler yalvarıram
Kāfire vérür murādın ya baña vérmeye mi

6 Fażlī sen māhı dilersen yüzüñi dergāha ṭut
Ḥāṣā ki maḥrūm ḳoya çoḳdur Allāhuñ keremi

temmet

[22b]

88.

Medḥ-i Ḥażret-i Şeyḫ müseddes-i li-Mürīd oġlu ḳuddise sırruh

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

5a Yér yüzinüñ : has bahçenin; ʿAbdu'l-ḳādir: Hacı Bektaş THŞAB s.87. ; 5b Münkirlerüñ bıçaġıyuz : biz erenler gerçeğiyiz ; erkān ile : edep erkan THŞAB s.87.
6b mim : cim THŞAB s.87.
[42] Bkz. YNFFE https://www.yedinota.com/beste/vere-mi-derd-i-sanem-derdime-derman-vere-mi-14609 [Erişim Tarihi 04.01.2026]

1 Ey bize sāʾil olanlar biz ne cismüñ cānıyuz
ʿĀlem-i ervāḥuñ ol nişānesinden şānıyuz
Biz muḥīṭiz ʿālem-i lāhūtuñ ʿummānıyuz
Bāḳiyüz biz Ḥaḳḳile ṣūretde ammā fānīyüz
Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz

2 Ol Ḥabībullāh güneşdir ʿAbdu'l-ḳādir hem-çü māh
Ol Resūlullāh giyürdi başına nūrın külah
İns ü cin vuḥūş ṭuyūra oldurur hem pādişāh
Ol ʿAbdu'l-ḳādir gider Ḥaḳḳa giden ṭoġru rāh
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

3 Gözcüsi ol kimsenüñ kim ola ol şāh enbiyā
Pāygāh olsa ṭañ mıdur kārbān-ı evliyā
Ḳarşusında ḳullarıdur cümle ṣaf ṣaf aṣfiyā
Oldurur **nūrun ʿalā nūr**in żiyā-ender-żiyā
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz]

4 Gel ṭabībüm geldi gel derd ehlinle dermāna gel
Meclis-i ḥaḳḳānīde bu merdān iseñ merdāna gel
Ḥaḳḳa ḳul olmaḳ dilerseñ ol güzel sulṭāna gel
Sende bizüm gibi ʿAbdu'l-ḳādire ḳurbāna gel
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

[23a]

5 Yerde gökde ʿarşda kürsde her velī kim zindedür
Ḳudretiyle cümle ʿAbdu'l-ḳādirüñ ḥükmindedür
Cümlesinüñ başı anuñ ayaġı altındadur
Bu kelāmı ḳılma inkār ol ki taḥḳīḳ zindedür
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

6 Şeyḫ İsmāʿīl-i Mıṣrī diyārı ʿalemdārı anuñ
Ḫalḳa-i tevḥīd ile esmā-yı esrārı anuñ
ʿĀşıḳāne ṣādıḳāne ṣavt-ı envārı anuñ
Cān vérüp ḳurbān olurlar yolına varı anuñ
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

7 Rūm u Şām Baġdād u Baṣra fi'l-ʿArab mā-fi'l-ʿAcem
Hind u Hindistān Semerḳand u Buḥāra fi'l-himem
Cümle ʿAbdu'l-ḳādirüñ pāyına çekdiler ʿalem
Evliyālar içre oldur muḫterem ṣāḥib-kerem
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

8 Ey Mürīd oġlu hemīşe ḳoma elden anı sen
Ḳulluḳ ile tā bulasuñ ol güzel sulṭānı sen
Vér yolına hiç dirīġ eyleme andan cānı sen
Cümleden evvel ola gör gel anuñ ḳurbānı sen
[Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz
Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz] eyżan

temmet

[23b]

89.

Seyyīd Niẓāmzāde ḳuddise sırruh'ul-ʿazīz ṣabā

16'lı hece

1 Estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm mürāyīnüñ işlerine
Gördi sücūd eylemedi dilberümüñ ḳaşlarına

2 Göñül ḳaranlığı gidüp ne ḫoş münevver olmadı
Naẓar édüp dilberümüñ incü gibi dişlerine

1b dilberümüñ : dilberin SNDCÖ s.233.
2a göñül : göñlü SNDCÖ s.233.

3 Başdan ayaġa yārümüñ nūr idügin bilmediler
Zāhidüñ eksük olmasun belāları başlarına

4 Ṣūfī bu ʿaşḳ işüñ degül dertlere* uġradur seni
Yād yüregüm bir naẓar ét bu baġrumuñ başlarına

5 Vech-i dilbere zāhidüñ baḳmadıġı ʿaceb degül
Érmedi dost tecellīsi içlerine ṭaşlarına

6 Her ḳaçan ol serv-i revān görsem revān oldıġını
Nīl ü Fırāt beñzemeye gözlerümüñ yaşlarına

7 Ṣavm u ṣalāt u ḥaccuñ ile ṣanma biter zāhid işüñ
Mürşide teslīm olagör telḳīn éde gūşlarına[43]

8 Seyyid Niẓām oġlu cihān doldı cemāl-i yār ile
Görmediler körler anı girmedi hiç düşlerine

temmet

[24a]

90.

İlāhī

Ḳubbe Tekye Şeyḫī Şeyḫ Süleymān

14'lü hece

1 ʿAşḳ ile vü şevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī
Ṣafā ile ẕevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī

3a idügin : olduġun SNDCÖ s.234.

* Dert kelimesinin son harfi yazmada "te" ile bitmiştir.
4a işüñ : ateşin SNDCÖ s.234. ; 4b yād : yār SNDCÖ s.234.
5a Vech-i dilbere : vücūd-ı dilbere SNDCÖ s.234. ; 5b ṭaşlarına : dışlarına SNDCÖ s.234.
6b gözlerümüñ : gözlerinin SNDCÖ s.234.
[43] Bu beyit SNDCÖ'de yoktur. Bkz. SNDCÖ s.234.
8a doldı : dolu SNDCÖ s.234.

2 Sulṭānumız velīdir evliyālar gülidir*
Şehr-i Baġdād ilidür ḳādirīyüz ḳādirī

3 Kim ki bu yola gelür derdine dermān bulur
Himmet-i pīri alur ḳādirīyüz ḳādirī

4 Gel berü ey ṭālibān gör ki ne dér Süleymān
Sen bu yola gir hemān ḳādirīyüz ḳādirī

5 Yüz süriyüp gelmişüz maḥv-ı vücūd ḳılmışuz
Himmet-i pīr almışuz ḳādirīyüz ḳādirī

[24b]

91.

İlāhī-i Eşref-zāde

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Cefā vü renc ü miḥnetdür adı ʿaşḳ
Firāḳ-ı derd-i āfetdür adı ʿaşḳ

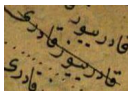
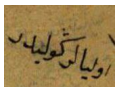
2 Vérüp rāḥatları mihnetler alup
Düni gün āh u ḥasretdür adı ʿaşḳ

3 Bir oddur kim cāna düşmüş yanadur
Yürek dolu ḥarāretdür adı ʿaşḳ

4 Ḳarārı yoḳ bu ʿaşḳuñ bī-ḳarārdur
Ki dolu dürlü ḫāletdür adı ʿaşḳ

5 Münezzehdür gehī iki cihānda
Dükelinden ferāġatdür adı ʿaşḳ

---

* Yazmada "ḳādirīyüz ḳādirī" yazılıp üstü çizilmiş yanına da "evliyālar gülidür" yazılmıştır.

1b Firāḳ-ı derd-i āfetdür : firak u derd ü firkatdir ERDMT s.83.
2b düni : dün ü ERDMT s.83.
3a kim cāna düşmüş : cāna düşmüş kim ERDMT s.83.
4b dolu : dürlü ERDMT s.83.
5a cihānda : cihāndan ERDMT s.83.

6 Göñülde derd-i yār ancaḳ hemīndür
Bu ḫalḳdan ḳamu ʿuzletdür adı ʿaşḳ

7 Bu ʿaşḳı kimse vaṣf étmez diliyle
Ġam u ġuṣṣa vü ḥayretdir adı ʿaşḳ

8 Ṣıfatdur ʿāşıḳa bu ʿaşḳ-ı ʿāşıḳ
Ki ʿaşḳ maʿşūḳ bir ẕātdur adı ʿaşḳ

9 Bu ʿaşḳı ol bilür ki ʿāşıḳ oldı
Nice tevḥīd [ü] vaḥdetdür adı ʿaşḳ

10 Ṣorarsan Eşref oġlı Rūmī ʿaşḳı
Tamām dostla vuṣlatdur adı ʿaşḳ[44]

92.

İlāhī

Dervīş ʿÖmer[45]

14'lü hece

1 Sāliklerüñ yoldaşı lā ilāhe illallāh
ʿĀşıḳlaruñ ḥāldaşı lā ilāhe illallāh

2 Müʾmine véren īmān īmānda s̱ābit ḳılan
Günāhlarını yuyan lā ilāhe illallāh

3 Cehennemden ḳurtaran cennet ṣafāsın véren
Ḥaḳ cemālüñ gösteren lā ilāhe illallāh

4 Belāları defʿ éden māsivādan ḳaṭ éden
Ḫicābları refʿ éden lā ilāhe illallāh

5 Dervīş ʿÖmer fikr eyle [bu] niʿmete şükr eyle
Dāʾim Ḥaḳḳa z̤ikr eyle lā ilāhe illallāh

7b Ġam u : kamu ERDMT s.83.
8a ʿāşıḳa bu ʿaşḳ-ı ʿāşıḳ : maʿşūka bu ʿaşk u ʿāşık ERDMT s.83. ; 8b ʿaşḳ : ʿaşk u ERDMT s.83.
9a ki : kim ERDMT s.83.
10a Eşref oġlı Rūmī ʿaşḳı : ʿaşkı Eşrefoğlu Rūmī ERDMT s.83.
[44] 8,9 ve 10. beyit bir önceki varak olan 24a'dadır.
[45] Şiir, Mİ 24b'de beyitler halindeyken ÖFHB'da dörtlükler halindedir. Bkz. ÖFHB s.217.
5b Ḥaḳḳa : Ḥaḳḳı ÖFHB s.217.

temmet

[25a]

93.

İlāhī-i [E]şref-zāde ḳuddise sırruh

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey ʿaceb bilsem nedür ya Rab bu derdüñ çāresi
Dün gün artar hiç oñulmaz yüregümüñ yāresi

2 Yüregümüñ yāresine hiç ṭabīb ḳılmaz ʿilāc
Ey ʿaceb var mı ola bencileyin bī-çāresi

3 Çāresi bī-çārelikdür nice bu derdüñ hemān
Çün belā burcındadur ʿāşıḳlaruñ seyyāresi

4 Baġrı başlu gözi yaşlu cigeri delik delik
Olmuşam ʿālem içinde ʿaşḳumuñ āvāresi

5 Her kim iñler bu belādan varsın ol ʿāşıḳ degül
Görsün aña neylerimiş nefsinüñ emmāresi

6 Eşref oġlı Rūmī bu derde giriftār olalı
Düşdi bir deryāya kim yoḳdur anuñ kenāresi

temmet

94. [46]

[Naḳşī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1b : dün : gün ERDMT s. 152.
3a nice : yine ERDMT s. 153.
4a Baġrı başlu gözi yaşlu : gözi yaşlı bağrı başlı ERDMT s. 153. ; 4b ʿaşḳumuñ : ʿaşkının ERDMT s. 153.
5a varsın : bilsin ERDMT s. 153. ;5b aña neylerimiş nefsinüñ emmāresi : ol bir ana neyler dünyanın mekkāresi ERDMT s. 153.
6b kim : ki ERDMT s. 153.

[46] Bu şiir, yazmada 46b'de tekrar yazılmıştır. Herhangi bir nüsha farkı olmadığından da metin tenkidi yapılmamıştır. Ayrıca bu şiir, NDEA'da kasideler bölümünde 40 beyitten oluşmaktadır. Bkz. NDEA s 51-54.

1 Nūr-ı faḫr-ı ʿāleme bir ẕerre olmaz āfitāb
Laʿl-i nābuñdan numūne gevher-i yek-tāda tāb

2 Pāyına yüz sürmege müştāḳ ola ʿarş-ı berīn
Var ḳıyās ét kimdür ol peyġamber-i ʿālī-cenāb

3 Nūrdan bir tāze sünbüldür siyeh kākülleri
Ġamze-i şemşīrine vermiş dilā āteşden āb

4 Āsitān-ı rifʿatüñ dāʾim melekler ḥıfẓ éder
Sidreden teşrīfüñe peyk-i celīl eyler şitāb

5 Maẓhar-ı nūr-ı tecellī ey Ḫüdāvend-i ʿaẓīm
Şāhid-i dīdār-ı Ḥaḳ ṣāḥib-ḫitāb-ı müṣṭetāb

6 Ḥamdü lillāh ravża-i pāküñ ziyāret édeli
Oldı ey Naḳşī derūnum mülkine çoḳ feṯḥ-i bāb

mim

[25b]

95.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

İlāhī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Rumūz-ı enbiyāyı vāḳıf-ı esrār olandan ṣor
Ene'l-Ḥaḳ sırrını cāndan geçüp ber-dār olandan ṣor

2 Yüri var ehl-i tecrīde ʿalāyıḳ ehline ṣorma
Anı cānı cihānı terk édüp deyyār olandan ṣor

3 Gehī ḳahr [u] gehī luṭf-ı kemālüñ bilmek isterseñ
Fenā-ender-fenāda yoḳ olup hemvār olandan ṣor

1b Laʿl-i nābuñdan numūne gevher-i : Laʿl-ine nisbet görünmez cevher-i NDEA s.51.
2b ʿālī-cenāb : rifʿat-meʾāb NDEA s.51.
3b dilā āteşden āb : dil āteşden [bir] āb NDEA s.53.
4a rifʿatüñ : izzetüñ NDEA s.52. ; 4b teşrīfüñe : der-gāhına NDEA s.52.
5a tecellī ey : tecellī-i NDEA s.53.
2a ehl-i tecrīde : ehl-i tecrīdi NMDKE s.77. ; 2b cānı cihānı : cān u cihānı NMDKE s.77.
3a luṭf-ı kemālüñ : luṭfuñ kemālin NMDKE s.77.

4 Dilā bu manṭıḳu’ṭ-ṭayr u fesāhed ehli añlamaz
Bunı ancaḳ ya ʿAṭṭār veyāḫūd Ṭayyār olandan ṣor∗

5 Anadan doġma gözsüsler kemāhī görmez eşyāyı
Niyāzī vech-i dildārı ulū’l-ebṣār olandan ṣor

[26a]

96.

Li-Ḥażret-i Mevlānā ḳuddise sırruh

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 *Müselmānān menem rind-i ḫarābāt*
Yerüm meyḫānedür işüm melāmāt

2 Ne zāhidem ne zühdüm var ne ʿilmüm
Ne ṭāʿat bilürem ne ḫod ʿibādāt

3 Ne dīnüm var ne īmānum ne ʿilmüm
Ne mescid bilürem ne bāng-i ḳāmāt

4 Men ol gebrem maḳāmum deyr içinde
Velī ʿaşḳa getürmüşem irādāt

5 Pelās arḳamda vü nāḳūs elümde
Ki zünnār ḳuşanuram ne ʿalāmāt

6 Çıḳam meyḫāneden gülbāng uram ben
Ḫarābātum ḫarābātum ḫarābāt

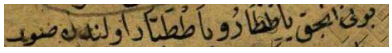
7 Kes elüñi ayaġuñı dilüñi
İñende nefsüñe vérme murādāt

8 Eyā Molla Celāleddin ne sırdur
Adın zāhid özin rind-i ḫarābāt

temmet

97.

4a mantıḳu’ṭ-ṭayr u: mantıḳu’ṭ-ṭayrı NMDKE s.77.

∗ 4b mısraı “Bunı ancaḳ ya ṭaṭṭār u ya ṭaṭayyār olandan ṣor” şekliyle yazılmış, daha sonra yukarıdaki şekliyle yazmada değiştirilmiştir.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Mıṣrī ḳuddise sırruh

14’lü hece

1 Baḥr içinde ḳaṭreyüm baḥr oldı ḥayrān baña
Ferş içinde ẕerreyüm ʿarş oldı seyrān baña

2 Dost görindi çün ʿayān ḳalmadı bir şey nihān
Ṭūfān olursa cihān bir ḳaṭre ṭūfān baña

3 Ṣūretde nem var benüm sīretdedür maʿdenüm
Ḳopsa ḳıyāmet bugün gelmez perīşān baña

4 Ḳāf-ı dil ʿanḳāsıyum sırruñ āşināsıyum
Endīşeler ḫāṣıyum ad oldı insān baña

5 Niyāzīnüñ dilinden Yūnus durur söyleyen
Herkese çün cān gerek Yūnus durur cān baña

mim

[26b]

98.

İlāhī Ḥażret-i Yūnus ḳuddise sırruh

16’lı hece

1 ʿAceb midür deli olmaḳ ʿaşḳ odına yanan kişi
ʿAşḳa yaḳīn yürimesin eyi adın ṣaḳınan kişi

2 Kim ṣaḳınur eyi adın bıraḳsın elden ʿaşḳ odın
Tizcek yoldurur ḳanadın daldan dala ḳonan kişi

3 Gelür geçer süren sürer ya bayrāmdur yāḫud dügün
Gelür mi ola yarın bugün benüm göñlüm alan kişi

4 Şol gözlerüm dola dola ṣaldı beni ıraḳ yola
Derdli ḥālinden ne bile yüregi ṣaġ olan kişi

1a ʿAceb midür deli olmaḳ : ʿAceb degül dertlü olsa YEDMT IV s.269.
2a kim : çün YEDMT IV s.269. ; 2b Tizcek yoldurur ḳanadın daldan dala : tizce yolunur kanadın çok budaga YEDMT IV s.269.

5 Şol gözlerüm yola baḳar başum döner yaşum aḳar
Ġayr yüze nice baḳar dost cemālin gören kişi

6 Gine doġdı ʿaşḳ güneşi Yūnus ḳodı yola başı
Münāfıḳlar atar ṭaşı gelsün ḳāʾil olan kişi

mim

[27a]

99.

İlāhī-i Dervīş∗ Yūnus[47]

8+8

1 Ṣafā geldüñüz yārenler ḳadem başduñuz erenler
Ḥaḳḳuñ cemālin görenler Mevlām sizden ḫoşnūd olsun

2 Ṣafā ḳadem getürdüñüz bizi Ḥaḳḳa yitürdüñüz
Murāduma érgürdüñüz Mevlām sizden ḫoşnūd olsun

3 Ṭoyamadum ḫulḳuñuza cānlar fedā olsun size
Sizcileyin dostlar bize her dem gelüp mihmān olsun

4 Bizi sevenleri cānum bizde severüz sulṭānum
Bizi sevmeyen ḳardaşlar varsın Mıṣr'a sulṭān olsun

5 ʿĀşıḳ Yūnus sen var yüri dervīşlere yalvar yüri
Öp ellerin gir içeri dervīşligüñ tamām olsun

temmet

[27b]

5a başum döner : tenüm irür YEDMT IV s.269.
6a Gine doġdı ʿaşḳ güneşi Yūnus ḳodı yola başı : Yūnus yola kodı başı akar gözlerinün yaşı YEDMT IV s.269. ; 6b Münāfıḳlar : müddeʾiler ; ḳāʾil : ḳabūl YEDMT IV s.269.

∗ Yazmada دوریش şeklinde yazılmıştır.

[47] Bu şiir musammat gazel görünümünde mütekerrir murabba düşünülebilir.
1a ḳadem başduñuz : kerem kıldınız YEDAG s.450.
2b Murāduma : maksuduma ; Mevlām sizden ḫoşnūd : Allah sizden razı YEDAG s.450.
3a cānlar fedā olsun size : canım feda yolunuza YEDAG s.450. ; 3b Sizcileyin : sizin gibi ; her dem gelüp : gāh gāh gelsin YEDAG s.450.
5a sen : yan ; dervīşlere : erenlere YEDAG s.450. ; 5b gir içeri : var ileri YEDAG s.450.

100. [48]

[Ḫaṭāyī]

8'li

1	İbtidādan yol ṣorarsañ	ṣūfim
	Bu Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
	Yetmiş iki dil ṣorarsañ	ṣūfim
	Dil Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
2	Géce olur gündüz olur	ṣūfim
	Cümle ʿālem düpdüz olur	hū
	Gökde ḳaç biñ yıldız olur	ṣūfim
	Ay Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
3	Var ʿaḳluñ başına dévşür*	ṣūfim
	Rehberüñ öñüne düşür	hū
	Baḥr-ı ʿummāna ḳarışur	ṣūfim
	Sırr-ı Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
4	Varma Yezīdüñ yanına	ṣūfim
	Çarḫı doḳunur tenüñe	hū
	Laʿnet Yezīdüñ cānına	ṣūfim
	Sırr-ı Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
5	Yezīd ʿAlīden şeçilür	ṣūfim
	Müʾmine raḥmet ṣaçılur	hū
	Evvel baharda açılur	ṣūfim
	Gül Muḥammed ʿAlīnüñdür	hū
6	Ḫaṭāyī ḥasta olmuş iñler	ṣūfim
	Cümlemizüñ göñlin egler	hū

[48] Şiir, yazmada beyitler şeklinde yazılmış; ancak nakarat olan "ṣūfüm" kısmından sonra boşluk bırakılmıştır.

1/2 bu : yol HDSNE s.117.

2/2 düpdüz : dümdüz HDSNE s.117.

* Yazmada دبوشر şeklinde yazılmıştır.

4/2 Çarḫı : çirki HDSNE s.117. ; 4/4 sırr-ı : can HDSNE s.117.

5/1 Yezīd ʿAlīden : ʿAli Yezīdden HDSNE s.117. ; 5/2 Müʾmine : āleme HDSNE s.117.

6/1 ḥasta olmuş iñler : oturmuş ağlar HDSNE s.117. ; 6/2 Cümlemizüñ göñlin egler : diline geleni söyler HDSNE s.117. ; 6/3 Nūr olmuş ʿāleme ṭoġar : top olmuş ortada döner HDSNE s.118.

Nūr olmuş ʿāleme ṭoġar ṣūfīm
Nūr Muḥammed ʿAlīnüñdür hū

[28a]

101. [49]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 N'oldun aġlarsın göñül bir bī-bedel yārüñ mi var
Zārı zārı iñlemekden ġayrı bir kāruñ mı var

2 Nār-ı ʿaşḳa kendüni aṭmaḳ dilerseñ her nefes
Oda yanmaz kim Ḫalīlullāh gibi tenüñ mi var

3 Baġrı başlı gözi yaşlı cigeri delik delik
Kim belāya doyıcı Eyyūb gibi ṣabruñ mı var

4 Rūz [u] şebʿarż éder isen dost cemālüñ görmegi
Sırr-ı vaḥdetden érişmiş çeşmüñe nūruñ mı var

5 Neʿaceb cürʿet édersin sözlere üftādesin
Rāh-ı Ḥaḳḳa vāṣıl olmuş ẕerrece ḥālüñ mi var

temmet

102.

İlāhī-i Mıṣrī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ṭālib-i Ḥaḳḳuñ devāsız derd durur sermāyesi
Anuñ içün āh u zār olur hemīn hem-sāyesi

2 ʿĀşıḳuñ maʿşūḳ yolında derdi artdıḳça müdām
Artar anuñ dem-be-dem aḳrān içinde pāyesi

3 Ṭāʿatüñ iḫlāṣa érmez ʿilmile aʿmāl ile
ʿİzzeti ḳo ẕilleti ṭut oldur anuñ māyesi

[49] Bkz. DUM https://defter-i-ussak.blogspot.com/2024/04/noldun-aglarsin-gonul-bir-bi-bedel-yarin-mi-var.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]
1a devāsız : devāsı Mİ 28a.

4 Arż-ı vāsiʿ ister iseñ kāmilüñ gir ḳabżına
ʿArş [u] kürsīden geñişdür bir velīnüñ abası

5 ʿĀrifüñ göñlini bilmez ḳandadur ḫalḳ-ı cihān
Ol ki ʿanḳādur yere düşmez bil anuñ sāyesi

6 Kim ki **mā-zāġa'l-baṣar**[50] sulṭānınuñ ṭıflı ola
Mıṣrīyā şol feyż-i aḳdes nūrı oldı dāyesi

temmet

[28b]

103.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

10'lu hece

1 Ey ṣanem nolduñ cāna ḳaṣdın var
Baġrumı deldin ḳana ḳaṣdın var

2 Başum öñünde çevgān elinde
Çekmeden ġayrı ya ne ḳaṣdın var

3 Gör beni n'oldum ṣararup ṣoldum
Vaṣl umarken hicrāna ḳaṣdın var

4 Bu vücūdumı odlara yaḳduñ
Bende bildüm biryāna ḳaṣdın var

5 Tīġ-i ġamzeñle baġrumı deldüñ
Pādişāhum seyrāna ḳaṣdın var

4b abası : āyesi NMDKE s.225.

[50] Kur'ân, Necm 17, Göz ne kaydı ne de hedefinden şaştı." (Karaman vd. 2008, s. 157).
Tüm beyitlerde ḳaṣdın: ḳaṣduñ NMDKE s.66.
2b çekmeden: çalmadan NMDKE s.66.
3a Gör beni noldum : beni gör noldum NMDKE s.66. ; 3b vaṣl: vaṣluñ Mİ
4b bildüm : bildüm ki Mİ 28b.
5a baġrumı deldüñ : ṭoġraduñ baġrum NMDKE s.66.

6 Sen bu Mışrī[y]i aġlatdıginde*

Añlatdıgi iḥsāna ḳaṣdın var

mim

[29a]

104.

İlāhī-i Naḳşī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yā İlâhī bilmezem bu bendeki sevdā nedür

Yā senüñ ʿaşḳuñ yolında çekdügüm ġavġā nedür

2 Od [u] ṣu ṭopraġ [u] yilden söyleyen gevher senüñ

Yā göñül mülkinde şāhum çalkanan deryā nedür

3 Cümleden ʿibret budur kim nefḫ olan bir nūr iken

Niçeler illāya düşmüş niçesinde lā nedür

4 Evvel oldur āḫir oldur ẓāhir oldur bāṭın ol

Lāyı isḳāṭ ile ey dil bilmiş ol illā nedür

5 Refʿ édüp kendin aradan bilmeyenler nefsüñi

Ẓulmet içre ḳaldı anlar bilmedi Mevlā nedür

6 Dem urup ḫalḳın içinde zāhid-i ḫod-bīn bugün

Cehlin iẓhār eyleyüp bu étdigi daʿvā nedür

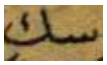
7 Étmeyenler kūh-ı Ḳāfı Naḳşīyā seyr-i şikār

Bilmediler mülk-i tende bu uçan ʿanḳā nedür

temmet

105.

---

* Yazmada سك olarak yazılmıştır.

6a Sen bu Mışrī[y]i aġlatdıginde : Bu Niyāzī'yi aġlatduġundan NMDKE s.66. ; 6b Añlatdıgi iḥsāna ḳaṣdın : Añlanur kim iḥsāna ḳaṣduñ NMDKE s.66

2a gevher senüñ: gevherinin NDBS s.100.

3a bir : pür NDBS s.100.

4b ey dil: imdi NDBS s.100.

5b Ẓulmet içre ḳaldı : ḳaldı ẓulmet içre NDBS s.100.; Mevlā : illā Mİ 29a.

7a seyr-i şikār : seyr yā şikār NDBS s.100. ; 7b mülk-i tende bu : milk-i dilden per NDBS s.100.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Yūnus[51]

8+8

1 Ey bizi ḫalḳ éden Allāh göster dīdāruñ göreyin
Yoḳdan var eyleyen Allāh göster dīdāruñ göreyin

2 Yoḳdan var eyledüñ beni gerekmez cān u cihānı
Ārzūlaruñ dün ü güni [göster dīdāruñ göreyin][52]

3 Arzūmānum sensin hemān ne ḫūrī gerek ne ġılmān
Yaḳīn dérler āḫir zamān göster dīdāruñ göreyin

4 Ey yeri gögi yaradan evvel ben ṭoġdum anadan
Ḥasret gönderme dünyādan [göster dīdāruñ göreyin]

5 Kimse ḫālüm bilmez noldum ġazel yapraklayın ṣoldum
İki cihānda maḳṣūdum göster dīdāruñ göreyin

6 Cümle ʿālem ḫükmüñ ṭutar dün ü güni derdüm artar
Bu ʿālemde derdüm biter [göster dīdāruñ göreyin]

7 Yūnus Emrem ey bī-çāre bulunmaz derdüme çāre
Ḫalḳdan olmuşam āvāre göster dīdāruñ göreyin

mim

[29b]

106.

İlāhī-i Mıṣrī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 ʿİlim baḥri vücūd aṣdāfınuñ dürdānesiyüm ben
Maʿārif kenz-i dil vaṣṣāfınuñ vīrānesiyüm ben

2 Benüm ʿilmüm ḳatında müctehidler ʿāciz oldılar
Velī ʿilm-i İlāhīnüñ deli dīvānesiyüm ben

[51] Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir. Yazmada 4. beyte kadar beyit şeklinde, 5-7. beyitler de murabba şeklinde yazılmıştır.
[52] Yazmada "göster dīdāruñ göreyin" yerine "eyżan" yazılmıştır.
1a baḥri vücūd : baḥr u vücūd; aṣdāfınuñ : aṣdāf anuñ NMDKE s.179. ; 1b kenz-i dil vaṣṣāfınuñ : kenz ü dil vaṣṣāf anuñ NMDKE s.179.

3 Bu küllī ʿālemüñ ḫalḳı bilürler bende bir derd var
Bilinmez sevdigüm kimdür kimüñ mestānesiyüm ben

4 Ne Mıṣrīyüm ne Mehdīyüm ne ʿĪsāyum ne insānum
Bu yanan dāʾimā şemʿüñ velī pervānesiyüm ben

temmet

107. [53]

[Aziz Maḥmūd Hüdāyī]

müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün

1 Ey ṭālib-i dünyā olan taḥṣīl édüp n'etseñ gerek
Eger olsañ şāh-ı cihān bir gün ḳoyup gitseñ gerek

2 Çekseñ nice yıllar taʿab dünyā senüñ farż eyle hep
Ḳabri añar mısın ʿaceb ṭoprag̈ olup yatsañ gerek

3 Bildüñ mi nefs aḥvālini duyduñ mı mekrüñ ālini
Görüp ḳıyāmet ḥālini her z̤evḳi unutsañ gerek

4 ʿĀdet édinme ṭoḳluġı vaḥdete ḳo ol çoḳluġı
Yoldaş éderseñ yoḳluġı dost iline gitseñ gerek

5 Bī-çāre Yūnus ġaflete ihmāl éderseñ ṭāʿate
ʿÖmrüñ érerse ġāyete emri ḳaçan ṭutsañ gerek

mim

[30a]

108.

İlāhī-i ʿĀşıḳ Yūnus[54]

3b kimüñ : nenüñ NMDKE s.179.

[53] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Şiirin son beytinde Yûnus mahlası olmasına rağmen bu şiir AMHMT'da yer almaktadır. Bkz. AMHMT s.148-149.

1b Eger olsan : olsan eğer AMHMT s.148.

2a dünyā senüñ farż eyle hep : olsa senin Şām u Haleb AMHMT s.148.

3a mekrüñ ālini : mekr ü ālini AMHMT s.148.

4a ḳo ol : ol ko AMHMT s.149.

5a Yūnus : dalıp AMHMT s.148.

[54] Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir. Metinde 1. ve 2. beyit, beyit şeklinde, 3,4 ve 5'te murabba şeklinde yazılmıştır.

8+8

1 Ṭolap niçün iñilersin derdüm vardur iñilerem
[Ben Mevlāya āşıḳ oldum derdüm vardur iñilerem][55]

2 Benüm adum dertli ṭolap şuyum aḳar yalap yalap
Böyle emreylemiş Çalap efendüm hū anun içün iñilerem

3 Şuyum alçaḳdan çekerem döner yüksekden dökerem
Ben Mevlāya şükreylerem efendüm hū anun içün iñilerem

4 Beni bir daġda buldılar ḳolum ḳanadum ḳırdılar
Dolaba lāyıḳ gördüler [efendüm hū anun içün iñilerem][56]

5 Ulu daġlar aġacıyam ne ṭaṭlıyam ne ʿacıyam
Ben Mevlāya duʿācıyam [efendüm hū anun içün iñilerem]

6 ʿĀşıḳ Yūnus eydür āhı durmaz aḳar gözüm yaşı
Ḥaḳḳa ʿāşıḳam billāhi [efendüm hū anun içün iñilerem]

mim

109.

Bismillāhirraḥmānirraḥīm*

Ḳul ḥuvallāhu eḥad Allāhü's-şamed lem yelid ve lem yūled ve lem yekün lehu küfüven eḥad[57]

[30b]

110.

---

[55] Bu mısra, yazmada eksik olduğundan YEDMT IV. ciltten istifade edilerek şiire eklenmiştir. Bkz. s. 130.
2b efendüm hū anun içün : derdüm vardur iñilerem YEDMT IV. s. 130. (2b, 3b, 4b, 5b ve 6b'de bu durum aynıdır.)
3a döner : dönüp YEDMT IV. s. 131. ; 3b Ben Mevlāya şükreylerem : görün şu ben ne çekerem YEDMT IV. s. 131.

[56] Nakarat yerine eyzan yazılmıştır.
5a Ulu daġlar : ben bir dagun YEDMT IV. s. 131. ; 5b Mevlāya duʿācıyam : Mevlāya ve duʿācıyam YEDMT IV. s. 131.
6a ʿĀşıḳ Yūnus : Dervīş Yūnus YEDMT IV. s. 131. ; durmaz aḳar gözüm yaşı : gözyaşı döker günahı YEDMT IV. s. 131.
6b billahi : v'allahi YEDMT IV. s. 131.

* Bu sure çok küçük bir şekilde yazılmıştır.

[57] Kur'ân, İhlâs 112, İhlas Rahman ve rahîm olan Allah'ın adıyla..."De ki: "O, Allah'tır, tektir. Allah sameddir. O'ndan çocuk olmamıştır. Kendisi de doğmamıştır. O'nun hiçbir dengi yoktur." (Karaman vd. 2008, s.714).

[Sezāyī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Sīneñ içre bedr olan māhuñ nedür
Taḫt-ı dilde ḥükm éden şāhuñ nedür
Ṣaḳlama benden ki dil-ḫᵛāhuñ nedür
Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür
Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür

2 Var ise bir yāre olduñ mübtelā
Ki seni vaṣlından étmişdür cüdā
ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳ iseñ söyle baña
Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür
Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür

3 Ṭālib-i vaṣlı iseñ ol dilberüñ
Yolına ḳomaḳ gerek cān u serüñ
Āteş-i hicrān mıdur yoḫsa yérüñ
Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür
Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür

4 Yaḳdı yandurdı seni ʿaşḳuñ odı
Nālişüñ ʿuşşāḳı ḫayretde ḳodı
Gözyaşın kim gördi senden el yudı
Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür
Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür

5 Āteş-i ʿaşḳa yanar pervānesüñ
Baş u cāna ḳalmayan dīvānesüñ
Gel Sezāyīden bugün uyanasuñ
Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür
Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür

temmet

2/2 ki: kim HSARÖ s.311. ; 2/3 ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳ iseñ : ṭālib-i vaṣlı mısın HSARÖ s.311.
3/2 Yolına ḳomaḳ : terkini urmaḳ ; serüñ: tenüñ HSARÖ s.311.
5/1 ʿaşḳa : hicre HSARÖ s.311.

[31a]

111.

İlāhī-i Ḥażret-i Mıṣrī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥabs içün geldi gelür ıṭlāḳ içün fermān baña
Evveli ḳahr āḫiri iḥsān eder sulṭān baña

2 Erbaʿīnüm çün tamām oldı daḫi on gün geçer
Ḫatm olur menzil merātib cān olur cānān baña

3 Ḳābe ḳavseyn [ü] ev-ednā üç yüz ellidir tamām
Ṭoġdı gün maşrıḳdan açdı ẓulmeti Sübḥān baña

4 Geldi Ḥaḳ bāṭıl firār étdi dolaşdı maġribe
Ẓāhir oldı gizli sırlar vérdi Ḥaḳ bürhān baña

5 Oldum İsmāʿil gibi teslīm-i cān étdüm hemīn
İki biñ yüz daḫi yetmiş beşde bir ḳurbān baña

6 Añladum zebḥ-i ʿaẓīmi bir işāretdir bu ḳoç
Hem beşāretdir gele Yaḥyā ile mihmān baña

7 Ḫalḳ-ı ʿālem dédiler ʿĪsāya Mıṣrī bir zamān
Daḫi bundan özge **mā evḥā** dédi Ḳur'ān baña

mim

[31b]

112.

[Yūnus]

Ẕikr-i Ḥüseynī[58]

mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

3a ṭamām : bilüñ NMDKE s.10. ; 3b maşrıḳdan : maġribden NMDKE s.10
5a teslīm-i cān étdüm : teslīm-i Ḥaḳ indi NMDKE s.10.
6a ʿaẓīmi : ʿ ʿaẓīme NMDKE s.10.
[58] YEDOKT'de 5 ve 6. beyitler eksiktir. Bkz. YEDOKT s.367.

1 Bir dürr-i yetīmem kim görmedi beni ʿummān
Bir ḳaṭreyem illā kim ʿummāna benem ʿummān

2 Gel mevc-i ʿacāyib gör deryāyı nihān gizli
Ey baḥr-i nihāyetsiz ḳaṭrede olur nihān

3 Dem urmaz idi Manṣūr tevḥīd-i ene'l-Ḥaḳdan
ʿAşḳ dārına dost zülfi aşmışdı beni ʿuryān

4 Bu ʿālem-i keşretde sen Yūsuf u ben Yaʿḳūb
Ol ʿālem-i vaḥdetde ne Yūsuf u ne Kenʿān

5 Bu cismüm belāsıdur adum Yūnus oldığı
Aṣlumı ṣorar iseñ sulṭāna benem sulṭān

Sene 1170 …* 27

113.

[Yūnus]

Maḳām-ı Hüseynī[59]

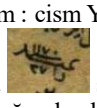
16'lı hece

1 Sensin bize bizden yaḳın görünmezsin ḥicāb nedür
Çün ʿaybuñ yoḳ gökçek yüzin özinde niḳāb nedür

2 Sen eytdüñ ey padişāh **yehdillāhü li men yeşā**ʾ
Şerīküñ yoḳ senüñ ḥāşā ṣuçlu kimdür ʿaẕāb nedür

3 Raḥīm durur senüñ adın raḥīmliḳuñ bize dédüñ
Mürşīdlere müjdeledüñ **lā-taḳneṭū** ḥitāb nedür

1a bir : ol ; kim : ki YEDOKT s.367.
2a gizli : gizler YEDOKT s.367. ; 2b Ey : zī ; nihān : pinhān YEDOKT s. 367.
3b aşmışdı beni : asmasa-y-ıdı YEDOKT s. 367.
5a cismüm : cism YEDOKT s. 367. ; 5b aşlumı : zātum; ṣorar iseñ :sorar olursan YEDOKT s. 367.

* Yazmada şeklindedir. Bu durum yazmada muhtelif varaklarda yeniden karşılaşılan bir durum olduğundan bir defa ve burada yer verilmiştir.

[59] YEDOKT'de 5 ve 6. beyitler eksiktir. Bkz. YEDOKT s.157.
1b ʿaybuñ : aybı ; gökçek : görklü ; özinde : üzerinde YEDOKT s. 156.
2b ḥāşā : i şāh YEDOKT s. 156.
3b Mürşīdlere müjdeledüñ : Mürşīdlerün muştıladı YEDOKT s. 156.

4 Yūnus bu göz anı görmez görenler ḫod ḫaber vérmez
Bu menzile ʿaḳl érmez bu ḳovduġun serāb nedir

Sene 1170 … 27

114.

[Şemsī]

Mīr

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cümle ʿālem āşinā ben arada bīgāneyem
Her işüm aġyārile gör kim ʿaceb dīvāneyem

2 Ẓāt-ı maṭlūbuña yüz gösterdi ġayrı neylerem
Ḳayda girdüm ḳayd idüm ḥükm ile kim pinhāneyem

3 Teşneyem ẓulmetde ḳaldum āb-ı ḥayvān isterem
Girmeden meydān-ı ʿaşḳa ṭālib-i dürdāneyem

4 Mey-fürūş oldum ṣalādur ehl-i ʿaşḳa Şemsiyā
Bendedür ḫamr-ı ezel gelsün gelen meyḫāneyem

temmet sene 1170 … 27

115. [60]

[Seyfullāh]

Saña

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Bu ʿaşḳ bir baḥr-i ʿummāndur buña [ḥadd ü kenār olmaz]
Delīlüm sırr-ı Ḳur'āndur bunu bilende [ār olmaz]

2 Süregeldik ezelīden pīrüm Muḥammed [ʿAlīden]
Şarāb-ı lā-yezālīden içenlere ḫumār olmaz

4b menzile ʿaḳl : menzile ko ʿaḳl s. 157.
2a maṭlūbuña yüz : Muṭlaḳ çünki ŞSFR s.246. ; 2b Ḳayda girdüm ḳayd idüm ḥükm ile kim pinhāneyem : ġayra ger dil ḳayd idem ḥükm eyle kim bütḫāneyem ŞSFR s.246.
3b Girmeden meydān-ı ʿaşḳa : Girmedin deryā-yı ʿaşḳa ŞSFR s.246.
[60] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır.

3 Eger ʿāşıḳ iseñ yāra ṣaḳın aldanma [aġyāra]
Düş İbrāhim gibi nāra bu gülşende yanar [olmaz]

4 Ḳıyamazsañ baş u cāna ıraḳ dur girme meydāna
Bu meydānda nice başlar kesilür hiç ṣorar ol[maz]

5 Baḳ şu Manṣūruñ işine ḥalḳı üşürmüş başına
Ene'l-Ḥaḳḳuñ firāşına düşenlere tīmār olmaz

6 Ḥaḳ ile Ḥaḳ olanlara kendüsini bilenlere
ʿAşḳ içinde ölenlere ḳan bahāsı dinār [olmaz]

7 Diriyüz dāʾim ölmeyüz çürüyüp ṭopraḳ olmayuz
Ḳaranlıḳlarda ḳalmayuz bize leyl ü nehār [olmaz]

8 Seyfullāh sözinde mestdür şeyḫinden aldığı destdür
Dīvāne rā ḳalem nīstdür ne söylese ḳınar olmaz

[32a]

116.

[Yūnus]

Der-maḳām-ı ṣabā[61]

14'lü hece

1 Tevḥīd ḫoşça nesne olur
Tevḥīd éden mest olur
Allāh ile dost olur
Bile tevḥīd édelüm billāh

2 Tevḥīd éder melekler
Döner çarḫ-ı felekler

6a ile : eyler ; kendüsini : kendü özini SNDCÖ s.114. ; 6b ʿAşḳ içinde : dost yoluna SNDCÖ s.114.
7 - SNDCÖ s.114.
8b ḳınar : ḳanar SNDCÖ s.114.

[61] YEDMT IV'te "billāh" ifadesi de yoktur. Bkz. YEDMT IV s.115.
1a nesne olur : nesnedür ; éden : edenler YEDMT IV s.115. ; 1b Allāh ile : Allāh'a erer ; bile : gel bile YEDMT IV s.115.
2a melekler : hep melekler ; döner : döner bu YEDMT IV s.115. ; 2b ḫūrī : ḫūrīler ; bile : gel bile YEDMT IV s.115.

Hem ḥūrī hem melekler
Bile tevḥīd édelüm billāh

3 Tevḥīd étsün dilümüz
Dīdār görsün gözümüz
Dost Muḥammed pīrimüz
Bile tevḥīd édelüm billāh

4 Şeyḫüm éder himmeti
Allāh éder raḥmeti
Ey Muḥammed ümmeti
Bile tevḥīd édelüm billāh

5 Tevḥīd ile varalum
Ḥaḳḳa yüzler sürelüm
Yūnus yolda ṭuralum
Bile tevḥīd édelüm

117. [62]

[Eşrefoġlı Rūmī]

ʿIrāḳ-maḳām

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey göñül var kim bu dertden sen ḫaberdār olmaduñ
Anuñ içündür bu yolda sen cigerdār olmaduñ

2 Ben dilerüm dost zülfüñ boynuma ḳılam kement
Sen perīşānlıḳ édüp ol dāra ber-dār olmaduñ

3 Ben kim ol şāhuñ cemālin şemʿine pervāneyüm
Var göñül var kim düşüp ol nāra yanar olmaduñ

3a Tevḥīd : Tevḥīdi ; dīdār : dīdārı YEDMT IV s.115. ; 3b bile : gel bile YEDMT IV s.115.
4 – YEDMT IV, s.115.
5a varalum : biz varalum ; yüzler : yüzümüz YEDMT IV s.115. ; 5b yolda : bu yolda ; bile : gel bile YEDMT IV s.115.

[62] Şiir, ERDMT'de 7 beyittir. Bkz. ERDMT s.87.
2a dilerüm : dilerdim ERDMT s.87.
3a cemālin : cemāli ERDMT s.87. ; 3b nāra : şemʿe ERDMT s.87.

4 Eşrefoġlı Rūmīye yoldaş oluban ey göñül
Geçüp aşşı ziyāndan dosta gider olmaduñ

temmet Sene 1170 …

118.

[ʿAbdu'ş-şekūr]

Maḳām-ı ʿırāḳ

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Düşdi göñlüm burcına ṭuyur muḥabbet yā Resūl
Ḳıl teraḥḥum ben żaʿīfe ét şefāʿat yā Resūl

2 Déyeler kim ravża-i pākine varam derdile
Déyeyüm yüz biñ ṣalātile taḥiyyāt yā Resūl

3 Bāb-ı ravżañdur baña bāb-ı selāmet yā Resūl
Ravża-i pākin görüp yolum saʿādet yā Resūl

4 Munṭaẓırdur rūz [u] şeb luṭfuñ diler ʿAbdu'ş-şekūr
Édesin ol mücrimi Ḥaḳdan şefāʿat yā Resūl

Sene 1170 Temmet … 28

119.

[Niyāzī-i Mışrī]

İlāhī-maḳām

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 Devrān odur kim devrini devr-i felek bilmez ola
İnsān odur kim sırrını ins ü melek bilmez ola

2 Merkep izinde şu görüp deryā gördüm şanma sen
Deryā odur kim ḳaʿrını aşla semek bilmez ola∗

1a devrini devr-i felek : devr-i felek Mİ 32a. ; 1b ins ü melek : melek Mİ 32a.
2a deryā: deryāyı NMDKE s.212.

∗ "deryā" yazmada şeklinde yazılmıştır.

3 Ādem odur kim nān ola hem māʾ hem ẓaʾmān ola
Ḥayvān ola eḍal durur nān u nemek bilmez ola

4 Kāmil odur kim aç ṣusuz çoḳ çoḳ emek çekmiş ola
Nāḳış o çigdür bunda kim hergiz emek bilmez ola

1364
-1170
194

[32b]

5 Her bir nebī her bir velī ẕilletle érdi menzile
Mıṣrīye sögsün şol aġız Allāh démek [bilmez ola]

120.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

Ḳāżīde ve anı bilmez ola itmām

mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

1 Ey şeh zen-i dünyānuñ gel āline aldanma
Şemʿa daḫi nārına pervāne gibi yanma
Fānīdür anuñ ḥüsni var rengine boyanma
ʿAhdine vü vaʿdine göñül vérüp inanma
Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma
Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma

2 Bu dünya yedi başlı biñ [dişli] bir ... *
Her başda biñ aġzı var her loḳması ādemdür
Zehridür anuñ tiryāk tiryāki anuñ semdür
Her şerbeti kim içseñ şerbet degül ol demdür
Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma
Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma

3b ḥayvān ola : ḥayvāndan ol NMDKE s.212.
1/2 şemʿa daḫi : şemʿ-i ruḫı NMDKE s.204.
2/1 : erḳamdur NMDKE s.204. ; 2/3 anuñ semdür : daḫi semdir NMDKE s.204.
* Yazmada şeklinde yazılmıştır.

3 Māt oldı nice şāhlar bu dünyanuñ elinden
Ṭoymadı biri bunuñ cāhından u māluñdan
ʿİbret alabilürsin al māhile sālinden
Gör nice döner tiz tiz her birisi ḥālinden
Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma
Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma

4 ʿAḳl ile bunuñ hergiz bir ḥīlesi bilinmez
Şeyṭānı daḫi gizli ʿilmile o bulunmaz
Her ne ḳadar aña sen eyleseñ alınmaz
Rıfḳ ile [éder] mekri her yalıya çalınmaz
Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma
Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma

5 Mıṣrī sañadur bu sözi cehd ét alagör ʿibret
Faḳri ile édüp faḫri étme aña sen minnet
Emrāż-ı cehilden ger buldunsa eger ṣıḥḥat
Ṭutma ṣaḳın aṣlā hiçbir kimseye var küdret
Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma
Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma

121. [63]

[Seyyīd Niẓāmoġlı]

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 Mevlām verʿaşḳuñ[ı] baña ḫayrānuñ olayum [senüñ]
Bülbül gibi cemāline nālānuñ olayum [senüñ]

2 Yandur beni yandur beni ʿaşḳ meyine ḳandur beni
Serḫoş édüp döndür beni mestānuñ [olayum senüñ]

4/2 gizli ʿilmile : gizli bu ʿilm ile NMDKE s.205. ; 4/4 Rıfḳ : Refīḳ Mİ 32b.
5/2 faḳri ile : faḳr ile NMDKE s.205. ; 5/3 ger buldunsa : sen buldunsa NMDKE s.205.
NMDKE'da 5/3 ile 5/4 yer değiştirilmiş haldedir.

[63] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Seyyid Nizamoğlu'na ait bu şiir, Mİ 32b'de Der-Maḳām-ı Baba Tāhir başlığını taşımaktadır. SNDCÖ'de 8 beyitten oluşmaktadır. SNDCÖ'deki 3. beyit Mİ 32b'de yokken; Mİ 32b'deki 7,8 ve 9. beyitler SNDCÖ'de yoktur.

3 Cān ḳuşunı saña uçur ʿaşḳ meyini [bana içür]
Bu tāc [u] ḫırḳadan geçür ʿüryānın olayum [senüñ]

4 Nār-ı firāḳla yanup iki cihāndan uṣanup
Çarḫ-ı felek gibi dönüp devrānuñ [olayum senüñ]

5 Vaṣl ile yāri yarına ḳoma bu günüm [yarına]
Yaḳ beni ʿaşḳuñ nārına pervāneñ [olayum senüñ]

6 Arada benlik ḳalmasun nāmum nişānum [ḳalmasun]
Her kim görürse bilmesün vīrāneñ olayum [senüñ]

7 Sensin eḥad sensin ṣamed taḳ boynum ʿaşḳuñ kemend
İlāhī ḳapuñdan meded kemterüñ olayum senüñ

8 ʿAşḳa riyā ḳatmayayum nā-sezā işi ṭutmayayum
Aṣla ḳapuñdan gitmeyeyüm mihmānuñ olayum [senüñ]

9 Her ne dérseñ ṭutayum dünyāyı arduma atayum
Gül önüñde öteyüm bülbülüñ olayum senüñ

10 Seyyīd Niẓāmoġlı Ḫˇāce ayırma kendüzin
Eger gündüz eger géce mihmānuñ olayum senüñ

[33a]

122.

[Yūnus]

Maḳām-ı nevā

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 [Mül]k-i beḳādan gelmişem fānī cihānı neylerem
[Ben] dost cemālüñ görmişem ḫūr u cinānı neylerem

2 Vaḥdet meyinin cür'asın maʿṣūḳ elinden içmişem
[Ben] dost ḳoḫusın almışam misk-i Tātār[ı] neylerem

3a ʿaşḳ : ʿaşḳuñ SNDCÖ s. 141. ; 3b tāc [u] ḫırḳadan : tāç-ı ḫırḳadan SNDCÖ s. 141.
4a firāḳla : firāḳuñla SNDCÖ s. 141.
5a vaṣl ile yāri : vaṣleyle yār-ı ; ḳoma bu günüm : koma bugünü SNDCÖ s. 141. ; 5b pervāneñ : piryanıñ SNDCÖ s. 141.
6a arada: al bende ; nāmum : nām u SNDCÖ s. 141.
10a Ḫˇāce : hocam ; kendüzin : kendinden yücem SNDCÖ s. 141. ; 10b géce : gicem SNDCÖ s. 141.

3 İbrāhimüñ Cebrāʾile hiç iḥtiyācı ḳalmadı
Muḥammedüm dosta gidem ben tercümānı neylerem

4 Eyyūbleyin ol maʿşūḳuñ cevrin taḥammül eylerem
Cercīsleyin dost yoluna çıḳmayan cānı neylerem

5 İsmāʾilem Ḥaḳ yoluna cānumı ḳurbān eylerem
Çünkü bu cān ḳurbān saña ben ḳoç ḳurbānı neylerem

6 ʿĪsī gibi dünyā ḳoyup gökleri seyrān eylerem
Mūsī-yi dīdār olmuşam ben **len terānī** neylerem

7 ʿĀşıḳ Yūnus maʿşūḳına vuṣlat olınca mest olur
[Ben] şīşe[y]i çaldum ṭaşa ʿar u nāmūsı neylerem

temmet Sene 1170 1

123.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

Ḳāżīde Deccāl

8'li hece

1 Gele deccāl gele gele
Gör ki bugün neler ola
Cümleten il saña güle
Gele deccāl gele gele
Göreyüm ki senüñ ḥālüñ nola

2 Devrüñ tamām oldı senüñ
Ẕevḳüñ ḥarām oldı senüñ
Yoldaşuñ lām oldı senüñ
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

3 Melekler seni dutsunlar
Kürsini ʿarşdan atsunlar

3a İbrāhimüñ : İbrāhim'em ; iḥtiyācı : ihtiyācum YEDMT IV s. 120.
4a maʿşūḳuñ : maʿşūḳanın ; eylerem : çekmege YEDMT IV s. 120.
5a eylerem : eyledüm YEDMT IV s. 120.
7b ʿar u nāmūsı : nāmūsı ʿārı YEDMT IV s. 120.

Taḥte’s-serāya döksünler
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

4 Ḳaçar idüñ sen Allāhdan
Lā ilāhe illallāhdan
Ġażab érdi saña şāhdan
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

5 ʿAzāzile bürhān idüñ
Şer işe pehlivān idüñ
Şeyṭānlara şeyṭān idüñ
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

6 Ehl-i fesāda köprisin
Cān İbn-i cānuñ pīrisin
Gösterürsin yol egrisin
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

7 ʿĪsī nüzūl éde yére
Deccāl hem ehlin ḳıra
Aña uyanuñ yeri tamuda
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

[33b]

8 Ben ölem vü hem dirilem
Ṣoñunda seni öldürem
Gözüñe ṭopraḳ ṭolduram
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

7/2 deccāl : deccāli NMDKE s.207. ; 7/3 aña uyanuñ yeri tamuda: aña uyanları süre NMDKE s.207.
8/3 ṭolduram : dolduram NMDKE s.207.

9 ʿAṣā-yı Mūsā bendedür
Hem yed-i beyżā bendedür
Mıṣrī baña bir bendedür
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

10 Ẓāhirde Mıṣrī görinür
ʿĪsā anı çu bürünür
Yüzi ḳaradur içi nūr
Gele deccāl gele gele
[Gör kim senüñ ḥālüñ nola]

11 Yeter anı sen ḥorladuñ
Köpek olup çoḳ ḫırladuñ
Çatladuñ hem gürledüñ
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

12 Bilmiş ol Ādemdür gelen
ʿĪsīye hem-demdür gelen
Bu ẓulmeti açan benem
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

13 Ḳur'ān benem Furḳān benem
Derdlilere dermān benem
Bu ẓulmeti açan benem
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

14 Ḳur'ānuñ esrārı benem
Göklerüñ envārı benem
Müʾminüñ iḳrārı benem
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

11/3 çatladuñ hem : çatladuñ u hem NMDKE s.208.
NMDKE'de 12/3 ile 13/3 birbirleri ile yer değiştirmiş haldedir.

15 Evlādı dirildürem
Aġla[ya]nı ben güldürürem
Deccāl[i] ben bayılduram
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

16 [Deccāli] ʿaceb bulmaduñ
ʿİnāduñdan ayrılmaduñ
Bir ölüsin dirilmedüñ
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

17 Sen beni çün kim bulmaduñ
Īmāna ḳāʾil olmaduñ
Ḥaṣma muḳābil olmaduñ
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

18 Vücūdum Ḥaḳ vücūdıdur
Allāhuñ Ḥalīle cūdıdur
Muḳaddem iken mevcūdıdur
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

19 Mıṣrīnüñ sözi ṭaġīdür
Ḳuyumcular ṭopraġıdur
Ḫalḳa cevāhīr ṭaġıdur
Gele deccāl gele gele
Gör kim senüñ ḥālüñ nola

124.

[Ḥacı Bayrām-ı Velī]

15/1 evlādı : ölüleri NMDKE s.208. ; 15/2 aġla[ya]nı ben: aġlayanı NMDKE s.208. ; 15/3 bayılduram : öldürürem NMDKE s.208.
16/1 [Deccāli] ʿaceb bulmaduñ : deccal ʿaceb yorılmaduñ NMDKE s.209.
17/2 ḳāʾil : ḳābil NMDKE s.209.
18/2 Ḥalīle : ḫalḳa NMDKE s.209. ; 18/3 Muḳaddem : madūm NMDKE s.209.

Der-maḳām-ı nevā

10’lu hece

1 N’oldı bu göñlüm n’oldı bu göñlüm
Derd ġamuñla ṭoldı bu göñlüm

2 Gerçi ki yandı gerçi ki yandı
Rengine ʿaşḳuñ cümle boyandı

3 Kendüde buldı kendüde [buldı]
Maṭlabı ḫoş buldı bu göñlüm

4 El-faḳru faḫri el-faḳru faḫri
Demedi ol ʿālemlerüñ faḫri

5 Faḫrinüñ ẕikri faḫrinüñ ẕikri
Maḥv-ı fenāda buldı bu göñlüm

6 Sevdā-yı aʿẓam sevdā-yı aʿẓam
Bil ki olupdur ʿarş-ı muʿaẓẓam

7 Mesken cānā mesken cānā
Bulsa ʿaceb mi şimdi bu göñlüm

8 Bayrāmiyem dé bayrāmiyem dé
Bayrām edersüñ yār ile [bu göñlüm]

9 Ḥamd u ṯenālar dostla bayrām
Dostla bayrām étdi bu göñlüm

[34a]

1b derd : derd ü HBVAT s.75.
2a yandı gerçi ki : yandı gerçeğe HBVAT s.75.
3b maṭlabı : matlabını HBVAT s.75.
4a demedi : demedi mi HBVAT s.75.
5a Faḫrinüñ ẕikri faḫrinüñ ẕikri : fahrini zikret fahrini zikret HBVAT s.75. ; 5b Maḥv-ı : fahri HBVAT s.75.
6b bil ki : belki HBVAT s.75.
7a Mesken cānā mesken cānā : mesken-i canan mesken-i canan HBVAT s.75. ; 7b Bulsa : olsa HBVAT s.75.
8a Bayrāmiyem dé bayrāmiyem dé : Bayramım imdi bayramım imdi HBVAT s.75. ; 8b Bayrām edersüñ yār ile [bu göñlüm] : yār ile bayram eyledi şimdi HBVAT s.75.
9a dostla bayrām : hamd ü senālar HBVAT s.75. ; 9b Dostla bayrām étdi : yār ile bayram kıldı HBVAT s.76.

125.

[ʿAzīzi]

Der-maḳām-ı ʿıraḳ[64]

mefʿūlü mefāʿīlün mefʿūlü mefāʿīlün

1 ʿ[A]şḳuñ meyine ḳandın nolduñ a göñül nolduñ
Yaḳdın beni yandurduñ nolduñ a göñül nolduñ

2 [Bir] yerde ḳarār etmez hiç kimseden ār étmez
[Mer]hemler tımār etmez [nolduñ a göñül nolduñ]

3 [Göñlü]mi ābād eyle ḳalbümi küşād eyle
[Hem] Mevlāyı yād eyle [nolduñ a göñül nolduñ] eyżān

4 Bu dil-i vīrānemi ʿāleme ṭolup ...*
Ḳaddüñ güle döndürdüñ [nolduñ a göñül nolduñ] eyżān

5 Gel imdi ey ʿAzīzi sırrın déme ol ebsem
Esrāra olup maḥrem nolduñ a göñül nolduñ

6 Uçduñ a göñül uçduñ yedi deryāyı geçdüñ
[Hep] ʿiḳlīmi dolaşduñ nolduñ a göñül nolduñ

7 [Dön]sün pervāne gelsün gelsün dīvāne dursun
[Tev]fīḳ nice olur görsün nolduñ a göñül nolduñ

8 Yaḳdın beni yandurduñ nolduñ a göñül nolduñ

126.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

14'lü hece

---

[64] Şiir, TŞSNE'de dörtlükler halindedir. Mİ 34a'daki 4,6,7 ve 8. beyitler TŞSNE'de yoktur. Bkz. TŞSNE s.632.

2b [Mer]hemler : hekimler TŞSNE s.632.

3a [Göñlü]mi ābād eyle ḳalbümi küşād eyle : kalbini küşad eyle hem Mevlā'yı yād eyle TŞSNE s.632. ; 3b [Hem] Mevlāyı yād eyle : gamfin dili şād eyle TŞSNE s.632.

* Yazmada şeklinde yazılmıştır.

5b Esrāra : ahvale TŞSNE s.632.

1 Vallāhi deccāl senüñ emeklerüñ ḥebādur
Çalışdıġuñ siḥir bir hā bir ḳurı ʿanādur

2 Muḥīṭdür seni her işüñ ol ḫalḳ eder
Mekr-i Ḫüdādan ṣaḳın bal ṣandıġuñ belādur

3 Müstedricüñ keydini keydüñ içinde gözet
Ḳazma derin ḳuyuyı boyuñca var ḳazādur

4 Ḥaṣmuñı da bir gözet var sana ḥīlesi
Menḥūb olandan ṣaḳın kim ṣāḥibi Ḫüdādur

5 Yapraġı dūd-ı ḳazz güle güle tut aġlar
Yapraġını dūd bilür dūduñ ṣonı fenādur

6 Dūd-ı ḳazzuñ ʿaskeri her ne ḳadar çoḳ ise
Beyżīye girince ol ʿasker aña ġıdādur

7 Çamurda sen Mıṣrīyi çoḳ gördükçe başma kim
Maẓlūma sen ḳıyarsañ Allāh saña ḳıyadur

temmet sene 1170

127.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Eyā deccāl Ḥaḳuñ taḳdīri bil hergiz bozulmaz
Ezel levḥindeki yazuñ silinmez hem yuyulmaz

2 Ne denlü saʿy éderseñ ét ṣoñunda hep hebādur
Çamurdur ḥavżınuñ içi buladıḳça ṭurulmaz

3 Göñül ṭurulmadıḳça ʿālem-i ġaybuñ şümūsı
İçüñi eylemez aydın ḳarañusı sürülmez

1b siḥir bir hā : siḥirler ha NMDKE s.47.
4a var sana : var mı saña NMDKE s.47. ; 4b menḥūb : bī-ḫod NMDKE s.47.
5a yapraġı : yapraġı yer NMDKE s.47. ; 5b dūd bilür : tud bulur NMDKE s.47.
6b ʿasker : yapraḳ NMDKE s.47.
7a çoḳ gördükçe başma kim : gördükçe çoḳ başma kim NMDKE s.47.
1b yazuñ : yazı NMDKE s.94.
3a Göñül : Göñlü Mİ 34a.

4 Ne deñlü ġayrıyı aġlatsa bir kimse anı da
Muḳallib aġladur ṣoñunda aṣlā yüzi gülmez

5 Ṭurur kendisi yoḳ gibi işini işler mef῾ārdan
Alan véren odur kendisi ḫafīdür görülmez

[34b]

6 Niʿam ẓāhir durur gözlilere aʾmāya maḥfī
Anı ẓāhir gören işini bozmaġa yorulmaz

7 Ẓarāfetle bu Mıṣrīden ḫaber alsam déme hiç
Ḥaḳḳuñ sırrı emīn olmayana bil kim denilmez

temmet sene 1170

128.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

İlāhī

11'li hece

1 Döñmek ister göñlüm cümle sivādan
Dönelüm ʿāṣıḳlar Mevlā derdiyle
Geçmek ister cānum mülk-i fenādan
Dönelüm ʿāṣıḳlar Mevlā derdiyle

2 Derde düşen ʿāṣıḳlar n'etsün cihānı
Derd ehlinüñ dā'im yanmaḳdur cānı
Derūn ārzūlayup vaṣl-ı cānı
Dönelüm ʿāṣıḳlar Mevlā derdiyle

3 Ay gün yıldı[z]lar hem nüh felekler
ʿArşuñ eṭrāfında ṣaf ṣaf melekler
Meydān-ı ʿaşḳuñda cevlān édeler
Dönelüm ʿāṣıḳlar Mevlā derdiyle

4b aṣlā yüzi gülmez : aṣlā bir yüzi gülmez Mİ 34a.
5a işini işler mef῾ārdan : işin işler ḫafāda NMDKE s.94. ; 5b Alan viren odur : Olan vīrān oldur Mİ 34a. ; ḫafīdür : maḥfīdür NMDKE s.94.
2/2 yanmaḳdur: yanmaḳda NMDKE s.196. ; 2/3 Derūn ārzūlayup vaṣl-ı cānı : döner ārzūlayup vaṣl-ı cānānı NMDKE s.196.

4 Ṭaʿn eyleme zāhid benüm ḥālüme
Daḫl eyleme hergiz bu devrānuma
Dermānı devrānda buldum cānuma
Dönelüm ʿāşıḳlar Mevlā derdiyle

5 Başum açup girdüm ʿaşḳ meydānına
Manṣūr oluram Ene'l-Ḥaḳ dārınına
Yanmaḳda Niyāzī ʿaşḳuñ nārınına
Yanalum ʿāşıḳlar Mevlā derdiyle

temmet sene 1170

[35a]

129.

[Şerīf]

Ġazel

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Derd-i hicrüñle dem-ā-dem āh [u] zār etmekde güç
İşini ʿaşḳ-ı derūnı āşikār etmekde güç

2 Başuma sevdā-yı zülfüñ bir ḳıyāmetdür benüm
Ehl-i ʿaşḳ hicrān ile terk-i diyār etmek de güç

3 Göñlümi almış ezelden iḫtiyārum elde yoḳ
Meşrebümce bī-bedel dildārı yār etmekde güç

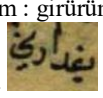
4 Zaḫm-ı sīnemçün devā édeyin étme ey ṭabīb
... ben derdlüyi ey tımār etmekde güç*

5 Cāna ḳaṣd etmiş Şerīfā ġamze-i pür-kīnesi
Bī-vefā dildār elinden cān figār etmekde güç

temmet sene 1170

130.

5/1 girdüm : girürüm NMDKE s.196. ; 5/3 ʿaşḳuñ : şevḳuñ NMDKE s.196.

* Yazmada şeklinde yazılmıştır.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

İlāhī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cān bu ilden göçmedin cānāna bulmazsa ne güç
Yādını terk etmeden yārāna bulmazsa ne güç

2 Ṣūreti insān içi ḥayvān olursa kişinüñ
Ṭaşlar ile dögünüp insānı bulmazsa ne güç

3 Ādemüñ göñli içinde baḥr-ı ʿummān gizlüdür
Dāʾimā ṣusuz gezüp ʿummānı bulmazsa ne güç

4 Şu faḳīr olup gezenlerde ḫazīne ṭopṭolu
Saʿy édüp ol kenz-i bī-pāyānı bulmazsa ne güç

5 **Faḳr u faḫri** devletine érişen sulṭān olur
Faḫr-i tāmme érişüp sulṭānı bulmazsa ne güç

6 Herkesüñ derdine dermānı yine derdindedür
Derdinüñ içindeki dermānı bulmazsa ne güç

7 Bunda gelmekden murād çün kim Ḥaḳuñ ʿirfānıdur
Ey Niyāz[ī] kişi ol ʿirfānı bulmazsa ne güç

temmet sene 1170

[35b]

131.

[Eşrefoġlı Rūmī]

İlāhī[65]

11'li hece

1 Ey Allāh'um beni senden ayırma
Beni senüñ cemālinden ayırma

1a cānāna : cānānı NMDKE s.34. ; 1b yādını terk etmeden yārāna : yārını terk etmedin yārānı NMDKE s.34.
4a şu : şol NMDKE s.34. 4b ol kenz-i bī-pāyānı : kenz-i bīyānı Mİ 35a.

[65] Şiir, ERDMT'da 7 beyittir. Bkz. ERDMT s.149-150.

2 Seni sevmek benüm dīnüm īmānum
İlāhī dīni īmāndan ayırma

3 Şeyḫüm güldür ben anuñ yapraġıyam
İlāhī ya[p]raġı daldan ayırma

4 Eşrefoġlı Rūmī senüñ ḳuluñdur
İlāhī ḳulı sulṭāndan ayırma

temmet sene 1170

132.

İlāhī-i Cāhidī Efendi[66]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Çün teferrüc eyleyüp baḳdum cihānuñ yüzine
Her neye baḳdum ise ʿibret göründi gözüme
ʿĀḳil iseñ cān gözin aç ṭut ḳulaḳ sözüme
Bir degirmāndur bu dünyā un eder [bir] gün bizi

2 Alt ṭaşı degirmānuñ yüzi ṭut[m]uş ḳarār
Göklere ḳılsañ naẓar nice devr eder leyl ü nehār
Nice yüz biñ evliyāyı ṭopraġa ḳılmış ḳarār
Bir degirmāndur bu dünyā un eder bir gün bizi

3 Āline aldanma anuñ mekr ile ḥīle ḳıla
Verdigini gérü alur şanma ki bāḳī ḳala
İki ṭaşuñ arasında dānenüñ ḥāli nola
Bir degirmāndur bu dünyā un eder bir gün bizi

2b īmāndan : īmāndan īmāndan Mİ 35b.
3b ya[p]raġı daldan : yaprağım gülden ERDMT s.150.
4a senüñ : kemter ERDMT s.150.

[66] Bu şiir, 5 bent halindedir. ECAEDLT s. 333-334.
1/3 gözin aç ṭut ḳulaḳ : ḳulaġın aç naẓar ḳıl ECAEDLT s.333. ; 1/4 un eder : ögüdür ; bizi : seni (tüm nakaratlarda bu iki fark böyledir) ECAEDLT s.333.
2/1 Alt ṭaşı degirmānuñ yüzi ṭut[m]uş ḳarār : yer yüzi ālet ṭaşıdur muḥkem durubdur bā-ḳarār ECAEDLT s.333. ; 2/2 Göklere : göñüllere ; nice devr eder leyl ü nehār : bir niçe döner bī-ḳarār ECAEDLT s.333. ; 2/3 evliyāyı ṭopraġa ḳılmış : serleri bir anda ṭopraġa ECAEDLT s.333.
3/1 āline : ālına ; anuñ mekr ile ḥīle ḳıla : ṣaḳın ṣaḳın mekr ile ḥīle ḳılur ECAEDLT s.334. ; 3/2 ki : kim ; ḳala : ḳalur ECAEDLT s.334. ; 3/3 ḥāli nola : ʿömri nolur ECAEDLT s.334.

4 Cāhidī geç bu fenādan baḳma anuñ āline
Zehr olur her kim yér ise ṣunma anuñ balına
ʿĀḳil iseñ ger Muḥammed Muṣṭafānuñ yoluna
Bir degirmāndur bu dünyā un eder [bir] gün bizi

temmet sene 1170

[36a]

133.

[Dervīş Muṣṭafa]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Mescide ḥürmet édenler dāḫil olur cennete
Vaḳfı ibṭāl eyleyenler müsteḥaḳdur laʿnete

2 Cāhil ile ṣoḥbet étmek ḳatı ʿārdur biline
Zīrā cāhil ne gelürse anı söyler diline

3 Beni ʿabeş yere ey gölüklü ṣaḳın çekme emek
Dīvānelikdür vaḳfı mülk olsun démek

Dervīş Muṣṭafa

temmet sene 1170

134.

İlāhī-i Mıṣrī Efendi ʿUşşāḳ

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḳandadur cehlile ẓulmet nefs-i suʿbānuñdadur
Ḳandadur ʿilmile ḥikmet bil ki anı cānuñdadur

2 Ẓulmet-i cehli bıraḳ sen iste nūr-ı ḥikmeti
Cennetüñ ẕevḳin dilerseñ cümle ʿirfānuñdadur

4/1 fenādan : ḫayālden ; anuñ āline : dünyā ālına ECAEDLT s.334. ; 4/3 ger Muḥammed Muṣṭafānuñ : ḳıl seyāḥat gir Resūlüñ ECAEDLT s.334.
2a cehli : cehli ki Mİ 36a.

3 Ẓāhirā bu ḥırmen-i ʿālemde [sen] bir dānesin
Maʿnā yüzinde ne kim var cümle ḥarmānuñdadur

4 Ṣūretā aḥkām-ı eflāküñ daḫi maḥkūmusun
Bāṭınā ay gün felekler cümle fermānuñdadur

5 Küntü kenzen remzini bulduñsa sende Mıṣrīyā
Külle yevmin hūyı añla kim senüñ şānuñdadur

temmet sene 1170

135.

İlāhī-i Naḳşī ferʿ-i ʿIṭrī[67]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bula tevḥīd ile esmādan göñüller inbisāṭ
Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa yā Rabbi neşāṭ
Dostlaruñla édeler her demde ẕevḳ ü [iḫtilāṭ]
Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa ya Rābbi neşāṭ

2 Keşf ola ʿāşıḳlara himmet érüp rāz-ı nihān
Ṭola envār-ı tecellī ile hep kevn ü mekān
Ol ṣafādan mest olup girsün semāʿa ʿāşıḳān
Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa ya Rābbi neşāṭ

3 Naḳşī-i bī-çāre[y]i feyżüñe [eyle] ber-murād
Yā İlāhī dilerüm ki bula feyżüñle ziyād
Ola her demde iki ʿālemde ol luṭfuñla şād
Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa ya Rābbi neşāṭ

temmet sene 1170

[36b]

136.

3a ẓāhirā : ṣūretā NMDKE s.56.
4a ṣūretā : ẓāhirā NMDKE s.56.
[67] Şiir, NDEA'da 5 benttir. Bkz. NDEA s.213.
1/3 Dostlaruñla : dostlar gele ; ẕevḳ ü [iḫtilāṭ]: ẕevḳ-i iḫtilāṭ NDEA s.213.
3/2 Yā İlāhī dilerüm ki bula feyżüñle : dilerüm kim yā İlāhī eyle iḥsānuñ NDEA s.213.

İlāhī-i Eşrefzāde[68]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Tecellī şevḳ-i dīdāruñ beni mest eyledi ḥayrān
Ene'l-Ḥaḳ sırrını cānum anuñçün ḳılmadı pinhān

2 ʿAceb ḥayrān [u] mestem ki bilişden bilmezem yāri
Gözüm her ḳanda kim baḳsa görindi ṣūret-i Raḥmān

3 Yüzin görelden ol yārüñ ḳamu maḥv oldı hep varum
Fenā oldum beḳā buldum beḳāda olmuşam sulṭān

4 Benem ol dertlü dermānı benem her maʿdenüñ kānı
Benem ol dürr-i bī-hemtā [benem] ol baḥr-i bī-pāyān

5 Semāda seyr éder sırrum cihāna ṭoldı envārum
Muḳaddesler cemīʿisi benem sırrumda ser-gerdān

6 Benüm ʿilm-i ledünnümde hezārān Ḫıżr olur ʿāciz
Benüm her bir tecellīmde nice biñ Mūsiler ḥayrān

7 Göresin ṣūretā Ādem benüm emrümdedür ʿālem
Felekler ü melekler hep baña muḥkemdür ins ü cān

8 Çürümüş tenlere bir kez eger dérsem bi-iẕnī ḳūm
Yalın ayaġ u baş açıḳ ḳamusı duralar ʿüryān

9 Bu ay [u] gün bu yıl[d]ızlar bu géceler bu gündüzler
Bu ya[z]lar ḳışlar u güzler benüm emrümdedür yek-sān

10 Cihān ṭılsımınuñ bendi elümdedür benüm şimdi
Benem bu gün bu meydānda benümdür ṭop ile çevgān

11 Benem şāhı bu meydānuñ benem devri bu devrānuñ
Benüm cānı bu cānlaruñ benümle diridür her cān

---

[68] ERDMT'DE 17 beyitten oluşan şiirin 15 ve 16. beyitleri Mİ 36b'de yoktur. Bkz. ERDMT s.112-113.
1b ḳılmadı : kılmadım ERDMT s.112.
2b görindi : görünür ERDMT s.112.
6a hezārān : nice bin ERDMT s.112.
7b muḥkemdür : mahkūmdur ERDMT s.112.
8b baş : başı ; duralar kamusı ERDMT s.113.
10a elümdedür benüm : benüm elümdedir ERDMT s.113.

[37a]

12 Benem Manṣūrı dār éden benem aġyārı yār éden
Benem her varı [var] éden benem her giden ü duran

13 Degülüm oddan [u] ṣudan ya ṭopraḳdan veya yelden
Ben irden var idüm irden henüz yoġidi bu zamān

14 Zamānsuz bī-zamānam ben mekānsuz bī-mekānam ben
Dü ʿālemde hemānam ben [benem hem] görinen gören

15 Ṣanursun Eşrefoġlıyam ya Rūmīyem ya İẕniḳī
Benem ol dāʾimü'l-bāḳī gö[r]ündüm ṣūretā insān

temmet sene 1170

137.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 İştiyāḳum şerḥ olunmaz hem benüm mektūb ile
Nice taḥrīr eyleyem her ḥālümi üslūb ile

2 İsterem Mevlā ḳıla bir dem yüzin görmek naṣīb
Oldurur cemʿ eyleyen çün ʿāşıḳı maʿşūḳ ile*

138.

[ʿAdlī]

Rāst maḳāmı

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 Yandı göñülde mā-sivā çün nār-ı ẕikrullāh ile
Oldı münevver cān u dil envār-ı ẕikrullāh ile

2 Pāk ola ḳalbüñ ey hümām ẕikretmekle ṣubḥ u şām
Dil maḫzeni ṭola tamām esrār-ı ẕikrullāh ile

12b ü : benem ERDMT s.113.
13a veyā : u yā ERDMT s.113.
14b hem : her ERDMT s.113.
15b dāʾimü'l-bāḳī : dāʾim ü bākī ERDMT s.113.

* Yazmada "maşḳūḳ ile" şeklinde yazılmıştır.
1a gönülde : gönülden TMASNE I s.105.

3 Ehl-i ṭarīḳat geldiler ẕikr ile Ḥaḳḳı buldılar
Esrāra vāḳıf oldılar āṣār-ı ẕikrullāh ile

4 Vaḥdet şarābın kim içer bu cümle varlıḳdan geçer
Mirʾāt-ı ḳalbini açar tekrār-ı ẕikrullāh ile

5 Dér iseñ kemāle éresin varup cināna giresin
ʿAdlī gözüñ aç göresin dīdār-ı ẕikrullāh ile

temmet sene 1170

139.

[Yūnus]

Rāst Maḳāmı[69]

16'lı hece

1 ʿĀlemler nūra ġarḳ oldı Muḥammed doġdığı gece
Müʾmin münāfıḳ farḳ oldı Muḥammed doġdığı gece

2 ʿArşuñ nūrı yere indi ṣuyın rengi nūra döndi
Hep ṣusuzlar ṣuya ḳandı Muḥammed doġdığı gece

[37b]

3 Doġuran ana sevindi aġlayan oġlan avundı
Nice küffār dīne geldi Muḥammed doġdığı gece

4 Yūnus eydür ey ḳardaşlar aḳar gözden ḳanlı yaşlar
Secde éder ṭaġlar ṭaşlar Muḥammed doġdığı gece

140.

Maḳām-ı ʿUşşāḳ

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

3b vāḳıf : vāsıl TMASNE I s.105.

[69] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Şiir YEDMT IV'te 7 dörtlük halindedir. 3,4 ve 5. dörtlükler Mİ 37a-37b'de yoktur. Bkz. YEDMT IV s. 212.

3a Doġuran ana sevindi aġlayan oġlan avundı : aġlayan oġlan avundı doġuran ana sevindi YEDMT IV s. 212.

4a ey : hey ; 4b éder : itdi YEDMT IV s. 212.

1 Ehl-i ʿaşḳuz zāhidā bir yāra māliklerdenüz
Biz hezār-ı ṣāniyüz gülzāra māliklerdenüz

2 Ṣādıḳu'l-ḳavlüz .... ṣubḥ u mesā*
Ahd u miṣāḳdan berü iḳrāra māliklerdenüz

3 Müʾminüz ḳālū belīden ism-i Rabbihim ile
Ümmetüz ol Aḥmed u muḫtāra māliklerdenüz

4 Ey Saʿīdī olmayan ʿilm-i ledünnīden fehīm
Ḥāṣılı bilmez ki ne esrāra māliklerdenüz

temmet sene 1170

141.

[Ġafūrī]

Maḳām-ı muḥayyer

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

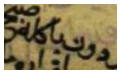
1 Éden rāh-ı maḥabbetden tek-ā-pū
Güli gülzār [u] vuṣlatdan bū

2 Göñül olsun o gülşende aḳar ṣu
Diyelüm ʿaşḳıla Allāh hū ya hū

3 Ṣolar bugün geçer ʿömrüñ bahārı
Cihānı terk édesin ıżṭırārī

4 Silüp āyine-i dilden ġubārı
Diyelüm ʿaşḳıla Allāh hū ya hū

[38a][70]

* Yazmada şeklinde yazılmıştır.

[70] 38a'da şu tarif yer almaktadır: ... zāde Aḥmed Efendinüñ tertībidür ḥaşḥaş ḳabı dāne 10 meyān kökü direm 1 resā direm 2 [ʿun]nāb dāne 20 gelincik çiçegi direm 2 baldırıḳara direm 2 darçın direm 14 marul toḫum direm 14 ayva çekirdegi direm 3 Eşyāları doġrayup bir gece dem ve ḳabaḳ çegi ṣuyı ile ışlatup baʿdehü süzüp ol ṣuya yüz elli dirhem şeker ḳoyup bādīsinden ḳaynadup bal gibi olunca subḥ u ve mesāda birer ḳaşıḳ ekl oluna.

5 Éden cām-ı viṣāl-i yār kim nūş
O dem eyler sivāyı hep ferāmūş

6 Ġafūrī eylesün baḥr-i ṣafā cūş
Diyelüm ʿaşḳıla Allāh hū yā hū

temmet sene 1170

142.

[Ẕākirī]

Maḳām-ı ʿAcem[71]

1 Yā Rabbi maḥşer yerine ne yüzile varayum ben
Dostum Muḥammedüñ yüzin ne vech ile göreyüm ben

2 Ḥaḳ baña suʾāl éderse ʿaḳlum başumdan giderse
Ḳulum n'içün etdüñ dérse ya ne cevāb vereyüm ben

3 Benüm cürmüm günāhum çoḳ degül raḥmetüñden artuḳ
Senden ġayrı ʿafv éder yoḳ ki ʿāṣī ḳulunam ben

4 Bu Ẕākirī gümrāhına ḳıl hidāyet sen rāhına
Géce gündüz dergāhına ḳara yüzüm süreyüm ben

temmet sene 1170

143.

[Seyyid Şeref]

Maḳām-ı ʿAcem

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ger ṣorarsañ intisāb-ı ẕātumız kimdür déyü
Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz
Gülşen-i vaḥdetde feryād éderüz Allāh déyü
Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz

---

[71] Şiir, TMASNE'de dörtlükler halindedir. 5 dörtlükten oluşmaktadır. Mİ 38a'da bir tanesi eksiktir. Bkz. TMASNE s. 68.
2b ya ne : nice TMASNE s. 68.
3a cürmüm : cürm ü TMASNE s. 68. ; ʿafv éder yoḳ ki ʿāṣī ḳulunam ben : yaradan yok ya kime yalvarayum ben TMASNE s. 68.
4a ḳıl hidāyet : inayet sal TMASNE s. 68.

2 Sırr-ı Aḥmed Kānīdür ehl-i vefādur pīrümüz
Nūr-ı Aḥmed-i cemālüz muḫbiridür pīrümüz
Hāşimī nesl-i Muḥammed Muṣṭafādur pīrümüz
Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşāḳīyüz

3 Biz şarāb-ı vuṣlatı maʿşūḳ elinden içmişüz
Mest-i ḫayrān-ı cemālüz cümleden el çekmişüz
Cān vérüp Seyyid Şeref cānāne cāndan geçmişüz
Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşāḳīyüz

[38b]

144.

[Cevdet]

Mersiye

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

I

1 Ḫūn-ı ḥasret içelüm bāde-i ḥamrā yerine
Hep siyehler giyelüm cāme-i dībā yerine

2 Sīneye zaḫm açalum biz gül-i raʿnā yerine
Cigeri dağlayalum lāle-i ḥamrā yerine

3 Bezm-i mātem ḳuralum meclis-i ṣahbā yerine
Zār [u] giryān olalum bülbül-i şeydā yerine

4 Ağla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu
Çağla ey cüy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu

II

1 Ey ḥayāsız o sitemkār o ġaddār Yezīd
Cānına cānib-i Mevlādan ola lʿan-i mezīd

2 Āḫir-i ʿaşr-ı muḥarremde o bī-dīnī ʿanīd
Étdi evlād-ı Rasūle sitem [ü] ẓulm-ı şedīd

3 Ḥażret-i şāh-ı Ḥüseynīde o dem étdi şehīd
Olmadı ẓulm-ı cefālar o zamān oldı bedīd

4 Aġla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu
Çaġla ey cūy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu

III

1 Cemʿ olup encümen-i māteme giryān olalum
Esef-i ḥasret ile merṣiye-gūyān olalum

2 Yanalum yaḳınalum ʿaşḳ ile biryān olalum
Ḳanlı yaşlar dökelüm derd ile tālān olalum

3 Kerbelā rāfiʿasuñ yād ile sūzān olalum
Maẓhar-ı feyż-i neclā-yı şehīdān olalum

4 Aġla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu
Çaġla ey cūy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu

IV

1 Ġarḳ-ı ḫūn oldı ciger kūşe-yi maḥbūb-ı ḫalā
Nola ḳan aġlar ise afāḳ felek ṣubḥ [u] mesā

2 Ġayret-i āl-i ʿabā yoḳ mı eyā ehl-i vefā
Olup evlādı gibi bendesi Cevdet-āsā

3 Bir daḫı eyleyelüm cūy-ı sirişki icrā
Var ise sende daḫı ẕerrece inṣāf-ı vefā

4 [Aġla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu]
Çaġla ey cūy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu

[39a]

145.

Vahdetī[72]

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

1 Ey bī-ḫaber ey bī-ḫaber Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür
Gönlüñ evine ḳıl naẓar Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür

[72] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır.

2 Her şeyde Ḥaḳdur var olan dillerde hem güftār olan
Ey ṭālib-i dīdār olan Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür

3 Nefsüñ hevāsın menʿ ḳıl zulmet seḥābın defʿ ḳıl
Benlik ḥicābın refʿ ḳıl Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür

4 Her bir vücūd içre ʿayān olmuş nihān-ender-nihān
Dil debreden oldu hemān Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür

5 ʿArş-ı Ḫüdādur ṣūretüñ Ḳur'ānda geldi midḥatüñ
Ey Vaḥdetī bil rifʿatüñ Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür

146. [73]

[Cemālī]

10'lu hece

1 Bir er aradum ḥāldaşdan olsun
Ḥaḳ yola girmiş yoldaşdan olsun

2 Ol cemʿi bilsün ṣoñra hem farḳı
Esrārı ṭutmuş sırdaşdan olsun

3 Ḳālde bir olsun ḥālde biñ olsun
Ṭatdığı anuñ her aşdan olsun

4 İncinmesün hiç incitmesün hiç
Ol naḳşı ḳoyup naḳḳāşdan olsun

5 Irmaġı ve gölden geçsün Cemālī
İçdigi anuñ tā başdan olsun

Cemāl-i ʿUşşāḳīnüñdür

[39b]

[73] Bu şiir 39b'de tekrar yazıldığından bir defa alınmıştır.
1a bir er : berār ; ḥāldaşdan : yoldaşdan CUDKÜ s.300.
2a ol : evvel CUDKÜ s.300. ; hem : - ; 2b Esrārı ṭutmuş sırdaşdan olsun : tattığı anın her aşdan olsun CUDKÜ s.300.
3b Ṭatdığı anuñ her aşdan olsun : Esrārı duymuş sırdaşdan olsun CUDKÜ s.300.
4a İncinmesün hiç incitmesün hiç : incitmesün hiç incinmesün hiç CUDKÜ s.300.
5a ırmaġı : ırmağa CUDKÜ s.300.

147. [74]

[Yūnus]

müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün

1 Şūrīde vü şeydā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni
ʿĀlemlere rüsvā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

2 Bu benligi benden alan beni bu sevdāya ṣalan
Bir mürşide bende ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

3 Ḳaddüm büküp yay eyleyen bağrum delüp nāy eyleyen
Her dem işüm zār eyleyen Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

4 Gözlerümi yaş eyleyen hem bağrumı baş eyleyen
ʿĀlemde ser-ḫoş eyleyen Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

5 ʿAḳlumı bī-ḫūş eyleyen derdlerine dūş eyleyen
Her dem ʿabā-pūş eyleyen Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

6 Gözlerümi giryān éden hem cigerüm büryān éden
Yūnusı ser-gerdān éden Ḥaḳḳuñ cemālidür beni

mim

[40a]

148.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Mışrī ḳuddise sırruh

mef ʿūlü mefāʿīlün mef ʿūlü mefāʿīlün

1 Sevdüm seni hep varum yaġmādur alan alsun
Sevdüm seni efkārum yaġmādur alan alsun

2 [Alduñ] çü beni benden geçdüm bu cān u tenden
ʿAḳlum daḫi her varum yaġmādur alan alsun

3 [Ben] varlıġumı atdum dost varlıġına yétdüm
[Her] aṣṣılı bāzārum yaġmādur alan alsun

[74] Bu şiir, musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. Bkz. YNYE https://www.yedinota.com/beste/suride-vu-seyda-kilan-yarin-cemalidir-beni-14720 [Erişim Tarihi 11.01.2026]
1b sevdüm : gördüm NMDKE s.180.

4 [Geç]düm ben ad u sandan çıḳdum ben o dükkāndan
Hep ʿırżıla vaḳārum yaġmādur alan alsun

5 Sen ġāʾib ü ḥāżırsın her ḥālüme nāẓırsın
Aḥvālile eṭvārum yaġmādur alan alsun

6 Geldi dile dildārum buldum gül-i gülzārum
Şimden girü hep varum yaġmādur alan alsun

7 Çün buldı göñül yārüm terk eyledüm aġyārum
Īmānıla zünnārum yaġmādur alan alsun

8 Mıṣrīye vücūb imkān bir oldı ḳamu aʿyān
Ṭāʿāt ile ezkārum yaġmādur alan alsun

temmet

149.

Ḥażret-i Yūnus

11'li hece

1 ʿĀciz ḳaldum ẓālim nefsüñ elinden
Şu dünyānuñ lezzetine doyamaz
Egnine almışdur ġaflet gömlegüñ
ʿÖmrünüñ gelip geçdigin bilemez

2 İlāhī ġaflet gömlegüñ giyene
Müslümān dér misin nefse uyana
Ḳazanur ḳazanur vérür ziyāna
Ḥaḳ yolına bir pulıda ḳıyamaz

3 Ṣāġlıġında āyeti ḥadīs nesine
Buñ deminde muḥtāç olur yasına
İletüp ḳoyıcaḳ maḳberesine
Oġlum ḳızum malum ḳaldı déyemez

1/2 şu : şol YEDMT IV s.93. ; 1/4 ʿömrünüñ : ʿömrün YEDMT IV s.93.
2/3 ḳazanur ḳazanur : kazanup kazanup ; 2/4 yolına bir pulıda : yolunda bir pulunu YEDMT IV s.93.
3/1 āyeti : āyet ; 3/2 Buñ : son ; yasına : hepsine YEDMT IV s.93.

4 İlāhī miskince ādem oğlanı
Varup ṭutmaz bir mürşidüñ elini
Ḥarām ḥelāl ḳazandıġı malını
Eyle naṣīb éder kendi yéyemez

5 İlāhī ġafletden uyar gözümi
Dergāhuñda ḳara étme yüzümi
Yūnus eydür gelüñ ṭutuñ sözümi
Dünyā ḳovan āḫireti bulamaz

[40b]

150.

Cemālī gūyed

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Hezārān āferīn olsun bugün Manṣūr-ı Ḥallāca
Ene'l-Ḥaḳ sırrını étdi kitāb-ı ʿaşḳa dībāce

2 Nuḳūş-ı ġayrdan levḥ-i dili pāk eyleyüp ol merd
Boyadı ḳanlara cismin yüzin étmedi ilāca

3 Çü düşdi zevraḳ-ı himmet hevā-yı ʿaşḳıla ey dil
Kenār endīşesin étme yüri bu baḥr-i mevvāca

4 Ṭavāf-ı kūy-ı yār içün ṭarīḳ-i Kaʿbeden döndüm
Ki bildüm maḳsad-ı aḳṣā bu oldı cümle ḥuccāca

5 Ḫudāyā daḳḳ-i bāb etmez ḳapuñdan ġayra cān u dil
Nevālüñden nola iʿṭā éderseñ aç u muḥtāca

6 Cemālī terk-i teʾcīle yetīmi ser-firāz oldı
Yüri ol terkile sende başılma penbe-i tāca

[41a]

151.

Mevlānā

4/3 Ḥarām ḥelāl : helāl harām ; 4/4 eyle : ele YEDMT IV s.93.
5/4 ḳovan : seven YEDMT IV s.93.

müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün

1 *Ey şude ġırre der cihān dūr me-şev dūr me-şev*
Yār-i nigāh-ı u menem dūr me-şev dūr me-şev

2 Ḥalḳ menem ḫāne menem dām menem dāne menem
ʿĀkil ü dīvāne menem dūr me-şev dūr me-şev

3 Mīr benem pīr benem beste-i zincīr benem
Ṣāḥib-i tedbīr menem dūr me-şev dūr me-şev

4 Yār menem zār menem ġonce menem ḫār menem
Dilber-i dildār menem dūr me-şev dūr me-şev

5 Dāl menem zāl menem ḥāl menem ḳāl menem
Vāḳıf-ı aḥvāl menem dūr me-şev dūr me-şev

6 Bād menem ʿād menem ġamkeş [ü] dilşād menem
Bende-i āzād menem dūr me-şev dūr me-şev

7 Ravża menem ḥūr menem nār menem nūr menem
Cennet-i maʾmūr menem dūr me-şev dūr me-şev

8 Kaʿbe-i esrār menem cübbe vü destār menem
Gülşen-i gülzār menem dūr me-şev dūr me-şev

minhū

9 ʿArş menem ferş menem taḫt menem baḫt menem
Şarḳ menem ġarb menem dūr me-şev dūr me-şev

10 ʿIyd menem rūze menem āb menem kūze menem
Ḥāṣıl-ı pīrūze menem dūr me-şev dūr me-şev

11 Reng menem rāh menem ʿāḳil ü āgāh menem
Ṣāḥib-i dergāh menem dūr me-şev dūr me-şev

12 Nefḫ menem ṣūr menem ḳurb menem dūr menem
Ḥāṣıl-ı eyyām menem dūr me-şev dūr me-şev

13 Şeyḫ menem şāh menem ebr menem āb menem
Bī-ḫod [u] bī-ḫˇāb menem dūr me-şev dūr me-şev

14 *Rāz menem rūz menem ʿaşḳ-ı ciger-sūz menem*
Şemʿ-i dil-efrūz menem dūr me-şev dūr me-şev

15 *Şems-i Tebrizī menem şehd-i şeker-rīz menem*
Ṣubḥ u seḥer-ḫīz menem dūr me-şev dūr me-şev

[41b]

152.

[Seyyid Şeref]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cān vérüp Seyyid Şeref cānāna cāndan geçmişüz
Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşaḳīyüz[75]

temmet sene 1170

153.

[Yūnus]

Der-maḳām-ı Beyātī[76]

8+8

1 İsm-i sulṭān virdüñ mi var
Baḳçalarda yu[r]duñ mu var
Bencileyin derdüñ mi var
Ġarīb ġarīb ötme bülbül

2 Bilürüm ʿāşıḳsuñ* güle
Senüñ ḥālinden kim bile
Baḳçadaki bizüm güle
Dolaşup söz atma bülbül

3 Bilürüm ʿāşıḳsuñ verde
Cünūnuñ var ġāyet serde

---

[75] Bu beyit 143. şiirde de bulunmaktadır.
[76] YEDMT IV'te 6 dörtlükten oluşan şiirin 4 ve 5. dörtlükleri Mİ 41b'de yoktur. Bkz. YEDMT IV s.114.
1/2 baḳçalarda : bāgçelerde YEDMT IV s.114.

* Yazmada, ışḳsuñ şeklindedir.
2/2 senüñ : gülün YEDMT IV s.114; 2/3 Baḳçadaki bizüm : bāgçedeki gonca YEDMT IV s.114.

Bu sīnemde olan derde
Sende bir derd ḳatma bülbül

4 Yūnus vücūdum pāk dérken
Cihānda miṣlüm yoḳ dérken
Seḥer vaḳtinde Ḥaḳ dérken
Bizi de unutma bülbül

temmet sene 1170

Benefşe şerbeti

Benefşe ḫamiresi

154.

Beyt-i dīger

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṭutan bir dāmeni elbet érer maʿşūḳına dérler
Görenler Yūsufuñ dāmānını dest-i Zelīḫāda

[42a]

Gözüm nūrı faḫr-i cihānısın, Muḥammed teşbīḥ

155.

[Maḥvī]

Der-maḳām-ı ʿAcem

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Der[d]-mendüm mücrimem dermāna geldüm yā Resūl
Sāʾilüm muḥtācınam iḥsāna geldüm yā Resūl[77]

2 Kaʿbe-i vaṣluñ yolunda saʿy édüp düşdüm ġarīb
Daḫi nem var cānumı ḳurbāna geldüm yā Resūl

4/2miṣlüm : mislin YEDMT IV s.114.
[77] Bu beyit, Mİ 41b'de yer almaktadır.
1b daḫi : gayri İMEHB s.390.

3 İntisābum ẕāt-ı pāke ʿafv-ı cürme çün sebeb
Ġayrı ḳoyup raḥmet ü raḥmāna geldüm yā Resūl

4 ʿAḳl u gönlüm elden aldı rāh-ı Ḥaḳ düşmenleri
Baş açıḳ yalın ayaḳ dīvāne geldüm yā Resūl

5 Étme Maḥvī bendeñi rüsvāy şefāʿat yā Resūl
Mürvet ü iḥsānı çoḳ sulṭāna geldüm yā Resūl

temmet sene 1170

156.

[Yūnus]

Ẕikr-i tevḥīd-i Beyātī

10'lu hece

1 Bilmem nédeyüm ʿaşḳuñ elinden
Ḳanda gideyüm ʿaşḳuñ elinden

2 Varum véreyüm ḳadre éreyüm
ʿÜryān olayum ʿaşḳuñ elinden

3 Ḳaddüm yāy oldı sīnem nāy oldı
İşüm vāy oldı ʿaşḳuñ elinden

4 Meskenüm dağlar gözüm yaşı çağlar
Durmaz ḳan ağlar ʿaşḳuñ elinden

5 Diñle zārumı ḳodum ʿārumı
Vérdüm serümi ʿaşḳuñ elinden

6 Yūnusuñ sözi ḫāk olmuş özi
Ḳan ağlar gözi ʿaşḳuñ elinden

2a İntisābum ẕāt-ı pāke : İntisāb-ı zāt-ı pākin İMEHB s.390. ; 2b Ġayrı ḳoyup raḥmet ü raḥmāna : sen şefaat hem mürüvvet kāna İMEHB s.390.
3a gönlüm elden aldı : fikrim aldılar hep İMEHB s.390.
4a rüsvāy şefāʿat yā Resūl : red ey şefaat maʿdeni İMEHB s.390. ; 4b Mürvet ü : sen gibi İMEHB s.390.
3a sīnem : bagrum YEDMT IV. s. 158.
6a ḫāk olmuş : doğrıdur YEDMT IV. s. 158.

[42b][78]

157.

[Eşrefoġlı Rūmī]

Der-maḳām-ı ṣabā[79]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Nédeyüm éderisem dil ü cān oda yanar
Velī āh eylerisem kevn [ü mekān] oda yanar

2 Boyadı yéryüzini āh ile zā[r]um tütüni
Yine hicrüñ odına cümle cihān oda yanar

3 Beni vaṣlından ıraḳ eyleyüp cennetde ḳoma
Bu iñildüm işiden ḥūr-ı cinān oda yanar

4 Kim ola şemʿ yaḳīn olmaḳı daʿvī édine
Nice yüz biñ per-i pervāne revān oda yanar

5 Eşref oġlı yana gör kūy-ı kenārında Ḥaḳḳuñ
Démeyeler Rūmīye ibni fülān oda yanar

temmet sene 1170

[43a][80]

---

[78] Kenarda şu tarif bulunmaktadır: Mażmaża oluna siñirli yapraġı ḳabża 1 mercümek direm 5 selvi ḳulaġı dāne 3 ebe güme[ci] ḳabża ḳabuḳsuz direm 5 ... bayād yarım ruḳye miḳdārı şu ṭabḥ édüp soġuḳ şarāb ile mażmaża edeler. "Mażmaża edeler"in altında kelimesi bulunmaktadır.

[79] Şiir ERDMT'de 6 beyittir. 4. beyit Mİ 42b'de yoktur. Bkz. ERDMT s.66-67.
1b gün : kevn ü mekān ERDMT s.66.
2b Yine hicrüñ odına : bu iniltim zārına ERDMT s.66.
3b işiden : işidip ERDMT s.66.
4a şemʿ yaḳīn olmaḳı : şemʿa yakīn olmaya ERDMT s.66.
5a kūy-ı : kūh u ERDMT s.67.

[80] Bu sayfada ters yazılmış bir şekilde aşağıdaki şiirler yer almaktadır: Şarḳı kūçek

Baña bir kez ḫaber var mı ṣabā o meh-cebīnümden
ʿAceb nāza eşer var mı o zülf-i ʿanberīnümden

Geçimez oldum o şāhumdan gül yüzli māhumdan
Hele ben dédüm başından severem derūn-ı dilden

158. [81]

[Faḫri]

Der-maḳām-ı Beyātī

müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün müstef ʿilün

1 Ez-cān u dil peyġambere ʿāşıḳ iseñ ṣallü ʿaleyh
Ṣāḥib çıḳar rūz-ı cezā şek itmegil ṣallü ʿaleyh

2 Sünnetini peyġamberüñ icrā éder iseñ eger
Nāʾil olursun luṭfuña hiç şübhe yoḳ ṣallü ʿaleyh

3 Taʿẓīm ile tekrīm [ile] leyl ü nehār hem şevḳile
Gel Faḫriyā her ḥāl ile ez cān u dil ṣallü ʿaleyh

temmet sene 1170

159.

Maḳām-ı Seyfī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ẕāt-ı Bārīden ḫaberdār olduġum mıdur ṣuçum
Cümle ʿālem bilmez iken bildügüm midür ṣuçum

2 Māsivādan ʿālemi ḳalbüm muṣaffā eyleyüp
Şol muḥabbet nūrı ile dolduġum mıdur ṣuçum[82]

Ciger yandı kebāb oldı
Gözüm yaşı şarāb oldı
Gene ḥālüm ḫarāb oldı
Fiġān nāz şimden geçmez oldum

Naẓar ḳıldum gülistāna dutar gül şemʿ sever
Olur murġān pervāne benüm işümden

Bu bāġın ʿandelībānı ḳadar rüsvay mı fiġānı

Bu bezme geldi erkānı görür

[81] Şiir, FSDSÖ'de 5 beyittir. Bkz. FSDSÖ s.75.
1b itmegil : itme gel FSDSÖ s.75.
2b hiç şübhe yoḳ : peygamberin FSDSÖ s.75.
3b Gel : ey FSDSÖ s.75.
1b Cümle ʿālem bilmez iken : ḫalḳ-ı ʿālem bildigin SNDCÖ s. 182.
2a ʿālemi : ʿālem ü SNDCÖ s. 182.
[82] Bu beyit divanda 3. beyitten sonra gelmektedir. Bkz. SNDCÖ s. 182.

3 Niçeler gencīne-i Ḥaḳdan ḫaberdār olmadı
Ben bu vīrān göñlüm içre bulduġum mıdur ṣuçum

4 Küfri vérdüm kāfire dīndāra vérdüm dīnide
Ben cemāl-i Ḥaḳḳa ḥayrān olduġum mıdur ṣuçum

5 Zāhidā kendin görüp ṭaʿn étme Seyyid Seyfiye
Varlıġum maḥv eyleyüp yoḳ olduġum mıdur ṣuçum

temmet sene 1170

160.

[ʿAdlī]

Der-maḳām-ı Nevā

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Levḥ-i dilden oḳıyan ʿilm-i İlāhīden sebaḳ
Ẕerrece yanında ḳalmaz maḥv olur hep mā-sebaḳ

2 Çün ledün ʿilm[i] dem-ā-dem ḳalbine ilhām olur
Neyler ey dil ʿārif-i billāha yazmaḳ oḳumaḳ

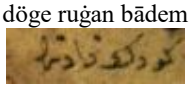
3 Ḳīl u ḳāl terkini ur Ḥaḳḳı seversen ey göñül
Len tenālu'l-birra ḥattā tünfiḳū dédi çü Ḥaḳ

[43b][83]

4 Nūr-ı Ḥaḳ ḳalbüñ münevver eylesün dérsen dilā
Āteş-i tevḥīdile gel māsivāyı oda yaḳ*

5 Ḳīl ü ḳāl[i] terk édüp dilden tırāş ét hepsini
ʿAdlīyā yeter oḳursun bāb-ı aşḳdan bir varaḳ

4a dīnide : dini ben SNDCÖ s. 182.
5a ṭaʿn étme : daḫletme SNDCÖ s. 182.
3a Ḳīl u ḳāl : baş ü can TMASNE s.105.

[83] Kenarda şu tarif bulunmaktadır: Laʿūḳ oluna Bādem yaġı Direm 40 Mumyā maʿdeni Direm 160 Ḳudret ḥelvāsı Direm 40 Ḥālīş darçın Direm 4 Sīremce ki balıḳ yaġını Direm 10 Nebāt Direm 40 Bunları başḳa başḳa döge ruġan bādem ile bir ṭaşın bir yere cemʿ edüp helvā misāl Olur ṣubḥ u şam cevizi ekl oluna

* Yazmada "yoḳ" diye yazılmıştır.

5a hepsini : hubbunu TMASNE s.105.

temmet sene 1170

161. [84]

Der-maḳām-ı Ṣabā

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Seḥerlerde eser bād-ı tecellī
Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde
Seḥerde açılur iḫsān güli
Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde

2 Seḥerdür ehl-i ʿaşḳuñ cilvegāhı
Seḥerdür ehl-i vaḳtüñ derdigāhı
Seḥerdür cümle vaḳtüñ pādişāhı
Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde

3 Ṭarīḳat bāġına girmek dilersen
Ḥaḳīḳat güllerüñ dirmek dilersen
Cenāb-ı Ḥażrete érmek dilersen
Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde

4 Boyanan çeşm-i nergisden bu cāyı
Seḥerlerde gör[ür]müş māh-tābı
Gözin[i] aç işit Ḥaḳdan ḫiṭābı
Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde

temmet sene 1170

162.

[[Niyāzī-i Mıṣrī]

Der-maḳām-ı ṣabā[85]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Gözlerini n'oldı bīdār eyledüñ
Āh [u] efġānı saña yār eyledüñ

[84]. Bkz. OGİM https://www.ortadogugazetesi.com/kose-yazisi/15636/uyan-gozlerim-rahmet-kapilari-seherde-acilir [Erişim Tarihi 16.01.2026]
[85] Bu şiir, NMDKE'da muhammes şeklinde ve 5 bentten müteşekkildir. NMDKE'deki 4. bent Mİ 43b'de yoktur. Bkz. NMDKE s.122.

ʿAşḳ odıyla içini nār eyledüñ
Noldı bülbül işini zār eyledüñ

[44a][86]Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ
Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ

2 Noldı aġlarsın ne eylersin ṭaleb
Bu dükenmez derdine noldı sebeb
Güldeki didārı gördüñ mi ʿaceb
Noldı bülbül işini zār eyledüñ
[Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ
Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ]

3 Bu fenā gülzāra ṭālibseñ eger
Hiç beḳāsı yoḳdur anuñ tiz geçer
Bu fenā içre beḳā bulduñ meger
Noldı bülbül işini zār eyledüñ
[Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ
Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ]

4 Bunca ḥasretden dé cānuñ ne sezer
Firḳatüñ günden güne artup gider
Luṭf édüp vérgil Niyāzī̇ye ḫaber
Noldı bülbül işini zār eyledüñ
Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ
Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ

---

[86] Sağ kenarda Ebced harflerinin rakamsal değerleri yer almaktadır:

Ḥāl-i ebced
Cim dal he vav ze
4 5 6 7
Ye kef lam mim
10 20 30 40
Ayın fe ṣad
70 80 90
Ṣın te ḥa
300 500 600
ẓı ġayn
900 1000

1/6 - NMDKE s.122. Bütün bendlerde bu mısra NMDKE'de eksiktir.
2/3 didārı gördüñ mi : didārı mı gördüñ NMDKE s.122.
3/3 bulduñ : ṭuyduñ NMDKE s.122.

temmet sene 1170

163.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

Der-maḳām-ı evc

14'lü hece

1 Ey ṭarīḳat erleri ey ḥaḳīḳat pīrleri
Bir nişān vérüñ baña ol bī-nişān ḳandadur

2 Ḳandadur dostuñ ili ḳanda açılur güli
Dost baḳçası bülbül gül-i ḥandān ḳandadur

3 Aradım berr ü baḥrı bu[lı]madum ben bu sırrı
Cism ü cān içre gizli sulṭān ḳandadur

4 Bu Niyāzīye yār olan sırrında sulṭān ol[an]
Dīn hem īmān olan ol bī-mekān ḳan[dadur]

[44b]

164.

İlāhī-i Muḥyī Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bilmeyen cān Yūsufu[ñ] Kenʿanı bilmez ḳandadur
Öz vücūdı Mıṣrınuñ sulṭānı bilmez ḳandadur

2 İçmeyen vuṣlat şarābın yār elinden her zamān
Beñzer ol māhīye kim ʿummānı bilmez ḳandadur

3 Bilmeyen ʿilm-i ledünni dört kitābı oḳusa
Ẓāhir[en] ʿālimdür ol Ḳur'ānı bilmez ḳandadur

2b baḳçası bülbül : baġçesi bülbüli NMDKE s.50.
3a berr ü baḥrı : baḥr-ı berri NMDKE s.50.
4b dīn hem īmān : dīn ü hem īmān NMDKE s.50.
2b ʿummānı : ʿummān MGDÖY s.687.
3a ḳitābı : ḳitāb MGDÖY s.687.

4 Mübtelā-yı ʿaşḳ oluben bilmez [o] cānānını
Derdile devrān éder devrānı bilmez ḳandadur

5 Cān ḳulaġıyla işit Muḥyī Muḥammed nuṭḳını
Kendi nefsin bilmeyen Raḥmānı bilmez ḳandadur

temmet sene 1170

165.

[Eşrefoġlı Rūmī]

İlāhī[87]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Yüzüñi göreli ḥayrān olmuşam
Bilmez[em] ben beni yā sen olmuşam

2 Düşmüşem ʿaşḳ baḥrine ġavvāṣ olup
Baḥr içinde gevher [ü] kān olmuşam

3 Ẓāhiren gerçi faḳīrem nā-tüvān
Bāṭınan kevneyne sulṭān olmuşam

4 Ḳāf-ber-ḳāf ḥākimem ḥükm éderem
Mühr elümde[dür] Süleymān olmuşam

5 Sırrumı bilmez benüm ins [ü] melek
Sırr içinde yaʿni pinhān olmuşam

6 Gerçi Eşrefoġlı Rūmīyem amā
Cümlenüñ istedügi ben olmuşam

temmet sene 1170

166.

---

4 - MGDÖY s.687.
5a nuṭḳunı : nuṭḳıdur MGDÖY s.687.
[87] Şiir, ERDMT'de 9 beyittir. 5,6 ve 7. beyitler Mİ 44b'de yoktur. Bkz. ERDMT s.99.
1b beni : ben mi ERDMT s.99.
2a olup : olmuşam ERDMT s.99. ; 2b gevher [ü] : gevhere ERDMT s.99.
3a Ẓāhiren gerçi : zāhir eğerçi ERDMT s.99. ; 3b Bāṭınan : Bātında ERDMT s.99.
5b yaʿni : gizli ERDMT s.99.
6a gerçi : gerçi kim ben ; amā : - ERDMT s.99.

İlāhī-i Niyāzī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Zāhidā ṣūret gözetme içerü gel cāna baḳ
Vechi üzre gör ne yazmış defter-i Raḥmāna baḳ

[45a]

2 Muṣḥaf-ı ḥüsninde yazmış **ḳul hüvellāh** āyetin
Ger inanmazsañ gir oḳı mekteb-i ʿirfāna baḳ

3 Çeşmini gösterdügince ʿāşıḳın cānın alur
Leblerin açdıḳça cān nefḥ eyleyen cānāna baḳ

4 Zülfünüñ her bir telinde baġlı biñ mecnūnı gör
Ḫaṭṭınuñ leylindeki yüz biñ meh-i tābāna baḳ

5 Hep mülāzım ḳulluġunda bu cihānuñ şahları
Ḳapusında pādişāhlar ḳul olan sulṭāna baḳ

6 ʿĀlem anuñ ḥüsnünüñ şerḥinde olmuş bir kitāb
Metnin isterseñ Niyāzī ṣūret-i insāna baḳ

temmet sene 1170

167.

İlāhī-i Eşrefzāde[88]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Baḥr-i ʿummān ḳuşuyam ilüm mekānum andadur
Bunda avum süregeldüm dü cihānum andadur

2 Mevc urup ol baḥr-i ʿummān ṭaşra bıraḳdı beni
Dürr-i bī-hemtā benüm maʿden [ü] kānum andadur

2b ger : gel NMDKE s. 110.
3b alur : olur Mİ 45a.

[88] Şiir ERDMT'de 6 beyittir. 5. beyit Mİ 45a'da yoktur. Bkz. ERDMT s.64.
1a ilüm : yerim ERDMT s.64.
2a ṭaşra : bunda ERDMT s.64.

3 Cāʿ u çıplaḳ başı açıḳ yalın ayaḳ geldüm ġarīb
Tāc u taḫtum māl [u] mülküm ḥānümānum andadur

4 Bunda ṭuzaġa ṭutuldum bende düşdüm nā-gehān
Bülbülüm efġāna geldüm āşiyānum andadur

5 Bunda geldüm Eşrefoġlı Rūmī dédiler baña
Daḫi benüm bundan özge ad u şānum andadur

temmet sene 1170

168. [89]

[Muḥyīddin Muḥammed]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Baḥr-i vaḥdet mevciyem yerüm mekānum andadur
Ḳalmışam firḳat ilinde ʿizz ü şānum andadur

2 Mevc urup deryā-yı ʿummān hicrete ṣaldı beni
Rūz [u] şeb yoḳdur ḳarārum arzūmānum andadur

3 Pā-bürehne bir gedā düşdüm diyār-ı ġurbete
ʿİzz-i baḫtum tāc [u] taḫtum ḥānumānum andadur

4 Murġ-ı ʿaşḳım çār erkān bendine baġlanmışam
Nāleden baġrum delindi āşiyānum andadur

5 Bunda Muḥyīddin Muḥammed Rūmī dédiler baña
Benüm adum bu degüldür ad u ṣanum andadur

169.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

İlāhī-i maḳām-ı ʿAcem ʿAşīrān[90]

3a Cāʿ u çıplaḳ başı : sīne ʿuryān baş ERDMT s.64.
4a Bunda ṭuzaġa ṭutuldum bende düşdüm : gāfilim düşdüm duzağa bende oldum ERDMT s.64. ; 4b āşiyānum: gülsitānım ERDMT s.64.
5b benüm bundan özge ad u şānum : bundan özge benim ad u sanım ERDMT s.64.

[89] Şiir, Eşrefoğlu Rumi'nin Mİ 45a'daki şiirine naziredir. Bkz. MRAMŞ http://mustafaresmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedsemseddintekkesi.htm [Erişim Tarihi 11.01.2026]

[90] Bu şiir, yazmada 11b'de tekrar yazılmıştır. 45a'da nüsha farkları gösterilmiştir. Şiir, NMDKE'de 14 beyittir. Mİ 11b'de ise 7 beyittir. Beyitlerin yerleri değişiklik göstermektedir. Mİ 11b'de "ʿAşḳuñla

14’lü hece

1 Baḳup cemāl-i yāre çaġırıram dost dost
Dil oldı pāre pāre çaġırıram dost dost

2 Mescid ü mey-ḫānede ḥānede vīrānede
Kaʿbe vü büt-ḫānede çaġırıram dost dost

[45b]

3 Ne yerdeyüm ne gökde ne mürdeyüm ne zinde
Her yérde her zamānda çaġıruram dost dost

4 Aradıġum cāndadur cānda vü hem tendedür
Bilür iken bendedür çaġıruram dost dost

5 Deryā olunca nefes pārelenince ḳafes
Tā kesilince bu ses çaġıruram dost dost

6 Gāh düşerüm muṭlaḳā gāh aṣl gāh mülḥaḳa
Baḳup ḳamudan Ḥaḳḳa çaġıruram dost dost

7 Dolanmaz ol ḥālet mine’l-ezel tā-ebed
Oñulmaz aṣla bu derd çaġıruram dost dost

8 Hep görinen dost yüzi andan ayırmam gözi
Gitmez dilümden sözi çaġıruram dost dost

9 Geldüm cihāna ġarīb oldum güle ʿandelīb
Her dem cigerler delip çaġıruram dost dost

---

dolmuşam zühdümi paklamışam / Mest-i müdām olmuşam çaġırıram dost dost” bu beyit varken bu şiirde yoktur.

1b cemāl-i : cemāli Mİ 11b.

2 Bu beyit Mİ 45a’da eksik yazılmıştır. “Mescid ü mey-ḫānede Kaʿbe [vü] büt-ḫānede” birinci mısrada, ikinci mısrada sadece “çaġırıram dost dost” yazılmıştır.

2b Kaʿbe vü büt-ḫānede: Kaʿbede putḫānede NMDKE s.30.

3a mürdeyüm : öliyem NMDKE s.31.

5a pārelenince : yāre Mİ 45b ; nefes : bu ses Mİ 11b ; 5b kesilince bu ses: dükenince bu ses NMDKE s.30. dükenince nefes Mİ 11b

6a aṣl gāh : aṣl u geh NMDKE s.30.

7a dolanmaz : ṭolınmaz NMDKE s.31.

9a cihāna : diyāra Mİ 11b.

10 Geldüm o dost ilinden ḳoḳa ḳoḳa gülünden
Niyāzīnüñ dilinden çaġıruram dost dost

temmet sene 1170

170.

İlāhī-i Seyyid Seyfī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Dost ilinden bu ile geldüm mekānum andadur
Bunda tendür seyr eden maʿnīde cānum andadur

2 Mevc urup bu baḥr-i vaḥdet ṭaşra idi ḳaṭresin
Bī-ḳarārum anuñ içün ārzūmānum andadur

3 Pādişāhum ben ḳulun gönderdi bunda ḫizmete
Ṭāvūs-ı ḳuds-i Ḫüdāyum āşiyānum andadur

4 Ẓulmet-i dünyāya geldüm içmege āb-ı ḥayāt[91]
Bunda ārām eylemez dil mihribānum andadur

5 Bunda Seyyid Seyfī Rūmī dédiler gerçi baña
Aṣıl adum bu degüldür [ad] u şānum andadur

temmet sene 1170

171.

İlāhī-i Yūnus[92]

14'lü hece

1 Çıḳdum erik dalına anda yedüm üzümi
Bostān ıssı ḳaḳıyup dér ne yersin ḳozumı

[46a]

10a ḳoḳa ḳoḳa : ḳoḳuya Mİ 11b.
1b cānum : ḥānım SNDCÖ s.102.
2a mevc urup : cūşa geldi SNDCÖ s.102. ; 2b ārzūmānum : er zemānım SNDCÖ s.102.
3b Ḫüdāyum : żādeyim SNDCÖ s.102.
[91] Bu beyit farklı mürekkep ve kalemle yazılmıştır.
5a dédiler gerçi baña : Kerhi didiler baña SNDCÖ s.102. ; 5b ād [u] şānum : adı şānem SNDCÖ s.102.
[92] Şiir YEDMT II'de 13 beyit halindedir. Aynı zamanda 6,7 ve 8. beyitler kendi içerisinde yer değişmiş haldedir. Bkz. YEDMT II s.511.

2 Kerpiç ḳodum ḳazana poyraz ile ḳaynatdum
Bu ne diyüp ṣorana bandum vérdüm özüni

3 İplik vérdüm çulḥaya ṣarup yumaḳ etmemiş
Becid becid ışmarlar gelsün alsun bezini

4 Bir serçenüñ ḳanadın ḳırḳ ḳañlıya yükletdüm
Çift daḫi çekmedi ḳaldı şöyle yazılı

5 Bir siñek bir ḳartalı ḳaldurdı urdı yere
Yalan degül gerçekdür ben de gördüm tozunı

6 Bir küt ile güleşdüm elsüz ayaġum aldı
Şunıda başamadum gövündürdi özümi

7 Ḳaf ṭaġından bir ṭaşı şöyle attılar baña
Öylelik yola düşdi bozayazdı yüzümi

8 Balıḳ ḳavaġa çıḳmış zift turşusun yemege
Leklek ḳoduḳ ṭoġurmuş baḳ a şunuñ sözüni

9 Yūnus bir söz söylemiş hiç bir söze beñzemez
Erenler meclisinde örter maʿnā yüzüni

temmet sene 1170

172.

İlāhī-i Eşrefzāde Rūmī[93]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿĀşıḳız iki cihānda ʿaşḳa vérdük varumız
Pīşemizdür dostı sevmek ḳoduḳ özge kārumız

2 Néderüz biz dü cihānı çünkü bulmuşuz anı
Andan artuḳ cān u dilden yoḳdurur tekrārumız

2b bu ne diyüp : nedür diyü YEDMT II s.510.
5a ḳaldurdı : kaldurup YEDMT II s.511.
6b şunıda : güreşüp ; gövündürdi : göyündürdi YEDMT II s.511.
7b yola : yire YEDMT II s.511.
9b Erenler meclisinde : münafiklar elinden YEDMT II s.511.
[93] Şiir ERDMT'de 12 beyittir. ERDMT'de olan 3,5,6,7,8 ve 12. beyitler Mİ 46a'da yoktur. Bkz. ERDMT s.72-73.
1a ʿāşıḳız : müflisiz ERDMT s.72.

3 Biz teni cānı anuñ yolunda īṯār étmişüz
ʿAḳl u fikr ü ʿilm ü zühdden ḳalmadı deyyārumız

4 Biz fenā olup fenādan key fenāya yetmişüz
Şöyle kim maḥv olmuşuz hiç ḳalmadı āṯārumız

5 ʿAşḳ ile olduḳsa fānī dost ile bulduḳ beḳā
Çün bekāya vāṣıl olduḳ bāḳīdir envārumız

6 Sen bu Eşrefoġlı Rūmīnüñ sözin ṭañlama kim
Daḫi bundan özgedür ʿāşıḳlara aḫbārumız

temmet sene 1170

173.

İlāhī-i Mıṣrī Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Tā ezelden biz bu ʿaşḳ içinde rüsvā olmuşuz
İsmümüzdür söyleyen maʿnāda ʿanḳā olmuşuz

2 Gerçi ṣūret ʿāleminde ṣandılar keṯretdeyüz
Keṯret içre bilmediler ferd-i tenhā olmuşuz

3 Lafẓ-ı ṣūret cismile añlamaḳ isterler bizi
Biz ne elfāẓız ne ṣūret cümle maʿnā olmuşuz

4 Manṭıḳu'ṭ-Ṭayruñ lüġāt-ı muġlaḳından söyle[rüz]
Kimse añlamaz bizi bizler muʿammā olmuş[uz]

5 Ṣūfīnün şol hāy hūy-ı naġrasından [almazuz]
Vaṣl-ı deryāyuz biz ol sesden müberrā olmuşuz

6 Ṣūfīnün ẕikr étdügi şol ḥarf-i ṣavtuñ [resmidür]
Ẕākir ü meẕkūr ü ẕikre biz müsemmā olmuşuz

3b fikr : fehm ERDMT s.72.
4a key : ki ERDMT s.72.
6a ṭañlama : eyle Mİ 46a ; sözin : sözlerin ERDMT s.73.
2b ferd-i tenhā : ferd ü tenhā NMDKE s. 95.
6a Ṣūfīnün : zāhidüñ; harf-i ṣavṭuñ : harf ü ṣavṭuñ NMDKE s.96.

7 ʿAlleme'l-esmāya maẓhar isteriseñ gel berü
Ādem ü hem aña taʿlīm olan esmā olmuşuz

8 Ten göziyle Mışrīyi ṣūretde görsem [dime kim]
Zīrā biz ol Ḳāf-ı ṣūret içre ʿanḳā olmuşuz

temmet sene 1170

[47a]

174.

Naḳşī Efendi [94]

fāʿilātün fāʿilün fāʿilātün fāʿilün

1 Maḳṣadı ʿāşıḳlaruñ menzili cānān olur
İsmini yād eylesem vālih ü ḫayrān olur

2 Ḥaḳ vére cünbüşler ʿafv éde kem işlerüñ
Menzīli dervīşlerüñ kūşe-yi vīrān olur

3 ʿAşḳla kim āh éde ḳalbini agāh éde
ʿAzmini dergāh éde ol ulu sulṭān olur

4 Kimde ki ʿaşḳ buluna ʿazm éde Ḥaḳ yolına
Sırrı anuñ biline ʿaşḳ nice pinhān olur

5 Kim éde Ḥaḳḳı edā ʿaşḳla ḳıla nidā
Feyż-i Cenāb-ı Ḥüdā anda nümāyān olur

6 Fānī cihāndan kesil āyīne-i ḳalbi sil
ʿArṣa-i maḥşerde bil bir ulu dīvān olur

---

[94] Bu şiir,NDEA'da dörtlükler halindedir. Ancak Mİ 47a'da beyitler halinde yazılmıştır. NDEA'da 8 dörtlükten oluşan şiirin 5. dörtlüğü Mİ 47a'da yoktur. 3, 4 ve 7. dörtlüklerin yeri Mİ 47a'da farklıdır. Bkz. NDEA s.208. Ayrıca şiir, Mİ 55a'da tekrar yazılmıştır. 47a'da nüsha farkları eklenmiştir. NDEA'da ve 47a'daki bu şiirde aşağıdaki beyitler yokken 55a'daki şiirde bu beyitler vardır. 55a'daki şiirin çoğu beyitlerin yerleri de NDEA'da ve 47a'daki bu şiirdekiyle örtüşmemektedir. Bkz. NDEA s.208.

Mürşidi her kim görür ḫażret-i Ḫıżrı bulur
ʿİlm-i ledünnī bilir vāṣıl-ı ʿirfān olur
Ḳılsa tecellī eger vuṣlata érişe er
Kāfire ḳılsa naẓar maẓhar-ı īmān olur

1b eylesem : eylese NDEA s.207.
2a cünbüşler : cünbüşlerin Mİ 55a. , NDEA s.208. ; kem : kim NDEA s.208. ; 2b Menzīli : Menzīl Mİ 55a.
4b anuñ : Ḥaḳdur Mİ 55a.

7 Naḳşī ʿāşıḳ saña ʿaşḳ ḫaberin vér aña
Menḳıbe-yi evliyā reşk-i gülistān olur

temmet sene 1170

175. [95]

[Nūrī]

müstef ʿilün müstef ʿilün

1 Olmaz bu derdüñ çāresi
Bī-çāre göñlüm neylesün
Ulaşdı ʿaşḳuñ cānuma
Pür-yāre göñlüm neylesün

2 Encüm gibi dāʾim döner
Gāhī çıḳar gāhī iner
Durmaz géce gündüz yanar
Pervāne göñlüm neylesün

[47b]

3 Cānāna vāṣıl olmadı
Cānumda ṭāḳat ḳalmadı
Andan tesellī bulmadı
Vīrāne göñlüm neylesün

4 Terk etdi cümle pīşesin
Artırdı ġam endīşesin
Şındurdı Nūrī şīşesin
Şad pāre göñlüm neylesün

temmet sene 1170

176.

[Necīb]

Maḳām-ı būselik

mefāʿīlün mefāʿīlün

[95] Abdülehad Nuri divanında sadece küçük benzerliklerle bir şiir vardır. Bkz. ANDHA s.309-310.

1 Édüp vaṣlın gülüñ ārzū
Göñül eglenmez eglenmez
Meşāma érdi çün bu bū
Göñül eglenmez eglenmez

2 Şu kim ʿaşḳdan naṣīb oldı
Bī-çāre ḫayrete daldı
Sivādan anda ne ḳaldı
Göñül eglenmez eglenmez

3 Duyanlar Manṭıḳu't-Ṭayrı
Bulurlar an derūn seyri
Necībā neylesün ġayrı
Göñül eglenmez eglenmez

temmet sene 1170

177.

Mışrī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ben ṣanurdum ʿālem içre hiç baña yār ḳa[lmadı]
Ben beni terk eyledüm gördüm ki aġyār ḳal[madı]

2 Cümle eşyāda görürdüm ḫār var [gülzār yoḳ]
Hep gülistān oldı ʿālem şimdi hiç [yār ḳalmadı]

3 Géce gündüz zār u efġān eyleyüp iñler[di dil]
Bilmezem noldı kesildi āh ile zār ḳalmadı

4 Gitdi keṣret geldi vaḥdet oldı [ḫalvet dost ile]
Hep Ḥaḳ oldı cümle ʿālem şehr-i bāzār ḳalmadı

5 Dīn dināyet ʿādet ü şöhret ḳamu [vardı yile]
Ey Niyāzī noldı sende ḳayd-ı dildār ḳalmadı

mim

4b şehr-i bāzār : çarşu bāzār NMDKE s.222.
5b ḳayd-ı dildār : ḳayd-ı dindār NMDKE s.222.

[48a]

178.

İlāhī-i Mışrī Efendi

Ḥüseynī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Āşinā-yı ʿaşḳ olandan āh u zār eksük degül
Keşti-i baḥre dem-ā-dem rūzgār eksük degül

2 Ol cemāl-i muṭlaḳuñ ʿaşḳından artdıḳça niyāz
Şol ḳadar nāz artırır bir gül-ʿizār eksük degül

3 Yeri cennet baḳduġı dīdār olursa ʿāşıḳuñ
Vechi nūrundan anı yaḳmaġa nār eksük degül

4 Bu nişānı ʿāşıḳuñ rāḥat ölür ġam dirilür
Ḫayret-ender-ḫayreti leyl ü nehār eksük degül

5 Şemʿ-i ʿaşḳa Mışrīyā yandur özüñ yoġ ol müdām
ʿĀşıḳuñ her yoḳluġı üstünde var eksük degül

temmet sene 1170

179.

İlāhī-i Mışrī Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḳıldan ince ve ḳılıçdan keskin ol şāhuñ yolı
Her kemāl ehli ḳapusında anuñ ednā ḳulı

2 Çün muḳaddem **faḳru faḫri** dédi sulṭān-ı rasül
Yā ʿaceb mi **faḫrī ẕüllī** déye bu āḫir velī

3 ʿĀrifüñ bir himmeti var ʿarş aña olmaz maḳām
Sidre vü ṭūbī gözetmez kāmilüñ cān [u] dili

2a ʿaşḳından : ʿaşḳında NMDKE s.129. ; 2b şol : ol NMDKE s.129.
4a ölür : olur NMDKE. s.129.
5b ʿāşıḳuñ : ʿāşıḳa NMDKE s.129.
2a sulṭān-ı rasül: sulṭānü'r-rüsul NMDKE s. 215. ; 2b faḫri ẕülli : faḫri dili Mİ 48a.

4 Kāmilüñ mīzān-ı ʿaḳlı mā-verāsın almadı
ʿĀşıḳun ʿāḳiller içre adı mülḥid yā deli

5 Ẕerre ẕerre ḳıldı Mışrīnüñ vücūdını ḳażā
Ḳaṭre ḳaṭre ḳıldı ẕātını daḫi ʿaşḳuñ yeli

temmet sene 1170

[48b]

180.

Nesīmī

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Gözüñ aç ṭālibā gör kim ʿAlīdür yār-ı vaṣfīdür
Muḥammed Muṣṭafā kāndur ʿAlīdür ḳıymet-i gevher

2 Muḥammed ʿilme kān oldı ʿAlī luṭf-ı beyān oldı
ʿAlī ʿayn-ı ʿayān oldı ʿAlīdür Ḫāˇce-i Ḳanber

3 ʿAlīdir müʿminüñ cānı Muḥammeddür anuñ kānı
Ḥaḳīḳatdür ʿAlī şānı ʿAlīdür yār-ı peyġamber

4 ʿAlīdir cümleye bürhān dil ü cāna ʿAlī mihmān
ʿAlī raḥīm ʿAlī raḥmān ʿAlīdür cümleye rehber

5 Hezārān dürlü cünbişler ʿAlī emri ile işler
Varur yazlar gelür ḳışlar ʿAlīdür cism ü cān-perver

6 Ne bilsün cāhil [ü] nā-dān Muḥammed yā ʿAlī kimdür
Muḥammed ṣāḥib-i dīndür ʿAlīdür cümleden bihter

7 ʿAlīdür şol velīyu'llāh ʿAlīdür maẓhar-ı Allāh
ʿAlī nūrundan ey vallāh münevver oldı heft aḫter

1a ṭālibā gör kim ʿAlīdür yār-ı vaṣfīdür : gör kim iy ṭālib ʿAlīdür her kān-ı server NDHA s.263. ; 1b Muṣṭafā kāndur ʿAlīdür ḳıymet-i gevher: Muḥammed ʿışḳ ile deryā ʿAlīdür ḳıymetī gevher NDHA s.263.

2a luṭf-ı beyān oldı : nuṭḳ-ı beyān NDHA s.263. ; 2b ʿAlī ʿayn-ı ʿayān: aña her sır ʿıyān NDHA s.263.

3a müʿminüñ cānı Muḥammeddür anuñ kānı: cümlenüñ cānı Muḥammeddür ʿAlī kānı NDHA s.263.

4a cümleye bürhān dil ü cāna ʿAlī : her şey içün cān ʿAlīdür yār ile NDHA s.263. ; 4b rehber : server NDHA s.263.

5b cism ü : cisme NDHA s.263.

6b ṣāḥib-i dīndür ʿAlīdür cümleden bihter : server-i dīndir ʿAlīdür cümleye rehber NDHA s.263.

7a şol : ol NDHA s.263. ; 7b münevver oldı heft aḫter: münevverdür yedi kişver NDHA s.263.

8 ʿAlīdür cümleye rehber ʿAlīdür şāfiʿ-i maḥşer
ʿAlī şol nūr durur şol kim semānuñ şemʿidür enver

9 ʿAlī ʿayn-i ʿināyetdir ʿAlī nūr-ı hidāyetdür
ʿAlī mihri beşāretdir ʿAlīdür cümleden ekber

10 ʿAlī vāḥid ʿAlī vaḥdet ʿAlī farż ʿAlī senet
ʿAlī ẓāhir ʿAlī bāṭın ʿAlī evvel ʿAlī āḫir

11 ʿAlī ʿālī ʿAlī aʿlem ʿAlī sālim ʿAlī eslem
ʿAlī ḥākim ʿAlī aḥkem ʿAlī ḫābir ʿAlī aḫber

12 ʿAlī şāfī ʿAlī kāfī ʿAlī vāfī ʿAlī ḳāżī
ʿAlī ṣūfī ʿAlī ṣāfī ʿAlī rehber ʿAlī zīver

13 ʿAlī sulṭān ʿAlī sübḥān ʿAlī cennet ʿAlī Rıżvān
ʿAlī dīndür ʿAlī īmān ʿAlīdür sāḳi-i kevṣer

14 ʿAlīdür Ḫaydar-ı Kerrār ʿAlīdür Caʿfer-i Ṭayyār
ʿAlīdür ḳātil-i küffār ʿAlīdür mīr-i her leşker

15 Nesīmīnüñ dil [ü] cānı ʿAlīdür ʿālemüñ kānı
ʿAlī mevlā ʿAlī aʿlā ʿAlī Allāh ʿAlī Ḫaḳdur

[49a]

181.

Nuṭḳ-ı Rüşdī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey dilā keṣretden el çek ehl-i Ḫaḳḳuñ rāhı bir
Añla illā vech-i remzüñ ḳıl naẓar dīdārı bir
Sil göñülden mā-sivāyı vaḥdetüñ şehbāzı bir
Gir muvaḥḥid bezmine sen añla her bir vārı bir
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

10a vaḥdet ʿAlī farż ʿAlī senet: eḥad ʿAlī ferd ü ʿAlī ṣamed NDHA s.263. ; 10b NDHA'da 6a'da şu şekilde yer almaktadır: ʿAlī evvel ʿAlī āḫir ʿAlī ẓāhir ʿAlī bāṭın NDHA s.263.
14a ʿAlīdür Caʿfer-i Ṭayyār : ol aldı ḳalʿa-i Ḫayber NDHA s.264.
15a ʿAlīdür ʿālemüñ kānı: münevverdür ʿAlī nūrı NDHA s.264. ; 15b mevlā ʿAlī aʿlā ʿAlī Allāh ʿAlī Ḫaḳdur : vālā ʿAlī aʿlā ʿAlīdür server-i ṣaf-der NDHA s.264.

2 Enbiyā-yı ʿālī-şān içre ḳamudan şāhı dört
Añla aṣḥāb-ı Resūlden bir güzīde māhı dört
Şerʿ-i ṭavr[ı] ḳıl ḥaḳīḳat maʿrifetle rāhı dört
Kaʿbenüñ rükni de dörtdür daḫi miḫrābgāhı dört
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

velehū

3 Ḥażret-i Ḥaḳḳuñ ferişte ḳavmünüñ şehbāli dört
Ḥavż-ı kevŝer şīre-i māʾī şarābı balı dört
Hem vücūdda aġız göz burun ḳulaḳ emŝāli dört
İḫtilāf-ı dīn meẕāhib birle ḳīl ü ḳāli dört
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

4 Gör vücūd-ı Ādemi ḥikmetle terkībātı dört
Rūḥ maʿden hem nebāt ḥayvān insān ẕātı dört
Ṣafra balġam dem ile rīḥ cism ile ālātı dört
Esvedi ebyażla aḥmer aṣfer envāʿı dört
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

[49b] velehū

5 ʿUḳde-i sırr-ı elestde bāde-i mīnā yedi
Ḳalb-i insān kenz-i vaḥdet dürridür isrā yedi
Taḫt-gāh-ı dār-ı İslām dāver-i Dārā yedi
Heft-i heftī heft-i ṭamu heft-i ten aḫfā yedi
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

6 Fehm éderseñ ḳıl naẕar eflāk-i edvārdan yedi
Ol sebebden vuṣlat-ı Ḥaḳḳa merātib şān yedi
Hem burūcāt-ı felekde aḫter-i seyyār yedi
Menzil-i sebʿa'l-meŝānī sırr-ı fi'l-Ḳur'an yedi
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

velehū

7 Beyża-yı rūy-ı zemīn esfelde ḥālā gör yedi
Kāse-i basṭ-ı arāżīde muḳīm deryā yedi
Nefs-i şūma nefs-i evṣāf reʾs-i ejderhā yedi
Ḳatl içün aña Ḫudādan seyf-i şāh esmā yedi
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

8 Ḳıl naẓar ebrāc-ı eflāk oldı ʿayān on iki
İḳtibās etdi maḳām-ı mūsiḳiyān on iki
Gör şühūr-ı sāle aydan oldı el-ān on iki
Sāʿatüñ devri bu resmile ki her ān on iki
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir

[50a] velehū eyżān

9 Ét ḳalem resmin taʿaḳḳul naḳş-ı evrāḳ on iki
Resm-i ādem merkez-i cisminde el-ḥāḳ on iki
Āl-i evlād-ı İmāmuñ şāh-ı ʿuşşāḳ on iki
Rüşdiyā esmā-yı ʿuşşāḳīde eẕvāḳ on iki
Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrār bir
Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmār bir

Bu nuṭuḳ ġālibā ṭarīḳ-i ʿUşşāḳiyeden Nāzillili Şeyḫ Süleymān Rüşdī Efendi var étdi, tekye şeyḫi idi, Nāzillide İçilli Aḥmed Pāşānuñ yegeni midür ḥāṣılı aḳrabāsındandur ẓann-ı ġālibüm, anuñ nuṭḳı olmaḳ gerekdür, Şeyḫ Ṣalāḥī ʿAbdu'llāh efendinüñ ḫalīfesinüñ ḫalīfesidür, ʿUşşāḳīlerdendür

182.

Seyyid Şeyḫ Seyfu'llāh Sulṭān ḳuddise sırruhu'l-bürhān

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Meded pīr olduġumca azdı nefsüm
Yolum üzre ḳuyular ḳazdı nefsüm

1a olduğumca : oldum çün SNDCÖ s. 184.

2 Murād almaḳ diler dār-ı fenādan
ʿÖmür az ḳalduġını sezdi nefsüm

3 Geçen de tevbe étdüm her günāha
Anı şeyṭāna uydı bozdı nefsüm

4 Düşüp ṣaḥrā-yı ʿisyāna yularsız
Nice yıldur ki zāyid gezdi nefsüm

5 Bozup cennetde cürmiyle mekānum
Cehennemde mekānlar düzdi nefsüm

6 Yüzin döndürüp dünyādan İlāhī
Niẓāmoġlı yüzüñden bezdi nefsüm

[50b]

Nuṭḳ-ı Seyyid Seyfu'llāh Efendi cümleten[96]

183.

1 Kesbü'd-dünyā ḥelāl ḥubbü'd-dünyā ḥarām
Cemʿü'd-dünyā ḍalāl terkü'd-dünyā kemāl

184.

1 İḫtilāṭü'n-nās ḥarām ʿale'l-ḫavāṣ
İnḳıṭāʿü'l-ʿavām ṭāʿat ʿale'd-devām

185.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Āteşe ur neñ varise cümleten
Maḥv ola arada nefs ü cān u ten

186.

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

3b Anı şeyṭāna uydı : uyuben şeytānlara SNDCÖ s. 184.
6a döndürüp : döndürdü ; İlāhī : Allah'a SNDCÖ s. 184. ; 6b yüzüñden : fenādan SNDCÖ s. 184.
[96] 186,187,188,189,190,191,192,194 ve 195. şiirler SNDİS'de "Müfredāt" başlığı altındadır. 186 ve 187. şiirler Arap harfleriyle yazılıdır. Bkz. SNDİS s.384-386. 193. şiir ise "Rübāʿiyyāt" başlığı altında yer almaktadır. Aynı zamanda bu başlık altında 190 ve 191. şiirler de tek şiir halinde rubai olarak mevcuttur. Bkz. SNDİS s.381.
1b ur neñ : uranuñ SNDİS s.384.

1 Eger bāḳī ḳalursa sende bir ḳıl
Ulaşmaz ol Cenāb-ı Ḥażrete bil

187. [97]

1 Fenāyile naẓar ḳıl bu cihāna
Éresin ol Ḳadīm-i lā-mekāna

188. [98]

1 Olmasa Ḥaḳ fażlı hem-rāh cānuma
Ḳanda érerdüm ben ol sulṭānuma

189.

1 Her kim ister otura Allāh ile
Dāʾim otursun [o] ehlullāh ile

190.

1 Balçıġa yapşınca münkir ḫār olur
Dāmen-i yāri ṭutarsa mār olur
Evliyālar nuṭḳı aña zehr olur
Tevḥīd evrād [u] ʿibādet ḳahr olur

191.

1 Kendü ḥālin kim ḥesāb eyler müdām
ʿAbd-i ḫālişdür aña dénmez ʿavām

192.

1 Eger bir nefs-i fertūt olmayaydı
Ġam-ı endīşe fevt olmayaydı

1b ulaşmaz : ulaşma SNDCÖ s.295.

[97] Bu şiir SNDİS 'de hem "Müfredāt" hem de "Rübāʿiyyāt" başlığı altındadır. Bkz. SNDİS 381,385. Müfredāt başlığında iki kez yazılmıştır. İlkinde nüsha farkı varken ikincisi Mİ 50b'yle aynıdır. Bkz. SNDİS 384-385.

1b mekāna : yezāle SNDİS s.384. (Müfredāt başlığında böyledir, Rübāʿiyyāt başlığında Mİ 50 b'dekiyle aynıdır.)

[98] Beyitler, SNDİS'de Rübāʿiyyāt başlığı altında biraz farklıdır. Ancak Müfredāt başlığı altında Mİ 50b'dekiyle aynıdır. Bkz. SNDİS s.381,385.

1a olmasa : olsa ; Ḥaḳ fażlı hem-rāh cānuma : ḥaḳḳı fażl-ı hem-rāh-ı cāna SNDİS s.381. ; 1b érerdüm : irdüm ; sulṭānuma : sulṭāna SNDİS s.381.

1b dāʾim otursun [o] ehlullāh ile : dāʾima otursun ehl-i Allāh ile SNDCÖ s.226.

1/1 münkir : münker SNDİS s.381.; 1/4 Tevḥīd evrād [u] : Tevḥīd-i evrada SNDİS s.381.

1a nefs-i fertūt : nefs Firʿavn SNDİS s.386. ; 1b Ġam-ı endīşe : Ġam u endīşe-i SNDİS s.386.

[51a]

193.

Şeyḫ Seyfu'llāh

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿīlün[99]

1 Evlād-ı Resūla kim ki éder olsa bīʿati
Yanmaya cehennemde anuñ aṣlā eti

2 Bunda muḥibb-i ḥānedān-ı Muṣṭafā olan
Maḥşer yerinde görmeye billāhi şiddeti

3 Āl-i Resūle buġż-ı ihānet édenlere
Eyler cemīʿ-i melāʾik aña laʿneti

4 Cān u göñülden eyler iseñ ʿizzet āline
Hiç étmeye mi saña Muḥammed şefāʿati

5 Mürşid-i kāmil olan Seyyidi ḳoyup
Dīne żarardur étme ṣaḳın ġayra bīʿati

6 Dāmān-ı Aḥmedi ṭut bunda ṣayd ḳıla
Tā kim édesin anlar ile anda ṣoḥbeti

7 Ḫāk-i rehi olursañ eger Seyfī bunlaruñ
Yarın giyersin başuña tāc-ı devleti

194.

[Seyyid Seyfullāh]

mefāʿīlün mefāʿilün feʿūlün

1 Benüm āl-i Resūlüm ol kişidür
Ki göñlümde benüm bir nūr işidür

---

[99] Şiirin bazı mısralarında vezin sorunu söz konusudur.
1b cehennemde anuñ aṣlā eti : anuñ cehennemde hiç teni SNDCÖ s. 261.
2a muḥibb-i ḥānedān-ı : muḥabbet-i ḫandān-ı SNDCÖ s. 261.
3a buġż-ı ihanet : bazı ihānet SNDCÖ s. 261.
4a āline : Ali'ne SNDCÖ s. 261.
5b ġayra : ġaybe SNDCÖ s. 261.
6a Aḥmedi : āl-ı Aḥmedi ; ṣayd ḳıla : ṣıdḳile SNDCÖ s. 262.
7b giyersin : giyesin ; devleti : seadeti SNDCÖ s. 262.
1b bir : - SNDCÖ s.92.

2 Ḫaberdār olmadıḳça derd-i dilden
Anuñ Seyyid içi degil ṭaşıdur

3 Yolına ẓāhir ü bāṭın siyādet
Bu Seyyid iki ʿālem güneşidür

4 Gelüp her kim ki bunda bīʿat etmez
Yezīddür yā Yezi[d]üñ ḳardaşıdur

5 İmāmıdur zamānuñ böyle Seyyid
İṭāʿat eylemek müʾmin işidür

[51b]

195.

İlāhī-i Ḥażret-i Mıṣrī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Zühdini ḳoʿaşḳa düş ehl-i cinān etsün seni
Pīr-i ʿaşḳa ḳulluḳ ét cānāna cān etsün seni

2 Bir zamān bülbül gibi efġānuñ aġdur göklere
Şol ḳadar ḳıl nāle[y]i kim gülsitān etsün seni

3 ʿĀr u nāmūsuñ bıraḳ şöhret ḳabāsından ṣoyun
Giy melāmet ḫırḳasın kim ol nihān etsün seni

4 Yüzüñi yerler gibi ayaḳlar altında ḳo kim
Ḥaḳ Teʿālā başlar üzre āsumān etsün seni

5 Vérme rāḥat nefsüñe dāʾim ġazā-yı ekber ét
Kaʿbe-i dil feṭḥ olup dārü'l-emān etsün seni

6 Gel Niyāzīnüñ elinden bir ḳadeḥ nūş eyle kim
Maḥv édüp nām u nişānuñ bī-nīşān etsün seni

temmet

[52a]

2a olmadıḳça derd-i dilden : olmayınca derd ü dilden SNDCÖ s.92. ; 2b ṭaşıdur : dışıdır SNDCÖ s.92.
4a bunda : bundan SNDCÖ s.92.
5a böyle : Seyfī SNDCÖ s.92.

196.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Yūnus[100]

11'li hece

1 ʿĀşıḳ oldum ben Allāh'uñ adına
Doyamadum leẕẕetine dadına
Şimdi girdüm erenler ṣoḥbetine
Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez

2 Severem Allāh'ı cān u göñülden
Günāhkārum nesne gelmez elümden
Eger ṣorar iseñ müşkül ḥālümden
Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez

3 Ḳoyuñ beni yanayum tā kül olınca
Düşeyüm ṭaġlara mecnūn olınca
Ḥaḳḳa yalvarayum teslīm olınca
Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez

4 Baḳındı ʿāşıḳ Yūnusda ne söyler
Düni güni Mevlāsını ẕikr eyler
Dertlü olan kendü derdini söyler
Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez

mim

197.

Yazıldı

Ḥażret-i Yūnus

8+8

---

[100] Şiir, YEDMT IV'te 6 dörtlük halindedir. Mİ 52a'da şiir oldukça farklılık göstermektedir. YEDMT IV s.92.
1/3 ṣoḥbetine : meydānına YEDMT IV s.92.
2 - YEDMT IV s.92.
3a Ḳoyuñ beni yanayum tā kül olınca : ʿaşḳuñla yanarum ben tā ölünce ; düşeyüm taġlara : gezerüm daglarda YEDMT IV s.92. ; 3b Ḥaḳḳa yalvarayum teslīm olınca : yalvarurum Hakk'a vasıl olunca YEDMT IV s.92.
4 - YEDMT IV s.92.

1 Müştāḳ oldum ġanī ḫ̔āce
Cennetden ḫaber vérince
Anda da olur mı géce
Yoḫsa hemān gündüz midür

2 Anda varanlar ḳalur mı
Yā ḥasretlerin bulur mı
Anda da ḳar ḳış olur mı
Yoḫsa miṯāli yaz mıdur

3 Ol Muḥammeddür başları
Otuz üçerdir yaşları
Var mı ṭaġları ṭaşları
Yoḫsa hemān düpedüz midür

4 Muḥammeddür güller biter
Dalında bülbüller öter
Yemişi meyvesi biter
Bahārı geçmiş güz midir

5 Biz Muḥammede varsavuz
Yüz sürüyin yalvarasuz
Anda yüzini göresüz
Uyur bu cānumuz mıdur

6 Ḥesābsız cennete giren
Dürlü niʿmetlerin bulan
Ḥaḳḳuñ cemālini gören
Ḳarası gitmiş yüz midür

7 Derde düşen olur ḫaste
Armaġanuñ var mı dosta

1/2 vérince : ver nice YEDAG s.476.
2/2 ḥasretlerin : hasretini YEDAG s.476. ; 2/4 miṯāli : misal-i YEDAG s.476.
3/4 düpedüz : düpdüz YEDAG s.476.
4/1Muḥammeddür: Muhammed der YEDAG s.476.
5/1 varsavuz : varavuz YEDAG s.476. ; 5/2 sürüyin yalvarasuz : sürüben yalvaravuz YEDAG s.476. ; 5/3 Anda : Allah YEDAG s.476.

ʿĀşıḳ Yūnus Ḥaḳdan iste

Yā bu ḳolayına söz midür

mim

[52b]

198.

[Nūrī]

Rāst

mefʿūlü mefāʿīlün

1 ʿAşḳuñla cihān beste

Luṭf eyle ʿināyet ḳıl *yā İlâh Hū*

Derdüñle bu cān ḫaste

Luṭf eyle ʿināyet ḳıl

2 ʿĀşıḳlara cān ét

Dertlilere dermān ét

Vaṣluñ yolın iḥsān ét

Luṭf eyle ʿināyet ḳıl

3 Ey raḥmeti çoḳ Raḥmān

ʿĀlem gözüme zindān

Ḳaçarsa ḳafesden cān

Luṭf eyle ʿināyet ḳıl*[101]

4 Raḥmān-ı raḥīmümsin

Ġufrān-ı ʿaẕīmümsin

Sulṭān-ı kerīmümsin**

Luṭf eyle ʿināyet ḳıl *yā İlâh Hū*

7/1 derde düşen : derdine düş YEDAG s.476. ; 7/4 ḳolayına : ḳolay bir YEDAG s.476.
2/3 vaṣluñ : vuṣlat ANDHA s.294.
3/3 ḳaçarsa : uçarsa ANDHA s.295.

* Yazmada “ḳaçarsa” kelimesinin sağında “uçarsa” yazmaktadır.
101

** “Sulṭān-ı kerīmümsin” yazmada birinci mısranın sonuna yazılmıştır.

5 Bülbül gibi pür zārem
Dāʾim ṭurup aġlaram
Daḫı kime yalvaram
Luṭf eyle ʿināyet ḳıl *yā İlâh Hū*

6 Ey derdüme dermānum
Ḳurbān yoluna cānum
Nem var daḫı sulṭānum
Luṭf eyle ʿināyet ḳıl

7 Bī-çāreleri yād ét
Vīrāne[yi] ābād ét
Nūrī ḳuluñı irşād ét
Luṭf eyle ʿināyet ḳıl

199. [102]

[Eşrefoġlı Rūmī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey göñül bir derde düş kim anda dermān gizlidür
Gel ḳarış bir ḳaṭreye kim anda ʿummān gizlidür

2 Degme bir dervīş faḳīri ḫor görüp ḫor baḳma kim
Dervīşüñ her bir sözinde āb-ı ḥayvān gizlidür

3 Nuṭḳa gelse cān u dil bulur ḥayāt-ı cāvidān
ʿĀşıḳuñ her bir sözinde sırr-ı sulṭān gizlidür

4 Gör bu Eşrefoġlı Rūmī baḥr-i ʿaşḳa neyledi
Cān u başı terk édüp cān ile cānān gizlidür

[53a]

200.

İlāhī-i Ḥażret-i Ḥaṭāyī

[102] ERDMT'de 5 beyit olan şiir, Mİ 52b'de 4 beyittir. Bkz. ERDMT s.55.
2b Dervīşüñ her bir sözinde āb-ı ḥayvān : kalbinin her köşesinde ʿarş-ı Rahmān ERDMT s.55.
3b sırr-ı sulṭān : āb-ı hayvān ERDMT s.55.
4b başı : başın ; cān ile : kim anda ERDMT s.55.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bendeyem ben cān u dilden pādişāhumdur ʿAlī
Gözlerüm nūr-ı cihānda bedr-i māhumdur ʿAlī
Yoluna ḫāk olduġum rūy-ı siyāhumdur ʿAlī
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

2 Men Ḥasan-ḥulḳī Rıżānuñ bir muḥibb-i ʿālīyem
Ḥamdu lillāh ḫaste dille kibr ü kīnden ḫālīyem
Şāh Ḥüseynī Kerbelānuñ baş açıḳ abdālıyam
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

3 Şāh-ı Zeyne'l-ʿĀbidīndür Bāḳır ile Caʿferī
Bilüñüz bunları sevmekdür īmān dīnüñ eri
Dāʾimā söyle bu nuṭḳı olmayasın serserī
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

4 Mūsā-yı Kāẓımı her kim bildi oldı ehl-i Ḥaḳ
Gel şehin-şāh-ı ʿĀlī Mūsā Rıżādan al sebaḳ
Ten gözini giderüp sen cān göziyle añla baḳ
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

velehū

5 Şāh Taḳī yā Naḳī[ye] ḳul ol ey baḫt-i yār
Bunları sevene raḥmet eyledi Perverdigār
Müʾmin olanlar bu nuṭḳı ẕikr éderler āşikār
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

6 ʿAskerīye ʿasker olmaḳ diler iseñ ey be-nām
Ḳıl tevellā ḫānedānı Aḥmedi bulgıl tamām

1/1 bendeyem ben : bendesiyem ; 1/2 nūr-ı cihānda : nūru ziyası ; 1/3 rūy-ı siyāhumdur ; püştü penāhımdır HDSNE s.182.
2/2 ḫaste dille : kim hasedle HDSNE s.182.
3/1 Zeyne'l-ʿĀbidīndür : Zeynelābidin hem ; 3/2 dīnüñ eri : ey din eri HDSNE s.182.
4/2 şehinşāh : şāhenşeh Mİ 53a. ; 4/3 añla : ana HDSNE s.182.
5/1 yā Naḳī[ye] ḳul : vü bā Naḳī'nin kulu HDSNE s.182.
6/1 be-nām : hümām ; 6/2 ḫānedānı : ḫānedāna HDSNE s.182. ; 6/3 imamet Mehdi'de : imāmuñ Mehdīdür Mİ 53a.

Ḥatm olısardur imāmet Mehdīde [beyne'l-enām]
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

7 Ey Ḥaṭāyī ġāfil olma işbu dünyā fānidür
Her ne kim geldi vücūda ʿālemüñ mihmānıdur
Bu kelāmı vird édinmek ʿārifüñ erkānıdur
Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī

temmet

[53b]

201.

İlāhī-i ʿĀşıḳ Yūnus[103]

7+7

1 Benem ol ʿaşḳ baḥrisi deñizler ḫayrān bana
Deryā benüm ḳaṭremdir ʿaşḳ oldı seyrān bana

2 Yoġiken bu bārgāh sen var idüñ pādişāh
Bu ʿaşḳuñ elinden āh derd oldı dermān bana

3 Çün dosta gider yolum mülke érişdi elüm
Ḥaḳdan söyler bu dilüm ne ḳul ne sulṭān bana

4 Şerīʿat ehli ıraḳ éremez bu menzīle
Ben ḳuş dili bilürem söyler Süleymān bana

5 Ḳaf ṭaġı ẕerrem degül ay [u] güneş ḳuldur bana
Aṣlum Ḥaḳdur şek degül mürşiddür Ḳur'ān bana

6 Çün ṭoġdı ol Muṣṭafā ʿāleme vérdi ṣafā
O ḳıldı Ḥaḳḳa vefā andandur dermān bana

[103] Şiir, musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır. YEDMT II'de 10 beyit halinde olan şiirin beyitlerinin yeri Mİ 53b'de farklıdır. Mahlas beyti olan 7. beyit Mİ 53b'de 6. beyitte yer almaktadır. Bkz. YEDMT II s. 56-57.
1b ʿaşḳ oldı seyrān : zerreler ʿummān YEDMT II s. 56.
2a Yoġiken : yogıdı ; bārgāh : bārigāh ; sen var idüñ : varıdı ol YEDMT II s. 56. ; 2b Bu ʿaşḳuñ elinden āh : āh bu ʿışk elinden YEDMT II s. 56.
3a mülke érişdi elüm : mülk-i ezeldir ilüm YEDMT II s. 56.
6a Çün ṭoġdı ol Muṣṭafā ʿāleme vérdi : Yaratıldı Mustafā yüzi nūr gönli YEDMT II s. 56. ; 6b dermān : ihsān YEDMT II s. 56.

7 Yūnus bu ḫalḳ içinde eksiklidür Ḥaḳ bilür
Dīvāne olmuş çaġırur dervīşlik bühtān baña

yāḫūd

ʿĀlem oldı pür-ṣafā

[54a]

202.

[ʿAbdu'r-raḥmi Tırsī]

İlāhī

1 Āh şeyḫüm senüñ yoluna
Ḳurbān olayum gideyüm
Her ne ki emr édersen şeyḫüm
Fermānuñ olayum gideyüm

2 Allāh nūrundan bir nūrsun
Ḳaldur niḳābuñ ḳul görsün
Dost baġçesinde bir gülsün
Bülbülüñ olayum öteyüm

3 Bir ḳaṭreyüm geldüm ṣana*
Sen ʿummānsın daldum ṣana
Ḳaṭılayum bende ṣana
ʿUmmānuñ olayum gideyüm

4 Benüm şeyḫüm mürüvvet ḳānı
Sulṭān Eşref ḫāṣlar ḫāṣı
Bu ʿAbdu'r-raḥmi Tırsī
Senden olayum gideyüm

mim

203.

7a Yūnus bu ḫalḳ içinde eksiklidir Ḥaḳ bilür : Yūnus Emre'm bu yolda eksükligin bildürür YEDMT II s. 57. ; 7b Dīvāne olmuş : mest oluban YEDMT II s. 57.

* "Sana" kelimesi yazmada صانه şeklinde yazılmıştır.

Ḥażret-i Yūnus[104]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 İñilerem dün ü gün dertli olanlar iñiler
Yanmışam ḥasret odına oda yanar iñiler

2 Bu iñildi yarası şeyḫüm elindendür baña
Gözlerüm her dem yine yāri görür iñiler

3 Görmezsin ṣuyı kim dost yüzini gördügiçün
Durmaz aḳar dün güni aḳup çaġlar iñiler

4 Gösterür kendüzini perdeden ol ṣāḥib-cemāl
Yandurur ʿāşıḳlaruñ baġrını ṭoġrar iñiler

5 Gösterür kendüzini pinhāna urmuş yüzini
Gören ol dost yüzini gözleri aġlar iñiler

6 Bī-çāre ʿĀşıḳ Yūnus çoḳ yaralıdur Ḥaḳ bilür
Her seḥer yarasını şeyḫine söyler iñiler

[54b]

204. [105]

[Yūnus]

Olupdur

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

[104] Şiir, YEDMT IV'te 9 beyittir. 4 ve 5. beyitler YEDMT IV'te yer değiştirmiş haldedir. Bkz. YEDMT IV s. 55-56.
1b Yanmışam ḥasret odına oda yanar : işiden inledügüm sayru ve saglar YEDMT IV s. 55.
2a iñildi yarası şeyḫüm : inildüm yarası dostum YEDMT IV s. 55. ; 2b Gözlerüm her dem yine yāri görür : bu halāvetden dadan dertlü dimağlar YEDMT IV s. 55.
3a Görmezsin : görme misin ; gördügiçün : görmek içün YEDMT IV s. 55. ; 3b Durmaz aḳar dün güni aḳup : dün ü gündüz durmayup akar u YEDMT IV s. 55.
4a Gösterür kendüzini perdeden ol : her kime bir kez görünse perdeden YEDMT IV s. 56. ; 4b yandurur : kaynadur YEDMT IV s. 56.
5a urmuş : çekmiş YEDMT IV s. 55. ; 5b ol : o YEDMT IV s. 55
6a Bī-çāre ʿĀşıḳ : bu bī-çāre miskīn ; çoḳ yaralıdur : yārelidür YEDMT IV s. 55. ; 6b yarasını : yaresini YEDMT IV s. 55.
[105] Bu şiir 42b'de de yazılmıştır. 42b'deki şiir, YEDOKT'dekine göre oldukça eksik olduğundan 54b'deki şiir üzerinden nüsha farkları gösterilmiştir.

1 Göñül ḥayrān olupdur ʿaşḳ elinden
Ciger büryān olupdur ʿaşḳ elinden

2 Özümüñ ḳalmadı ṣabr u ḳarārı
Gözüm giryān olupdur [ʿaşḳ elinden]

3 Eridi ḳarlı ṭaġlar ẕerre ẕerre
Deniz ʿummān olupdur [ʿaşḳ elinden]

4 Ne gördi Leylā'nuñ yüzinde Mecnūn
Ki ser-gerdān olupdur [ʿaşḳ elinden]

5 Ne gördi Zeliḫā Yūsuf yüzinde
İşi efġān olupdur [ʿaşḳ elinden]

6 Niceler māl mülki tāc u taḫtı
Ḳoyup ʿüryān olupdur [ʿaşḳ elinden]

7 Ḳoyup İbrāhim Edhem tāc [u] taḫtı
Yeri külḫān olupdur [ʿaşḳ elinden]

8 Zihī Manṣūr ki maʿşūḳ yolunda
Seri ber-dār olupdur [ʿaşḳ elinden]

9 Yūnus Emrem bu ḥasret [ü] bu zāra
ʿAceb mihmān olupdur ʿaşḳ elinden

mim

205.

[Şemsī]

İlāhī-i Der-maḳām-ı Segāh[106]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

3 - YEDOKT s.192.
5a Ne gördi Zeliḫā Yūsuf yüzinde : Yūsuf yüzinde ne gördi Zeliḫā YEDOKT s.192.
6 - YEDOKT s.192.
8a ki : gibi YEDOKT s.192. ; 8b seri : kişi YEDOKT s.192.
9a Emrem : Emre ; bu : idüp ; bu : - YEDOKT s.192.
[106] Şiir, ŞSFR'de 11 beyittir. ŞSFR'de olan 3,4,5,6,7 ve 8. Beyitler, Mİ 54b'de yoktur. Bkz. ŞSFR s.273-274.

1 Ey ġāfil uyan rıḥlet-i nā-gāhı unutma
Yol ḳorḳulıdur ḳorḳusı çoḳ rāhı unutma

2 Ḥālıḳdan utan rızḳuñı ḥalḳdan ṣaḳın umma
Bil Rabbini **er-rızḳu ʿale'llāh**ı unutma

3 Maġrūr oluben devlet-i dünyāya ṭayanma
Ṣaḳın yitirüp dīnini Allāh'ı unutma

4 Ey çeşm-i ḥaḳāretle baḳan merd-i faḳīre
Ol faḳrile faḫr eyleyen ol şāhı unutma

5 Bu dār-ı fenā içre hevā yolları çoḳdur
Şemsī yüri sen Ḥaḳḳa giden rāhı unutma

temmet

[55a][107]

[55b] ʿAcem

22

206.

Ḥażret-i Mışrī

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ẕāt-ı Ḥaḳda maḥrem-i ʿirfān olan añlar bizi
ʿİlm-i sırda baḫr-ı bī-pāyān olan añlar bizi

2 Bu fenā gülzārına ṭālib olanlar añlamaz
Vech-i bāḳī ḥüsnine ḫayrān olan añlar bizi

3 Dünyā vü ʿuḳbāyı taʿmīr eylemekden geçmişüz
Her ṭarafdan yıḳılup vīrān olan añlar bizi

4 Biz şol abdāluz bıraḳdıḳ egnümüzden şalumuz
Varlıġından ṣoyunup ʿüryān olan añlar bizi

3a ṭayanma : denīye ŞSFR s.273.
4b eyleyen ol : iden ulı ŞSFR s.274.
5a dār-ı fenā : bāġ-ı cihān ŞSFR s.274.

[107] Bu varaktaki şiir Mİ 47a'daki "Maḳṣadı ʿāşıḳlaruñ" şeklinde başlayan 174 numaralı şiirle aynı olduğundan nüsha farkları verilerek birleştirilmiştir.

5 Ḳahr u luṭfı şey-’i vāḥid bilmeyen çeker ʿazāb
Ol ʿazābdan ḳurtulup sulṭān olan añlar bizi

6 Zāhidā ayıḳ yürürken añlamazsın sen bizi
Cürʿa-yı ṣāfī içüp mestān olan añlar bizi

7 ʿĀrifüñ her bir sözüni ṭuymaġa insān gerek
Bu cihānda şanmañuz ḥayvān olan añlar bizi

8 Ey Niyāzī ḳaṭremiz deryāya ṣaldıḳ biz bugün
Ḳaṭre nice añlasun ʿummān olan añlar bizi

9 Ḫalḳı ḳoyup lā-mekān ilinde menzil ṭutanı
Mıṣrīyā şol cānlara cānān olan añlar bizi

mim

[56a] Nevrūz-ı ʿAcem

23

207.

[Cevrī]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Viṣālüñ şerbetin ṣun cāna yā Rab
Düşüp tīh-i firāḳa oldum ʿaṭşān

2 Efendüm cürmüme baḳma kerem ḳıl
Senüñ şānına lāyıḳ ʿafv-ı ġufrān

3 Gedāña pādişāhum eyle ʿizzet
Ki olsun kişver-i ḳurbine sulṭān

4 … … aḳar vaḳt-i seḥerde*
Kimisi lüʾlüʾ anuñ kimi mercān

9a ṭutanı : ṭutalı NMDKE s.221.

* Yazmada bu şekildedir.

5 ... ʿaşḳ nesīm ḳo ki içsün**
Vücūdum ḳaṭresin bir baḥr-i ʿummān

6 … … yere çünkü fetḥi***
Cevrī ḫatm ét bism-i raḥmān

208.

Ḥażret-i Yūnus

11'li hece

1 Ḳıyāmet güninde maḥşer yerinde
Yeşil ʿalem ile gelür Muḥammed
Müʾminler muştular birbirine
Livāʾ-i ḥamd ile gelür Muḥammed

2 Gelün biz de gitmeyelüm ıraġa
Ḥażrete varmaġa aḳ yüz gerege
Medīne'den ḳalḳar biner Burāġa
Livāʾ-i ḥamd ile gelür Muḥammed

3 Bulun bir mürşidi yapışuñ ele
Mürşidsiz varılmaz ol ṭoġru yola
Ḥasan Ḥüseyin ile dört yāri ile
Yeşil ʿalem ile gelür Muḥammed

4 Aḳ ṣaḳallu pīrler olmuş yigitler
Cennetüñ içinde var Burāḳ atlar
Ḥūriyle Rıżvān ḳarşu gelür muştular
Yeşil ʿalem ile gelür Muḥammed

velehū

** Yazmada bu şekildedir.

*** Yazmada bu şekildedir.

1/1 yerinde : yerine ; 1/2 ʿalem : sancak YEDMT IV s.47. ; 1/3 muştular : müjdeler ; 1/4 livāʾ-i ḥamd : yeşil sancak YEDMT IV s.47.
2/4 livāʾ-i ḥamd : yeşil sancak YEDMT IV s.47.
3/1 mürşidi : mürşidi de YEDMT IV s.47. ; 3/3 ile : bile ; ʿalem : sancak YEDMT IV s.47.
4/3 Rıżvān ḳarşu gelür muştular : gılmān karşı gelirler ; 4/4 ʿalem : sancak YEDMT IV s.47.

5 Bu ʿömrüñ güneşi ṭoġa ṭolına
Bunda étdiklerüñ anda biline
ʿĀşıḳ Yūnus Emrem bile buluna
Yeşil sancaġ ile gelür Muḥammed

209.

11'li hece

1 Kaʿbenüñ yüzüñi görmek dilerseñ
ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı
Meʾvāda maḳṣūda érmek dilerseñ
ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı

2 Pīrüñ naẓarından yüzüñi ayırma
Pīrüñi ḥażretden sen ayru görme
Gücüñ yetmez ise üzünüp varma
ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı

3 Gücüñ yetmez diyü sen olma melūl
Yeter saña Ḳur'ān āyeti delīl
Anı Ḫalīl yapdısa bunı da Celīl
ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı

4 ʿĀşıḳ éder Ṭūruñ bende varayum
Ayaġı tozına yüzüm süreyüm
Dilerse cānumı ḳurbān vereyüm eyżān
[ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı]

temmet

[56b]

210.

Naʿt-ı Şerīf

Ḥażret-i ʿAbdu'r-raḥīm Tırsī ḳaddesallāhu sırruhu'l-ʿazīz

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

5/1 ʿömrüñ : ömrüm YEDMT IV s.47. ; 5/3 Emrem : Emre YEDMT IV s.47.

1 Yüzüñ nūr-ı Ḫüdādur yā Muḥammed
Saña cānlar fedādur yā Muḥammed

2 Cemālüñ sūre-i sebʿa'l-meṯānī
ʿAle'l-ʿarşi'stivādur yā Muḥammed

3 ʿUrūcuñ seyri **sübḥānellezī**dir
Maḳāmātuñ ʿulādur yā Muḥammed

4 **Elif lām mīm** oḳurlar ṣūretinde
Şerīf ālüñ **ṭa hā**dur yā Muḥammed

5 Yüzüñ **ṭāsīn** ü **yāsīn** gözlerüñ ṣad
Ḳamu derde şifādur yā Muḥammed

6 Kelām-ı Ḥaḳḳuñ **kef he ye ayn ṣad**
Cemālüñden celāldür yā Muḥammed

7 Ṣaçuñ **ve'l-leyl iẕā yaġşā** degül mi
Dīdāruñ **ve'ḍ-ḍuḥā**dur yā Muḥammed

8 Lebüñ zemzem cemālüñ Kaʿbetullāh
Ḳılurlar müḥeyyādur yā Muḥammed

velehū

9 Ṣalavāt rūḥ-ı pāk-i ḥażretüñe
Vérenler ümmetüñdür yā Muḥammed

10 Murād[ı] ʿAbdü'r-raḥīmüñ ḥażretüñde[n]
ʿAṭā luṭf-ı vefādur yā Muḥammed

211. [108]

[Aziz Maḥmūd Hüdāyī]

müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün müstefʿilün

4b ālüñ ṭahādur : ṭā ālnuñ ṭā hā dur ATDEAY s.112.
8b müḥeyyādur : müctebādur ATDEAY s.112.
10b luṭf-ı vefādur : luṭfuñ vefādur ATDEAY s.112.

[108] Şiirin son beytinde ve başlığında Yûnus mahlası olmasına rağmen bu şiir AMHMT'da yer almaktadır. "Ḥażret-i Yūnus" başlığı şiirden kaldırılmıştır. Mİ 56b'deki mahlas beyti olan 4. beyit AMHMT'da yoktur. Bkz. AMHMT s.151.

1 Ey ṭālib-i Mevlā olan ḳulluḳ yoluñ gütmek gerek
Ey maṭlab[ı] aʿlā olan ednāyı terk etmek gerek

2 Ġālib olup ḥubbi vaṭan vaḥdet diyārına giden
Ṣıġmaz oraya cān u ten sırrıyla seyr etmek gerek

3 Mevlā naẓar étse ḳula tevfīḳ éder ṭoġru yola
Her kim ki maḳṣūda ére şükrüñ anuñ etmek gerek

4 Dervīş Yūnus ister seni yolına vérmişdür seri
Mevlānuñ ḫaṣ ḳulları Allāh'uñ seyr etmek gerek

mim

[57a]

212.

Seyyid Seyfullāh Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Cümle Ḥaḳdur söyleyen her bir sözi
Ālet olmuş aña bu insān yüzi

2 Kim olurdı olmasa dost varlıġı
Niçün andan ayru görürsün yüzi

3 Biz ezel bir gevher-i yektā idük
Bu bedenden ayru gösteren bizi

4 İster iseñ aṣluña varmaḳ yine
Evliyā izinden ayırma izi

5 Her kim ister Seyfī dīdār görmege
Pīrinüñ yüzinden ırmasun gözi

mim

[57b]

3a éder : ede AMHMT s.151. ; 3b maḳṣūda ére : maksudun bula AMHMT s.151.
1a söyleyen : sevilin SNDCÖ s.259.
2a olmasa : olması SNDCÖ s.260.
3b bedenden : bendendür SNDCÖ s.260.
5a Seyfī : Seyf SNDCÖ s.260. ; 5b ırmasun : ayırmasın SNDCÖ s.260.

213.

Fārisī Ġazel

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 *Ey be-mülk-i ḫūb-rūy-ı kāmurān çün kāf hey*
Ber-ser-i tāc-ı şehān çün kāf vāv hey rey

2 *Gevher-i dürr-i ḥubbī bāşed hem çü māhed remī ḥay*
Ber-zebānem geşt nāmet verd-i ẕāl kāf rey

3 *Ẕikr-i ḥüsnet tā şude efsāne-i ehl-i naẓar*
Yād-ı nār u k'ez zi-ḥüsnet ye vav sīn fey

4 *Yūsuf-ı Mışrī nümūdī tā nümāyed nezd-i tu*
Būd der-ʿahd-i tu kāf elif şīn kāf yey

5 *Kāşkī gird-i kef-i pāy-ı tu āvered ṣabā*
Tā be-çeşmem cā kunem çün sīn mīm zī hey

6 *Sürme-ender-çeşm-i men ḫāk-i kef-i pāyet buved*
Kün berāyī dīde mīm rey ḥay mīm ney

7 *Merḥamet bā-ʿāşıḳān dārī nigārī men velī*
Z'ān miyān-ı bā-men ne-dārī hīç lām ṭī fey

8 *Lutf-ı tu şāmil bahārī men ne-yāyed z'ān kunem*
Ber-serī gūyed hemīşe nūn vāv lām hey

9 *Nāle vü feryād-zārem nāyedet hergiz be-gūş*
Şīve-i nev zārī kunem ez-cevr-i tu her şīn bey

10 *Şeb-i firāḳet mi-dehet dil-rā cefā tā ṣubḥ-dem*
Çün ne nālem ez-ġamet ey hem-çü ḥay vav rey

minhū

11 *Ḥūr-ı men aḥvāl-i cennet rā çü ḫʿānī pīş ü men*
Pīş-i men her cā tuyī ān cāst cīm nūn tey

12 *Cennet er mārā dihend u tu ne-bāşī ender-ū*
Key nişīnem z'ān vaṭan-ı yek sīn elif ʿayn tey

13 *Sāʿat-i ʿömr āḫir āmed ez-firāḳ-ı rūy-ı dost*
Mürde ḥasret men ne miskīn żād yey dāl yey

14 *Seyr-i ān ḫ ʿāhed ki rīzed dilberā ḫūneş be-ṭīġ*
Mī küşed ūrā be-ḫançer-i hāy-ı müjgān güft ey

[58a]

214.

[Sinān Ümmī]

Mersiye

11'li hece

1 Meded Allāh saña şundum elümi
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma
Ġayrı kime ʿarż edeyüm ḥālümi
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma

2 Ey keremler kānı Ġanī Celīlüm
İbrāhīme dédüñ dostum Ḫalīlüm
Ẓāhirde bāṭında odur delīlüm
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma

3 Ebūbekir ʿÖmer ʿOsmān ʿAlīnüñ
Bürhānıdur anlar İslām yolınuñ
Ḥürmetine Mevlām cümle velīnüñ
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma

4 Enbiyā evliyā çıḳar köşküne
Mest olurlar ʿanber ile misk ile
İmām Ḥüseynüñ ḳanı ʿaşḳına
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma

2/2 İbrāhīme : İbrāhīmime ÜSCK s. 59.
3/1 Ebūbekir ʿÖmer : Ebūbekir ü ʿÖmer ÜSCK s. 60. ; 3/2 İslām: selām ÜSCK s. 60.
4/2 ʿanber ile misk ile : ʿanberine miskine ÜSCK s. 60.

5 Sinān Ümmī söyler sözi gümānsız
N'éderler cesedi içinde cānsız
Ḥūrī ġılmān gerekmez baña ansız
Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma

[58b]

215.

Ḳayġusuz Abdāl[109]

1 Ey ṭālibāne Ḥaḳ-şinās her dü cihān sulṭān ʿAlī
Ey ʿāşıḳāne hem-nefes ey gevher-i maʿden ʿAlī

2 Ey maḳṣūd-ı cümle ʿālem hem āyet-i nefs-i kelām
Ey ḫˇāce-i beytü'l-ḥaram ey ḳıble-i īmān ʿAlī

3 Vaḥdet bāġında gülsitān vuṣlat cāmında cāvidān
Şems-i münīr māh-ı tābān ey delīl [ü] bürhān ʿAlī

4 Cümle ṣıfātın ẕātı ol hep eşyānın mirʾātı ol
Hem īmānın iṯbāt[ı] ol ey muʿīn-i bā-Ḳur'ān ʿAlī

5 Ey cümle şeyden iḫtiyār ey cümle ṣadefde gevher
Meydān senüñdür ser-be-ser ey ṣāḥib-i meydān ʿAlī

6 Oldur gevher oldur ṣadef oldur bu cümlede şeref
Oldur bī-külli bī-ḫalef ey peydā vü pinhān ʿAlī

7 Dünyāda zeyn-i ṣūret ol ḥaḳīḳatüñ iṯbāt ol
Cennet bāġında niʿmet ol ey gülşen-i bostān ʿAlī

5/1 Sinān Ümmī: Ümmī Sinān ÜSCK s. 60. ; 5/2 cesedi içinde : içinde cesedi ÜSCK s. 60. ; 5/3 Ḥūrī ġılmān gerekmez bana : Ḥūr-ı cennet gerekmez bize ÜSCK s. 60.

[109] Şiir, KAAG'de 9 beyittir.

1a ṭālibāne : tālibān-ı ; 1b ey : vay , ʿāşıḳāne hem-nefes : āşıkān-ı hem- nişīni

2a hem āyet-i nefs-i kelām : İbn-i tefsīr u Bū-kelām KAAG s.836.

3a cāmında : deminde KAAG s.836.

4a ẕātı ol hep eşyānın mirʾātı ol : sıfātun zātısun cümle şey'ün mirʿātısun ; 4b Hem īmānın iṯbāt[ı] ol ey muʿīn-i bā-Ḳur'ān ʿAlī : İnnemānun isbātısun ey mā'nī-i Kur'ān ʿAli KAAG s.837.

5b senündür : anuñdur Mİ 58b.

6b ḫalef : hilāf KAAG s.837.

7a Dünyāda zeyn-i ṣūret ol ḥaḳīḳatüñ : dünyā-yı denide suret ol Hakk'a hakīkat ; 7b ol ey : ol ol KAAG s.837.

8 Ḳayġusuz Abdāl ḥastadur sözi şikeste bestedür
Bir naẓar étseñ luṭfla nola şāh-ı merdān ʿAlī

216.

Sezāyī

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

1 Ādem hemīn bu bezm-i dilārāya bir gelür
Seyr-i cemāl-i yāri temāşāya bir gelür

2 Devr éderek cemād u nebāt ʿālemüñ geçüp
Ḥayvānī bir libās ile dünyāya bir gelür

3 Seyr-i taʿayyün étmegiçün ceẕb édüp seḥāb
Her ḳaṭresini cemʿ ile deryāya bir gelür

4 Tekmīl édüp merātibini āḫirü'l-emr
İnsān olup bu neşʾe-yi kübrāya bir gelür

5 Mirʾāt-ı vech-i bāḳī olur bī-cihet ṣıfat
Lādan beḳā-yı ẕāt ile illāya bir gelür

6 Esmā-yı cāmiʿ oldıġına yoḳ şek ādemüñ
Ammā netīce seyri müsemmāya bir gelür

7 Vaḳtüñ Sezāyī maʿrifet-i nefse bezl éden
Taḳrīr éder vücūdunı ferdāya bir gelür

[59a]

217.

[Naḳşi]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ger dilerseñ Ḥaḳḳa vuṣlat olma zāhid ʿaḳla yār
Kim münezzehdür bu ʿaḳluñ bildiginden Kirdigār

3b ḳaṭresini : ḳaṭresiyle Mİ 58b.
4b olup : ölüp HSARÖ s.373.
5a olur : olup HSARÖ s.373.
6a yoḳ şek : şek yoḳ HSARÖ s.373. ; 6b seyri : seyr-i HSARÖ s.373.
7b Taḳrīr : Tefrīd HSARÖ s.374.

2 Aña beñzer bu edā kim meşveret zenler ile
Eyleyüp ʿaksin édersin her ne dérse āşikār

3 Kim anı egsek kemikden etdi Ḥaḳ kim egridür
Doġrıdur imdi ḫilāfı egrinüñ ey şehriyār

4 ʿAḳl daḫi bu arada şöyle bil kim zāhidā
Ṣol yanından aldı rūḥuñ ol şeh-i ʿālī-tebār

5 İmdi fehm ét işbu remzi her ne dér ʿaḳluñ saña
ʿAksin eyle tā ki yarın olmayasın şerm-sār

6 Kim degüldür ʿaḳl-ı küllī ādemīde şöyle bil
Cüzʾidir étmez iḫāṭa ʿilm-i ẕātı her ne var

7 Her ne kim ḥükm eyler ʿaḳluñ ẕāt-i pākin künhine
Sen ḫilāfın ṭut anuñ kim ʿaḳla sıġmaz işbu kār

8 Saña besdür **len terānī** ḥüccet isterseñ eger
Yoḫsa maḫfī ḳaldı maʿnā olmadı āḫir şikār

9 Gel ʿarefte nüktesinden al ḫaber ey dīn eri
Geç bu benlik perdesinden Ḥaḳḳile [eyle] ḳarār

10 ʿAyn olup ġayrından el çek ġayruñ uymaz ʿaybına
Evvel āḫir bu durur kim ol budur ḳavl-i kibār

11 Çoḳ ʿayān étme bu sırrı ṭut sözüm ey Naḳşiyā
Kim getürmez ḫalḳ-ı ʿālem senden eylerler firār
mim

[59b]

218.

Yine añdım yine göñlüm alanı Şems-i Tebrīzī

11'li hece

3a egsek : eksik NDBS s.116.
4a ʿaḳl : ʿaḳlı NDBS s.116.
5b olmayasın : olma sen NDBS s.116.
6a ʿaḳl-ı küllī : ʿaḳl-ı küll bu NDBS s.116.
7a kim : - NDBS s.116. ; 7b anuñ : anla ; işbu kār :āşikār NDBS s.116.
10a ġayrından : ġayrıdan ; ʿaybına : aynına NDBS s.117.

1 Gene añdum gene göñlüm alanı
Benüm göñlüm alup şeydā ḳılanı

2 Çün alduñ göñlümi vérgil murādum
Murādum bu senden göster cemālüñ

3 Gel öldür gel dirgür fermān senüñdür
Ḥelāldür maʿşūḳa ʿāşıḳuñ ḳanı

4 Gerçi sever Ḥaḳḳı Şems-i Tebrīzī
Fedādur yoluña baş ile cānum

219.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey göñül gel Ḥaḳḳa giden rāhı bul
Ehl-i derd olup derūnī āhı bul
Cānuñ ilindeki şems [ü] māhı bul
Ādemiseñ sümme vech'ullāh'ı bul
Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul

2 Gerçi Allāh'a ʿibādet de güzel
Zühd-i takvāy u ḳanāʿatde güzel
Ḫalvet ehline kerāmet de güzel
[Ādemiseñ sümme vech'ullāh'ı bul
Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul]

3 Ol saña açmış durur dāʾim gözin
Sen yitürmişsin ha ararsın adın
Bī-cihet eşyāda göstermiş yüzin
[Ādemiseñ sümme vech'ullāh'ı bul
Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul]

4 ʿĀrife eşyāda esmā görinür
Cümle esmāda müsemmā görinür
Bu Niyāzīden de Mevlā görinür

3/1 gözin: yüzin NMDKE s.128. ; 3/2 adın : izin NMDKE s.128. ; 3/3 eşyāda göstermiş yüzin : göstermiş eşyāda özin NMDKE s.128.

[Ādemiseñ s̱ümme vech'ullāh'ı bul
Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul]

temmet

[60a]

220.

Dede ʿÖmer Rūşenī ḳuddise sırruh

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ḥüsnünüñ ʿaksin ruḫ-ı dilberde peydā eyledüñ
Çeşm-i ʿāşıḳdan o mirʾātı temāşā eyledüñ

2 Bir avuç ḫāke bıraḳduñ cām-ı ʿaşḳuñ cürʿasın
ʿĀḳil ü dānāları mecnūn [u] şeydā eyledüñ

3 Āb [u] gilden gösterüp envār-ı ḥüsnüñden nişān
Anuñ ile dīde-i ʿaḳlı mücellā eyledüñ

4 Gerçi sen maʿşūḳısın ʿāşıḳ libāsın örtinüp
Cilve-i ḥüsnüñ girü kendüñ temāşā eyledüñ

5 Rūy-ı zībā üzre zülfüñden selāsil bağlayup
Gönlümi ser-beste-i zencīr-i sevdā eyledüñ

6 Bār-ı ʿaşḳuñ kim taḥammül eylemez arż u semā
Nā-tüvān gönlüm ʿacebdür aña meʾvā eyledüñ

7 Rūşenī bī-dil niçün baḳdıḳça rūşen olmaya
Ḥüsnünüñ ʿaksin ruḫ-ı dilberde peydā eyledüñ

[60b]

221. [110]

[Eşrefoġlı Rūmī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

4a sen maʿşūḳısın ʿāşıḳ libāsın örtinüp : maʿşūḳsın velī ʿāşıḳ libāsın urınup DÖRDOKT s.102.
7a bī-dil : benden.; baḳdıḳça : yanduḫça.; olmaya : olmasun DÖRDOKT s.103.

[110] Eşrefoğlu Rumi'nin bu şiiri yazmada 46a-b'deki şiirle aynıdır. Nüsha farkları 60b'deki şiir üzerinden gösterilmiştir. Şiir, ERDMT'de 10 beyittir. 5 ve 6. beyitler Mİ 46a-b'de yoktur. Bkz. ERDMT s. 48-49.

1 Yüregüme dost derdi urdı dürlü yaralar
Kim ṭabībler aña ḳılmaz ne devā ne çāreler

2 İllā olur dost vaṣlı aña dermān u ṭabīb
Andan özge her ne ḳılsam yüregümi pāreler

3 Kim ezel güninde şāha maḥrem-i esrār ise
Ḥāldaşumdur rāzdaşumdur gelsün ol āvāreler

4 ʿİlmine maġrūr olanlar ḳalur ʿaşḳdan bī-naṣīb
ʿĀşıḳuñ bir lemʿasına ermez ol bī-çāreler

5 ʿĀşıḳ-ı şūrīdeler şūrīde şeydā oluban
Ṭaş gibi göñülleri yumşaḳ muma döndüreler

6 Dost derdiyle ḥemīşe teşne-dil olanları
Dost vaṣlı şerbetiyle dāʾimā ṣuvaralar

7 İllā görmez anı bu ten gözi cān gözi gerek
Cān gözin açmaġa bir mürşid ḳatına varalar

8 Eşrefoġlı Rūmīye ṣorar iseñ dost ḳandadur
Déye yer gök ʿarş kürs ṭopṭolu her aralar

222. [111]

[Eşrefoġlı Rūmī]

11'li hece

1 Ne olursa ḳo ki olsun nolısar hey vay
Tek göñül Allāh'ı bulsun nolısar hey vay

2 ʿĀḳıbet şol göze ṭopraḳ dolısar hey vay
Bir gün evvel ḳo ki olsun nolısar hey vay

1a dürlü : türlü ERDMT s. 48. ; 1b Kim : hiç ERDMT s. 48. ; Mİ 46a.
2a illā : illā ki ERDMT s. 48. ; Ola ki Mİ 46b.
3a şāha : şāhid Mİ 46b. ; 3b rāzdaşumdur : yoldaşumdur Mİ 46b.
4a ḳalur : ḳaldı Mİ 46b. ; 4b ʿāşıḳuñ : ʿaşḳuñ Mİ 46b.
6a Dost : Ol dost Mİ 60b.
7a anı bu : ten gözi aña Mİ 46b. ; 7b bir : - Mİ 46b.
8b Diye yer gök ʿarş kürs ṭopṭolu : der yer ü gök ʿarş u kürs dopdoludur ERDMT s. 49.
[111] Şiir, ERDMT'de 7 beyittir. ERDMT'de olan 7. beyit Mİ 60b'de yoktur. Bkz. ERDMT s.67-68. hey vay : - ERDMT s.67. Şiirin tamamında bu bilgi geçerlidir.

3 ʿAşḳ bāġına tāze güller açılur hey vay
ʿÖmri bāġı ḳo ki ṣolsun nolısar hey vay

4 ʿAşḳ deñizi cūşa geldi ḳan aḳar hey vay
ʿĀşıḳ-ı bī-çāre dalsun nolısar hey vay

5 Bu deñize ṭalan ölür dédiler hey vay
Ölür ise ʿāşıḳ ölsün nolısar hey vay

6 Dünyānuñ manṣıblarınuñ ʿizzeti hey vay
Rūmī ḳo ki alan alsun nolısar hey vay

223.

[Seyyid Süleymān]

1 İsteyen cānānı meydāna gel meydāna
Terk édüp başı cānı ḳurbāna gel ḳurbāna

2 **Men ʿarefe nefsehü feḳad ʿarefe Rabbehü**
Ḥaḳḳı görüp hū-be-hū pinhāna gel [pinhāna] dost

3 Baḳma nefsüñ āline girme ʿārif bāġına
Ṭıfl-ı dilüñ kārına fermāna gel [fermāna]

4 Şebnem düşünce güller ṭasa ėrer bülbüller
Bülbül oluban güle efġāna gel [efġāna]

5 Seyyid Süleymān bilse ġayb-ı ẕāta bu sitem
Tennūreye girdüm ʿüryāna gel [üryāna]

[61a]

224.

Ġazel-i Seyfī ḳuddise sırruhu'l-ʿāzīz

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

3a ʿaşḳ : dost ERDMT s.67. ; 3b ʿömri : ʿömür ERDMT s.67.
4a deñizi : deryāsı ERDMT s.67. ; 4b dalsun : ko ki dalsun ERDMT s.67.
5a ṭalan : düşen ERDMT s.67.
6a manṣıblarınuñ ʿizzeti : manṣıbların ʿizzetin ERDMT s.68. ; 6b Rūmī ḳo ki : kodı Rūmī ERDMT s.68.

1 Bi-ḥamdillāh ki İslāma delīlüm Muṣṭafā geldi
Emīrüm rehberüm şāhum ʿAlīyyü'l-Murtażā geldi

2 İmāmum ol kerem kānı nice ben sevmeyem anı
Resūlüñ ḳurretü'l-ʿaynı Ḥasan-Ḫulḳī Rıżā geldi

3 Fedā olsun aña cānum hem oldur dīnüm īmānum
İki ʿālemde sulṭānum Ḥüseyn-i Kerbelā geldi

4 Aña ins ü melek bende en ednā bendesi bende
Cihānuñ ḳuṭb-ı ʿālemde ʿAlī Zeyne'l-ʿAbā geldi

5 Muḥammed Bāḳır ol şāhum İmām Caʿfer durur māhum
Bulardan Mūsī-yi Kāẓım ki ol nūr-ı Ḫüdā geldi

6 Yüzidür Ḳāf ve'l-Ḳur'ān mezārı Kaʿbe-i ʿirfān
Cihāna raḥmet-i Raḥmān ʿAlī Mūsī Rıżā geldi

7 Ṭaḳī şāh-ı velāyetdür Naḳī nūr-ı hidāyetdür
Bular maḳbūl-i ḥażretdür ki bize reh-nümā geldi

8 İmām-ı ʿAskerī ḳıblem eşigi ṭaşıdur Kaʿbem
Yolunda cān [u] dil vėrmem baña ġāyet ṣafā geldi
velehū

9 Muḥammed Mehdī-i āḫir gele bir gün ola ẓāhir
O vaḳtin ḫāricī münkir bu dergāhdan cüdā geldi

10 Behey dervīş gözin aç baḳ cihān bunlarladur revnāḳ
Buların başdıġı ṭoprak gözüme tūtiyā geldi

11 Sözin Seyfī İlāhīdür cevābın nuṭḳı şāhīdür
Ḥaḳīḳat burcı māhīdür bu yola bī-riyā geldi

4a bende en ednā : benden ednā SNDCÖ s.281.
6a yüzidür : yüzündür SNDCÖ s.281. ; 6b Rıżā : El-Rıżā SNDCÖ s.281.
7b Bular maḳbūl-i ḥażretdür : Bunlar maḳbūl ḥażretdür SNDCÖ s.281.
8a İmām-ı ʿAskerī : Ḫasan el-ʿAskeri SNDCÖ s.281. ; 8b yolunda cān [u] dil : yoluna cān u baş SNDCÖ s.281.
9a Mehdī-i āḫir : mehdī āḫir SNDCÖ s.281. ; 9b vaḳtin : vaḳitin SNDCÖ s.281.
10a gözin aç baḳ cihān bunlarladur revnaḳ : göz açup yaḳ cihān bunlardur revrāḳ SNDCÖ s.281. ; 10b Buların : bunlardur SNDCÖ s.281.
11a nuṭḳı şāhīdür : nuṭuḳ-ı şāhīdür SNDCÖ s.281. ; 11b burcı māhīdir : burc-ı māhīdür SNDCÖ s.281.

temmet

225.

1 Men ʿAlī rā dost dārem ḫalḳ gūyet Rāfıżī
Pes Ḫüdā vü Cebrāʾīl ü Muṣṭafā hem Rāfıżī

mim

Ḳurretü'l-ʿaynı

Cihāna raḥmet ü raḥmān

[61b]

226. [112]

[Hatāyī]

8+8

1 Benüm adum çam aġacı güzel görinüp ṭurıram
Aġaçlaruñ seyyīdiyem yeşil bürinüp ṭurıram

2 Yer yüzindedür köklerem kendüm belādan ṣaḳlaram
Tesbīh oḳur budaḳlaram Ḥaḳḳı ẕikr édüp ṭurıram

3 Beni bir ṭaġda sezerler özümden gönüm yüzerler
Taḫtama ḳalem yazarlar ṣūret görinüp ṭurıram

4 Ṭaġdan indüm ovalara bergüzār oldum beglere
Köprü olmuşam çaylara gerilüp sürilüp ṭurıram

5 Odıncılar keser başum boyum uzun ḳısa yaşum
Kebāba ṣancadılar şişüm çevrilüp dönüp ṭurıram

6 Baltanuñ yarasın çekdüm bıçaġınuñ zehrini yutdum
Ben şeyḫümden bīʿat etdüm dersümi sürüp ṭurıram

[112] Şiirin Hatayi'ye ait olduğuna AHAHEV'de rastladık. AHAHEV'de şiir dörtlükler halinde olup 7 dörtlükten müteşekkildir. Bkz. AHAHEV s. 92-93. Mahlas beytinde "Mahmud Abdal" yazsa da şiirin Hatayi mahlaslı bir şaire ait olduğu bilinmektedir. Hatayi'nin Şah İsmail olup olmadığından emin değiliz. Çünkü Hatayi divanlarında bu şiir mevcut değildir.
1b Aġaçlaruñ seyyīdiyem yeşil bürinüp : seyyahım vurundum tacı emir sarınıp AHAHEV s. 92.
3a sezerler : ezerler ; özümden gönüm : etimden derim AHAHEV s. 93. ; 3b ṣūret görinüp : surete girip AHAHEV s. 93.
4b Köprü: köprüler ; gerilüp sürilüp : gernip sürünüp AHAHEV s. 93.

7 İgüm ile ip bükerler oḳumla düşmen yıḳarlar
Ḳovamla şu çekerler yundum arınup ṭurıram

8 Firāḳ Maḥmūd Abdāl firāḳ cāmiʿlere oldum direk
Fırınlara oldum kürek ben yandum ḳoḳup ṭurıram

mim

[62a]

227.

İllet-i bāṣūra bir ʿacāyib ʿilāc ḫaber vérdiler

Kirpi derisini almalı ġurūş miḳdārı beş altı parça kesip ḥażır etmeli baʿdehu ardıç ḳaṭrānı her bir parçaya üçer dörder damla aḳıdup bir baḳır ḳap içine āteş ḳoyup o baḳır ḳabı ābrīz içine ḳoyup üzerine oturmalı buġusuna oturup kenārlarını muḥkem bez ile örtüp tamām olunca yaʿni kirpi derisi ve ḳaṭrān yanup bitince bir çār yek miḳdārı nuḳl éden ʿazīz otuz sene bāṣūr görmedüm dédi

228.

Ḳıṭʿa

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Şol ġubārı kim görürseñ bād önince raḳṣ éder
Keyḳubād u Ḫüsrev ü Pervīz ü Cemdür anuñ mı (?)

2 Şol benefşe kim çemende açılupdur tāze ter
Ḳanġı şūḫ-ı nāzenīnüñ zülfidür yā perçemi

temmet

[62b] Rehāvī

32

229.

[Naḫīfī]

7b yundum : yunup AHAHEV s. 93.
8a Firāḳ Maḥmūd Abdāl firāḳ cāmiʿlere : Hatayi'yem oldum budak yapılara AHAHEV s. 93. ; 8b oldum : sürgü ; ben yandum ḳoḳup : yanıp tutuşup AHAHEV s. 93.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Bu gülşende hezār-ı bī-nevāyum yā Resūlallāh
Velī āzürde-i ḫār-ı cefāyum yā Resūlallāh

2 Nola olsam revā cūyende-i dārūy-ı iḥsānuñ
Esīr-i derd-i ʿaşḳam mübtelāyum yā Resūlallāh

3 Nigāh-ı şefḳatüñden ben ġarīb-i zār dūr etme
Yoluñda bende kemter ḫāk-i pāyum yā Resūlallāh

4 Meded sendendür ey kān-ı şefāʿat bendeñe yoḫsa
Ḥużūr-ı Ḥaḳḳa maḥcūb-ı ḫatāyum yā Resūlallāh

5 Beni gencīne-i fażl-ı Ḫüdādan behre-yāb eyle
Der-i luṭfuñda muḥtāc-ı ʿatāyum yā Resūlallāh

6 Yüzüm yoḳ ʿarż-ı ḥāle ʿarṣagāh-ı ḥaşra varduḳda
Günehkārum giriftār-ı hevāyum yā Resūlallāh

7 [Kerem] ḳıl luṭf-ı iḥsānuñla dil-şād eyle ben zārı
[Naḫīfīyem] ḳapuñda bir gedāyum yā Resūlallāh

230.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

müfteʿilün fāʿīlün müfteʿilün fāʿīlün

1 Dervīş olan kişinüñ sözleri ʿummān olur
Sālik-i Ḥaḳ olanuñ rāhına bürhān olur

2 ʿİlm-i ledün dersini ʿārif olan kişiler
Ḫaste-dil olanlaruñ derdine Loḳmān olur

3 Beyt-i dili pāk olur ẕikr-i Ḥaḳı işiden
Ṣabr u ḳarārı gider işleri devrān olur

2a revā : devā NSİA s.429.
4a Ḥaḳḳa : Ḥaḳda NSİA s.429.
7a luṭf-ı iḥsānuñla : luṭf u iḥsānuñla NSİA s.429.
1a ʿummān : ʿumrān NMDKE s.70

4 Şemʿ-i cemāle döner pervānedür ʿāşıḳūn
Ẓann éder ol cāhilūn devrile ʿişyān olur

5 Şanma Niyāzī özin dervīş olupdur senüñ
Dervīş olan kişiler böylece sulṭān olur

mim

[63a]

231.

[N]uṭḳ-ı Ḥażret-i Mışrī

10'lu hece

1 Çün saña göñlüm mübtelā düşdi
Derd [ü] ġam baña āşinā düşdi

2 Zühd ü taḳvāya yār idüm evvel
ʿAşḳ ile benden hep cüdā düşdi

3 Vāʿiẓ eydür gel ʿaşḳı terk eyle
Nédeyüm ṣabrum bī-vefā düşdi

4 Nice terk étsün ʿaşḳı şol ʿāşıḳ
Aña ḳarşu sen meh-likā düşdi

5 Vechüñi görsem daġılur ʿaḳlum
Zülfüñ aña çün muḳtedā düşdi

6 Kim seni buldı kendi yoġ oldı
Vaṣluña ey dost cān bahā düşdi

7 ʿAşḳa ʿuşşāḳuñ daʿvet etmişsün
Cān ḳulaġına ol ṣadā düşdi

8 Bu Niyāzīnüñ hiç vücūdında
Ẓerre ḳomadı hep beḳā düşdi

mim

4b devrile : derdile Mİ 62b.
5b böylece : şöylece NMDKE s.70.
8b beḳā : yaḳa NMDKE. s.232.

[63b]

232.

İlāhī Nuṭḳ-ı Ḳutbu'l-ārifīn ʿAbdu'l-Eḥad Nūrī Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ey beni ʿaşḳ āteşine yanduran
ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ
Hem seven hem sevilen hem sevdüren
ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ

2 Yanar ise ʿaşḳıla cān u tenüm
Geçer ise āh ile dün ü günüm
Hep senüñdür arada nem var benüm
ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ

3 ʿĀşıḳuñ ḳalbine ḳılsañ bir naẓar
Māsivādan anda ḳalmaz hiç eṣer
Saña éren cennet ü ḥūrī néder
ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ

4 Maḥż-ı luṭfuñ ile ey Ḳādir İlāh
ʿĀşıḳuñ ḥāline eylegil nigāh
Bir gedādur Nūrī ḳuluñ pādişāh
ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ

temmet

233. [113]

[Seyyid Şeref]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Tulūʿ étdi dile şems-i ḥaḳīḳat
Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh

2/1 cān u tenüm : cānum tenüm ANDHA s.289. ; 2/2 dün ü günüm : dünüm günüm ANDHA s.289.
3/3 cennet ü ḥūrī : cennetİ ḥūrī ANDHA s.289.

[113] Bkz. DMSŞ s.1. https://divanmakam.com/attachments/tulu-etti-dile-sems-i-hakikat-giydirme-eser-belirsiz-huseyni-v1-pdf.53464/ [Erişim Tarihi 12.01.2026]

Muṣaffā oldı meclis ḳalḳdı ẕulmet
Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh

2 Göñüller éricek ẕevḳ ü ṣafāya
Baḳılmaz çekilen cevr ü cefāya
Érişdik Ḥaḳ Teʿālīden ʿaṭāya
Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh

3 Édüp ārzū viṣāl-i yāre her dem
Aḳıtdum bu gözümden āb ile dem
Olup Seyyid Şeref yār ile hem-dem
Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh

temmet

[64a]

234.

[Naḳşī]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Gel ey nāṣıḥ ne sırdur bu ẕeḳāt étdikde bir insān
Görinür rüʾyāda ol gerek ḳuldur gerek sulṭān

2 Ola pes rey-i ẓāhirden bu dem ġāʾib iken merʾī
Görürler birbirin anlar ḥaḳīḳat gösterüp ābdān

3 Beyān étgil bu esrār[ı] libās-ı remz ile luṭf ét
İşlesün anı ʿāşıḳlar nedür ʿilm [ü] nedür iḥsān

4 Ḥaḳīḳat işbu mevtā kim görindi ʿālem-i maʿnī
Degül miʿālim olmuşdı ki defn étdi anı iḫvān

5 Odur dérseñ anı cānā veyā bu defn olan kimdür
Ki atduñ anı ḳol üzre ḥaḳīḳat ḫāk ile yeksān

1a ẕeḳāt : vefat NDBS s.176.
2a ẓāhirden : ẓāhirde NDBS s.176.
4a ʿālem-i : - NDBS s.176. ; 4b ʿālim : ġāib NDBS s.176.
5b atduñ : itdi ; ḳol: ḳul NDBS s.176.

6 Degüldür dérseñ ol mevtā veyā kimdür kim ol yüzden
Görindi dileyen Ḥaḳdı seni hem eyledi izʿān

7 Bu yerde ḳanġıdur ṣūret gören midür veyā mevtā
Ki biter biline āḫir ki oldur ḥay degüldür fān

8 Bu mevtā kim ḥaḳīḳatde göründi gerçi der-keşret
Ki anı ana raḥminden diye bi'l-ḳuvve mi ey cān

9 Bula'nuñ dersin ey Naḳşī görenler Ḥażret-i Ḥaḳdan
Getürmez ḳāle demez ile budur yol u budur erkān
mim

[64b] Ḥażret-i Mıṣrī muḫayyer

34

235.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Belürse vech-i cānānı bu cism-i cānı neylerler
Görünse şemsüñ envārı meh-i tābānı neylerler

2 Bugünki cennet-i ʿirfāna dāḫil olsalar ʿuşşāk
Yarınki vaʿd olan ḥūrī veyā ġılmānı neylerler

3 Bugün aʿmā olan yarın daḫi aʿmā durur elbet
Açagör cān gözin kim bī-baṣar nā-dānı neyler[ler]

4 Sülūk ehline insān soḥbetin bulmaḳ durur maḳṣūd
O soḥbet kim bulunsa soḥbet-i ḫayvānı neyler[ler]

5 Ṣalʿāt-ı ehl-i ʿirfān ḳıblesidir **şümme vechullāh**
O veche ḳul olanlar ṭāʿat-ı noḳṣānı neylerler

6b Görindi dileyen Ḥaḳdı : Göründü vü beleş çıḳdı NDBS s.176.
7b biter : seyr it ; fān : ḳān NDBS s.176.
8b Ki anı ana : gelen mi ata NDBS s.177.
9a Bula'nuñ : buranın NDBS s.177. ; 9b ḳāle demez : ḳala remzile ; yol u : yol u yol NDBS s.177.
1a cism-i cānı : cismi cānı NMDKE s.72.
3a durur : olur NMDKE s.72.

6 Niyāzī **küntü kenzen** sırrını kendinde buldunsa
Süleymān taḫtını yā ḥikmet-i Loḳmānı neylerler

mim

236.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

14'lü hece

1 Ey gönül gel aġlama zār[i] zār[i] iñleme*
Pīrden aldum ḫaberi ol bī-nişān sendedür

2 Sendedür dostuñ ili sende açılur güli
Söyler bu cān bülbüli gül-i ḫandān sendedür

3 Ara gezme baḥr berri kendüñden esleme sırrı
Çeşm-i cāndan içerü gizlü sulṭān sendedür

4 Ten taḫtıdur bu cānı cān taḫtıdur cānānı
Ey Niyāzī şübhesiz ol bī-nişān sendedür

237. [114]

minhū

[Niyāzī-i Mıṣrī]

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Aldın mı gönül ḥüsnile yektā ḫaberin sen
Duydun mu hem ol Yūsuf-ı zibā ḫaberin sen

2 Şular gibi yüzin yere sür ḳalma yolundan
Alçaḳdan alursın yüri deryā ḫaberin sen

---

* Yazmada gönül kelimesi şeklinde yazılmıştır.
3a ara gezme baḥr berri kendüñden esleme : gezme gel baḥr u berri kendüñde iste NMDKE s.52. ; 3b çeşm-i cāndan içerü : Cism ü cāna ḥükm iden NMDKE s.52.
4a cānānı : cānānuñ NMDKE s.52. ; 4b bī-nişān : bī-mekān NMDKE s.52.
[114] Şiir, NMDKE'de 13 beyittir.

3 Bülbüllere ṣorma yüri var ḥālet-i ʿaşḳı
Pervāneden al gizlice tenhā ḫaberin sen*

4 Lāhūt ile nāsūtı göñül anladı ise
Mıṣrī ana ṣor Ḳāf ile ʿAnḳā ḫaberin sen

238. [115]

[Naḳşī]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Kūy-ı ʿaşḳuñ baña bir kūh-ı tecellī görinür
Ḳalbüme ʿıyd-ı viṣālüñle tesellī görinür

2 Cevher-i ẕikr-i Ḫüdā ile ser-ā-ser ʿālem yā Resūlallah[116]
Baña firdevs-i cinān pür müteḥallī görinür

3 Rūz [u] şeb sāḥa-i vaḥdetle ḳıyām eylerler
Cümle eşcār-ı çemen ṣanki muṣallī görinür

4 Sālik-i Ḥaḳ olanuñ vaż ʿ ile eṭvārından
Cānib-i Ḥażret-i Allāh tevellī görinür

5 Naḳşīyā ʿālem-i bāḳīde ulu'l-ebṣāra
Herkesün ḥāli tamam ile teḥallī görinür

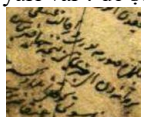
Yā Resūlallāh Allāh yā Ḥabibullāh şefāʿat yā Resūlullāh[117]

[65a]

239. [118]

İlāhī

3a ṣorma yüri var : de ṣorma yüri NMDKE s.173.

* Yazmada "Pervāneden al ḫaberi gizlice" şeklinde yazılmıştır.

[115] Şiirde iki beyit NDEA'de varken Mİ 64b'de eksiktir. Bunlar 3 ve 4. beyitlerdir. Bkz. NDEA s.90.

[116] "Yā Resūlallah" NDEA'de yoktur. Bkz. NDEA s.90.

2b cinān pür: cinān-ı NDEA s.90.

3b vaḥdetle : vaḥdetde NDEA s.90.

4a olanuñ : olunañ NDEA s.90. ; 4b Allāh : Allāh'a NDEA s.90.

5a ulu'l-ebṣāra : üli'l-ebṣāra NDEA s.90. ; 5b tamam ile teḥallī : maḳāliyle muḥallī NDEA s.90.

[117] Bu ifade NDEA'de yoktur. Bkz. NDEA s.90.

[118] Bkz. YNHSA https://www.yedinota.com/beste/genc-i-aski-ister-isen-dil-i-viranda-ara-4923 [Erişim Tarihi 16.01.2026]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Genc-i ʿaşḳı ister iseñ dil-i vīrānda ara
Ḫıżr-veş āb-ı ḥayātı ẓulmet-i tende ara

2 Rāh-ı ḥaḳ seni irşād eyleyen maʿnāyı bul
ʿĀlem-i maʿnāyı ṭālib kāmil insānda ara

3 On sekiz biñ ʿālemi geşt eyleseñ bulmaḳ muḫāl
Seni yoḳdan var éden Mevlā'yı var sende ara

4 ʿAlleme'l-esmā rumūzunun men-ʿaref sırrını hey
Añlamış şānında ise ehl-i ʿirfānda ara

5 Her ḥacerde gevher olmaz maʿden olmaz her türāb
Zāhidī gir baḥr-i ʿaşḳa dürr[i] ʿummānda ara

6 Tālib-i Mevlā olup her kişiden himmet dile
Ġāfil olma muṭlib[a] var sırr[ı] Ḳur'ānda ara

Yār yüregüm del cigerüm
Gör ki neler var

240.

[Fetḥī][119]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Yeter yandum firākuñ āteşine
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh
Yeter ḳanlar ḳatıldı göz yaşına
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh

2 Görünmez oldı kūy-ı vuslat-ı yār
Duyulmaz oldı aṣlā būy-ı dildār
Ḳoma bīgāne mehcūr böyle nā-çār
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh

3 Göñülden şevḳ ü zevḳüñ oldı mevcūd
Daḫi ʿaşḳ-ı ṣafā-yı ẕikr-i Maʿbūd

[119] Bu şiir, Fethī mahlaslı bir şaire aittir. Mİ'de şiir "Dervīş ʿAlī"nin gösterilmiştir. 1/1 ét : eyle DMGHT s.215.

Umaram ki viṣālüñ ola meşhūd
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh[120]

4 Göñül seyr eyledi ʿarż u semāyı
Görem diyü merāyādan hümāyı
Taʿayyün pası ġaym etmiş hevāyı
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh

5 Fenā oldı beḳādan çünki nāya
Erişür Fetḥī evc-i ʿalāya
Faḳīri vāṣıl eyle bu ġınāya
Tecellī ét meded sulṭānum Allāh

241.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Şübhesiz Firdevs-i aʿlādur ḥabībüñ ravżası
Sidre vü ʿarşdan muʿallādur ḥabībüñ ravżası

2 Cenneti andan münevver ẕāt-ı pāküñ nūrıdur
Ay günden hem mücellādur ḥabībüñ ravżası

3 Ben kim olam diyem anuñ medḥinüñ biñde birin
Ḥall-i ḳudretle muḥallādur ḥabībüñ ravżası

4 Yüz sürüp yire gedā eyler ziyāret merḳadüñ
ʿAbd-i Mevlāya müvellādur ḥabībüñ ravżası

5 Şānuña levlāḳe dinüldügine şāhidlerdür
Nüh felekden hem muʿallādur ḥabībüñ ravżası

6 Eyle Allāh'a sücūdı ḳıl tażarrūʿ vaṣl içün
Hem ṣalāt ile muṣallādur ḥabībüñ ravżası

mim

[65b]

242.

[120] Bu dörtlük DMGHT'de yoktur. Bkz. DMGHT s.215.
5/1 çünki nāya : çü bekāda DMGHT s.215. ; 5/2 erişür : irişdi ; ʿalāya : ʿulāya DMGHT s.215.

Vīrān Abdāl

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Duʿā-gūyem erenler men be-ġāyet
Baña ṭaʿn édene Ḥaḳ éde raḥmet

2 Meni sevmeyüben merdūd édenler
Size raḥmet diler men ez-hidāyet

3 Ṣıfātum görüp ikrāh eyleyene
Muḥammed Muṣṭafā ḳılsun şefāʿat

4 Benüm ġıybetümi her kim éderse
Ḫüdādan ermeye aña nedāmet

5 Baña her kim atarsa ẕerrece ṭaş
Birine biñ ére Ḥaḳdan ʿināyet

6 Baña kim ki dér ise Rāfiżīdür
Ḥaḳāret görmeye rūz-ı ḳıyāmet

7 Ṭahāretsiz diyenler men ḥaḳīre
Sögünmesün ocaḳları tamāmet

8 Faḳīre her ki diye bī-namāzī
Özi oġlı ḳızı olsun selāmet

9 Baña bidʿat déyüp her kim éder ṭaʿn
Cihānda olmasun hergiz melāmet

10 Baña kim dér Yehūdānuñ eşegi
İlāhī raḥmet eyle bī-nihāyet

11 Uruñ ṭaşı Vīrān Abdāla her dem
Ḳayırmaz dest-gīrīdir velāyet

[66a]

6a dér ise : didiyse VDTTK s.135.
7b sögünmesin : söyünmesin VDTTK s.135.
8a her ki diye bī-namāzī : derse her kim beynamāzdur VDTTK s.135. ; 8b olsun : bulsun VDTTK s.135.
9a Baña bidʿat déyüp her kim éder ṭaʿn : beni zemm eyleyüp taʿn eyleyenler VDTTK s.135.

243. [121]

Nuṭḳ-ı İbrāhīm Ḥaḳḳı Erżurūmī ḳuddise sırruh

müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün

1 ʿAşḳ-ı Ḫüdā dér baña sen olma cüdā bulma cefā
Cümle benüm sen deme ben olma cüdā ḳıl iḫtifā

2 Dām benüm dāne benüm ḫāne vü hem-ḫāne benüm
ʿĀḳil ü dīvāne benüm olma cüdā eyle vefā

3 Mīr benüm pīr benüm beste-i zencīr benüm
Sāḥib-i tedbīr benüm olma cüdā ḳıl iḳtidā

4 Ġonca benüm ḫār benüm yār benüm ġār benüm
ʿĀşıḳ-ı dildār benüm olma cüdā eyle ṣafā

5 Ferʿ benüm aṣl benüm faṣl benüm vaṣl benüm
Rūḥ benüm ʿaḳl benüm olma cüdā bulma ḳażā

6 Nefḫa benüm ṣūr benüm ravża benüm ḥūr benüm
Nār benüm nūr benüm olma cüdā ḳıl iktifā

7 Mihr benüm māh benüm ʿārif-i āgāh benüm
Ḥaḳḳı saña şāh benüm olma cüdā étme cefā

[66b]

244.

[Fuzūlī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Öyle ser-mestem ki idrāk étmezem dünyā nedür
Ben kimem sāḳī olan kimdür mey-i ṣahbā nedür

2 Gerçi cānāndan dil-i şeydā içün kām isterem
Ṣorsa cānān bilmezem kām-ı dil-i şeydā nedür

[121] Bu şiir musammat gazel görünümünde iç kafiye ile yazılmıştır.
5b ḳażā : ḳafa EİHMKÖ s.123.
1a öyle : eyle LMMND s.173

3 Vaṣldan çün ʿāşıḳı müstaġnī eyler bir viṣāl
ʿĀşıḳa maʿşūḳdan her dem bu istiġnā nedür

4 Ḥikmet-i dünyā vü mā-fīhā bilen ʿārif degül
ʿĀrif oldur bilmeye dünyā vü mā-fīhā nedür

5 Āh feryāduñ Fużūlī incidüpdür ʿālemi
Kerbelā-yı ʿaşḳ ile ḫoşnūd iseñ ġavġā nedür

[67a]

245. [122]

[Gevherī]

Şarḳı[123]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Dil esīr-i zülfüñ oldı ey gözi āhū güzel
Mest ü medḫūş étdi cānā kāküli şebbū güzel[124]
Ey melāḥat bāġınuñ verd-i leṭāfet-gösteri
Bir tebessüm nīm şikifte nüh edādur bu güzel[125]

2 Meh cemālin gördügünce dil olur ġamdan berī[126]
Çeşmine dūş olsa çeşmüm çeşm olur nemden berī[127]
Nice meftūn olmayayum devr-i Ādemden berī[128]
Görmedüm işitmedüm hiç böyle bir meh-rū güzel

3 Gülşen-i ḫüsnüñde var mı ben gibi bir bülbülüñ
Rāh-ı ʿaşḳuñda ser-ā-pā gözler erkān [u] yoluñ

5a Āh : āh u LMMND s.173. ; 5b Kerbelā-yı : ger belā-yı LMMND s.173.

[122] Bu şiir 81a'da da yazılmıştır. Bu sebeple bu şiir alınarak diğerinin nüsha farkları gösterilmiştir.

[123] 81a'daki şiirde şarkı başlığı atılmıştır. Şiir müzdevic murabba özelliği göstermektedir. Şiir GDŞE'de 5 bent halindedir. Bkz. GDŞE s.580-581.

1/1 zülfüñ : aşkın GDŞE s.580. ; 1/2 kāküli şebbū güzel : kâkül-i hoş-bū güzel GDŞE s. 580. ; 1/4 Bir tebessüm nīm şikifte nüh : nīm tebessüm nīm şügüfte ne GDŞE s.580.

[124] 81a'daki şiirde "mest medḫūş" şeklinde yazılmıştır.

[125] 81a'daki şiirde "şüküfte" şeklinde yazılmıştır.

[126] 81a'daki şiirde "gördügümce" şeklinde yazılmıştır.

[127] 81a'daki şiirde "çeşmüñe" şeklinde yazılmıştır.

[128] 81a'daki şiirde "maḳbūl" şeklinde yazılmıştır.

2/3 Nice meftūn olmayayum : kim didi geldi nazīrin GDŞE s.580.

3/1 bir : - GDŞE s.581. ; 3/2 gözler : gözedir GDŞE s.581.

Böyle bir meddāḥ bulunmaz böyle bir ḫāliṣ ḳuluñ
Ser-te-ser etseñ cihānı cümle cüst-cū güzel[129]

4 Ḳıymet olmaz bir nigāhī luṭfuña dünyā senüñ[130]
Kim démiş geldi naẓīrüñ ey melek-sīmā senüñ
Gevherī Mecnūnın oldı ey ṣaçı Leylā senüñ
Ṭaġlara düşmem muḳarrerdür seni yāhū güzel[131]

246. [132]

8'li

Uzun çārşū çamur oldı
Baḳlavalar ḫamur oldı
Tiryākīler gāvur oldı
Āteşleri kömür oldu

247.

Rubāʿī

Ahreb

1 *Ey tīr-i ġam tu-rā dil-i ʿuşşāḳ nişāne*
Ḫalḳī be-tu meşġūl-i tu ġāʾib zi-miyāne
Geh muʿtekif-i deyrem geh sākin-i mescid
Yaʿni ki tu-rā mi-ṭalebem ḫāne-be-ḫāne

[67b][133]

248. [134]

8'li hece

Besmeleyle çıḳdum yola
Selām verdüm ṣaġa ṣola

---

[129] 81a'daki şiirde "cūst ü cū" şeklinde yazılmıştır.
[130] 81a'daki şiirde "ḳısmet" şeklinde yazılmıştır.
4/1 nigāhī luṭfuña : nigāh-ı lūṭfuna GDŞE s.581. ; 4/2 démiş geldi : dedi gelmiş GDŞE s.581. ; 4/4 muḳarrerdür seni : mukarrer şübhesiz GDŞE s.581.
[131] 81a'daki şiirde "dağlara" şeklinde yazılmıştır.
[132] Bkz. HBH s.67. https://isamveri.org/pdfdrg/D01150/1931_15/1931_15_ULKUTASIR.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]
[133] Bu sayfadaki manilerin üstünde beyit ibaresi yer almaktadır. Beyit olmadıkları için şiirlerin üzerine yazmadaki başlıklar yazılmamıştır.
[134] Bkz. RM https://www.manilerimiz.com/oku-1640-Besmeleyle-ciktim-yola-Selam-verdim-saga-sola-A-benim-agalarim-Ramazaniniz-mubarek-ola.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

Benüm aġam benüm cānum

Aḥşamuñuz ḫayr ola

249. [135]

8'li hece

Uyḳum geldi ben esnerem

Ḳafesde bülbül beslerem

Benüm efendüm sulṭānum

Senüñ ṣaġlıġuñ isterem

250. [136]

8'li hece

Uzun çārşū başdan başa

Gönlüñ seker ṭaşdan ṭaşa

Benüm devletlü sulṭānum

Süleymānum biñler yaşa

251.

7'li hece

Hāy ḫāline ḫāline

Çalayum biz naʿline

Meded idüñ hey aġalar

Ṭablayı alsun eline

252.

8'li hece

Gelin şunlara varalum

Ḥalüñ ḫāṭıruñ ṣoralum

Yüzükcü başın bulalum

Oḥı yā lelli vāh bre masḳara

253. [137]

[135]Bkz. TDMS https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=17092 [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[136]Bkz. RTK https://www.turkuler.com/Sozler/turku_uzun_carsi_bastan_basa.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[137] YOMHG s. 4663. https://turkfolklorarastirmalari.com/pdf/223.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]

8’li hece

Pencereden baḳışurlar
Elma turunç atışurlar
Şimdi bunlar çekişürler
Oḫı yā lelli cānım

254. [138]

8’li hece

Fincānları silker atar
Yüzük çıḳsun diyü baḳar
Baṭılcan burunlı ṭaṭar
Oḫı yā lelli cānum

255.

Ṣūfī ne-şeved ṣāḳī
Tā v’er ne-keşed cāmī
Bisyār sefer bāşed
Tā puḫte şeved ḫāmī

256.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Ey bād-ı ṣabā var yüri cānānuma degme
ʿAḳlum ṭaġılur zülf-i perīşānuma degme

2 Virmem saña çek yitür elin ey melekü’l-mevt
Cānānuma neẕr eyledügüm cānuma degme

257. [139]

7’li hece

Hāy burun burun mıdur
Delikleri furun mıdur
Cız cız eden gürg midür
Oḫı yā lelli cānum

[138] Bkz. YOMHG s. 4663. https://turkfolklorarastirmalari.com/pdf/223.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]
[139] Bkz. YOMHG s. 4663. https://turkfolklorarastirmalari.com/pdf/223.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]

258. [140]

Oḥı yā lelli yā lelli

Şaşḳın zavallı vāh bre masḳara

[68a]

259.

Nuṭḳ-ı Pīr Sulṭān

8'li hece

1 Āgāh olun ey erenler
Gelen Murtażā ʿAlīdür
ʿAhdine ṣādıḳ duranlar
Gelen Murtażā ʿAlīdür

2 Ṭurnaya vermiş sesini
Melekler ṭutar yasını
Hem binüp hem devesini
Çeken Murtażā ʿAlīdür

3 Türāba vermiş özini
Ḳanıla yumuş yüzüni
Ḳırḳlar ile bir üzümi
Yiyen Murtażā ʿAlīdür

4 ʿAlī çeker ḳılıcını
Düldüli çeker gücini
Muḥammedüñ Miʿrācını
Gören Murtażā ʿAlīdür

5 ʿAlīnüñ Fāṭıma yāri
ʿĀşıḳları çeker zārı

[140] Bkz. YOMHG s. 4663. https://turkfolklorarastirmalari.com/pdf/223.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]
1/1 āgāh olun ey : gafil olman hey PSAAÖ s.156. ; 1/3 ʿahdine ṣādıḳ duranlar : Yezid'e bātın kılıcın PSAAÖ s.156. ; 1/4 gelen : çalan PSAAÖ s.156.
2/2 melekler ṭutar : āşıklar tutsun PSAAÖ s.156. ; 2/3 binüp hem : önünce PSAAÖ s.156. ; 2/4 çeken : yeden PSAAÖ s.156.
3/1 türāba vermiş özini : alçağa tutmuş yüzünü PSAAÖ s.156. ; 3/2 Ḳanıla yumuş yüzüni : Hakk'a bağlamış özünü PSAAÖ s.156.
4 –PSAAÖ s.156-7.

Yezīdlere zülfiḳārı

Çalan Murtażā ʿAlīdür

6 Cennetdeki ḳızıl elma

Ṣarardup beñzüñi ṣola

Pīr Sulṭānum ġāfil olma

Gelen Murtażā ʿAlīdür

temmet

260.

[Seyyid Seyfī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

I

1 Ey ṭarīḳ-i Ḥaḳḳı dāʾim eyleyenler cüst u cū

Görmek isteyen cemāl-i padişāhı rū-be-rū

2 Géceler tā ṣubḥ olunca nāle vü feryād édüp

Ḳanda baḳsa isteyenler görmege dīẕār-ı Hū

3 Baġrı başlu gözi yaşlu derd ile āh eyleyüp

Vuṣlat-ı dīẕār-ı yāri eyleyenler ārzū

4 Oḳudum yazdum cemīʿ-i ʿilmi bildüm añladum

Niçe meclislerde oldı niçe niçe güft-gū

5 Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri

ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu

II

5 –PSAAÖ s.156-7.

6/1 cennetdeki : dost bağında PSAAÖ s.157. ; 6/2 Ṣarardup beñzüñi ṣola : gül rengi sararıp solma PSAAÖ s.157.

I/1a dāʾim eyleyenler : kimler dāʾim eyle SNDCÖ s. 218.; I/1b isteyen : istediğin SNDCÖ s. 218.

I/2b baḳsa : başḳa; dīẕār-ı Hū : didār Hū SNDCÖ s.218.

I/3b dīẕār : didār SNDCÖ s.218.

I/4a ʿilmi : ʿilm SNDCÖ s.218.; I/4b güft-gū : güft ü gū SNDCÖ s.218.

Tüm bentlerde 5b ḫalḳı : ḫalḳ SNDCÖ s.219.

1 Gel gel ey tekmīl-i nefs étdüm déyü daʿvā éden
Ehl-i irşādum déyü bu ḫalḳıla daʿvā éden

2 Daḫi sen yoġ olmadan bu varlıġa érmek neden
Kendüñ idrāk etmeden bir ġayrısın iġvā éden

3 Kendü bilgüñdür saña bildürmeyen maʿbūdunı
Varlıġuñdur saña kendüñ görmege ilḳā éden

4 **Mā ʿarefnāk** dédi maḥbūb-ı Ḫüdā iken Resūl
Ki başīretsizdür ol bildüm déyü daʿvā éden

5 Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri
ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu

[68b] minhū

III

1 Enbiyā vü evliyā ebrār-ı Ḥaḳ ʿālī-cenāb
Müftī vü monlā müderris ḳāḍī vāʿiż şeyḫ ü şāb

2 Cümle ol bāb-ı rıżāda zār ser-gerdān ḳamu
Yüz[lerüñ] dergāh-ı Ḥaḳḳa eylemişlerdür türāb

3 Ehl-i tevḥīde merātib lāda ʿālem maḥv olur
Menzil-i illāda ḥükm anuñ daḫi ḳalmaz cevāb

4 Evvel ü āḫir hüve'l-ḥayyülleẕīdür lā-yemūt
Ẓāhir ü bāṭın hem ol vallāhü aʿlem bi'ṣ-ṣavāb

5 Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri
ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu

IV

II/1a gel gel : göñül SNDCÖ s.219.; II/1b ḫalḳıla daʿvā éden : ḫalḳa dāʿvālar ider SNDCÖ s.219.
II/4a mā ʿarefnāk : mā Arefnāt ; maḥbūb-ı Ḫüdā : maḥbūb Ḫüdā SNDCÖ s.219.
III/1b – SNDCÖ.
III/2a bāb-ı rıżāda zār : bāb-ı rıżā zārı SNDCÖ s.219.
III/3a merātib lāda ʿālem maḥv olur: merātib-i Lāde ʿālem-i maḥvolur SNDCÖ s.219.

1 ʿÖmri ḥarc étdüm bu yolda nice miḥnetler çeküp
Yaştanup ṭaş döşenüp ṭopraḳ meşaḳḳatler çeküp

2 Géceler evrād [u] eẕkār ile iḥyālar édüp
Niçe niçe erbaʿīnler niçe ḫalvetler çeküp

3 Diz çöküp pīrler öñünde niçe rüʾyālar dédüm
ʿĀlem-i ḳalbi muṣaffā etmege dertler çeküp

4 Bunı bildüm bunı ṭuydum bunı idrāk eyledüm
Bu ṭarīḳ-i Ḥaḳda yüz biñ dürlü firḳatler çeküp
minhū

5 Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri
ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu

V

1 Naḥv [ü] ṣarf manṭıḳ meʿānī fıḳh ferāʾiż ey cüvān
ʿİlm-i Ḥaḳḳı eylemişler ḳādir olduḳça beyān

2 Niçe biñ dürlü mesāʾil niçe ḥall-i müşkilāt
Olmuş ammā vérmemişler bī-nişāndan bir nişān

3 Anı bildüm bilmez anı bildigin terk etmeyen
Lā-şerīk olmaz aradan gitmeyince cism [ü] cān

4 Ḳaṭre çün müstaġraḳ-ı baḥr oldı Seyyid Seyfī bil
Fāni oldı cümle ʿālem ḳaldı Allāh cāvidān

5 Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri
ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu

[69a]

IV/1a ʿömri ḥarc étdüm bu yolda nice : ʿömrümü ḥarçeyledim yolda SNDCÖ s.220; IV/1b yaştanup : yaşlanup SNDCÖ s.220.
IV/2a Géceler evrād [u] eẕkār : Géce evrād-ı eẕkār SNDCÖ s.220.
IV/4a ṭuydum : didim SNDCÖ s.220.
V/1a Naḥv [ü] ṣarf manṭıḳ meʿānī fıḳh ferāʾiż ey cüvān : Naḥv ṣarf manṭıḳ maʿna fıḳıḥ ferāʾiż ey cānān SNDCÖ s.220; V/1b ʿİlm-i Ḥaḳḳı : ʿİlm-i ḥalḳı SNDCÖ s.220.
V/2a müşkilāt : meşkitat SNDCÖ s.220; V/2b vermemişler : virmişler SNDCÖ s.220.
V/3a bilmez : - SNDCÖ s.220; V/3b cism [ü] cān : cism-i cān SNDCÖ s.220.
V/4b Fāni oldı cümle ʿālem ḳaldı : cümle ʿālem fāni oldı ḳaldı SNDCÖ s.220.

261.

Ġazel-i Vīrān Abdāl

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Bi-ḥamdi'llāh s̱enā-gūyem elümde defterüm vardur
Dilümde lā ilāhe illā ʿAlīyyü'l-ekberüm vardur

2 Bugün mest-i ḥarābātum elümde cürʿa-i bāḳī
İçüp nūş eyledüm anı ʿAlīden kevs̱erüm vardur

3 Fenā-ı faḳr-ı fi'llāhum ferāġat rāhına gitdüm
Şükür minnet ʿAlī gibi öñümde rehberüm vardur

4 Ne ġam ġuṣṣa Ḫavāricden dilā bir ẕerre ḫavfum yoḳ
İki ʿālemde billāhi benüm bir Ḥaydarum vardur

5 Ḥasan şāhum Ḥüseynüm var imāmum ʿĀbidīn Bāḳır
Ḥaḳāyıḳ ʿilmine hādī ḥaḳīḳat Caʿferüm vardur

6 İmām Kāẓım Rıżādandur Taḳī dīnüm Naḳī cānum
Tamāmet elli biñ nācī güzīde ʿAskerüm vardur

7 Muḥammed Mehdīnüñ cānā yolında seng-i rāh olsam
Muḥaḳḳaḳ cān[ım]a minnet göñülden isterüm vardur

8 Yez̲īdler zaḫm-nāk oldı ʿāṣıḳlar ʿaṣḳ-ı pāk oldı
Bu cismüm cümle ḫāk oldı içümde gevherüm vardur

9 Vīrāneyüm bilüñ cānum fedādur āl-i evlāda
Münāfıḳ boynın urmaġa elüme ḫançerüm vardur

temmet

[69b]

1b lā ilāhe : lā fetā VDTTK s.191.
2a mest-i : mest ü ; bāḳī : sāḳī VDTTK s.191.
3a Fenā-ı faḳr-ı : fena vü fahri VDTTK s.191.; gitdüm : girdüm VDTTK s.191.
4a ḫavfım : şübhem Mİ 69a.
5b ḫaḳīḳat : tarīk-ı VDTTK s.191.
6a cānum : īmān VDTTK s.191.
7a seng-i rāh olsam : cān nisār itdim VDTTK s.191.; 7b isterüm : isteğim VDTTK s.191.
9a āl-i evlāda : āl ü evlāda VDTTK s.191. ; 9b Münāfıḳ boynın urmaġa elüme : havāric bağrı delmeye elimde VDTTK s.191.

262. [141]

İlāhī Nuṭḳ-ı Ḥażret Nūrī ḳuddise sırruh

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṭarīḳat ḳurb-ı Raḥmāndur bu meydān özge meydāndur
Ḥaḳīḳat sırr-ı Sübḥāndur bu meydān özge meydāndur

2 Bu yolda cān ferāġ ister yürekde nice ṭaġ ister
Buña bir ḳalb ṣaġ ister bu meydān özge meydāndur

3 Bu meydānda ṣatılur cān bu meydānda sorulmaz ḳan
Olur bir demde biñ ḳurbān bu meydān özge meydāndur

4 Gelür meydāna ʿāşıḳlar vücūdı ʿaşḳa yanıḳlar
ʿAceb münkir ne ṣayıḳlar bu meydān özge meydāndur

5 Bu yolda Nūrī serden geç bu meydān içre sırlar aç
Bu erkān üzre ḳanlar ṣaç bu meydān özge meydāndur

temmet

263. [142]

[Şemsī]

mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Gedādur geldi ḳapuña
Mürüvvet yā Ebā Ṣāliḥ
Ṭurur dīvānda ṭapuña
Kerem ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ

2 Bilürüm cürmümi şāhum
Ki sensin özge penāhum
Dilerüm ʿafv-ı günāhum
Meded ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ

---

[141] Bu şiir divanda dörtlükler halinde yazılmıştır.
2a yürekde : diğerde ANDHA s. 262.
5a ve 5b'deki meydān ve erkān yer değiştirilmiş haldedir. Bkz. ANDHA s.263.

[142] Bkz. MRAŞD şiir no. 6. http://mustafaresmiahi.net/mustafaahi/diger/divance.html [Erişim Tarihi 12.01.2026]

3 Eger baḳmaz iseñ ḥāle
Yā bize kim meded ḳıla
Baş açup girmişem yola
Kerem ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ

4 Mürīdüñ ḳılsa bir kez āh
Érişürsin aña vallāh
Yaḳīnüm buñadur billāh
Meded ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ

5 Benüm ʿisyānuma baḳma
Günāhum başuma ḳaḳma
Mücrimem gözden bıraḳma
Kerem ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ

6 Dilerüm ʿafv-ı ʿisyānum
Egerçi arttı ṭuġyānum
Gedādur Şemsī sulṭānum
ʿİnāyet yā Ebā Ṣāliḥ

[70a]

264. [143]

İlāhī

Sinān Ümmī ḳuddise sırruhu'l-ʿazīz

11'li hece

1 ʿAceb ḥayrān oldum ʿaşḳa uyal'dan
Yanup püryān oldum ʿaşḳa uyal'dan[144]

2 Uçdı rāḥat ḳuşı miḥnet uyandı
Derde dükkān oldum ʿaşḳa uyal'dan[145]

[143] Bu şiir yazmada art arda iki defa yazılmıştır. Bu sebeple yazma nüshadaki farklılıklar gösterilerek verilmiştir.
[144] Beyitlerin ikinci mısralarında 1. şiirde "oldum oldum" şeklinde tekrar söz konusudur.
1b püryān : biryān ÜSCK s. 84.
2a mihnet : mihmet ÜSCK s. 85.
[145] İlk şiirde 2b ile 6b yer değiştirmiştir.

3 Kimisi dér deli kimi dér uṣlı
Ḫalḳa seyrān oldum ʿaşḳa uyal'dan

4 Ṣabr édeyüm dérsem ṭurmaz bu dilüm
Söyler ozan oldum ʿaşḳa uyal'dan

5 ʿİlm-i ḥikmet ile ṭoldı vücūdum
ʿAyn-ı ʿirfān oldum ʿaşḳa uyal'dan

6 Sinān Ümmī eydür ḳalmadı bir ġam
Özge sulṭān oldum ʿaşḳa uyal'dan

mim

[70b]

265.

Müseddes-i Seyyīd Seyfu'llāh Efendi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ṣanma ey zāhid bizi billāh nā-dānīlerüz
Kendü vechin añlamış fi'l-cümle meydānīlerüz
Almazuz ḫar-mühre[yi] zīrā ki dürdānīlerüz
Dürr-i meknūn isteriz biz baḥr-i ʿummānīlerüz
Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz

2 Muṣṭafā vü Murṭażānuñ añladıḳ esrārını
Bīst ü heşt (٢٨) ü sī vü dü (٣٢) ḥarf bulduḳ varını
Dest-i ḳudret çeşm-i dilden refʿ édüp pindārını
Anuñ içün şübhesiz gördük Ḥaḳuñ dīdārını eyżān
[Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz]

3a Kimisi dér deli kimi dér uṣlı : kim eydür uṣludur kim eydür deli ÜSCK s. 85, Kimisidür deli kimidür uslı 1. Şiir.
4a dérsem ṭurmaz : derim durmaz ÜSCK s. 85. ; 4b ozan : sūzān ÜSCK s. 85.
5a ṭoldı : doldu ÜSCK s. 85.
6a Sinān Ümmī : Ümmī Sinān ÜSCK s. 85.

3 Aḥsen-i taḳvīme inkār étme ṣaḳın ṣūfī sen
Şekl-i Ādemdür bilürsin şübhesiz vech-i ḥasen
Olmaḳ isterseñ eger ḫavf u ḥaṭardan sen esen
Şāh Ḥüseyn-i Kerbelādan boynuña gel ṭaḳ resen eyżān
[Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz]

4 Biz İmām Zeyne'l-ʿAbānuñ baş açuḳ ʿüryānıyuz
Hem Muḥammed Bāḳıruñ dergāhınuñ ḳurbānıyuz
Bende-i Caʿfer olaldan ʿālemüñ sulṭānıyuz
Muṣṭafā vü Murṭażā evlādınuñ ḳurbānıyuz eyżān
[Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz]

5 Mūsī-i Kāẓım ʿAlī Mūsī Rıżādur sevdigüm
Yaʿni sulṭān-ı Taḳī bedr-i dücādur sevdigüm
Hem Naḳī hem ʿAskerī ṣāḥib-livādur sevdigüm
Mehdī-i ṣāḥib-livā ol reh-nümādur sevdigüm eyżān
[Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz]

6 Seyfīyā kendüñi añla Ḥaḳḳı idrāk édegör
Sen daḫi Aḥmed gibi gel sīneñi çāk édegör
Yaʿni fehm ét istivāñı ḳalbüñi pāk édegör
Aṣl-ı Seyyid Muṣṭafāya rūḥuñı ḫāk édegör
Tā ezelden biz gürūh-ı fażl-ı Yezdānīlerüz
Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz

[71a]

266.

Yūnus Emrem Veyse'l-Ḳarānī Ḥażretlerine[146]

Nüsḫa

Géce gündüz Ḥaḳ yolına giderdi

[146] YEDMT IV'te 11 dörtlükten oluşan şiirin nüsha farkı oldukça fazladır. YEDMT IV'te olan 2,3 ve 9. dörtlükler Mİ 71a'da yoktur. Bkz. YEDMT IV s.234-236.

1 Rūmdan Şāmdan cān ārzūları
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī
Muḥammed sevdigi dostum dédügi
Yemen illerinde Veyse'l-Ḳarānī

2 [A]nasına danışuban durmadı
Kendini Kaʿbe yolundan ırmadı
Geldi Muḥammed evde bulmadı
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

3 [Muḥamme]d mescidden evine geldi
[Üv]eysüñ nūrını ḳapuda gördi
[Ā]yişe anaya ṣordı eve kim geldi
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

4 [Muḥamme]d hiç anı görmemiş idi
… her sırların añlamış idi
[Ü]mmete şefīʿ ola démiş idi
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

5 Elinde ʿaṣāsı ḫurma dalından
Eyninde ʿabāsı de[ve] yüñünden
Aṣla ḫaṭā gelmez anuñ dilinden
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

6 Erenler öñünde kemer belinde
Aḳ nūrdan beñi var hem ṣaġ elinde
Sulṭān-ı Veys derler Yemen elinde
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

7 ʿÖmer ʿOsmān bir araya geldiler
Arayı arayı daġda buldular

1a Rūmdan Şāmdan cān ārzūları : Rūmda ʿAcemde ʿāşık olduğum ; ellerinde : illerinde YEDMT IV s.234. ; 1b Muḥammed sevdigi : Allah'un Habībi YEDMT IV s.234.

2a [A]nasına danışuban : anasından destur aldı ; kendini Kaʿbe yolundan : Kaʿbe yollarından gözin YEDMT IV s.235. ; 2b Muḥammed : Muhammed'i YEDMT IV s.235.

3a ḳapuda : evinde YEDMT IV s.236. ; 3b [Ā]yişe anaya ṣordı eve : Āyişe'ye sordı bunda YEDMT IV s.236.

5a Elinde ʿaṣāsı : Asāsı varıdı ; eyninde ʿabāsı : hırkası varıdı YEDMT IV s.235. ; 5b Aṣla ḫaṭā gelmez anuñ dilinden : gözlerin ırmazdı Kaʿbe yolından YEDMT IV s.235.

El ḳaldurup ḫayr u duʿā aldılar
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

8 Secdeden ḳaldurmazdı başını
Allāh oñardı anuñ işini
Çekmiş idi otuz iki dişini
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

9 Her ṣabāḥ ḳalḳardı yola giderdi
Gizlice Allāha hem niyāz éderdi
Yüz deveyi bir aḳçaya güderdi
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

10 Yaṣduġı ṭaş idi döşegi postı
Cennetlik eylemek ümmeti ḳaṣdı
Allāhuñ sevdigi sevgili dostı
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

11 Yüz deveyi bir aḳçaya güderdi
Anuñda bir çiftin ṣadaḳa éderdi
Ḥaḳīre almaz dāʾīm tevḥīd éderdi
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

12 Yūnus eydür gelüñ bende varalum
Ayaġı tozına yüzler sürelüm
El ḳaldurup ḫayr u duʿā alalum
Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī

Ḥaḳ naṣīb ederse yüzüñ görelüm

[71b]

267.

9a Her ṣabāḥ ḳalḳardı yola : sabah namāzını kılar ; Allāha hem : Rabb'ine YEDMT IV s.234. ; 9b Yüz deveyi bir aḳçaya : anun işi-güci deve YEDMT IV s.234.

10b Allāhuñ sevdigi sevgili : Hakk'un sevgülisi Habīb'ün YEDMT IV s.235.

11a yüz : bin ; bir çiftin ṣadaḳa : nısfını zekāt YEDMT IV s.235. ; 11b Ḥaḳīre almaz dāʾīm : develer bilesince YEDMT IV s.235.

12a Yūnus : ʿĀṣıḳ Yūnus ; gelüñ bende varalum : ben dahı varsam ; ayaġı tozına yüzler sürelüm: ol ṣāhun mübarek elini öpsem YEDMT IV s.236. ; 12b El ḳaldurup ḫayr u duʿā alalum : ayaġı tozına yüzümi sürsem YEDMT IV s.236.

[Naḳşī]

Ḫüseyn-i ʿAşirān[147]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Bir naẓar ḳıl ḥālüme āsān ola cümle sübül
El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül
Bāġ-ı gülzār-ı İlāhīde açılsun tāze gül
El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül

2 Naʿt-ı pākinde dédi Ḥaḳ raḥmeten li'l-ʿālemīn
Eyledi zāt-ı şerīfüñ muḳtedā-yı mürselīn
Saña ümmet oldı cümle evvelīn u āḫirīn
El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül

3 Ravżanı Firdevs-i aʿlā étdi ḳudretle Ḫüdā
Dāʾimā eyler ziyāret enbiya vü evliyā
Ehl-i ʿiṣyāna şefāʿatdir cenābuñdan ricā
[El-mede]d ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül

4 Nār-ı ʿaşḳuñ rūz [u] şeb bulsun derūnumda ziyād
Naḳşī-i ġam-ḫˇārı dergāh-ı Ḫüdādan eyle yād
Eyle [ol] bī-çāreñi ẕevḳ-i viṣālüñ ile şād
[El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül]

268. [148]

[Fetḥi

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Nefse uyup cürm édersem olımaz yā Rab muḳīm
Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm

[147] Şiir, NDEA'da 6 bentten müteşekkildir; 4 ve 5. bentler Mİ 71b'de yoktur. Mahlas bendi Mİ 71b'de 3. bentte iken NDEA'da son benttedir. NDEA'ya bağlı kalınmış ve mahlas bendi son bente alınmıştır. Bkz. NDEA s.215-216.
1/2 sübül : rusül NDEA s.215. (bu durum tüm nakaratlarda aynıdır)
3/1 aʿlā : raʿnā NDEA s.215. ; 3/2 Dāʾimā eyler ziyāret enbiya vü evliyā : -Mİ 71b.
4/2 ḫˇārı: ḫˇārını NDEA s.215. ; 4/3 ẕevḳ-i viṣālüñ : envāʾ-i luṭfuñ NDEA s.215.
[148] Şiir, MGMŞS'de beyitler halinde yazılmıştır. Bkz. MGMŞS s.282.

Maġfiret bābını feṯḥ ét bize Tevvābu'r-Raḥīm
[Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm]

2 Fażl-ı iḥsānuñla zeyn olsun efendüm baḥr u ber
Maġfiret ġarḳ eylesün ʿāṣīleri ser-te-ser
Çün nesīm-i raḥmetüñ mücrimlere dāʾīm eser
Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm

3 Aldanursın bu fenāda māl ile [yā] cāh ile
Beñzedük ol Ḥażret-i Ḥaḳḳı unudan cāhile
Fetḥiyā hem-ser olursam bu cihānda şāh ile
Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm

[72a]

269.

Ḥażret-i Zātī ḳuddise sırruh

1 Gel berü ey Ādemī maʿnī diyeyüm saña
Kendi özüñ maʿnīsin bilmez iseñ yuf saña

2 Sen özüñi bilmedüñ maʾnüñi ögrenmedüñ
Ṭoġrı yola gelmedüñ gelmez iseñ yuf saña

3 Maʿnisini bilmeyen oḳuyana yazana
Yuf borısın çalagör çalmaz iseñ yuf saña

4 Yalancılardan ḳaçup ḳurtarıgör özüñi
Gerçek ere yel yüri yelmez iseñ yuf saña

5 Doġrı yola gitmege bir ġılavuz er gerek
Gerçek eri bulagör bulmaz iseñ yuf saña

6 Ṭut ol erüñ etegin küfrine īmān getür
Ḫidmet édüp ḳulı ol olmaz iseñ yuf saña

7 Gerçek erüñ sözlerin diñle ki ḥaḳdur ʿayān
Cān ḳulaġın ṣal aña ṣalmaz iseñ yuf saña

1/1 olımaz : olmazam MGMŞS s.282.
2/1 Yazmada "olsun rūz şeb efendüm baḥr u ber" şeklinde yazılmıştır. 2/2 ʿāṣīleri : āsīlerini MGMŞS s.282.

8 Zātī-i divānenüñ yumru yoġun sözleri
Cümle naṣīḥatdür el almaz iseñ yuf saña

[72b]

270.

Pīr Sulṭān[149]

11'li hece

1 Ḳanber ḳaṭārdan getürdi devesin
Bindürdiler şāh-ı merdān ʿAlīyi
Dünyādan āḫirete gitdi ḳısmeti
Yolladılar şāh-ı merdān Alīyi

2 Ḳanber aḳıtdı gözinden yaşını
İşitdiler dilden kişneyişini
Ḳıbleye ḳarşu şāh Ḥüseynüñ başını
Döndürdiler şāh-ı merdān ʿAlīyi

3 Aġı ḳatdılar şāh Ḥasanuñ pāyına
Yezīd ḳaṣd eyledi īmām ṣuyuna
Kefenini āb-ı zemzem ṣuyu yuna
Batırdılar şāh-ı merdān ʿAlīyi

velehū

4 Ölmek ḳorḳusı gelür erlere
Gökden raḥmetler yaġar yerlere
Ḥurma aġacından tabutı dülgere
Yundurdılar şāh-ı merdān ʿAlīyi

5 Pīr Sulṭānum Ādem gelür Ḥavvā ilen
Gökden raḥmetler yaġar duʿā ilen
Necef deryāsına beyāż deve ilen
Yolladılar şāh-ı merdān ʿAlīyi

[73a]

[149] Şiirin başlığı velehû Pir Sultan şeklindedir. Ancak önceki şiir Zâtî'ye ait olduğundan velehû ibaresi kaldırılmıştır. Şiir PSAAG'da bazı küçük benzerliklerle mevcuttur. Bkz. PSAAG s.227.228.

271. [150]

[Ali Ufkī Bey]

Pādişāh Şeyḫü'l-İslāma demiş ki bir ġazel söyle hem güleyüm hem darılayum

1 Ey büt-i şīrīn-zebān [u] ḳāmeti serv-i revān
Bir gécecik gelesin bizüm odaya hemān

2 Çün gelesin ḳapuya ite ite girdürem
Ṭaşra ḳapudan içerü ʿizzetiyle baʿd-ez-ān

3 Sen içerü giricek eñsene berkideyüm
Ḳapunuñ mandalını ey maḥbūb-ı cihān

4 Sen geçüp oturıcaḳ ben saña az az ḳoyam
Bir ḳadeḥi içine ṣāfī mey-i erġuvān

5 Key ḳatı şād oluram ardına bıraġıcaḳ
İki bölük ṣaçını ʿanber [ü] misk-feşān

6 Egilivér ṣarḳayum iki ṭuṭam az mıdur
Lāle ile erġuvān başına ey nev-civān

7 Ser-ḫoş édüp içürem tükrükleyüp geçürem
Parmaġına ey ṣanem ḫātem-i zerrīn-nişān
tetimme

8 Götüreyüm ḥamāma sürüşdirem ben saña
Kīse ile ṣābūnı rāḥat étsün cism ü cān

9 Şöyle ṣoḳam içerü vü hiç ḳalmaya ṭaşrada
Düşmeninüñ baġrına ḥançer-i tīġ-ı bürrān

---

[150] Şiir, AUSS'de 9 beyittir.
1a zebān : dehān AUSS s.92.
2a Çün gelesin : sen gelicek ; ite ite girdürem : ata ata vireyim AUSS s. 92.; 2b Ṭaşra ḳapudan içerü ʿizzetiyle baʿd-ez-ān : ṭaşradan içerüye maḥbūbum ḫūb-ı zemān AUSS s.92.
4a oturıcaḳ ben saña : oturasın ben duram AUSS s.92. ; 4b ḳadeḥi içine ṣāfī : ḳadeḥiñ içine ṣāġ-ı AUSS s.92.
5a Key ḳatı şād oluram ardına bıraġıcaḳ : ġayet ḫoşuma gelür bir aġaç kim er dike AUSS s.93. ; 5b ṣaçını ʿanber [ü] misk-feşān : zülfüne misk ü ʿanber feşān AUSS s.93.
6a Egilivér ṣarḳayum iki ṭuṭam az mıdur : iki ṭutam az mıdır añla deyu soḳayım AUSS s. 93. ; 6b Lāle ile erġuvān başına ey nev-civān : bu lāle vü nergisi sarıġına ey cānān AUSS s.93.
7a Ser-ḫoş édüp : lāle-ḥad mey ; tükrükleyüp : baş idüben AUSS s.93.
9a ṣoḳam : uram ; vü : - ; ṭaşrada : ṭışarı AUSS s.93. ; 9b ḥançer-i : ḥançer ü s.93.

10 Ser-ḫoş olup yatasın don ile ḳalḳup eyleyem
Sirkelüce şūrbayı maḥmūr içesin revān

11 Her seḥerde gelesin Aḥmediyye véresin
Ḫˇāce selāmü'n-ʿaleyküm şāhum ʿaleyküm selām

[73b]

272. [151]

Müfred

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Eger yārüm benümle yār olaydı
Ne ġam baña cihān aġyār olursa

273.

Müfred

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Benüm nā-dān ile yoḳdur kelāmum
Ẓārūretden düşer gāh gāh selāmum

274.

Beyt

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṣafālar kesb édem dérsen murād üzre bu dem sen de
Bu gün bir vaḳt-i cümbişdür buyur bir ḳahve iç bende

mim

275.

Beyt

mefāʿīlün feʿūlün mefāʿīlün feʿūlün

10a don ile ḳalḳup eyleyem : dün ile ḳalḳam idem AUSS s.93. ; 10b Sirkelüce şūrbayı : ekşulice çorbayı saña ; içesin revān : ey civān AUSS s. 93.
11a seherde : ṣabāḥ ; Aḥmediyye : Aḥmed'ine AUSS s.93.

[151] Bkz. TL https://x.com/tarihlugati/status/1275324673371320321?lang=cs [Erişim Tarihi 16.01.2026]

1 Ṣabāḥ ḳahve-i iṣneyn velākin olmaya yeyn
İẕā kānā ḥafīfeyn döner tiryākīnüñ beyn

mim

276.

Ferd

1 Ḳahve rūy-ı siyāhı īcād étdi bir pīr
Ehl-i keyf olanlara ṣabāḥ iki aḫşam bir

277. [152]

Ferd

1 Ḳahve rūy-ı siyāhı ḥayāt verür bedene
Ḥaḳ raḥmet eylesün bu ḳahveyi icād édene

278. [153]

Ferd

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Ṭutup keʾsüñ kenārından ẕarāfet birle hörpüldet
Désünler ḳahve içmekde şu ādem ammā ḳābil hā

mim

[74a]

279.

Güfte-i Ḳaygusuz Abdāl[154]

7'lİ hece

1 Allāh Allāh Yaradan
Günde biñ kez cürʿadan

---

[152] Bkz. UKM https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-80880/urfa-halk-edebiyatinda-kahve-motifleri.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[153] Bkz. LB https://la-illa.blogspot.com/2011/01/soz-nabiden-aclmsken.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[154] KAAG'da şiir 11 dörtlükten oluşmaktadır. Neredeyse tüm dörtlüklerde Mİ 74a'dakine göre oldukça farklılık vardır. 1, 13, 14 ve 18. dörtlükler KAAG'la karşılaştırılmıştır. Ancak diğerlerinde çok farklılık olduğu için metin tenkidi yapılamamıştır. Bkz. KAAG s. 873-874.
1/1 Allāh : Tanrı ; 1/2 biñ : beş ; 1/4 engel : agyār KAAG s. 873.

Yār ile yār olagör
Engel çıḳsun aradan

2 Dervīş Ḥaḳḳa vér göñül
Yā ṣaḳın aġyāreden
Nefsini ḳıl Müselmān
Ḳurtulup emmāreden

3 Lāf ü güzāf ehline
Ṭutma ḳulaġın ṣaḳın
Maʿrifet ehlini bul
Geç bu aḳ ve ḳaradan

4 Ḫidmetlerin ḳıl ḳabūl
Anlara eyle duḫūl
Sırlarına maḥrem ol
Gizli āşikāreden

5 Bekle vaḥdet kūşesin
Ḳırma göñül şīşesin
Key ṣaḳın uçursun
Ḳandīli mināreden

6 Vérme göñül cihāna
Aldanup ey dīvāne
Ġaflet ile geçersen
Ṭoymazsın esrāra sen

7 Sende olan senligi
Terk édegör benligi
Her kemāli Ḥaḳḳa vér
Kendin çıḳar aradan

8 ʿĀşıḳ olan seçilür
Güller gibi açılur
ʿĀşıḳı sulṭānı gör
Ṣaḳla gözin ḥāreden

9 Nefsini bil ʿārif ol
Tā bulasın Ḥaḳḳa yol
Maḥrem-i esrār olup
Seyr eyle kenāreden

10 Nefsini ḳaynat pişir
Gönlüni Ḥaḳḳa devşür
Nāṭıḳda olan kişi
Farḳı yoḳ eşcāreden

11 Cāhil-i nādāna baḳ
Ednī ḥayvāna ṭaḳ
Ẓāhir éden bāṭın o
Étmiş inkāreden

12 Ḳarġa yemez şekerler
Ṭūṭī olagör yüri
Münkir olan ne bilür
Ebyāt-ı eşʿāreden

13 Ṭıflılayın dem-be-dem
Ṭanbur ṭanbur söyleme
Manṣūr'layın ölürsin
Bilmezsen müdāreden

14 Fīl yüküni ḳarıncaya
Yükletme çekebilmez
Laʿl ü gevher ḳıymetin
Umma seng-i ḥāreden

15 Sen insānı ṣorarsın
Ḥaḳdan ġayrı degüldür

13/1 Ṭıflılayın dem-be-dem : dem-be-dem davul gibi KAAG s. 874. ; 13/2 Ṭanbur ṭanbur söyleme : tamb u tumb eylemegil KAAG s. 874. ; 13/3 ölirsin : olursın ; 13/4 bilmezsen : bilmezsin KAAG s. 874.

14/2 yükletme : vurma ki KAAG s. 874. ; 14/3 gevher : yākūt KAAG s. 873.

15/1 sen : ger ; ṣorarsın : sorarsan KAAG s. 874. ; 15/3 Ẕāt u ṣıfātı muṭlaḳ : sıfātı nūr-ı mutlak KAAG s. 874. ; 15/4 çār : dört KAAG s. 874.

Ẕāt u ṣıfātı muṭlaḳ
Ḫırḳası çār pāreden

16 ʿAḳluma ʿaḳlum déme
Varlıġına benüm déme
Sen hemān ḳurtulursun
Bu nefs-i emmāreden

17 Āh ʿāşıḳlar bu yola
Başın ile cān oynadur
Sen daḫi ʿāşıḳ iseñ
Baḳma gel kenāreden

18 Ḳayġusuz'uñ herze
Ḥāliyle bürhān gerek
Bundan özge hüneri
Ummasın bī-çāreden[155]

[74b] Būselik

280.

Abdāl ḳuddise sırruh[156]

11'li hece

1 Ṣabāḥuñ seyrinde cünbüşe geldüm
Ṭaġlar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur
Bülbülüñ feryādı gülüñ derdinden
Dalları Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur

2 Vird vérildi gökde uçan ḳuşlara
Baḳmaz mısın gözden aḳan yaşlara

18/1 Ḳayġusuz'uñ herze : Bu Kaygusuz Abdāl'un KAAG s. 874. ; 18/2 Ḥāliyle bürhān gerek : hüneri niʿmet yimek KAAG s. 874. ; 18/3 Bundan özge : ondan artuk KAAG s. 874. ; 18/4 Ummasın : umma KAAG s. 874.

[155] Bu dörtlük 74b'de tekrar yazılmıştır. Mİ 74b'deki şiirin üsha farkları, 74a'daki şiir üzerinden gösterilmiştir. 18/1 herze : hüneri Mİ 74b. ; 18/2 Ḥāliyle bürhān gerek : yaḫniyle biryān yémek Mİ 74b. ; 18/3 Bundan : daḫi Mİ 74b. ; 18/4 umma : ummasın Mİ 74b.

[156] Şiir, "Kaygusuz Abdal ḳuddise sırruh" başlığını ve mahlasını taşısa da şiir, Pir Sultan Abdal'ın divanında bulunmaktadır. PSAAG Bkz. 107-108.

1/1 Ṣabāḥuñ seyrinde : seherin vaktinde PSAAG S.107. ; 1/3 feryādı gülüñ derdinden : figanı bağrımı deldi PSAAG S.107.; 1/4 Dalları Ḥaḳ : Güller ya PSAAG S.107.

Şular urur yüzin ṭaşdan ṭaşlara
Çaġlar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur

3 Gördüm çarḫ-ı felek semā dönüyor
Ṭālib olan mürşidinden ḳanıyor
Yüregüme bir od düşdi yanıyor
Yanar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur

4 Derdliler geldi dermān isterler
Aña ḳāʾil olur pīrler üstādlar
Ḥastalar da geldi himmet isterler
Şaġılur Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur

5 Ḳayġusuz Abdāluñ çoḳdur ʿāşıḳı
Seni seyrān bekler pīrin eşigi
Ḥasan ile Ḥüseynüñ beşigi
Şallar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur

281. [157]

[Yūnus]

14'lü hece

1 Sen cānından geçmeden cānān ārzū ḳılarsın
Belden zünnār kesmeden īmān ārzū ḳılarsın

2 **Men ʿarefe nefsehu** derseñ illā degülsin
Melāikden yuḳarı seyrān ārzū ḳılarsın

2/1 vérildi : verilmiş PSAAG S.107. ; 2/2 Baḳmaz mısın gözden aḳan : bak bunların gözündeki PSAAG S.107. ; 2/3 urur yüzin : yüzün vurur PSAAG S.107. ; 2/4 Ḥaḳ : ya (bu durum tüm dörtlüklerde aynıdır) PSAAG S.107.

3/1 gördüm : - ; semā : semā urup PSAAG S.107.

4 Bu dörtlükteki 1 ve 4. mısralar PSAAG'da yer değiştirmiş haldedir. Bkz. PSAAG S.107. 4/2 olur pīrler üstādlar : olmaz kāmil ustalar PSAAG S.107. ; 4/3 Ḥastalar da geldi himmet isterler : āşık olan geldi derdin üsteler PSAAG S.107.

5/1 Ḳayġusuz Abdāluñ : Pir Sultan Abdal'ın PSAAG S.108. ; 5/2 Seni seyrān bekler pīrin eşigi : āşık olanların yanar ışığı PSAAG S.108. ; 5/3 Ḥasan ile Ḥüseynüñ beşigi : İmam Hasan Şah Hüseyin beşiğin PSAAG S.108.

[157] Bu şiir 42a-42b'de de yazılmıştır. Bu sebeple bu şiir alınarak diğerinin nüsha farkları gösterilmiştir.

1a geçmeden : geçmedin YEDOKT s.364. ; 1b belden : bilden ; kesmeden : kesmedin YEDOKT s.364, ārzū: ārżū 42a-b.

3 Bilmezsin sen seni ṣadefde ne gevhersin
Mıṣra sulṭān olmadın Kenʿān ārzū ḳılarsın

4 Ṭıfl-ı nevreste gibi etegüñ at édersin
Çevgān ele girmeden meydān ārzū ḳılarsın

5 ʿĀşıḳ Yūnus her demde Eyyūb'leyin ṣabr eyle
Derde ḳatlanmazsın sen dermān ārzū ḳılarsın

[75a]

282.

Vaḥdetī ḳuddise sırruh

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿīlün

1 Vāḳıf-ı esrār olan insānı her cān añlamaz
Ṣūret [ü] maʿnī nedür peydā vü pinhān añlamaz
Dilberüñ māhiyyetini dīv-i nā-dān añlamaz
Rūḥ-ı insān neydügin her ṭabʿ-ı ḥayvān añlamaz
Yaʿni nūr-ı Aḥmedi Bu Cehl [ü] Mervān añlamaz

2 Baġlayup zünnār-ı inkārın beline ol şaḳī
Göz göre setr etmek isterseñ vücūd-ı muṭlaḳı
Gözlerinde nūr yoḳdur göremez sırr-ı Ḥaḳı
Muṣḥāf-ı ruḫsārına īmān getürmezmiş faḳī
Öldürüñ şol cāhili kim ḳadr-i Ḳur'ān añlamaz

3 ʿAşḳ ile yanan bilür mihr [ü] muḥabbet nārını
Her nefes ol nār ile görür bu ʿālem varını
Seyr éder hep her ne var yüzden olursa yārini

3a bilmezsin : bilmedün YEDOKT s.364, 42ab; gevhersin : cevhersin YEDOKT s.364. ; 3b olmadan : olmadın YEDOKT s.364.
4 Çevgān ele girmeden meydān : Meydān ele girmeden cevlān 42ab.
5a ʿĀşıḳ Yūnus her demde : Yūnus düşdün bu derde YEDOKT s.364. ; 5b ḳatlanmazsın sen : katlanımazsın YEDOKT s.364, ḳatlanmadın 42ab.
1/3 dīv-i nā-dān : dīv ü nā-dān DVDYÖ s.20.
2/1 Baġlayup zünnār-ı inkārın : Baġladı inkār zünnārı DVDYÖ s.20. ; 2/2 isterseñ : ister DVDYÖ s.20. ; 2/3 Gözlerinde nūr : gözlerinüñ nūrı ; Ḥaḳı : Ḥaḳḳı DVDYÖ s.20.
3/3 hep : bil ; var - DVDYÖ s.20. ; 3/4 münkire : münkere DVDYÖ s.20.

Münkire ʿarż eyleme anuñ güzel dīdārını
Ḫod bilürsin ṣūret-i Raḥmānı şeyṭān añlamaz

4 Baḥs-i ʿirfān bā-yı noḳta durur yārüñ femi
Ḥaḳ Teʿālī ḳomuş anda künc-i sırr-ı mübhemi
Laʿl-i yāḳūtunda gizlüdür Süleymān ḫātemi
Leblerüñden bir kināyet ṭutarız cām-ı cemi
Şöyle bil bu nükte[yi] daḫi Süleymān añlamaz

5 Maʿnīde budur müʾessirle müʾesser hem eser
ʿĀşıḳ u maʿşūḳ ʿaşḳ olduġı gibidür meger
Nūr-ı vāḥid mi degüldür kevkeb [ü] şems ü ḳamer
Çeşm-i nā-bīnā velī bir zerre almaz nūr-ı fer
Nūrsuz ḳalsun o göz kim vech-i insān añlamaz

6 ʿĀrif iseñ ey göñül gūş eyle benden bir süḫan
Rāzuñı ketm eyle nuṭḳa açmaġıl aṣlā dehen
ʿAyn-ı vāḥiddür egerçi fi'l-ḥaḳīḳa cān u ten
Nefs-i ādemden ḫaber vérme velī nā-dāna sen
Şehr-i ḥikmet yolunı dīv-i beyābān añlamaz

7 Rāz-ı ʿaşḳı ben nice tesvīd ü ṭaḥrīr édeyin
Nūr-ı pāki yā nice aʿmāya tenvīr édeyin
Āfitābı yā nice ḫuffāşa taʿbīr édeyin
Ḥāl ü ḫaṭṭın dilberüñ ben kime tefsīr édeyin
Vaḥdetī her bir denī teʾvīl-i bürhān añlamaz

[75b]

283.

Münācāt

4/1 Baḥs : meḥbas ; bā-yı : bāb-ı ; noḳta durur : noḳṭadur DVDYÖ s.20. ; 4/2 ḳomuş anda künc-i sırr-ı mübhemi : anda ḳoydı genc-i sırr-ı Meryemi DVDYÖ s.20. ; 4/5 daḫi : her bir DVDYÖ s.20.
5/1 budur : birdür DVDYÖ s.20. ; 5/2 maʿşūḳ ʿaşḳ : maʿşūḳ u ʿışḳ bir ; gibidür : gibi DVDYÖ s.20. ; 5/4 nūr-ı fer : nūr u fer DVDYÖ s.21.
7/1 édeyin : ideyüm DVDYÖ s.21. ; 7/2 tenvīr édeyin : taḳrīr ideyüm DVDYÖ s.21. ; 7/3 āfitābı : āftābı ; édeyin : ideyüm DVDYÖ s.21. ; 7/4 édeyin : ideyüm DVDYÖ s.21. ; 7/5 bürhān : Ḳur'ān DVDYÖ s.21.

Yā Ḥażret-i Mevlā yā Mevle'l-mevālī ente'l-Kerīm yā Allāh Mevlā Kerīm Mevlā
Entellezī teferraḍa bi'l-faẓli ve'l-ulā Mevlā Mevlā Kerīm Mevlā

Yā ḫāteme'r-risālete veyā eşrefü'l-verā ʿaceben li'l-muḥibbi keyfe yenāmū ḳum yā nāʾimū ʿaşḳu'llāḥ Mevlā Mevlā Kerīm Mevlā

Lā ilāhe illallāh Ādem ṣafiyyu'llāh lā ilāhe illallāh Nūḥ neciyyu'llāh
Lā ilāhe illallāh İbrāhīm Ḫalīlu'llāh lā ilāhe illallāh Mūsī kelīmu'llāh
Lā ilāhe illallāh Dāvud Ḫalīfetü'llāh
Lā ilāhe illallāh ʿİsī rūḥu'llāh lā ilāhe illallāh ḫātemü'n-nebiyyīn Muḥammed Resūlu'llāh

Sübḥāneke mā ʿabednāke ḥaḳḳa ʿibādetike yā Maʿbūd
Sübḥāneke mā ẕekarnāke ḥaḳḳa ẕikrike yā Meẕkūr
Sübḥāneke mā ʿarafnāke ḥaḳḳa maʿrifetike yā Maʿrūf
Sübḥāneke mā şekernāke ḥaḳḳa şükrike yā Meşkūr

[76a]

284.

Nuṭḳ-ı Ḥażret-i Yūnus

16'lı hece

1 Ayruḳ yaḳın cümlesine bizden selām dervīşlere
Himmetleri çeker ise ben de varam dervīşlere

2 Dervīş ṣūretine girdüm erüñ neydügin bildüm
Diler ise dost cānumı ḳurbān ḳılam dervīşlere

3 Dervīşlerüñ ḥāli faḳīr maʿrifet ʿilminden oḳur
Çalab ḳudret eliyle çaldı ḳalem dervīşlere

4 Varlıḳ vücūd dervīşlerüñ hiç nesnem yoḳdur benüm
Daḫi nesnem olaydı vére idüm dervīşlere

1a ayruḳ : ırak YEDAG s.523.
2a neydügin bildüm : kepeneğin giydim YEDAG s.523. ; 2b Diler ise : dilediyse YEDAG s.523.
3a ʿilminden : ilmini YEDAG s.523.
4a hiç : hiçbir YEDAG s.523.

5 Begler gelür baş indirür sulṭān pervāzın döndirür
Cihān ṭolu mürīd muḥib ben de ḳulam dervīşlere

6 Bu zamāne ʿālimleri üstādından ögrendiyse
Tā ezelden naṣīb durur Ḳur'ān kelām dervīşlere

7 Ölür isem dervīş Yūnus hem sīneme dervīş ḳosun
Mirāṯumı dervīş yusun vaṣiyyet édem dervīşlere

8 Siz Yūnusu maḥrūm ṣanmañ erden Ḥaḳdan ayru ṣanmañ
Boynu baġlu bir ḳul geldüm ben de ḳulam dervīşlere

[76b] Ḥişār

54

285.

[Niyāzī-i Mıṣrī]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Devr édüp geldüm cihāna yine bir devrān ola
Ben gidem bu ten sarāyı yıḳılup vīrān ola

2 Cūş édüp ʿummān-ı cān cismüm gemisi daġıla
Yerler altında tenüm ṭopraġ ile yeksān ola

3 Yevm-i tüblīdir o gün her maʿnī bir ṣūret giye
Kim nebāt [u] kimi ḥayvān kimisi insān ola

4 Her ṭarafdan nār [u] bād u āb [u] ḫāk éder hücūm
Benligüm anlar alup bu varlıġum tālān ola

5 Ṭaġıla terkībüm otuz iki ḥarf ola tamām
Noḳta-i sırrum ḳamunuñ gevherine kān ola

5a pervazın : pervāne YEDAG s.524. ; 5b mürīd muḥib : mezid niʿmet YEDAG s.524.
6a üstādından : üstattan YEDAG s.524.
7a Yūnus : yusun ; sīneme : sinime YEDAG s.524. ; 7b yusun : yisin ; vaṣiyyet : vesyet YEDAG s.524.
2a gemisi dağıla : gemisin ṭağıda NMDKE s. 211.
3a giye : giyer NMDKE s. 211.
4a Her ṭarafdan : dört yanumdan NMDKE s. 211.
5b gevherine : cevherine NMDKE s. 211.

6 Bu vücūdum ṭaġı ḳalḳa atıla yüñler gibi
Şeş cihātum açıla bir ḥaddi yoḳ meydān ola

7 Ḳabrüme dostlar gelüp fikr édeler aḥvālümi
Her biri bilmekde ḥālüm vālih ü ḥayrān ola

8 Kimi ister bu Niyāzī derd-mendin ol zamān
Sözlerini oḳusun ki sırrına mihmān ola

286. [158]

[Yūnus]

10'lu hece

1 ʿAşḳ bāzirgānı sermāye cānı
Bahādur gördüm cāna ḳıyanı

2 Vallāhi bahādur cān terkin uran
Ḳılıç mı keser Allāh diyeni

3 Téz çıḳarurlar fevḳā'l-ʿalāya
Şol Īsī gibi dünyā ḳoyanı

4 Téz indirürler taḥte'ş-şerāya
Şol Ḳārūn gibi dünyā seveni

5 Ḳamuyı bir gör kemteri er gör
Ḫor gözlemegil sen ʿabā giyeni

6 Aṭlası ḳoyup palāsı giydi
İbrāhīm Edhem sırdan duyanı

7 ʿİlmüm var déyü maġrūr olma kim
Haḳ ḳabūl éder kefen ṣoyanı

8a Kimi ister : her kim ister NMDKE s. 211.

[158] 6 ve 7. beyitler YEDOKT'de yoktur. Bkz. YEDOKT s. 451.

2a vallahi : zihī YEDOKT s. 451. ; 2b Allāh diyeni : himmet giyeni YEDOKT s. 451.

3a fevḳā'l-ʿulāya : Beytü'l-maʿmūra YEDOKT s. 451. ; 3b şol : bil YEDOKT s. 451.

4b şol : bin ; seveni : kovanı YEDOKT s. 451.

5a ḳamuyı : kamusın : kemteri : kemterin YEDOKT s. 451. ; 5b Ḫor gözlemegil sen ʿabā : alı görmegil palās YEDOKT s. 451.

8 ʿĀşıḳ olanuñ nişānı vardur
Melāmet olur bellü beyānı

9 Ḥallāc-ı Manṣūr Ḥaḳ benem dédi
Ber-dār étdiler işitdüñ anı

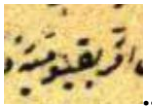
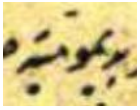
velehū

10 Oda yandurduñ külin ṣavurdun
Öyle mi gerek seni seveni

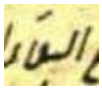
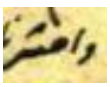
11 Zinhār ey Yūnus gördüm déme sen
Oda yaḳarlar gördüm diyeni

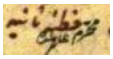
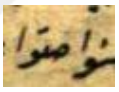
[77a]

287.

Yérinden ḳalḳup minber ḳapusında bu duʿā[y]ı oḳuya **Rabbenā ātinā fi'd-dünyā ḥaseneten** ilāḫ ve yuḳaruda bu duʿā[y]ı oḳuya **Rabbi'şraḥlī ṣadrī ve yessirlī emrī vaḥlül-ʿuḳdeten min lisānī yefḳahū ḳavlī bi raḥmetike yā erḥamerrāḥimīn** diyüp otura baʿde'l-eẕān ḳalḳup ḫuṭbeye mübāşeret ede. **Elḥamdülillāhilleẕī .** **...ẕātihi'l-ʿālemūn ve şehide** **şıfātihi'l-kāmilūn ve ʿaczi ʿan derki künhü ḥaḳīḳate'l-ʿārifūn ve taḥayyera** **fī uluhiyyeti'l-ʿāḳilūn ve teḳaddeset ẕātihī ve şıfātihī yeḳulü'ẕ-ẓālimūn fe-sübḥānelleẕī biyedihi melekūtü külli şeyʾin ve ileyhi yerciʿūn ve eşhedü en lā ilāhe illallāh vaḥdehū lā şerīkelehu elleẕī iẕā erāde şeyʾen feinnemā yeḳūlü lehū kün-feye-kūn ve eşhedü enne seyyidenā Muḥammeden ʿabduhū ve rasūlühū elleẕī aḫbera bi-risāleti'l-enbiyāi küllühüm ecmeʿūn ṣallallāhü ʿaleyhi ve ʿalā ālihī ve aṣḥābihī ve ezvācihī ve ḫulefāi'r-rāşidine'l-mürşidīne'l-mehdiyyīne min-baʿdihī ve vüzerāʾihi**

9a Ḥallāc-ı Manṣūr Ḥaḳ : çün Manṣūr gördi ol YEDOKT s. 451. ; 9b Ber-dār étdiler işitdüñ : oda yakdılar işitdük YEDOKT s. 451.
10b Öyle : eyle YEDOKT s. 451.
11a déme sen : dimegil YEDOKT s. 451.

fī ʿahdihī ḫuṣūṣan minhüm ʿale'l-imāmi (eʾimmeti) ḫalīfeti Rasūlillāhi ʿale't-taḥḳīḳ emīrü'l-müʾminīn ilaḫ ve ʿalā-imāmeyni'l-hümāmeyni'l-fāżılīnü'l-ḳāmilīnü'l-ʿālimīnü'l-ʿālemīn es-saʿīdīn eş-şehīdīn el-maḳbūlīn el-merḥūmīn bi'l-ḳażāi'r-rāżıyīn ve ʿalā **eş-şābirīn emīrü'l-müʾminī el-Ḥasan ve'l-Ḥüseyn ve ʿalā ʿammiyi'l-mükerrimīn el-maḫremīn el-Ḥamza ve'l-ʿAbbās el-maḥmūdīn ʿunvānillāhi ve'n-nāsi ve ʿalā tamāmü'l-ʿaşere'l-mübeşşirīn elleẕīne** **nebiyyinā taḥte'ş-şecerati ve ʿalā-cemīʿi'l-mühācirīne ve'l-enṣāri ve't-tābiʿīne'l-aḫyāri ve'l-ebrāri ve sellimu teslīmen ve ʿaẓmi taʿẓīmen ve keşīran keşīrān ilā yevmi'l-ḥaşri ve'l-ḳarāri ūṣīküm ʿibādullāhi ve nefsi'l-māṣiyeti'l-ḫāṭiʾeti'l-müẕnibeti** **bi-taḳvallāhi ve ṭāʿatihī innallāhe meʿalleẕine't-taḳavvelleẕīnehüm muḥsinūn eyyühe'l-müʾmīnūne'l-ḥāżırūn itteḳullāhe ve eṭīʿūne eyyühe'n-nās iʿlemūn inneküm küntüm li'l-ʿibādeti taḫluḳūn (taḫlusūn) ve entüm ʿanhü fī ġafleti muʿriżūn mā leküm fī taḥṣīli't-taḳarrübi tetenāhilūn ve fī ittibāʿi'ş-şehevāti ve'l-maʿāṣī ve münhekimūn ammā temūtūne ve taḥte't-türābī taḳarrubūne şümme tebʿaṣūne ve ʿammā feʿaltün tesʾelūne fetecezzūne bimā küntüm taʿmelūn iḫvānī mā leküm yemūtü'l-ecānibi lā-taḳsīrūn ve bi-ḳuvveti'l-eḳāribi lā-tentebihūn küllü nefsin ẕāʾiḳatü'l-mevti şümme ileyhi türceʿūn** **allāhe teʿālā ve iyyāküm fī-nevmeti'l-ġāfilīn ve ḫaşeranī ve iyyāküm fī zümreti'ş-şāliḥīn elā inne aḥsenallāhi'l-kelām ve eblaġa'n-niẓām kelāmullāhi'l-meliki'l-ʿazīzi'l-ʿallām kemā ḳāle'llāhi tebāreke ve teʿālā ve iẕā emri'l-Ḳurʾān fe'smeʿū lehū ve enṭıḳū leʿalleküm türḥamūn Eʿūẕü billāhi mine'ş-şeytānirracīm bismillāhirraḥmānirraḥīm Yā eyyühelleẕīne āmenü't-taḳullāhe Ḥaḳḳa tüḳātihī felā-temūtunne illā ve entüm müslimūn** otura ve el ḳaldurup bu duʿā[y]ı oḳuya **Rabbenā ātinā fi'd-dünyā ḥaseneten ve fi'l-āḫireti ḥaseneten veḳınā ʿaẕābe'n-nār** **verḥamnā maʿa'l-enbiyāi**

ve’ṣ-ṣāliḥīne ve’l-ḥamdü Rabbi’l-ʿālemīn muḥarrem **Ḫuṭbe-i ṯāniye el-ḥamdü lillāhi ḥamden keṯīran kemā ümirū şühedāni Lā ilāhe illallāhü vaḥdehū lā-şerīke lehū iʿzāzen limen ümnī bihi ve şükran ve irġāmen limen cehde bihi ve küfren ve eşhedü enne seyyidenā Muḥammeden ʿabdühü ve Rasūlühū elleẕī hüve seyyidü’l-beşer şallallāhü ʿaleyhi ve ʿalā ālihī mā itteşalte ʿillīn bi-naẓara ve iẕni bi-cüẕʾin ṯümme innallāhe tebāreke ve teʿālā ümürunā ve emeraküm bi-emrin bedeʾe fīhi bi-nefsihī ve ṯünnī bi-melāʾiketihi ḳuddise ve ṯelāse bi’l-müʾminīn min-ʿaynihi ve ünsihi taʿẓīmen li-ġaybihi ve tekrīmen li-ṣafiyyihi fe-ḳāle ʿazze ve celle min-ḳāʾilin muḫbiran ve āḫiran innallāhe ve melāʾiketihi yeṣunnūne ʿale’n-nebiyyi yā eyyühelleẕīne āmenū** **ʿaleyhi ve sellimū teslīmen**

Andan ṣaġ cānibine dönüp ve bunı oḳuya taṣliye

[77b]

288.

Allāhümme ṣalli ʿalā min enzeli ʿaleyhi Ḳur’ān-ı Kerīm ve lā yemessühū ille’l-muṭahhirū Seyyidü’l-ʿArab ve’l-ʿAcem Mevlānā ve mevle’l-ālemīn ebe’l-Ḳāsım yā eyyühe’l-müştāḳūn nūri cemālihi ṣallū ʿaleyhī ve sellimū teslīmā baʿde ṣol cānibe teveccüh eyleye ve bunı oḳuya **Allāhümme ṣalli min hüve efḍali kāʾinün ve māsīkūn elleẕī yaḳraʿu ileyhi’l-evvelūn ve’l-āḫirūn Seyyidü’l-ʿArab ve’l-ʿAcem mevlā ve mevle’ṣ-ṣaḳaleyn ebe’l-Ḳāsım Muḥammed yā eyyühe’r-rācūn minhü şefāʿaten ṣallū ʿaleyhi ve sellimū teslīmen** andan yérinde bu duʿā[y]ı oḳuya **Allāhümme ṣalli ʿalā Muḥammedin ve ʿalā ālihī Muḥammedin kemā ṣalleyte ʿalā İbrāhīme ve ʿalā āli İbrāhīm inneke ḥamīdün mecīd** bir ayaḳ aşaġa ine **Allāhümme erḥame’l-ḫulefāü’r-rāşidīn ve’l-eʾimmeti’l-mehdiyyīn elleẕīne ḳażā bi’l-ḥaḳḳi ve bihi kānū yaʿdilūn Allāhümme’ḥfaẓ ʿabdike’l-aʿẓam ve ḫalīfetike’l-muʿaẓẓam Seyyidü’s-selāṭīnü’l-ʿālim māliki rikābü’l-ümem mevle’l-mülūki’l-ʿArab ve’l-ʿAcem Es-Sulṭān bin es-Sulṭān es-Sulṭān el-ġāzī Ḫān bin Sulṭān Ḫān bin Sulṭān Ḫān ḫalledallāhu mülkehū ve ebede devletuhū āmīn yā Mucibü’s-sāʾilīn Allāhümme’nṣur fī**

naṣru'd-dīn va'ḫẕül min ḫaẕlü'd-dīn Allāhümme'nṣur cüyūşi'l-müslimīn ve ʿasākiru'l-muvaḥḥidīn ve'ktüb es-selāmü ʿaleynā ve ʿalā'l-aʿcām ve'l-ġuzātu'l-müsāvirīn fī berrike ve baḥrike fī ümmeti Muḥammed ecmaʿīn bi-raḥmetike yā erḥame'r-rāḥimīn ve'l-ḥamdü Rabbü'l-ʿālemīn yine bir ḳademe yuḳaru çıḳup bu āyet-i kerīmeyi oḳuya **bilā eʿūẕü ve bilā besmeleti İnnallāhe yeʾmuru bi'l-ʿadli ve'l-iḥsāni ve ītā iẕi'l-ḳurbā ve yenhā ʿani'l-feḫşāi ve'l-münkeri ve'l-baġy yeʿīẓuküm leʿalleküm tükeẕẕibūn** diyüp inüp iki rekʿat cumʿa namāzına niyyet édüp ḳıluvére vallāhü aʿlemü bi'ṣ-ṣavāb

289.

Naʿt-i Resūlu'llāh

Allāhümme ṣalli ʿale'r-Resūli'l-Muṣṭafā ve'l-ḥabībü'l-muḥibbī ḥabīb min senedi'l-faḳru'r-rasūl

1 Rākibü'l-Burāḳ leyletü'l-miʿrāc
Ṣāḥibü'ş-şefāʿate'l-ʿuẓmā yevmi iḫtiyāc

2 Ḫātemü'l-enbiyāi ve'l-mürselīn
Ed-dāʿī ila'llāhi teʿālā bi-kemāli'l-yaḳīn

3 Elā ey gevher-i kān-ı risālet
Saña biñ ṣalavāt ile taḥiyyāt

Ḥaḳīḳat bāġınuñ ser-bülendi gülzār-ı saʿādet
Ḥabīb-i min dost gül-i ṣad-berg

Meded eyle Hüdāyī derd-mende şefāʿat

Şefāʿat Seyyidü'l-kevneyn Muḥammed Allāhümme ṣalli ve sellim ʿalā

Ālihi ve saḥbihi'l mürselīn

290. [159]

Naʿt-i Şems-i Tebrīzī

Allāhümme ṣalli ʿalā nūru'l-maşrıḳīn ṣāḥibü'l-Kaʿbe ve'l-Merveteyn cedde'l-Ḥasāneyn ve Mevle'l-ʿālemīn ebūl-Ḳāsım Muḥammed

[159] Bkz. DMO s.3. https://divanmakam.com/attachments/ya-resulallah-habib-i-halik-i-yekta-tuyi-ahmet-efendi-sikarizade-irak-v2-pdf.55346/ [Erişim Tarihi 16.01.2026]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 *Ḥabību'llāh Resūl-i Ḫālıḳ-ı yektā tuyī*
Ber-güzīn-i Ẕü'l-celāl bāk-i bī-hemtā tuyī

2 *Nāzenīn-i Ḥaẕret-i Ḥaḳ ṣadr-i bedr-i kāʾināt*
Nūr-ı çeşm-i enbiyā çerāġ-ı mā tuyī

3 *Yā Resūlu'llāh ne-dān ümmetānend ʿācizend*
Reh-nümāy-ı ʿācizān bī-ser ü bī-pā tūyī

4 *Der-şeb-i Miʿrāc buved zi-Cebrāīl ender-rikāb*
Bā-nihāde ber-serīn gūyend hezār tūyī

5 *Şems-i Tebrīzī ki vārid-i naʿt-ı Peyġamberī*
Bered Muṣṭafā ve muḥabbetī Seyyid-i aʿlā tūyī

[78a]

291.

Dervīş ʿÖmer

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Ehl-i diller içre ʿirfānum déyen gelsün beri
ʿİlm-i ʿirfān içre ʿummānum déyen gelsün beri
Ṭabʿ-ı deryālar gibi cūş [u] ḫurūş etsün müdām
Gevher-i maʿnāya ben kānum déyen gelsün beri

2 Şiʿr-i mevzūn isterem resm-i ḫilāfı istemem
Söz hemān yeksān gerekdür iḫtilāfı istemem
Daʿvāya maʿnā gerek lāfı güzāfı istemem
Ben daḫi bir merd-i meydānum déyen gelsün beri

3 Nuṭḳunı hem dürr-i meknūn ṭabʿını deryā édüp
Kendüyi fenn-i maʿārifde bugün hemtā édüp

1/2 ʿummānum : Osman'ım AÖHD s.1.
2/1 Şiʿr-i mevzūn : dürr ü meknun AÖHD s.1. ; 2/2 Söz hemān yeksān : esetten yekta AÖHD s.1. ; 2/3 gerek : gerektir AÖHD s.1. ; 2/4 bir merd-i : miran-ı AÖHD s.1.

Her ne yüzden şāʿiriyyet baḫşini icrā édüp

Her rumūzda ṣāḥib-i iẕʿānum déyen gelsün beri

velehū

4 Fenn-i naẓm içre bugün yektā benüm ey zāhidā

Şöyle bildüm bendedür çün ibtidā vü intihā

İşte Dervīş ʿÖmer meydān-ı hünerde eṣ-ṣalā

Şöyle bir merd-i süḫandānum déyen gelsün beri

[78b] Penç-gāh

292. [160]

Münācāt

Yā Ḫażret-i Mevlā yā Mevle'l-mevālī ente'l-Kerīm yā Allāh Mevlā ente'lleẕi tefevveże bi'l-fażlī ve'l-ūlā Mevlā

Veyā ḫāteme'r-risālet veyā eşrefe'l-verā ʿacebene'l-muḥibb keyfe yenāmū ḳum yā nāimū ʿaşḳu'llāḥ Mevlā

293. [161]

[Dede Ömer Rūşenī]

1 Yā İlāhī men kimüm ki édeyüm saña münācāt

Ḳapuñda eylesem yā Rabb ʿarż-ı ḥācāt

294. [162]

[Nazīre-i ʿ Āşıḳ Paşa]

fāʿīlātün fāʿīlātün fāʿīlātün fāʿīlün

3/1 - AÖHD s.1. ; 3/2 Kendüyi fenn-i maʿārifde bugün hemtā : bugün bezm-i maarifte kendüyi yekta AÖHD s.1. ; 3/3 Her ne yüzden şāʿiriyyet baḫşini : gün yüzünden şairiyet tahtını AÖHD s.1.

4/1 Fenn-i naẓm içre bugün yektā benüm ey zāhidā : aç gözünü bendeni de seyreyle ey na-Huda AÖHD s.1. ; 4/2 Şöyle bildüm : ilm-i sahba AÖHD s.1. ; 4/3 Dervīş ʿÖmer meydān-ı hünerde : geldi Āşık Ömer yine hezar AÖHD s.2.

[160] Bkz. DMH s.4. https://divanmakam.com/attachments/ya-hazreti-mevla-mevlel-mevali-hasan-efendi-hatib-zakiri-irak-v1-pdf.55235/ [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[161] Şiir, Mİ 75b'de tekrar yazılmıştır. Nüsha farkı bulunmamaktadır.

1a yā : - ; saña : - DÖROKT s.249. ; 1b Ḳapuñda eylesem yā Rabb : ṭapuña eyleyem yā DÖROKT s.249.

[162] Şiir, CNYEM I'de "Nazīre-i ʿĀşıḳ Paşa" başlığı altındadır. Mİ 78b'de sadece şiirin ilk beyti vardır. Bkz. s. CNYEM I 1164. Şiir, Mİ 75b'de tekrar yazılmıştır. Nüsha farkı olmadığından belirtilmemiştir.

1 Ey Kerīm-i lem-yezel ey pādişāh-ı bī-zevāl
Salṭanat küllī senüñdür hīç érmez zevāl

Mevlā Kerīm Mevlā[163]

295. [164]

Lā ilāhe illallāh Ādem safiyu'llāh lā ilāhe illallāh Nūḥ neciyyu'llāh
Lā ilāhe illallāh İbrāhīm Ḫalīlu'llāh Mūsī kelīmu'llāh ʿİsī rūḥ'ullāh

Ḫātemü'n-nebiyyīn Muḥammed Resūlu'llāh

Sübḥāneke mā ʿabednāke ḥaḳḳa ʿibādetike yā Maʿbūd
Sübḥāneke mā ẕekarnāke ḥaḳḳa ẕikrike yā Meẕkūr
Sübḥāneke mā ʿarafnāke ḥaḳḳa maʿrifetike yā Maʿrūf
Sübḥāneke mā şekernāke ḥaḳḳa şükrike yā Meşkūr[165]

mim

296.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Baġ-ı dehre ṭoġru baḳdum gül ḳamu bir ḫār yoḳ
Bir naẓar ḳıldum cihāna cümle yār aġyār yoḳ

[79a]

297.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 Cihān bāġında ey ġāfil budur maḳbūl-i ins ü cin
Ne senden kimse incinsin ne sen bir kimseden incin

temmet

298.

1a Kerīm-i : kerimi ; bī-zevāl : lā-yezāl CNYEM s.1164. ; 1b hīç érmez : kim sana yokdur CNYEM I s.1164.

[163] Mevlā Kerīm Mevlā : Kerīm Mevlā Mevlā Mevlā Kerīm Mevlā Mİ 75b.

[164] Bkz. ZAKH s.3,17. https://www.bilalnadirhzkitaplari.co.uk/product/zikrullah-adabi-ve-kadiri-hatmi-baski/ [Erişim Tarihi 16.01.2026]

[165] Bu ifadeler, Mİ 75b'de tekrar yazılmıştır. Bkz. DUÖD https://defter-i-ussak.blogspot.com/2017/02/efendi-hazretlerinin-ozlu-bir-duas.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

1a ġāfil: ārif , maḳbūl: maksūd ; 1b Ne senden kimse incinsin ne : ne sen bir kimseyi incit ne de MLSCO s. 282.

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

1 Ġam çekme göñül çün felegin oyunı zārdur
Cevrine taḥammül édegör ʿāşıḳa kārdur
Ṣabreyleyelüm bu da geçer devr-i zamāndur
Her aġlamanuñ ṣonunda bir gülmesi vardur

mim

299.

1 Dilā ehl-i derd ol belāya ḥamūl
Ne kim gelse dilberden eyle ḳabūl

mim

300.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 *Endek endek ʿilm ḥ ʿāned ʿāḳıbet monlā şeved*
Ḳaṭre ḳaṭre āb cūyed ʿāḳıbet deryā şeved

mim

301. [166]

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1 Cihānda bulmadum bir yār-ı ṣādıḳ
Ki derdi derdüme ola muṭābıḳ

2 Faḳad∗ buldumsa bir yār-ı muvāfıḳ
Muvāfıḳ ṣandıġum çıḳdı münāfıḳ

[79b]

302.

1 Şu ʿālemde bī-vefā yār elinde
Ne dertler çekmişem ḳadrüm bilinmez
Bir gün güler isem üç gün

[166] Bkz. OB https://osmanlicalisani.blogspot.com/2022/10/osmanlca-hat-levha.html [Erişim Tarihi 16.01.2026]

∗ “Fakaṭ” yazmada dal ile yazılmıştır.

Aḳar bu çeşmümüñ yaşı silinmez
A sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz

2 Mevlām baḳsun ʿāşıḳlaruñ ḥāline
Yād-i bülbül ḳonmasun yārüñ güline
Mecnūn serin vérmiş Leylā yolına
Seri vérmeyince cānān bulunmaz
[A sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz]

3 Göñlüm añlar baña bir yār bulunsa
Aḳan gözlerümüñ yaşı silinse
ʿĀlemüñ ḥūbları çıḳup ṣalınsa
Benüm serv-i ḥırāmānum ṣalınmaz
[A sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz]

4 Ayru düşdüm diyārumdan yārümden
Ġurbet ilde kimse bilmez ḥālümden
Ḳorḳum oldur ʿālem yanar nārumdan
Sözlerinden hiç ḥayāli dolanmaz
Sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz

303.

1 Zāhidā ʿāşıḳa daḫl étme ḳoca deli
ʿAḳluñı başuña cemʿ eyle ḳoca deli

304.

1 Sevenüñ ḳuluyam sevmeyenin sulṭānıyam∗[167]

[80a]

305. [168]

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

∗ Mısra iki defa yazılmıştır.

[167] Bu mısra, bir atasözüdür. Bkz. *TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü* [Erişim Tarihi 13.01.2026]

[168] Bu beyit, bu varakta iki defa yazılmıştır. Bu sebeple bir defa yazılarak nüsha farkları gösterilmiştir. Bkz. ÇHAhttps://www.corumhaber.net/atasozleri-1-1 [Erişim Tarihi 16.01.2026]

1 Dār-ı dünyā ḫoşdur ammā ʿāḳıbet mevt olmasa[169]
Dār-ı āḫret ḫoşdur ammā şiddet-i nār olmasa[170]

306. [171]

1 Her ṭaʿāmın leẕẕeti vü dadı hem ṭuzdan çıḳar[172]
Ṭuz etmek bilemeyen ʿāḳıbet gözden çıḳar[173]

temmet

307.

Ḳarşudan bir dilber gördüm boyu ḫoş
Yanına vardum ṭārpuşuñ bir yana imiş bir yana pūş
Ṣandum ḥūya ḥulḳuna göre ḫoş
Meger nādān imiş var çifde ḳuş

Nedür bulala

308.

Beyt

1 Kesmem ümīdümi kereminden Kerīmdür
ʿIṣyānımuz çoḳ ise efendümüz Raḥīmdür

[80b]

309.

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 ʿÖmrümüñ varı ḥayātum āh cānum Mevlevī
Söyle luṭf eyle baña şīrīn-zebānum Mevlevī

2 Sen semāʿ étdükçe şevḳüñle felekler devr eder
Māh-tābum mihr-i raḫşānum cihānum Mevlevī

3 Ney gibi iñler senüñ ʿāşıḳlaruñ eṭrāfında
Her ḳaçan girseñ semāʿa rāzdānum Mevlevī

---

[169] Diğer beyitte ilk mısrada "ḫoş oldığı ʿaḳıbet mevt olduġıçün" yazılmıştır.
[170] Diğer beyitte "ḫoş oldığı şiddet-i nār oldığıçün" yazılmıştır.
[171] Bkz. AN s.39. https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/data/619cf34813b8768f14ee21b7/Ahiname_14_031221.pdf [Erişim Tarihi 16.01.2026]
[172] İlk şiirde bu mısra "Her ṭaʿāmın leẕẕeti tuzdan çıḳar" şeklindedir.
[173] İkinci şiirde bu mısra "Tuz etmek bilmeyen Yezīd göze girer öyle pelīd" şeklindedir.

4 Sīnesin dögdi senüñ şevḳi ḳudūmüñle kudūm
Érişür mülk-i melāḥāt nev-cüvānum Mevlevī

5 Derd-i ʿaşḳuñla helāk olmaḳ muḳarrer iñledüm
Añ duʿā-yı ḫayrıla rūḥ-ı revānum Mevlevī

310.

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1 ʿAceb ol dilber-i raʿnā öpülmez mi ḳuculmaz mı
Gelüp bir şeb bize tenhā öpülmez mi ḳuculmaz mı

2 Dil-i vīrānemi aldı beni ferdālara ṣaldı
Dudaġıma naẓar ḳıldı öpülmez mi ḳuculmaz mı

3 Ecel cāmını içmeden güzellik murġı uçmadan
Meded bu cānum geçmeden öpülmez mi ḳuculmaz mı

4 Nice bir eyleyem efġān bu cūya yoḳ mudur pāyān
ʿAceb ol āfet-i devrān öpülmez mi ḳuculmaz mı

5 Éder aġyār ile seyrān yıḳup gönlüm ḳılur vīrān
Bu şehrüñ dilberleri yārān öpülmez mi ḳuculmaz mı

[81a]

311.

1 ... çarḫa süṭūn oldı gözlerüm ... ṭoldı*
Derdüñ baña dermān oldı gel a cānum gel

2 Ḳaşlarını yay eyledi deldi baġrum nār eyledi
İşüm gücüm vār eyledi gel a cānum gel

3 Sensiz dünyā ḥarām olsun derde dermānı kim bulsun
İsterse Eflāṭūn olsun gel a cānum gel

* Yazmada bu mısra sırasıyla , bu şekildedir.

4 ... ḳaddüm kemāndur**

Yiteli çoḳ zamāndur gel a cānum gel

5 ʿİẕẕetüñ kār etdi cāna kerem et girme ḳana

Bir ... gel yanuma gel a cānum gel***

Umaram bir dermān ide derdmendüm rā

mim

312. [174]

8'li hece

1 Üftāde serhoşdur derler

Ben geçerüm göñül geçmez

2 ʿAşḳa düşdügüm içün

Uġramışum āh u zāra

3 Çekerlerse beni dāra

Ben geçerüm göñül geçmez

4 Seni baña veren Ḥaḳdur

Cānum ʿāşıḳlaruñ çoḳdur

5 Bu dem inkārum yoḳdur

Ben geçerüm göñül geçmez

6 Muṣṭafāya ...*

Seni bekler ... **

** Yazmada şeklindedir.

*** Yazmada şeklindedir.

[174] Bkz. YNSK https://www.yedinota.com/beste/bana-yardan-vaz-gec-derler-gonul-senden-vaz-gecer-mi-1228 [Erişim Tarihi 16.01.2026]

* Yazmada şeklindedir.

** Yazmada şeklindedir.

7 Çarḫı …***

Ben geçerüm göñül geçmez

*** Yazmada şeklindedir.

4. MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

Nüsha Tavsifi: Mecmû'a-i Eş'âr ve Resâ'il 06 Mil Yz A 6464

Tablo 9: Manzum Bölümler Tablosu

		Yer Nu.: Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu/ Mecmûʿa-i Eşʿâr ve Resâʿil 06 Mil Yz A 6464					
Yp. nu.	**Mahlas**	**Matla' beyti / bendi**	**Makta' beyti / bendi**	**Nazım şekli / birimi**	**Nazım türü**	**Vezin**	**Açıklamalar**
1b	-	Ḥażret-i Sulṭān-ı ʿAbdu'l-ḳādirüñ rāhında ben Vaḳf édüp ten mülkini dervīş oldum ṣıdḳıla	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	
1b	-	Bir naṣīḥat ṣana benüm rūḥum elinle āteşe girme Ḳarındaşın daḫi olursa öpmek içün mecmūʿanı verme	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	

1b	-	Kemāli kimden ögrensün görmeyince kişi mekteb Ḥımār altun külāh giyse gine dérler aña merkeb	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
1b	-	Velī zevḳ [ü] ṣafāsına ṣaḳın aldanma dünyānuñ Ḳara yerde yatur cismi nice yüz biñ Süleymānuñ	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
1b, 21a	Şems-i Bitlisî	Geç serīr-i ʿuzlete ʿālemde sulṭānlıḳ budur Bir ḳarınca ḫāṭıruñ yıḳma Süleymānlıḳ budur	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	
2a	Eşrefoġlu Rūmī	Cemālin seyr édüp ismin añdıġum Āh bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir ʿAşḳuñ ile paslı göñlüm açdıġım Āh bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir	Eşrefoġlu Rūmī ʿaşḳuñ elinde [Kim]se maḥrūm ḳalmaz senüñ yoluñda [Eger] bunda eger Baġdād ilinde Āh bize himmet eyle Şeyḫ ʿAbdu'l-ḳādir	Murabba 5 bend		11'li hece	
2a	Sezāyī	Tennūr-ı dile od yaḳup āh-ı şererümden	Dilbeste-i zülf-i siyehüm yine Sezāyī	Gazel 5 beyit	İlahi	--./--./--./--	

		Bir özge kebāb mā-ḥażar etdüm cigerümden	Sevdā-yı cünūn gitmedi bir kerre serümden				
2a	-	Kişi ger cāhil olursa ne bilsün dīn o ne meẕheb Kemāli kimden ögrensün ki zīrā görmemiş mekteb	Tevāżuʿ étme cāhile görürseñ anı cāh ile Eşek altun külāh giyse yine dérler aña merkeb	Gazel 2 beyit		.---/.---/.---/.---/.---	
2b	Vehbī-i Yemānī	Züleyḫāyı gider pīrāhen añla Cihānı Yūsuf-ı Kenʿān-ı cāna	Beden fikrinde olma fikr-i cān ét Ḳo meyli güllere meyl ét gülāba	Gazel 8 beyit		.---/.---/.--	
2b	Vehbī-i Yemānī	Çıḳarsa ġam degül rūḥ-ı revānuñ Tenüñ ḫāke gider cānāne cānuñ	Oḳunsa Vehbīyā aġzı ṣulanur Zülāl-i naẕmuña āb-ı revānuñ	Gazel 6 beyit		.---/.---/.--	
3b	Vehbī-i Yemānī	Cihānı ṣūretinde ẓāhir etmiş O kim vérmiş dilā ṣūret cihāna	Sözüñdür Vehbiyā ṭuʿm-i muvāfıḳ Mizāc-ı ʿārif-i devr-i zamāne	Kıt’a 17 beyit		.---/.---/.--	
4a	Vehbī-i Yemānī	Baña fikr-i ḫaṭ-ı sebzüñ çemendür ʿİẕāruñ gül güler vechüñ semendür	Ne buldum Vehbīyā bād-ı Yemenden Ki cān dil beste-i fikr-i Yemendür	Gazel 11 beyit		.---/.---/.--	

4a	İmām-ı Şāfiʿī	Kün ġaniyyü'l-ḳalbi vaḳneʿ bi'l-ḳalīl Müt velā-taṭlub maʿāşen min leʿīm Lā tekün li'l-ʿayşi mecrūḥü'l-fuʿād İnneme'r-rızḳu ʿale'llahi'l-Kerīm	-	Nazm 1 bend		-.--/-.--/-.-	Arapça bir şiirdir.
4b	Vehbī-i Yemānī	Düşelden tāb-ı ġamdan iltihāba Düşürdüm göñlümi cām-ı şarāba	Döşendi fikr-i ḫaṭṭı şehle Vehbī Gehī tefsīre vü gāhī kitāba	Gazel 6 beyit		.---/.---/.--	
4b	Vehbī-i Yemānī	Cihān naḳşında bir dildār severüm O naḳş-ı yārda her ne var severüm	Hezār-ı bāġ-ı ḳudsüm Vehbiyā ben Ne bāġ u gülşen [ü] gülzār severüm	Gazel 9 beyit		.---/.---/.--	Yazmada 2. beyitten sonra "Velehû" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiyeden anlamaktayız.
5a	Vehbī-i Yemānī	Baña kevşer lebüñ iḥsānın olsun	Bulaşma Vehbiyā şāhān-ı dehre	Gazel 12 beyit		.---/.---/.--	

		Ḳo ḥayvān çeşmesi ḥayvānın olsun	Felek ḳapuñda ḳo derbānuñ olsun				
5b	Vehbī-i Yemānī	Tecellīde cemāl-i vech-i muṭlaḳ Ne kim vardur cemāl-i Ḥaḳdur el-ḥaḳ	Anuñ eşrāḳ-ı vechüñ gör ki olmuş Meşārıḳ şarḳ-ı ḥüsninden müşerraḳ	Gazel 12 beyit		.---/.---/.--	Yazmada 9. Beyitten sonra "Velehû" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiyeden anlamaktayız.
5b	Vehbī-i Yemānī	Meẓāhirdür cemāl-i yāre ẓāhir Nikābıdur anuñ ẓāhir meẓāhir	Cemāl-i vaḥdetinden ehl-i ʿaşḳa Nikāb-efkendedür Ḫallāḳ-ı Ḳādir	Gazel 3 beyit		.---/.---/.--	
6a	Vehbī-i Yemānī	Lebüñ ẕikri nice düşsün dehenden Ki cānum çıḳmadı daḫi bedenden	Érişdüñ bāġçe-i Raḥmāna Vehbī ʿAṭādur bu saña yād-ı Yemenden	Gazel 4 beyit		.---/.---/.--	
6a	-	Gözüm göñlüm sendedür ʿaḳlum alan ḳandadur Ben senüñçün seyyāḥum senüñ göñlüñ kimdedür	-	Müfred		14'lü hece	
6a	-	ʿĪd-ı vaṣluña érişsem ġam yemezdüm cān içün	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Bu meṣel meşhūrdur erkek ḳoyun ḳurbān içün					
6a	-	Ben bilmez idüm gizli ʿayān hep sen imişsin Tenlerde vü cānlarda nihān hep sen imişsin	Senden bu cihān içre nişān ister idüm ben Āḫir bunu bildüm ki cihān hep sen imişsin	Nazm 2 beyit		--./.--./.--./.--	
6a	-	ʿĀşıḳ şode em der-i dervīş tū em yāhū Çün bülbül-i ḫoş-elḥān gülbāng zenem her sū	-	Müfred		--./.---/--./.---	
6b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Muḥammed Muṣṭafānuñ nesliyüm ben Baña münker olan inkāra laʿnet ʿAliyyü'l- Murtażānuñ sırrıyum ben Beni Ḥaḳ bilmeyen murdāra laʿnet	Benüm Seyyid Nizām oġlıdur adum Yiyenler niʿmetümden bildi dadum Bu ad ile beni ṣanman ki yādum Bu niʿmetden ḳalan eşrāra laʿnet	Murabba 5 bent		.---/.---/.--	Yazmada 4. bentten sonra "Minhu" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiye şemasından anlamaktayız.
7a	Hümāmī	Ben kim elinde firḳatüñ cāna gelmişem ʿArż eylemege ḥālümi cānāna gelmişem	Bülbül gibi Hümāmīyem etmege nāleler Sen gül yanaḳları ġonce-i ḫandāna gelmişem	Gazel 7 beyit		--./-.-./.--./-.-	Başlıkta "Şiʿr" yazmaktadır.

7a	Baġdād Vālīsi ʿAli Paşa	Ḥarīm-i gülşeninde ḫār ucundan dāda gelmişdür Açıl ey ġonce-fem bülbül saña feryāda gelmişdür	Ayaḳlandur rıżāyı dest-gīr ol cām-ı himmetle Mey-i ʿaşḳuñla gök ḳandīl olup üftāda gelmişdür	Gazel 6 beyit		.---/.---/.---/.----	Başlıkta “Şiʿr” yazmaktadır.
7b	Ḥāletī	Nār nedür nūr nedür cennet-i maʿmūr nedür Mūsī ʿİmrān Tūr nedür ins ü perī ḥūr nedür	Ġuṣṣa nedür şād nedür bende vü āzād nedür Ḥāletī feryād nedür ġam-gīn u mesrūr nedür	Gazel 9 beyit		-..-/-..-/-..-/-.-	Yazmada 6. beyitten sonra “Velehû” denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiye şemasından anlamaktayız.
7b	-	Nüsḫañ maraż-ı ʿaşḳa devā eylemedi hīç Ey şeyḫ-i kerāmāt-fürūş ez de ṣuyın iç	-	Müfred		--./.--./.--./.--	
8a	Naḳşī-i Aḳkirmānī	Ben ol merd-i ṣafā-baḫşım ki anuñ ẕevḳi cānumdan Ẓuhūr etmişdür ey mihr ü kemān ol kemānumdan	Bunuñ iṣbātuñ isterseñ eger Naḳşīden ey zāhid Yeter saña bu ḫüccetler oḳursañ sen nişānumdan	Gazel 7 beyit		.---/.---/.---/.----	Başlıkta “Gazel” yazmaktadır.
8b	Pīr Sultān Abdāl	Géce gündüz ḫayālümde fikrümde Tā ezelden bismillāhum var	Eşref oġlu Rūmī ben bir gedāyum El gögüsde yüzüm yerde	Murabba 5 bent	Nutuk	11’li hece	Şiirin başlık ve mahlasında Eşrefoğlu

		benüm Ḥaḳuñ ẕikri ezberümde dilümde Tevḥīdümde illallāhum var benüm	durayum Dervīş kāmil gerek ḫulḳı mülāyüm Cümle ḫalḳa eyvallāhum var benüm				Rumi'ye ait olduğu ibaresi yer alsa da şiir, Pir Sultan Abdal'a aittir.
8b	-	Żarar görmez muḥibb-i ṣādıḳından muṭlaḳā Ādem Ne deñlü eylese rencīde mīrüm ḳırma göñlüñ sen	Olur yeg āşinā āzārı yārin iltifātında Meşeldür aġladur dostı kişiyi güldürür düşmen	Nazm 2 beyit		.---/.---/.---/.----	
9a	Akşemseddin	ʿĀşıḳ oldum saña cāndan Bayrām Ḥācı Bayrām Velī Fāriġ oldum dü cihāndan Bayrām Ḥācı Bayrām Velī	Akşemseddin söyler sözi Ḳan yaş ile ṭolar gözi Maḥşerde bulasın bizi Bayrām Ḥācı Bayrām Velī	Murabba 6 bent	Methiye	8'li hece	Hacı Bayram Veli'ye yazılmış methiyedir.
9b	Edhem Baba	Muḥammed meclisinde erenler cemʿ olmuşlar Eline bir cām ṣundı ṭolı Ḥācı Bayrāmuñ	Egnine giyer ʿabā al elini ḳıl tevbe Şeyḫ oġlı Edhem Baba ḳulı Ḥācı Bayrāmuñ	Kıt'a 5 beyit	Methiye	14'lü hece	Hacı Bayram Veli'ye yazılmış methiyedir.
10a	Sārbān Aḥmed Efendi	Varumı ol dosta vérdüm ḫānumānum ḳalmadı Cümlesinden el yudum bes dü cihānum ḳalmadı	Aḥmedī eydür İlāhī saña şükrüm oldurur Ḥamdülillāh ʿaşḳ-ı Ḥaḳdan ġayrı varum ḳalmadı	Gazel 7 beyit	Nutuk	-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 5. beyitten sonra "Velehû" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir

							şiirdir. Bunu kafiye ve rediften anlamaktayız.
10b	-	Sürüp dergāhuña rū-yı siyāhum Umaram ʿafv ola cürm [ü] günāhum Penāhum Ḫālıḳum Rabbüm İlāhum Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum	Ġafūrīnüñ érüp derdine tīmār Cemālüñ nūrına eyle sezāvār Keremlerle luṭuflar eyle her bār Ḫüdāvendüm efendüm pādişāhum	Murabba 3 bent		.---/.---/.--	
10b	-	Deve ḥācī olur mı biñ kez varsa Mekke'ye Eşek dervīş olur mı ṭaş ṭaşıya	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
10b, 12a	-	Cihānda gerçi her ʿāşıḳ ṭuta bir nesne[y]i maʿşūḳ Ḳamunuñ sevdigi Ḥaḳdur velīkin sevdigin bilmez	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
10b	-	Almaḳ isterseñ eger sırr-ı hüviyyetden ḫaber Āsitān-ı Ḳādirīye sür yüzüñ şām u seher	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	
10b	-	Yoḳdur bizi tekdīre ḫavāricde liyāḳat	-	Müfred		--./.--./.--./.--	

		Ednāmız éder ʿālemi pür- lerze-i dehşet					
10b	-	Bir kerre doḳunsuñ teline sāz-ı derūnuñ Biñ dürlü nevāzişle düzelmez bozulunca	-	Müfred		--./.--./.--./.--	
10b	-	Ne isterseñ yüri iste Cenāb-ı Rabb-i ʿizzetden Ne müşküldür kerem ummaḳ kişi bir dūn-himmetden	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
11a	Ḳoca Raġıp Paşa	Zülf-i şeb-būyuñ görüp sīnemde yaḳdum tāze dāġ Nitekim aḫşama ḳarşu her kişi yaḳar çerāġ	Tekye-i ʿaşḳuñda oldı lāle abdāluñ senüñ Āteş-i ʿaşḳuñla yaḳdum ben anuñ gögsünde dāġ	Nazm 2 beyit	Hicāz makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
11a	Ḥāletī	Yā Rab kime feryād edeyüm yārüñ elinden Yā ben kime ḳan aġlayam aġyāruñ elinden	Eylerse nola Ḥāletī bülbül gibi feryād Ḳurtaramadı ġoncesini ḫāruñ elinden	Nazm 2 beyit		--./.--./.--./.--	
11a	-	Ṣormaduñ bir kerre hīç ḥāl-i perīşānum benüm Gūşuña girmez mi yoḳsa āh u efġānum benüm Raḥm édüp gel yanuma ey derde dermānum benüm	-	Tek bentlik şiir		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Āh efendüm sevdigüm devletlü sulṭānum benüm					
11a	-	Demidir üstüme ḳan aġlar ise çeşm-i terüm Naẓar eyleñ ki ne ḫūn-rīze düşüpdür naẓaruñ	Yār kūyında ne gördin déyü sorman baña kim Dostlar şimdi benüm yoḳdur özümden ḫaberüm	Kıt'a 2 beyit	ʿUşşāk makamı	..--/..--/..--/..-	
11a	-	Benüm serv-i ḫırāmānum güzel gel ṣarılayum gel Benüm ʿömrüm benüm cānum güzel gel ṣarılayum gel	Gedā ḳul geçme yöresinden bu cān ayrılmadı senden Ṣaḳınma vaṣlını benden güzel gel ṣarılayum gel	Gazel 5 beyit	Hüseynî makamı	.---/.---/.---/.----	
11b	Aḥmed Eflākī	Ey ki hezār āferīn bu nice sulṭān olur Ḳulı olan kişiler ḫüsrev ü ḥāḳān olur	Her ki bugün dünyede inanuban yüz süre Yoḳsul ise bay olur bay ise sulṭān olur	Gazel 13 beyit	ʿAşirān makamı	-..-/-.-/-..-/-.-	
11b	ʿAbdu'l-ahad Nūrī Efendi	ʿAşḳa véren varını yārı ile yār ola Görmeyüp aġyārını manẓar-ı dīdār ola	Nefsi başan aṣfiyā ẓulmet[i] ḳıldı żiyā Nūr éren Nūriyā maṭlaʿ-ı envār ola	Gazel 9 beyit		-..-/-.-/-..-/-.-	
12a	-	Yār çāh-ı zeḳanum ʿayn-ı vefādur dér ise	-	Müfred		..--/..--/..--/..-	

		Aña ey ʿāşıḳ-ı bī-çāre inanma çenedür					
12a	-	Müfredātuñ ḥaddi yoḳ pāyānı yoḳ Lāzım olduḳda biri ḫātırda yoḳ	-	Müfred		-.--/-.--/-.-	
12a	-	Yūnus sen bu sözleri kendi nefsüñe dédüñ Kendi sözüñ ṭutmadın sen dervīş olamazsuñ	-	Müfred		14'lü hece	
12a	Yūnus/ Ẕākirī	Sulṭānum sen variken ya ben kime yalvarayum İsmüñ ġanī settār iken ya ben kime yalvarayum	Ẕākirīnüñ ḥāli ḳatı saña lāyıḳ yoḳ ṭāḳati Olmazsa Ḥaḳḳuñ raḥmeti ya ben kime yalvarayum	Gazel 6 beyit		8+8	Şiirin son beytinde geçen "Zâkirî" ibaresini hem mahlas hem de "zikreden" anlamında düşünmek mümkündür.
12b	Niyāzī-i Mışrī	Esmā-ı İlāhiyyede bī-ḥad hünerüm var Her demde semāvāt-ı ḥurūfa seferüm var	Bununla bir oldı dem-i ʿĪsī ile Mışrī Göñlüme daḫi ne gelüri ne giderüm var	Gazel 4 beyit	Çārgāh makamı	--./.--./.--./.--	
12b	Dervîş Himmet	Ne var derde düşdüm ise Göñül senden dermān ister	Derviş Himmet aydur bārī Bende bulaydum dildārı	Semâî		8'li hece	

	(Bolulu Şeyh Himmet)	Merkezümden şaşdum ise Göñül senden dermān ister	Dil mülkünüñ şehriyārı Göñül senden iḥsān ister	4 bent			
12b	-	Şāyān-ı ḳurb-ı ḥażret olur bir ḥulūṣa baḳ Yoḫsa bihişte zāhid ʿibādet ḳomaz ...	-	Müfred		--./-.-./.--./-.-	
12b	-	ʿĀşıḳ iseñ cān u baş üzere yérüñ gel [berü] Münkir iseñ ayaġuñ başma ḳapudan içerü	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
12b, 41b, 80b	-	Yüz sürer dāmānına bir gün Zelīḫā-yı ümīd Sen hemān ey Yūsuf-ı dil Mışr-ı istiġnāda ol	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	
13a	Sezāyī	Ey şehīd Kerbelāya aġlayan Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün [Nā]r-ı ḥasretle cigerin daġlayan Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün	Ey Sezāyī bilmiş ol şāh-ı Ḥüseyn Cümleye sevmekdür anı farż-ı ʿayn Şeksiz ehlullāha oldı nūr-ı ʿayn Aġla mātemdür muḥarremdür bu gün	Murabba 6 bent	Mersiye	-.--/-.--/-.-	
13a	Seyyīd Niẓāmoġlu	Yā Resūlallāh bize gör n'etdi ʿāṣī ümmetüñ	Biz muḥibb-i ḥānedān-ı Muṣṭafāyuz Seyfīyā	Gazel	Mersiye	-.--/-.--/-.--/-.-	Hz. Hüseyin'e mersiyedir.

	(Seyfī, Seyfullāh)	Görmeye anlar daḫi rūz-ı ḳıyāmet şefḳatüñ	Rūz [u] şeb nesl-i Resūlullāh olsun midḥatüñ	5 beyit			Şiirin içeriğinden bu anlaşılmaktadır.
13b	Ömerü'l-Fuʾādī	Şāh-ı Ḥüseynüñ firḳatıyle aġlayan gelsün beri Āh u vāh edüp dem-ā-dem iñleyen gelsün beri	Hem Muḥammed meclisinde çār yār ile gelüp Ey Fuʾādī ḥāl ile irşād olan gelsün beri	Gazel 6 beyit	Mersiye (Şāba makamı)	-.--/-.--/-.--/-.-	
13b	Sünbülī	Ezelden ʿaşḳ oduna yana geldüm Anuñçün tā ebed mestāne geldüm	Çü birdür Sünbülī maʿrūf-ı ʿārif Édüp daʿvī ki ben irfāna geldüm	Gazel 4 beyit	İlahi (Rast makamı)	.---/.---/.--	Başlıkta "Şehid-i Kerbelā" yazmaktadır.
14a	Şerīf Aḥmed Efendi	Cümlesi ʿāşıḳlaruñ ḳulı ʿAbdu'l-ḳādirüñ Faḫr-ı cihāna çıḳar yolı ʿAbdu'l-ḳādirüñ	Dédi Şerīfā meded himmetidür muʿtemed Bende ne oldı sened şālı ʿAbdu'l-ḳādirüñ	Gazel 6 beyit	Nutuk	14'lü hece	
14a	-	Baña kemlik ṣananlar dāʾimā iylikle yād olsun Zevālüm isteyenler gün gibi rūşen-nihād olsun Yıḳanlar ḫāṭırı nā-şādımı Yā Rāb şād olsun Benümçün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun	-	Tek bentlik müseddes		.---/.---/.---/.----	

14a	Şeref Ḥanım	Vaʿiẓā ṣanma bizi beyhūde ümmīd ehliyüz Mest-i ṣahbā-yı muḥabbet şevk-i cavīd ehliyüz Ne riyā erbābıyuz ne zühd ü temhīd ehliyüz Biz ṭarīḳat erleriyiz terk-i tecrīd ehliyüz Ser-be-ceyb-i inzivāyuz künc-i tefrīd ehliyüz	Eyledük taḫmīse böyle naẓm-ı pāki ictisār Ḫāk-i pāy-ı nāẓımına düş Şeref ḳıl iʿtiẕār Kān-ı iḥsān [u] ʿaṭādur étmez elbet şermsār Eylesün ṣadr-ı meşīḫatde ile'l-maḥşer ḳarār ʿAfve maġrūren libās-ı cürmi tecdīd ehliyüz	Tahmis 8 bent	Nutuk	-.--/-.--/-.--/-.-	Başlıkta "Taḫmīs-i şāʿir Şeref Ḥanım" yazmaktadır. Yazmada 4. bentten sonra "Minhu" denilerek şiire devam edilmiştir.
15b	Şemsü'l-Sivāsī	Vāṣıl olmaz kimse Ḥaḳḳa cümleden dūr olmadan Ḥāṣıl olmaz rūḥa ḳuvvet nefse mīḫūr olmadan Dil ṭılısmında Ḥüdānuñ ẕikri meẕkūr olmadan Kenz açılmaz şol göñülde pāk ü pür-nūr olmadan	Bir ʿacāyib derde düşmüş tutuşur Şemsī müdām Dosta yār olmaḳ diler ʿaġyār ile eyler ḫırām Ver ʿināyet üzre ʿAbdīnüñ murāduñ ṣubḥ u şām Ḥaḳḳa maḳbūl olmaḳ ister ḫalḳa menfūr olmadan	Taştir 7 bent	Nutuk	-.--/-.--/-.--/-.-	Başlıkta "Taḫmīs-i ʿAbdi" yazılmıştır. Ancak bu şiir bir taştirdir. Yazmada hem 5. bentten hem de 6. bentten sonra "Minhu" denilerek şiire devam edilmiştir.
16a	Şeyḫ İdris-i Mevlevī	İş bu deme érince üç kez ṭoġdum anadan Bunca yavru uçurdum nice āşiyāneden	Senüñ İdrīs ḥaḳīḳat bu rumūzāt sözlerüñ Añladı insān olan bilmedi ḥayvāneden	Heceyle yazılan nazm		14'lü hece	

				15 beyit			
16b	Şeyḫ Resīmā Mevlevī	Tere ṭurı yiyince üç kerre pertāv étdüm Bunca fındıḳ ḳaçırdum ḳırarken merdāneden	Yedi başın ḳaḳıyup balığı ḥavyār şanup Uṣturaya bal yemez getürdüm tersāneden	Heceyle yazılan kıt'a-i kebire 8 beyit		14'lü hece	Şeyh İdris Mevlevî'ye yazılmış bir naziredir.
16b	-	Aḳ ṣaḳallı bir keçi bir eşekci ḳavramış Ẕır ẕır éder hem ḳaçar çıḳdı bezīr-ḥāneden	Sen bu rumūzātı gel bayraḳdāra söyleme Ṣoñra hevā degişür çıḳamaz mūmḫāneden	Heceyle yazılan kıt'a-i kebire 7 beyit		14'lü hece	
17a	Baġdad Valisi Rıżā ʿAlī Paşa	Devr-i laʿlinde baş egmem bāde-i gülfāma ben Sāye-i pīr-i muġānda minnet etmem cāma ben	Telḫkām étmez seni şīrīn kelāmın ey Rıżā Sen hemān eyle tekellüm rāżıyam düşnāma ben	Gazel 9 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 6. beyitten sonra "Velehû" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiye ve rediften anlamaktayız.
17b	Urfalı Şeyḫ Ṣafvet	Baġrı yanıḳ ʿāṣıḳ-ı peyġamberem	Gitdi ḫayāl oldı o ḥālet bugün	Gazel 14 beyit	Nutuk	-..-/-..-/-.-	Yazmada 7. beyitten sonra "Velehû" denilerek yeni

		Nesl-i Ebūbekr-i Hüdā-perverem	Ṣafvet anı ḥasret ile beklerem				başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu kafiye ve rediften anlamaktayız.
18a	Ḥürrī	Bilmem bu göñül nāle-i maḳṣūda érer mi Yā mīve-i vaṣla yetişüp anı derer mi Bu ḥasret ü firḳat ʿacabā ḥaşre sürer mi Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi	Geldüm bu fenā mülke naẓar eyledüm ammā Her birisi benlikde éder benligi daʿvā Ḥürrī bizi tā ḳabre sürer bu ḳurı ġavġā Ya Rab bize bir er bulunup himmet éder mi Yoḫsa günimüz böyle felāketle gider mi	Muhammes 5 bent		--./.--./.--./.--	Yazmada 3. bendin 2. mısrasından sonra iki defa “Minhu” ifadesi yer almaktadır.
19a	ʿAbdu’l-ḳādir Gīlānī	Ṭut zimāmum yedi kez meykedemi eyle ṭavāf Her sene eyle ziyāret beni ḳıl ḳalbüñi ṣāf	Bu ḳadar ancaḳ olur tercümeme ṭāḳat ṭāḳ Uramaz mūr u meges dünyede ʿanḳā ile lāf	Kaside 23 beyit		..--/..--/..--/..-	Kaside tercümesidir. Yazmada 10. beyitten sonra “Velehû” denilerek yeni başlık atılmış ancak bu şiir tek bir şiirdir.

							Bunu kafiyeden anlamaktayız.
19b	Naḳşī	Dilā étmek dilerseñ ḥacc-ı ekber Duḫūl ét emri ḳalbe olma ebter	O ḳalbe girmeyince Naḳşī āḫir Tecellī étmedi billāhi dilber	Gazel 10 beyit		.---/.---/.--	
20a	Ḳubbe Tekye Şeyḫī Şeyḫ Süleymān	Yandum yaḳıldum ben nār-ı ʿaşḳa ʿAndelīb oldum gülzār-ı ʿaşḳa	Niçe Süleymān geldi cihāna [Ben] Süleymānum serdār-ı ʿaşḳa	Gazel 7 beyit	İlahi	10'lu hece	
20a	Yūnus	Yüzümi ṭutdum saña ya Muḥammed Muṣṭafā Şefāʿat eyle bāña ya Muḥammed Muṣṭafā	ʿĀşıḳ Yunus'uñ sözi ḥaḳ kendü olur ḳāḍī Unutma anda bizi ya Muḥammed Muṣṭafā	Gazel 5 beyit	Nutuk	7+7	
20a	-	Ne mümkün çün çıḳa dilden ḫayālin naḳşı sulṭānum Meger sevdā-yı ʿaşḳuñla olam tende çıḳa cānum	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
20b	Yūnus	Édelüm cevlān ḳılalum seyrān	Vallāhi ʿāşıḳam billāhi ʿāşıḳam	Kıt'a-i kebire	Beyāti makamı	10'lu hece	

		Mest olup ḥayrān şeyḫ eşiginde	Tallāhi ʿāşıḳam şeyḫ eşiginde	7 beyit			
20b	-	Yüzüñ nūrı senüñ nūr-ı suverdür yā Resūlallāh Dü çeşmüñ kuḥl-i **māzāġa'l-başar**dur yā Resūlallāh	Saña kim ḫāk-i pāy oldıysa anuñ vechi nūrınuñ Eñ ednā ẕerresi şems ü ḳamerdür yā Resūlallāh	Nazm 2 beyit		.---/.---/.---/.----	
20b	Yūnus	Vaḳtüñize ḥāżır olun ecel vardur gelür bir gün Emānetdür ḳuşca cānuñ issi vardur alur bir gün	Yūnus Emre'm bunı söyler ʿaşḳuñ deryāsını boylar Ol yüce köşkler sarāylar vīrān olur ḳalur bir gün	Gazel 5 beyit	Nutuk	16'lı hece	
21a	Şemsü'l-Sivāsī	Gülüñ her dem hümā-veş sāye-endāz oldıġı başda Ṭarīḳ-i Ḳādirīnüñ gül nişānı oldığındandur	Kelām-ı **küntü kenz**üñ sırrına maḥrem olup Şemsī Çü ʿAbdu'l-ḳādir ol sulṭān ġulāmı oldığındandur	Kıt'a-i kebire 7 beyit	Methiye	.---/.---/.---/.----	
21b	Rūḥī-i Baġdādī	Yūf ḫārına dehrüñ gül [ü] gülzā[r]ına hem yūf ʿAġyārına yūf yār-ı cefākārına hem yūf	Çün ola ḥarām ehl-i dile dünye vü ʿuḳbā Cehd eyle ne dünyā ola ḫāṭırda ne ʿuḳbā	Gazel 8 beyit		--./.--./.--./.--	

22a	Ḥasan Dede	Eşrefoġlu al ḫaberi bāġçe biziz gül bizdedür Biz ol Mevlānuñ ḳulıyuz yetmiş iki dil bizdedür	Ḳuldur Ḥasan Dedem ḳuldur maʿniyi söyleyen dildür Elif Ḥaḳḳa ṭoġru yoldur mim arar iseñ dal bizdedür	Gazel 6 beyit		8+8	Musammat gazel görünümündeki bu şiir müzdevic murabba düşünülebilir.
22a	Faẕlī	Vére mi derdi ṣanem derdüme dermān vére mi Vaḳtidür yüregümüñ dem-be-dem artar veremi	Faẕlī sen māhı dilersen yüzüñi dergāha ṭut Ḥāşā ki maḥrūm ḳoya çoḳdur Allāhuñ keremi	Gazel 6 beyit	Nutuk	..--/..--/..--/..-	
22b-23a	Mürīd oġlu	Ey bize sāʾil olanlar biz ne cismüñ cānıyuz ʿĀlem-i ervāḥuñ ol nişānesinden şānıyuz Biz muḥīṭiz ʿālem-i lāhūtuñ ʿummānıyuz Bāḳiyüz biz Ḥaḳḳile ṣūretde ammā fānīyüz Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz	Ey Mürīd oġlu hemīşe ḳoma elden anı sen Ḳulluḳ ile tā bulasuñ ol güzel sulṭānı sen Vér yolına hiç dirīġ eyleme andan cānı sen Cümleden evvel ola gör gel anuñ ḳurbānı sen [Biz gedāyuz ṣūretā ammā cihān sulṭānıyuz Sālikān-ı şeyḫ-i ʿAbdu'l-ḳādir-i Gīlāniyüz]	Müseddes 8 bent	Methiye	-.--/-.--/-.--/-.-	Nakarat kısımları yazmada "Eyzan" olarak belirtilmiştir.

23b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm mürāyīnüñ işlerine Gördi sücūd eylemedi dilberümüñ ḳaşlarına	Seyyid Niẓām oġlu cihān doldı cemāl-i yār ile Görmediler körler anı girmedi hiç düşlerine	Gazel 8 beyit	Ṣabā makamı	16'lı hece	
24a	Ḳubbe Tekye Şeyẖī Şeyẖ Süleymān	ʿAşḳ ile vü şevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī Ṣafā ile ẕevḳ ile ḳādirīyüz ḳādirī	Yüz süriyüp gelmişüz maḥv-ı vücūd ḳılmışuz Himmet-i pīr almışuz ḳādirīyüz ḳādirī	Gazel 5 beyit	İlahi	14'lü hece	
24b	Eşref oġlı Rūmī	Cefā vü renc ü miḥnetdür adı ʿaşḳ Firāḳ-ı derd-i āfetdür adı ʿaşḳ	Ṣorarsan Eşref oġlı Rūmī ʿaşḳı Tamām dostla vuṣlatdur adı ʿaşḳ	Gazel 10 beyit	İlahi	.---/.---/.--	
24b	Dervīş ʿÖmer	Sāliklerüñ yoldaşı lā ilāhe illallāh ʿĀşıḳlaruñ ḥāldaşı lā ilāhe illallāh	Dervīş ʿÖmer fikr eyle [bu] niʿmete şükr eyle Dāʾim Ḥaḳḳa ẕikr eyle lā ilāhe illallāh	Gazel 5 beyit	İlahi	14'lü hece	
25a	Eşref oġlı Rūmī	Ey ʿaceb bilsem nedür ya Rab bu derdüñ çāresi Dün gün artar hiç oñulmaz yüregümüñ yāresi	Eşref oġlı Rūmī bu derde giriftār olalı Düşdi bir deryāya kim yoḳdur anuñ kenāresi	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	

25a, 46b	Naḳşī	Nūr-ı faḫr-ı ʿāleme bir ẕerre olmaz āfitāb Laʿl-i nābuñdan numūne gevher-i yek-tāda tāb	Ḥamdü lillāh ravżа-i pāküñ ziyāret édeli Oldı ey Naḳşī derūnum mülkine çoḳ feṯḥ-i bāb	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
25b	Niyāzī-i Mıṣrī	Rumūz-ı enbiyāyı vāḳıf-ı esrār olandan ṣor Ene'l-Ḥaḳ sırrını cāndan geçüp ber-dār olandan ṣor	Anadan doġma gözsüsler kemāhī görmez eşyāyı Niyāzī vech-i dildārı ulū'l-ebṣār olandan ṣor	Gazel 5 beyit	İlahi	.---/.---/.---/.----	
26a	Mevlānā	*Müselmānān menem rind-i ḫarābāt* Yerüm meyḫānedür işüm melāmāt	Eyā Molla Celāleddin ne sırdur Adın zāhid özin rind-i ḫarābāt	Gazel 8 beyit		.---/.---/.--	
26a	Niyāzī-i Mıṣrī	Baḥr içinde ḳaṭreyüm baḥr oldı ḥayrān baña Ferş içinde ẕerreyüm ʿarş oldı seyrān baña	Niyāzīnüŋ dilinden Yūnusdur söyleyen Herkese çün cān gerek Yūnusdur cānān baŋa	Gazel 5 beyit	Nutuk	14'lü hece	
26b	Yūnus	ʿAceb midür deli olmaḳ ʿaşḳ odına yanan kişi ʿAşḳa yaḳīn yürimesin eyi adın ṣaḳınan kişi	Gine doġdı ʿaşḳ güneşi Yūnus ḳodı yola başı Münāfıḳlar atar ṭaşı gelsün ḳāʾil olan kişi	Gazel 6 beyit	İlahi	16'lı hece	
27a	Yūnus	Ṣafā geldüñüz yārenler ḳadem başduñuz erenler	ʿĀşıḳ Yūnus sen var yüri dervīşlere yalvar yüri	Gazel 5 beyit	İlahi	8+8	Musammat gazel

		Ḥaḳḳuñ cemālin görenler Mevlām sizden ḫoşnūd olsun	Öp ellerin gir içeri dervīşligüñ tamām olsun				görünümünde mütekerrir murabba düşünülebilir.
27b	Ḫaṭāyī	İbtidādan yol ṣorarsañ ṣūfim Bu Muḥammed ʿAlīnüñdür hū Yetmiş iki dil ṣorarsañ ṣūfim Dil Muḥammed ʿAlīnüñdür hū	Ḫaṭāyī ḥasta olmuş iŋler ṣūfim Cümlemizüñ göñlin egler hū Nūr olmuş ʿāleme ṭoġar ṣūfim Nūr Muḥammed ʿAlīnüñdür hū	Semai 5 dörtlük		8'li hece	
28a	-	N'oldun aġlarsın göñül bir bī-bedel yārüñ mi var Zārı zārı iñlemekden ġayrı bir kāruñ mı var	Ne ʿaceb cürʿet édersin sözlere üftādesin Rāh-ı Ḥaḳḳa vāṣıl olmuş ẕerrece ḥālüñ mi var	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
28a	Niyāzī-i Mıṣrī	Ṭālib-i Ḥaḳḳuñ devāsız derd durur sermāyesi Anuñ içün āh u zār olur hemīn hem-sāyesi	Kim ki **mā-zāġa'l-başar** sulṭānınuñ ṭıflı ola Mıṣrīyā şol feyż-i aḳdes nūrı oldı dāyesi	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
28b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ey ṣanem nolduñ cāna ḳaṣdın var	Sen bu Mıṣrī[y]i aġlatdıginde	Gazel 6 beyit		10'lu hece	

		Baġrumı deldin ḳana ḳaṣdın var	Añlatdıgi iḥsāna ḳaṣdın var				
29a	Naḳşī	Yā İlâhī bilmezem bu bendeki sevdā nedür Yā senüñ ʿaşḳuñ yolında çekdügüm ġavġā nedür	Étmeyenler kūh-ı Ḳāfı Naḳşīyā seyr-i şikār Bilmediler mülk-i tende bu uçan ʿanḳā nedür	Gazel 7 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
29a	Yūnus	Ey bizi ḫalḳ éden Allāh göster dīdāruñ göreyin Yoḳdan var eyleyen Allāh göster dīdāruñ göreyin	Yūnus Emrem ey bī-çāre bulunmaz derdüme çāre Ḫalḳdan olmuşam āvāre göster dīdāruñ göreyin	Gazel 7 beyit	Nutuk	8+8	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
29b	Niyāzī-i Mıṣrī	ʿİlim baḥri vücūd aṣdāfınuñ dürdānesiyüm ben Maʿārif kenz-i dil vaṣṣāfınuñ vīrānesiyüm ben	Ne Mıṣrīyüm ne Mehdīyüm ne ʿĪsāyum ne insānum Bu yanan dāʾimā şemʿüñ velī pervānesiyüm ben	Gazel 4 beyit	İlahi	.---/.---/.---/.----	
29b	Aziz Maḥmūd Hüdāyī	Ey ṭālib-i dünyā olan taḥṣīl édüp n'etseñ gerek Eger olsañ şāh-ı cihān bir gün ḳoyup gitseñ gerek	Bī-çāre Yūnus ġaflete ihmāl éderseñ ṭāʿate ʿÖmrüñ érerse ġāyete emri ḳaçan ṭutsañ gerek	Gazel 5 beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	Mahlasta Yûnus olsa da şiire, Aziz Mahmûd Hüdâyî

							Dîvânı'nda rastlanılmıştır. Musammat gazel görünümündeki bu şiir müzdevic murabba düşünülebilir.
30a	Yūnus	Ṭolap niçün iñilersin derdüm vardur iñilerem [Ben Mevlāya āşıḳ oldum derdüm vardur iñilerem]	ʿĀşıḳ Yūnus eydür āhı durmaz aḳar gözüm yaşı Ḥaḳḳa ʿāşıḳam billāhi [efendüm hū anun içün iñilerem]	Gazel 6 beyit	İlahi	8+8	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
30b	Sezāyī	Sīneñ içre bedr olan māhuñ nedür Taḫt-ı dilde ḥükm éden şāhuñ nedür Ṣaḳlama benden ki dil- ḫᵛāhuñ nedür Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür	Āteş-i ʿaşḳa yanar pervānesüñ Baş u cāna ḳalmayan dīvānesüñ Gel Sezāyīden bugün uyanasuñ Söyle ʿāşıḳ bāʿiş-i āhuñ nedür Derd ile ʿazm étdigüñ rāhuñ nedür	Muhammes 5 bent		-.--/-.--/-.-	

31a	Niyāzī-i Mıṣrī	Ḥabs içün geldi gelür ıṭlāḳ içün fermān baña Evveli ḳahr āḫiri iḥsān eder sulṭān baña	Ḫalḳ-ı ʿālem dédiler ʿĪsāya Mıṣrī bir zamān Daḫi bundan özge **mā evḥā** dédi Ḳur'ān baña	Gazel 7 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
31b	Yūnus	Bir dürr-i yetīmem kim görmedi beni ʿummān Bir ḳaṭreyem illā kim ʿummāna benem ʿummān	Bu cismüm belāsıdur adum Yūnus oldıġı Aṣlumı ṣorar iseñ sulṭāna benem sulṭān	Gazel 5 beyit	Hüseynī makamı	--./.---/--./.---	Başlıkta "Ẕikr-i Ḥüseynī" yazmaktadır.
31b	Yūnus	Sensin bize bizden yaḳın görünmezsin ḥicāb nedür Çün ʿaybuñ yoḳ gökçek yüzin özinde niḳāb nedür	Yūnus bu göz anı görmez görenler ḫod ḫaber vérmez Bu menzile ʿaḳl érmez bu ḳovduġun serāb nedir	Gazel 4 beyit	Hüseynī makamı	16'lı hece	
31b	Şemsü'l-Sivāsī	Cümle ʿālem āşinā ben arada bīgāneyem Her işüm aġyārile gör kim ʿaceb dīvāneyem	Mey-fürūş oldum ṣalādur ehl-i ʿaşḳa Şemsiyā Bendedür ḫamr-ı ezel gelsün gelen meyḫāneyem	Gazel 4 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Başlıkta "Mīr" yazmaktadır.
31b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Bu ʿaşḳ bir baḥr-i ʿummāndur buña [ḥadd ü kenār olmaz] Delīlüm sırr-ı Ḳur'āndur bunu bilende [ār olmaz]	Seyfullāh sözinde mestdür şeyḫinden aldıġı destdür Dīvāne rā ḳalem nīstdür ne söylese ḳınar olmaz	Gazel 8 beyit		.---/.---/.---/.----	Başlıkta "Saña" yazmaktadır. Musammat gazel görünümündeki bu şiir

							müzdevic murabba düşünülebilir.
32a	Yūnus	Tevḥīd ḫoşça nesne olur Tevḥīd éden mest olur Allāh ile dost olur Bile tevḥīd édelüm billāh	Tevḥīd ile varalum Ḥaḳḳa yüzler sürelüm Yūnus yolda ṭuralum Bile tevḥīd édelüm	Murabba 5 bent	Ṣabā makamı	14'lü hece	
32a	Eşrefoġlı Rūmī	Ey göñül var kim bu dertden sen ḫaberdār olmaduñ Anuñ içündür bu yolda sen cigerdār olmaduñ	Eşrefoġlı Rūmīye yoldaş oluban ey göñül Geçüp aṣṣı ziyāndan dosta gider olmaduñ	Gazel 4 beyit	Irāk makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
32a	ʿAbdu'ş-şekūr	Düşdi göñlüm burcına ṭuyur muḥabbet yā Resūl Ḳıl teraḥḥum ben żaʿīfe ét şefāʿat yā Resūl	Munṭaẓırdur rūz [u] şeb luṭfuñ diler ʿAbdu'ş-şekūr Édesin ol mücrimi Ḥaḳdan şefāʿat yā Resūl	Gazel 4 beyit	Irāk makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
32a	-	Devrān odur kim devrini devr-i felek bilmez ola İnsān odur kim sırrını ins ü melek bilmez ola	Her bir nebī her bir velī ẕilletle érdi menzile Mıṣrīye sögsün şol aġız Allāh démek [bilmez ola]	Gazel 4 beyit	İlahi Makam	--.-/--.-/--.-/--.-	
32b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ey şeh zen-i dünyānuñ gel āline aldanma Şemʿa daḫi nārına pervāne	Mıṣrī sañadur bu sözi cehd ét alagör ʿibret Faḳri ile édüp faḫri étme	Müseddes 5 bent		--./.---/--./.---	

		gibi yanma Fānīdür anuñ ḥüsni var rengine boyanma ʿAhdine vü vaʿdine göñül vérüp inanma Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma	aña sen minnet Emrāż-ı cehilden ger buldunsa eger ṣıḥḥat Ṭutma ṣaḳın aṣlā hiçbir kimseye var küdret Ḥaḳdur bu sözüm Ḥaḳla inkāruña ṭayanma Gerçeklere teslīm ol her sözi yalan ṣanma				
32b	Seyyīd Niẓāmoġlı	Mevlām ver ʿaşḳuñ[ı] baña ḫayrānuñ olayum [senüñ] Bülbül gibi cemāline nālānuñ olayum [senüñ]	Seyyīd Niẓāmoġlı Ḫ̔āce ayırma kendüzin Eger gündüz eger géce mihmānuñ olayum senüñ	Gazel 10 beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	Musammat gazel görünümündeki bu şiir müzdevic murabba düşünülebilir.
33a	Yūnus	[Mül]k-i beḳādan gelmişem fānī cihānı neylerem [Ben] dost cemālüñ görmişem ḫūr u cinānı neylerem	ʿĀşıḳ Yūnus maʿşūḳına vuṣlat olınca mest olur [Ben] şīşe[y]i çaldum ṭaşa ʿar u nāmūsı neylerem	Gazel 7 beyit	Nevā makamı	--.-/--.-/--.-/--.-	
33a-b	Niyāzī-i Mıṣrī	Gele deccāl gele gele Gör ki bugün neler ola Cümleten il saña güle Gele deccāl gele gele Göreyüm ki senüñ ḥālüñ nola	Mıṣrīnüñ sözi ṭaġīdür Ḳuyumcular ṭopraġıdur Ḫalḳa cevāhīr ṭaġıdur Gele deccāl gele gele Gör kim senüñ ḥālüñ nola	Muhammes 19 bent		8'li hece	Başlıkta "Ḳāżīde Deccāl" yazmaktadır.

33b	Hacı Bektāş-ı Velī	N'oldı bu göñlüm n'oldı bu göñlüm Derd ġamuñla ṭoldı bu göñlüm	Ḥamd u ṣenālar dostla bayrām Dostla bayrām étdi bu göñlüm	Gazel 9 beyit	Nevā makamı	10'lu hece	
34a	ʿAzīzi	ʿ[A]şḳuñ meyine ḳandın nolduñ a göñül nolduñ Yaḳdın beni yandurduñ nolduñ a göñül nolduñ	Yaḳdın beni yandurduñ nolduñ a göñül nolduñ	Gazel 8 beyit	Irāk makamı	--./.---/--./.---	Makta beytinin ilk mısrası eksiktir.
34a	Niyāzī-i Mıṣrī	Vallāhi deccāl senüñ emeklerüñ ḥebādur Çalışdıġuñ siḥir bir hā bir ḳurı ʿanādur	Çamurda sen Mıṣrīyi çoḳ gördükçe başma kim Maẓlūma sen ḳıyarsañ Allāh saña ḳıyadur	Gazel 7 beyit		14'lü hece	
34a-b	Niyāzī-i Mıṣrī	Eyā deccāl Ḥaḳuñ taḳdīri bil hergiz bozulmaz Ezel levḥindeki yazuñ silinmez hem yuyulmaz	Ẓarāfetle bu Mıṣrīden ḫaber alsam déme hiç Ḥaḳḳuñ sırrı emīn olmayana bil kim denilmez	Gazel 7 beyit		.---/.---/.--	
34b	Niyāzī-i Mıṣrī	Döñmek ister göñlüm cümle sivādan Dönelüm ʿāşıḳlar Mevlā derdiyle Geçmek ister cānum mülk-i fenādan Dönelüm ʿāşıḳlar Mevlā derdiyle	Başum açup girdüm ʿaşḳ meydānına Manṣūr oluram Ene'l-Ḥaḳ dārınına Yanmaḳda Niyāzī ʿaşḳuñ nārınına Yanalum ʿāşıḳlar Mevlā derdiyle	Murabba 5 bent	İlahi	11'li hece	

35a	Şerīf	Derd-i hicrüñle dem-ā-dem āh [u] zār etmekde güç İşini ʿaşḳ-ı derūnı āşikār etmekde güç	Cāna ḳaṣd etmiş Şerīfā ġamze-i pür-kīnesi Bī-vefā dildār elinden cān figār etmekde güç	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
35a	Niyāzī-i Mışrī	Cān bu ilden göçmedin cānāna bulmazsa ne güç Yādını terk etmeden yārāna bulmazsa ne güç	Bunda gelmekden murād çün kim Ḥaḳuñ ʿirfānıdur Ey Niyāz[ī] kişi ol ʿirfānı bulmazsa ne güç	Gazel 7 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
35b	Eşrefoġlu Rūmī	Ey Allāh'um beni senden ayırma Beni senüñ cemālinden ayırma	Eşrefoġlı Rūmī senüñ ḳuluñdur İlāhī ḳulı sulṭāndan ayırma	Gazel 4 beyit	İlahi	11'li hece	
35b	Cāhidī Efendi	Çün teferrüc eyleyüp baḳdum cihānuñ yüzine Her neye baḳdum ise ʿibret göründi gözüme ʿĀḳil iseñ cān gözin aç ṭut ḳulaḳ sözüme Bir degirmāndur bu dünyā un eder [bir] gün bizi	Cāhidī geç bu fenādan baḳma anuñ āline Zehr olur her kim yér ise ṣunma anuñ balına ʿĀḳil iseñ ger Muḥammed Muṣṭafānuñ yoluna Bir degirmāndur bu dünyā un eder [bir] gün bizi	Murabba 4 bent	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
36a	Dervīş Muṣṭafa	Mescide ḥürmet édenler dāḫil olur cennete Vaḳfı ibṭāl eyleyenler müsteḥaḳdur laʿnete	Beni ʿabeş yere ey gölüklü ṣaḳın çekme emek Dīvānelikdür vaḳfı mülk olsun démek	Mesnevi 3 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiirde mahlas ve başlık olmasa da şiirin sonunda "Dervīş

							Muṣṭafa” yazmaktadır.
36a	Niyāzī-i Mışrī	Ḳandadur cehlile ẓulmet nefs-i suʿbānuñdadur Ḳandadur ʿilmile ḥikmet bil ki anı cānuñdadur	Küntü kenzen remzini bulduñsa sende Mışrīyā **Külle yevmin hū**yı añla kim senüñ şānuñdadur	Gazel 5 beyit	İlahi Uşşāk makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
36a	Naḳşī	Bula tevḥīd ile esmādan göñüller inbisāṭ Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa yā Rabbi neşāṭ Dostlaruñla édeler her demde ẕevḳ ü [iḫtilāṭ] Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa ya Rābbi neşāṭ	Naḳşī-i bī-çāre[y]i feyżüñe [eyle] ber-murād Yā İlāhī dilerüm ki bula feyżüñle ziyād Ola her demde iki ʿālemde ol luṭfuñla şād Nūr-ı ẕikrüñle gele ʿuşşāḳa ya Rābbi neşāṭ	Murabba 3 bent	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
36b-37a	Eşrefoġlu Rūmī	Tecellī şevḳ-i dīdāruñ beni mest eyledi ḥayrān Ene’l-Ḥaḳ sırrını cānum anuñçün ḳılmadı pinhān	Şanursun Eşrefoġlıyam ya Rūmīyem ya İẕniḳī Benem ol dāʾimü’l-bāḳī gö[r]ündüm ṣūretā insān	Gazel 15 beyit	İlahi	.---/.---/.---/.----	
37a	-	İştiyāḳum şerḥ olunmaz hem benüm mektūb ile Nice taḥrīr eyleyem her ḥālümi üslūb ile	İsterem Mevlā ḳıla bir dem yüzin görmek naṣīb Oldurur cemʿ eyleyen çün ʿāşıḳı maʿşūḳ ile	Nazm 2 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
37a	ʿAdlī	Yandı göñülde mā-sivā çün nār-ı ẕikrullāh ile	Dér iseñ kemāle éresin varup cināna giresin	Gazel 5 beyit	Rāst makamı	--.-/--.-/--.-/--.-	

		Oldı münevver cān u dil envār-ı ẕikrullāh ile	ʿAdlī gözüñ aç göresin dīdār-ı ẕikrullāh ile				
37a-b	Yūnus	ʿĀlemler nūra ġarḳ oldı Muḥammed doġdığı gece Müʾmin münāfıḳ farḳ oldı Muḥammed doġdığı gece	Yūnus eydür ey ḳardaşlar aḳar gözden ḳanlı yaşlar Secde éder ṭaġlar ṭaşlar Muḥammed doġdığı gece	Gazel 4 beyit	Rāst makamı	16'lı hece	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
37b	Saʿidī	Ehl-i ʿaşḳuz zāhidā bir yāra māliklerdenüz Biz hezār-ı şāniyüz gülzāra māliklerdenüz	Ey Saʿīdī olmayan ʿilm-i ledünnīden fehīm Ḥāṣılı bilmez ki ne esrāra māliklerdenüz	Gazel 4 beyit	Uşşāk makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
37b	Ġafūrī	Éden rāh-ı maḥabbetden tek-ā-pū Güli gülzār [u] vuṣlatdan bū	Ġafūrī eylesün baḥr-i ṣafā cūş Diyelüm ʿaşḳıla Allāh hū yā hū	Gazel 4 beyit	Muhayyer makamı	.---/.---/.--	
38a	Ẕākirī	Yā Rabbi maḥşer yerine ne yüzile varayum ben Dostum Muḥammedüñ yüzin ne vech ile göreyüm ben	Bu Ẕākirī gümrāhına ḳıl hidāyet sen rāhına Géce gündüz dergāhına ḳara yüzüm süreyüm ben	Gazel 4 beyit	Acem makamı	Vezin tespit edilememiştir.	
38a	Seyyid Şeref	Ger ṣorarsañ intisāb-ı ẕātumız kimdür déyü Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz	Biz şarāb-ı vuṣlatı maʿşūḳ elinden içmişüz Mest-i ḥayrān-ı cemālüz cümleden el çekmişüz	Murabba 3 bent	Acem makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	

		Gülşen-i vaḥdetde feryād éderüz Allāh déyü Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ḳādirīyüz	Cān vérüp Seyyid Şeref cānāne cāndan geçmişüz Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşāḳīyüz				
38b	Cevdet	Ḫūn-ı ḥasret içelüm bāde-i ḥamrā yerine Hep siyehler giyelüm cāme-i dībā yerine Sīneye zaḫm açalum biz gül-i raʿnā yerine Cigeri daġlayalum lāle-i ḥamrā yerine Bezm-i mātem ḳuralum meclis-i ṣahbā yerine Zār [u] giryān olalum bülbül-i şeydā yerine Aġla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu Çaġla ey cūy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu	Ġarḳ-ı ḫūn oldı ciger kūşe-yi maḥbūb-ı ḫalā Nola ḳan aġlar ise afāḳ felek ṣubḥ [u] mesā Ġayret-i āl-i ʿabā yoḳ mı eyā ehl-i vefā Olup evlādı gibi bendesi Cevdet-āsā Bir daḫı eyleyelüm cūy-ı sirişki icrā Var ise sende daḫı ẕerrece inṣāf-ı vefā [Aġla ey dīdelerüm māh-ı muḥarremdür bu] Çaġla ey cūy-ı sirişküm dem-i mātemdür bu	Tercibend 4 bent	Mersiye	..--/..--/..--/..-	

39a	Vahdetī	Ey bī-ḫaber ey bī-ḫaber Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür Göñlüñ evine ḳıl naẓar Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür	ʿArş-ı Ḫüdādur ṣūretüñ Ḳur'ānda geldi midḥatüñ Ey Vaḥdetī bil rifʿatüñ Ḥaḳ sendedür Ḥaḳ sendedür	Gazel 5 beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
39a, 39b	Cemālī	Bir er aradum ḥāldaşdan olsun Ḥaḳ yola girmiş yoldaşdan olsun	Irmaġı ve gölden geçsün Cemālī İçdigi anuñ tā başdan olsun	Gazel 5 beyit		10'lu hece	
39b	Yūnus	Şūrīde vü şeydā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni ʿĀlemlere rüsvā ḳılan Ḥaḳḳuñ cemālidür beni	Gözlerümi giryān éden hem cigerüm büryān éden Yūnusı ser-gerdān éden Ḥaḳḳuñ cemālidür beni	Gazel 6 beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
40a	Niyāzī-i Mıṣrī	Sevdüm seni hep varum yaġmādur alan alsun Sevdüm seni efkārum yaġmādur alan alsun	Mıṣrīye vücūb imkān bir oldı ḳamu aʿyān Ṭāʿāt ile eẕkārum yaġmādur alan alsun	Gazel 8 beyit	Nutuk	--./.---/--./.---	
40a	Yūnus	ʿĀciz ḳaldum ẓālim nefsüñ elinden	İlāhī ġafletden uyar gözümi	Koşma		11'li hece	

		Şu dünyānuñ leẕẕetine doyamaz Egnine almışdur ġaflet gömlegüñ ʿÖmrünüñ gelip geçdigin bilemez	Dergāhuñda ḳara étme yüzümi Yūnus eydür gelüñ ṭutuñ sözümi Dünyā ḳovan āḫireti bulamaz	5 dörtlük			
40b	Cemālī	Hezārān āferīn olsun bugün Manṣūr-ı Ḥallāca Ene'l-Ḥaḳ sırrını étdi kitāb-ı ʿaşḳa dībāce	Cemālī terk-i teʾcīle yetīmi ser-fırāz oldı Yüri ol terkile sende başılma penbe-i tāca	Gazel 6 beyit		.---/.---/.---/.----	
41a	Mevlānā	*Ey şude ġırre der cihān dūr me-şev dūr me-şev* *Yār-i nigāh-ı u menem dūr me-şev dūr me-şev*	*Şems-i Tebrizī menem şehd-i şeker-rīz menem* *Ṣubḥ u seḥer-ḫīz menem dūr me-şev dūr me-şev*	Gazel 15 beyit		-..-/-..-/-..-/-..-	Bu şiir Farsçadır. Yazmada 8. beyitten sonra "Minhû" denilerek yeni başlık atılmış ancak tek bir şiirdir. Bunu rediften anlamaktayız.
41b	Seyyid Şeref	Cān vérüp Seyyid Şeref cānāna cāndan geçmişüz Bülbül-i şūrīdeyüz biz eşref-i ʿuşşaḳīyüz	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Bu beyit, 38a'daki şiirin son bendinin son iki

							mısrasında da yer almaktadır.
41b	Yūnus	İsm-i sulṭān virdüñ mi var Baḳçalarda yu[r]duñ mu var Bencileyin derdüñ mi var Ġarīb ġarīb ötme bülbül	Yūnus vücūdum pāk dérken Cihānda miṣlüm yoḳ dérken Seḥer vaḳtinde Ḥaḳ dérken Bizi de unutma bülbül	Murabba 4 bent	Beyātī makamı	8+8	
41b	-	Ṭutan bir dāmeni elbet érer maʿṣūḳuna dérler Görenler Yūsufuŋ dāmānını dest-i Zelīḫāda	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
41b	Maḥvī	Der[d]-mendüm mücrimem dermāna geldüm yā Resūl Sāʾilüm muḥtācınam iḥsāna geldüm yā Resūl	Étme Maḥvī bendeñi rüsvāy şefāʿat yā Resūl Mürvet ü iḥsānı çoḳ sulṭāna geldüm yā Resūl	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
42a	Yūnus	Bilmem nédeyüm ʿaşḳuñ elinden Ḳanda gideyüm ʿaşḳuñ elinden	Yūnusuñ sözi ḫāk olmuş özi Ḳan aġlar gözi ʿaşḳuñ elinden	Gazel 6 beyit	Beyātī makamı	10'lu hece	

42b	Eşrefoġlu Rūmī	Nédeyüm éderisem dil ü cān oda yanar Velī āh eylerisem kevn [ü mekān] oda yanar	Eşref oġlı yana gör kūy-ı kenārında Ḥaḳḳuñ Démeyeler Rūmīye ibni fülān oda yanar	Gazel 5 beyit	Sabā makamı	..--/..--/..--/..-	
43a	Faḫri	Ez cān u dil peyġambere ʿāşıḳ iseŋ ṣallü ʿaleyh Ṣāḥib çıḳar rūz-ı cezā şek degül ṣallü ʿaleyh	Taʿẓīm ile tekrīm [ile] leyl ü nehār hem şevḳile Gel Faḫriyā her ḥāl ile ez cān u dil ṣallü ʿaleyh	Gazel 3 beyit	Beyātī makamı	--.-/--.-/--.-/--.-	
43a	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Ẕāt-ı Bārīden ḫaberdār olduġum mıdur ṣuçum Cümle ʿālem bilmez iken bildügüm midür ṣuçum	Zāhidā kendin görüp ṭaʿn étme Seyyid Seyfiye Varlıġum maḥv eyleyüp yoḳ olduġum mıdur ṣuçum	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
43a-b	Adlī	Levḥ-i dilden oḳıyan ʿilm-i İlāhīden sebaḳ Ẕerrece yanında ḳalmaz maḥv olur hep mā-sebaḳ	Ḳīl ü ḳāl[i] terk édüp dilden tırāş ét hepsini ʿAdliyā yeter oḳursun bāb-ı aşḳdan bir varaḳ	Gazel 5 beyit	Nevā makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
43b	-	Seḥerlerde eser bād-ı tecellī Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde Seḥerde açılur iḫsān güli Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde	Boyanan çeşm-i nergisden bu cāyı Seḥerlerde gör[ür]müş māh-tābı Gözin[i] aç işit Ḥaḳdan ḥiṭābı Uyan hey gözlerüm vaḳt-i seḥerde	Murabba 4 bent	Sabā makamı	.---/.---/.--	

43b-44a	Niyāzī-i Mıṣrī	Gözlerini n'oldı bīdār eyledüñ Āh [u] efġānı saña yār eyledüñ ʿAşḳ odıyla içini nār eyledüñ Noldı bülbül işini zār eyledüñ Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ	Bunca ḥasretden dé cānuñ ne sezer Firḳatüñ günden güne artup gider Luṭf édüp vérgil Niyāzīye ḫaber Noldı bülbül işini zār eyledüñ Ne sebebden ʿazm-i gülzār eyledüñ Noldı bülbül āh [u] efġān eyledüñ	Müseddes 4 bent	Sabā makamı	-.--/-.--/-.-	
44a	Niyāzī-i Mıṣrī	Ey ṭarīḳat erleri ey ḥaḳīḳat pīrleri Bir nişān vérüñ baña ol bī-nişān ḳandadur	Bu Bu Niyāzīye yār olan sırrında sulṭān ol[an] Dīn hem īmān olan ol bī-mekān ḳan[dadur] ye yār olan sırrında sulṭān ol[ur] Dīn hem īmān olan ol bī-mekān ḳan[dadır]	Heceyle yazılan kıt'a 4 beyit	Evc makamı	14'lü hece	
44b	Muḥyī Efendi	Bilmeyen cān Yūsufu[ñ] Kenʿanı bilmez ḳandadur Öz vücūdı Mıṣrınuñ sulṭānı bilmez ḳandadur	Cān ḳulaġıyla işit Muḥyī Muḥammed nuṭḳını Kendi nefsin bilmeyen Raḥmānı bilmez ḳandadur	Gazel 5 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	

44b	Eşrefoğlu Rūmī	Yüzüñi göreli ḥayrān olmuşam Bilmez[em] ben beni yā sen olmuşam	Gerçi Eşrefoġlı Rūmīyem amā Cümlenüñ istedügi ben olmuşam	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.-	
44b-45a	Niyāzī-i Mıṣrī	Zāhidā ṣūret gözetme içerü gel cāna baḳ Vechi üzre gör ne yazmış defter-i Raḥmāna baḳ	ʿĀlem anuñ ḥüsnünüñ şerḥinde olmuş bir kitāb Metnin isterseñ Niyāzī ṣūret-i insāna baḳ	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
45a	Eşrefoğlu Rūmī	Baḥr-i ʿummān ḳuşuyum ilim mekānım andadır Baḥr-i ʿummān ḳuşuyam ilüm mekānum andadur Bunda avum süregeldüm dü cihānum andadur Bunda oyum süregeldim dü cihānım andadır	Bunda geldüm Eşrefoġlı Rūmī dédiler baña Daḫi benüm bundan özge ad u şānum andadur	Gazel 5 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
45a	Muḥyīddin Muḥammed Rūmī	Baḥr-i vaḥdet mevciyim yerim mekānım andadır Ḳalmışam firḳat ilinde Baḥr-i vaḥdet mevciyem yerüm mekānum andadur Ḳalmışam firḳat ilinde ʿizz ü şānum andadur ü şānım andadır	Bunda Muḥyīddin Muḥammed Rūmī dédiler baña Benüm adum bu degüldür ad u ṣanum andadur	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	Eşrefoğlu Rumi'nin şiirine yazılmış bir naziredir.

45a-b, 11b	Niyāzī-i Mıṣrī	Baḳup cemāl-i yāre çaġırıram dost dost Dil oldı pāre pāre çaġırıram dost dost	Geldüm o dost ilinden ḳoḳa ḳoḳa gülünden Niyāzīnüñ dilinden çaġıruram dost dost	Gazel 10 beyit	İlahi Aşiran makamı	14'lü hece	
45b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Dost ilinden bu ile geldüm mekānum andadur Bunda tendür seyr eden maʿnīde cānum andadur	Bunda Seyyid Seyfī Rūmī dédiler gerçi baña Aṣıl adum bu degüldür [ad] u şānum andadur	Gazel 5 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	Eşrefoğlu Rumi'nin şiirine yazılmış bir naziredir.
45b-46a	Yūnus	Çıḳdum erik dalına anda yedüm üzümi Bostān ıssı ḳaḳıyup dér ne yersin ḳozumı	Yūnus bir söz söylemiş hiç bir söze beñzemez Erenler meclisinde örter maʿnā yüzüni	- 9 beyit	İlahi	14'lü hece	
46a	Eşrefoġlu Rūmī	ʿĀşıḳız iki cihānda ʿaşḳa vérdük varumız Pīşemizdür dostı sevmek ḳoduḳ özge kārumız	Sen bu Eşrefoġlı Rūmīnüñ sözin ṭañlama kim Daḫi bundan özgedür ʿāşıḳlara aḫbārumız	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
46b	Niyāzī-i Mıṣrī	Tā ezelden biz bu ʿaşḳ içinde rüsvā olmuşuz İsmümüzdür söyleyen maʿnāda ʿanḳā olmuşuz	Ten göziyle Mıṣrīyi ṣūretde görsem [dime kim] Zīrā biz ol Ḳāf-ı ṣūret içre ʿanḳā olmuşuz	Gazel 8 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
47a, 55a	Nakşī	Maḳṣadı ʿāşıḳlaruñ menzili cānān olur	Naḳşī ʿāşıḳ saña ʿaşḳ ḫaberin vér aña	Gazel 7 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

		İsmini yād eylesem vālih ü ḫayrān olur	Menḳıbe-yi evliyā reşk-i gülistān olur				
47a-b	ʿAbdu'l-ahad Nūrī Efendi	Olmaz bu derdüñ çāresi Bī-çāre göñlüm neylesün Ulaşdı ʿaşḳuñ cānuma Pür-yāre göñlüm neylesün	Terk etdi cümle pīşesin Artırdı ġam endīşesin Şındurdı Nūrī şīşesin Şad pāre göñlüm neylesün	Murabba 4 bent		--.-/--.-	
47b	Necīb	Édüp vaṣlın gülüñ ārzū Göñül eglenmez eglenmez Meşāma érdi çün bu bū Göñül eglenmez eglenmez	Duyanlar Manṭıḳu't-Ṭayrı Bulurlar an derūn seyri Necībā neylesün ġayrı Göñül eglenmez eglenmez	Murabba 3 bent	Buselik makamı	.---/.---	
47b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ben ṣanurdum ʿālem içre hiç baña yār ḳa[lmadı] Ben beni terk eyledüm gördüm ki aġyār ḳal[madı]	Dīn dināyet ʿādet ü şöhret ḳamu [vardı yile] Ey Niyāzī noldı sende ḳayd-ı dildār ḳalmadı	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
48a	Niyāzī-i Mıṣrī	Āşinā-yı ʿaşḳ olandan āh u zār eksük degül Keşti-i baḥre dem-ā-dem rūzgār eksük degül	Şemʿ-i ʿaşḳa Mıṣrīyā yandur özüñ yoġ ol müdām ʿĀşıḳuñ her yoḳluġı üstünde var eksük degül	Gazel 5 beyit	İlahi Hüseyni makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
48a	Niyāzī-i Mıṣrī	Ḳıldan ince ve ḳılıçdan keskin ol şāhuñ yolı Her kemāl ehli ḳapusında anuñ ednā ḳulı	Ẕerre ẕerre ḳıldı Mıṣrīnüñ vücūdını ḳażā Ḳaṭre ḳaṭre ḳıldı ẕātını daḫi ʿaşḳuñ yeli	Gazel 5 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	

48b	Nesīmī	Gözüñ aç ṭālibā gör kim ʿAlīdür yār-ı vaṣfīdür Muḥammed Muṣṭafā kāndur ʿAlīdür ḳıymet-i gevher	Nesīmīnüñ dil [ü] cānı ʿAlīdür ʿālemüñ kānı ʿAlī mevlā ʿAlī aʿlā ʿAlī Allāh ʿAlī Ḥaḳdur	Gazel 15 beyit		.---/.---/.---/.----	
49a, 49b, 50a	Rüşdī	Ey dilā keşretden el çek ehl-i Ḥaḳḳuñ rāhı bir Añla illā vech-i remzüñ ḳıl naẓar dīdārı bir Sil göñülden mā-sivāyı vaḥdetüñ şehbāzı bir Gir muvaḥḥid bezmine sen añla her bir vārı bir Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrārı bir Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmārı bir	Ét ḳalem resmin taʿaḳḳul naḳş-ı evrāḳ on iki Resm-i ādem merkez-i cisminde el-ḥāḳ on iki Āl-i evlād-ı İmāmuñ şāh-ı ʿuşşāḳ on iki Rüşdiyā esmā-yı ʿuşşāḳīde ez̲vāḳ on iki Dört kitāb nüsḫa yedi fen on iki esrār bir Kūşe dört iḳlīm yedi rāh on iki miʿmār bir	Müseddes 9 bent	Nutuk	-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 2,4 ve 6. bentten sonra “Velehû” ifadesi kullanılıp şiire devam edilmiştir. 8. bentten sonra ise “Velehû eyzan” başlığı atılmıştır ve şiir devam etmiştir.
50a	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Meded pīr olduġumca azdı nefsüm Yolum üzre ḳuyular ḳazdı nefsüm	Yüzin döndürüp dünyādan İlāhī Niẓāmoġlı yüzüñden bezdi nefsüm	Gazel 6 beyit		.---/.---/.--	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Kesbü’d-dünyā ḥelāl ḥubbü’d-dünyā ḥarām Cemʿü’d-dünyā ḍalāl terkü’d-dünyā kemāl	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	

50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	İẖtilāṭü'n-nās ḥarām ʿale'l-ḫavāṣ İnḳıṭāʿü'l-ʿavām ṭāʿat ʿale'd-devām	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Āteşe ur neñ varise cümleten Maḥv ola arada nefs ü cān u ten	-	Müfred		-.--/-.--/-.-	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Eger bāḳī ḳalursa sende bir ḳıl Ulaşmaz ol Cenāb-ı Ḥażrete bil	-	Müfred		.---/.---/.--	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Fenāyile naẓar ḳıl bu cihāna Éresin ol Ḳadīm-i lā-mekāna	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Olmasa Ḥaḳ fażlı hem-rāh cānuma Ḳanda érerdüm ben ol sulṭānuma	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu	Her kim ister otura Allāh ile Dāʾim otursun [o] ehlullāh ile	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	

	(Seyfī, Seyfullāh)						
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Balçıġa yapşınca münkir ḫār olur Dāmen-i yāri ṭutarsa mār olur Evliyālar nuṭḳı aña zehr olur Tevḥīd evrād [u] ʿibādet ḳahr olur	-	Rubai		Vezin tespit edilememiştir.	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Kendü ḥālin kim ḥesāb eyler müdām ʿAbd-i ḫāliṣdür aña dénmez ʿavām	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
50b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Eger bir nefs-i fertūt olmayaydı Ġam-ı endīşe fevt olmayaydı	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
51a	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Evlād-ı Resūla kim ki éder olsa bīʿati Yanmaya cehennemde anuñ aṣlā eti	Ḫāk-i rehi olursañ eger Seyfī bunlaruñ Yarın giyersin başuña tāc-ı devleti	Gazel 7 beyit		--./-.-./.--./-.-	
51a	Seyyīd Niẓāmoġlu	Benüm āl-i Resūlüm ol kişidür	İmāmıdur zamānuñ böyle Seyyid	Gazel 5 beyit		.---/.---/.--	

	(Seyfī, Seyfullāh)	Ki gönlümde benüm bir nūr işidür	İṭāʿat eylemek müʾmin işidür				
51b	Niyāzī-i Mıṣrī	Zühdini ḳo ʿaşḳa düş ehl-i cinān etsün seni Pīr-i ʿaşḳa ḳulluḳ ét cānāna cān etsün seni	Gel Niyāzīnüñ elinden bir ḳadeḥ nūş eyle kim Maḥv édüp nām u nişānuñ bī-nīşān etsün seni	Gazel 6 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
52a	Yūnus	ʿĀşıḳ oldum ben Allāh'uñ adına Doyamadum leẕẕetine dadına Şimdi girdüm erenler ṣoḥbetine Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez	Baḳındı ʿāşıḳ Yūnusda ne söyler Düni güni Mevlāsını ẕikr eyler Dertlü olan kendü derdini söyler Baña Allāh gerek ġayrı gerekmez	Murabba 4 bent	Nutuk	11'li hece	
52a	Yūnus	Müştāḳ oldum ġanī ḫ̆āce Cennetden ḫaber vérince Anda da olur mı géce Yoḫsa hemān gündüz midür	Derde düşen olur ḫaste Armaġanuñ var mı dosta ʿĀşıḳ Yūnus Ḥaḳdan iste Yā bu ḳolayına söz midür	Murabba 7 bent		8+8	
52b	ʿAbdu'l-ahad Nūrī Efendi	ʿAşḳuñla cihān beste Luṭf eyle ʿināyet ḳıl *yā İlâh Hū*	Bī-çāreleri yād ét Vīrāne[yi] ābād ét Nūrī ḳuluñı irşād ét Luṭf eyle ʿināyet ḳıl	Murabba 7 bent	Rast makamı	--./.---	

		Derdüñle bu cān ḫaste Luṭf eyle ʿināyet ḳıl					
52b	Eşrefoğlu Rūmī	Ey göñül bir derde düş kim anda dermān gizlidür Gel ḳarış bir ḳaṭreye kim anda ʿummān gizlidür	Gör bu Eşrefoġlı Rūmī baḥr-i ʿaşḳa neyledi Cān u başı terk édüp cān ile cānān gizlidür	Gazel 4 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
53a	Ḥaṭāyī	Bendeyem ben cān u dilden pādişāhumdur ʿAlī Gözlerüm nūr-ı cihānda bedr-i māhumdur ʿAlī Yoluna ḫāk olduġum rūy-ı siyāhumdur ʿAlī Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī	Ey Ḥaṭāyī ġāfil olma işbu dünyā fānidür Her ne kim geldi vücūda ʿālemüñ mihmānıdur Bu kelāmı vird édinmek ʿārifüñ erkānıdur Ḳıblegāhumdur Muḥammed secdegāhumdur ʿAlī	Murabba 7 bent	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 4. bentten sonra “Velehû” yazılarak şiire devam edilmiştir.
53b	Yūnus	Benem ol ʿaşḳ baḥrisi deñizler ḫayrān baña Deryā benüm ḳaṭremdir ʿaşḳ oldı seyrān baña	Yūnus bu ḫalḳ içinde eksiklidür Ḥaḳ bilür Dīvāne olmuş çaġırur dervīşlik bühtān baña	Gazel 7 beyit	İlahi	7+7	Musammat gazel görünümündeki bu şiir müzdevic murabba düşünülebilir.

54a	ʿAbdu'r-raḥmi Tırsī	Āh şeyḫüm senüñ yoluna Ḳurbān olayum gideyüm Her ne ki emr édersen şeyḫüm Fermānuñ olayum gideyüm	Benüm şeyḫüm mürüvvet ḳānı Sulṭān Eşref ḥāṣlar ḥāṣı Bu ʿAbdu'r-raḥmi Tırsī Senden olayum gideyüm	Murabba 4 bent	İlahi	Vezin tespit edilememiştir.	
54a	Yūnus	İñilerem dün ü gün dertli olanlar iñiler Yanmışam ḥasret odına oda yanar iñiler	Bī-çāre ʿĀşıḳ Yūnus çoḳ yaralıdur Ḥaḳ bilür Her seḥer yarasını şeyḫine söyler iñiler	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
54b, 42b	Yūnus	Göñül ḥayrān olupdur ʿaşḳ elinden Ciger büryān olupdur ʿaşḳ elinden	Yūnus Emrem bu ḥasret [ü] bu zāra ʿAceb mihmān olupdur ʿaşḳ elinden	Gazel 9 beyit		.---/.---/.--	
54b	Şemsī	Ey ġāfil uyan rıḥlet-i nā-gāhı unutma Yol ḳorḳulıdur ḳorḳusı çoḳ rāhı unutma	Bu dār-ı fenā içre hevā yolları çoḳdur Şemsī yüri sen Ḥaḳḳa giden rāhı unutma	Gazel 5 beyit	İlahi Segāh makamı	--./.--./.--./.--	
55a	Naḳşī	Maḳṣadı ʿāşıḳlaruñ menzili cānān olur İsmini yād eylesem vālih ü ḫayrān olur	Naḳşī ʿāşıḳ saña ʿaşḳ ḫaberin vér aña Menḳıbe-yi evliyā reşk-i gülistān olur	Gazel 7 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

55b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ẕāt-ı Ḥaḳda maḥrem-i ʿirfān olan añlar bizi ʿİlm-i sırda baḥr-ı bī-pāyān olan añlar bizi	Ḫalḳı ḳoyup lā-mekān ilinde menzil ṭutanı Mıṣrīyā şol cānlara cānān olan añlar bizi	Gazel 9 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
56a	Cevrī	Viṣālüñ şerbetin ṣun cāna yā Rab Düşüp tīh-i firāḳa oldum ʿaṭşān	… … yere çünkü fetḥi Cevrī ḫatm ét bism-i raḥmān	Kıt'a 6 beyit	Acem Nevruzu	.---/.---/.--	
56a	Yūnus	Ḳıyāmet güninde maḥşer yerinde Yeşil ʿalem ile gelür Muḥammed Müʾminler muştular birbirine Livāʾ-i ḥamd ile gelür Muḥammed	Bu ʿömrüñ güneşi ṭoġa ṭolına Bunda étdiklerüñ anda biline ʿĀşıḳ Yūnus Emrem bile buluna Yeşil sancaġ ile gelür Muḥammed	Murabba 5 bent		11'li hece	Yazmada 4. bentten sonra "Velehû" denilerek şiire devam edilmiştir.
56a	-	Kaʿbenüñ yüzüñi görmek dilerseñ ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı Meʾvāda maḳṣūda érmek	ʿĀşıḳ éder Ṭūruñ bende varayum Ayaġı tozına yüzüm süreyüm Dilerse cānumı ḳurbān vereyüm	Murabba 4 bent		11'li hece	

		dilerseñ ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı	[ʿĀşıḳuñ Kaʿbesi pīrüñ naẓarı]				
56b	ʿAbdu'r-raḥmi Tirsī	Yüzüñ nūr-ı Ḫüdādur yā Muḥammed Saña cānlar fedādur yā Muḥammed	Murād[ı] ʿAbdü'r-raḥīmüñ ḥażretüñde[n] ʿAṭā luṭf-ı vefādur yā Muḥammed	Gazel 10 beyit	Naat	.---/.---/.--	8. beyitten sonra "Velehû" yazılmış ve şiire devam edilmiştir.
56b	Aziz Maḥmūd Hüdāyī	Ey ṭālib-i Mevlā olan ḳulluḳ yoluñ gütmek gerek Ey maṭlab[ı] aʿlā olan ednāyı terk etmek gerek	Dervīş Yūnus ister seni yolına vérmişdür seri Mevlānuñ ḫaṣ ḳulları Allāh'uñ seyr etmek gerek	Gazel 4 beyit		--.-/--.-/--.-/--.-	Mahlasta Yūnus olsa da şiire, Aziz Mahmûd Hüdâyî Dîvânı'nda rastlanılmıştır.
57a	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Cümle Ḥaḳdur söyleyen her bir sözi Ālet olmuş aña bu insān yüzi	Her kim ister Seyfī dīdār görmege Pīrinüñ yüzinden ırmasun gözi	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.-	
57b	-	*Ey be-mülk-i ḫūb-rūy-ı kāmurān çün kāf hey* *Ber-ser-i tāc-ı şehān çün kāf vāv hey rey*	*Seyr-i ān ḫ ʿāhed ki rīzed dilberā ḫūneş be-ṭīġ* *Mī küşed ūrā be-ḫançer-i hāy-ı müjgān güft ey*	Gazel		-.--/-.--/-.--/-.-	Farsça bir gazeldir

58a	Sinān Ümmī	Meded Allāh saña ṣundum elümi Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma Ġayrı kime ʿarż edeyüm ḥālümi Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma	Sinān Ümmī söyler sözi gümānsız N'éderler cesedi içinde cānsız Ḥūrī ġılmān gerekmez baña ansız Bizi ol dost Muḥammed'den ayırma	Murabba 5 bent	Mersiye	11'li hece	
58b	Ḳayġusuz Abdāl	Ey ṭālibāne Ḥaḳ-şināş her dü cihān sulṭān ʿAlī Ey ʿāşıḳāne hem-nefes ey gevher-i maʿden ʿAlī	Ḳayġusuz Abdāl ḥastadur sözi şikeste bestedür Bir naẓar étseñ luṭfla nola şāh-ı merdān ʿAlī	Gazel 8 beyit		Vezin tespit edilememiştir.	
58b	Sezāyī	Ādem hemīn bu bezm-i dilārāya bir gelür Seyr-i cemāl-i yāri temāşāya bir gelür	Vaḳtüñ Sezāyī maʿrifet-i nefse bezl éden Taḳrīr éder vücūdunı ferdāya bir gelür	Gazel 7 beyit		--./-.-./.--./-.-	
59a	Naḳşī	Ger dilerseñ Ḥaḳḳa vuṣlat olma zāhid ʿaḳla yār Kim münezzehdür bu ʿaḳluñ bildiginden Kirdigār	Çoḳ ʿayān étme bu sırrı ṭut sözüm ey Naḳşiyā Kim getürmez ḫalḳ-ı ʿālem senden eylerler firār	Gazel 11 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
59b	Şems-i Tebrīzī	Gene añdum gene göñlüm alanı	Gerçi sever Ḥaḳḳı Şems-i Tebrīzī	Nazm		11'li hece	

		Benüm göñlüm alup şeydā ḳılanı	Fedādur yoluña baş ile cānum	4 beyit			
59b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ey göñül gel Ḥaḳḳa giden rāhı bul Ehl-i derd olup derūnī āhı bul Cānuñ ilindeki şems [ü] māhı bul Ādemiseñ s̱ümme vech'ullāh'ı bul Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul	ʿĀrife eşyāda esmā görinür Cümle esmāda müsemmā görinür Bu Niyāzīden de Mevlā görinür [Ādemiseñ s̱ümme vech'ullāh'ı bul Ḳanda baḳsañ ol güzel Allāh'ı bul]	Muhammes 4 bent		-.--/-.--/-.-	
60a	Dede ʿÖmer Rūşenī	Ḥüsnünüñ ʿaksin ruḫ-ı dilberde peydā eyledüñ Çeşm-i ʿāşıḳdan o mirʾātı temāşā eyledüñ	Rūşenī bī-dil niçün baḳdıḳça rūşen olmaya Ḥüsnünüñ ʿaksin ruḫ-ı dilberde peydā eyledüñ	Gazel 7 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
60b, 46a-46b	Eşrefoğlu Rūmī	Yüregüme dost derdi urdı dürlü yaralar Kim ṭabībler aña ḳılmaz ne devā ne çāreler	Eşrefoġlı Rūmīye ṣorar iseñ dost ḳandadur Déye yer gök ʿarş kürs ṭopṭolu her aralar	Gazel 8 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

60b	-	Ne olursa ḳo ki olsun nolısar hey vay Tek göñül Allāh'ı bulsun nolısar hey vay	Dünyānuñ manṣıblarınuñ ʿizzeti hey vay Rūmī ḳo ki alan alsun nolısar hey vay	Gazel 6 beyit		11'li hece	
60b	Seyyid Süleymān	İsteyen cānānı meydāna gel meydāna Terk édüp başı cānı ḳurbāna gel ḳurbāna	Seyyid Süleymān bilse ġayb-ı ẕāta bu sitem Tennūreye girdüm ʿüryāna gel [üryāna]	Gazel 5 beyit		Vezin tespit edilememiştir.	
61a	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Bi-ḥamdillāh ki İslāma delīlüm Muṣṭafā geldi Emīrüm rehberüm şāhum ʿAlīyyü'l-Murtażā geldi	Sözin Seyfī İlāhīdür cevābın nuṭḳı şāhīdür Ḥaḳīḳat burcı māhīdür bu yola bī-riyā geldi	Gazel 11 beyit		.---/.---/.---/.----	Yazmada 8. beyitten sonra "Velehû" başlığı atılıp şiire devam edilmiştir.
61a	-	Men ʿAlī rā dost dārem ḫalḳ gūyet Rāfıżīī Pes Ḫüdā vü Cebrāʾīl ü Muṣṭafā hem Rāfıżī	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
61b	Hatāyī	Benüm adum çam aġacı güzel görinüp ṭurıram Aġaçlaruñ seyyīdiyem yeşil bürinüp ṭurıram	Firāḳ Maḥmūd Abdāl firāḳ cāmiʿlere oldum direk Fırınlara oldum kürek ben yandum ḳoḳup ṭurıram	Gazel 8 beyit		8+8	Mahlasta Mahmud Abdal ibaresi yer alsa da şiirin Hatayi'ye ait

							olduğu tespit edilmiştir.
62a	-	Şol ġubārı kim görürseñ bād önince raḳṣ éder Keyḳubād u Ḫüsrev ü Pervīz ü Cemdür anuñ mı	Şol benefşe kim çemende açılupdur tāze ter Ḳanġı şūḫ-ı nāzenīnüñ zülfidür yā perçemi	Kıt'a 2 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
62b	Naḫīfī	Bu gülşende hezār-ı bī-nevāyum yā Resūlallāh Velī āzürde-i ḫār-ı cefāyum yā Resūlallāh	[Kerem] ḳıl luṭf-ı iḥsānuñla dil-şād eyle ben zārı [Naḫīfīyem] ḳapuñda bir gedāyum yā Resūlallāh	Gazel 7 beyit	Rehāvī makamı	.---/.---/.---/.----	
62b	Niyāzī-i Mıṣrī	Dervīş olan kişinüñ sözleri ʿummān olur Sālik-i Ḥaḳ olanuñ rāhına bürhān olur	Ṣanma Niyāzī özin dervīş olupdur senüñ Dervīş olan kişiler böylece sulṭān olur	Gazel 5 beyit		-..-/---/-..-/---	
63a	Niyāzī-i Mıṣrī	Çün saña göñlüm mübtelā düşdi Derd [ü] ġam baña āşinā düşdi	Bu Niyāzīnüñ hiç vücūdında Ẕerre ḳomadı hep beḳā düşdi	Gazel 8 beyit	Nutuk	10'lu hece	
63b	ʿAbdu'l-ahad Nūrī Efendi	Ey beni ʿaşḳ āteşine yanduran ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ	Maḥż-ı luṭfuñ ile ey Ḳādir İlāh ʿĀşıḳuñ ḥāline eylegil nigāh	Murabba 4 bent	İlahi	-.--/-.--/-.-	

		Hem seven hem sevilen hem sevdüren ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ	Bir gedādur Nūrī ḳuluñ pādişāh ʿAşḳ senüñ ʿāşıḳ senüñ maʿşūḳ senüñ				
63b	Seyyid Şeref	Tulūʿ étdi dile şems-i ḥaḳīḳat Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh Muṣaffā oldı meclis ḳalḳdı ẓulmet Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh	Édüp ārzū viṣāl-i yāre her dem Aḳıtdum bu gözümden āb ile dem Olup Seyyid Şeref yār ile hem-dem Şereflendük bugün el-ḥamdü lillāh	Murabba 3 bent		.---/.---/.--	
64a	Naḳşī	Gel ey nāṣıḥ ne sırdur bu ẕeḳāt étdikde bir insān Görinür rüʾyāda ol gerek ḳuldur gerek sulṭān	Bula'nuñ dersin ey Naḳşī görenler Ḥażret-i Ḥaḳdan Getürmez ḳāle demez ile budur yol u budur erkān	Gazel 9 beyit		.---/.---/.---/.---	
64b	Niyāzī-i Mıṣrī	Belürse vech-i cānānı bu cism-i cānı neylerler Görünse şemsüñ envārı meh-i tābānı neylerler	Niyāzī **küntü kenzen** sırrını kendinde buldunsa Süleymān taḫtını yā ḥikmet-i Loḳmānı neylerler	Gazel 6 beyit	Muhayyer makamı	.---/.---/.---/.---	

64b	Niyāzī-i Mıṣrī	Ey göñül gel aġlama zār[i] zār[i] iñleme Pīrden aldum ḫaberi ol bī-nişān sendedür	Ten taḫtıdur bu cānı cān taḫtıdur cānānı Ey Niyāzī şübhesiz ol bī-nişān sendedür	Kıt'a 4 beyit		14'lü hece	
64b	Niyāzī-i Mıṣrī	Aldın mı göñül ḥüsnile yektā ḫaberin sen Duydun mu hem ol Yūsuf-ı zibā ḫaberin sen	Lāhūt ile nāsūtı göñül anladı ise Mıṣrī ana ṣor Ḳāf ile ʿAnḳā ḫaberin sen	Gazel 4 beyit		--./.--./.--./.--	
64b	Naḳşī	Kūy-ı ʿaşḳuñ bana bir kūh-ı tecellī görinür Ḳalbüme ʿıyd-ı viṣālüñle tesellī görinür	Naḳşīyā ʿālem-i bāḳīde ulu'l-ebṣāra Herkesün ḥāli tamam ile teḥallī görinür	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
65a	-	Genc-i ʿaşḳı ister iseñ dil-i vīrānda ara Ḥızır-veş āb-ı ḥayātı ẓulmet-i tende ara	Tālib-i Mevlā olup her kişiden himmet dile Ġāfil olma muṭlib[a] var sırr[ı] Ḳur'ānda ara	Gazel 7 beyit	İlahi	-.--/-.--/-.--/-.-	
65a	Fetḥī	Yeter yandum fırākuñ āteşine Tecellī ét meded sulṭānum Allāh Yeter ḳanlar ḳatıldı göz yaşına Tecellī ét meded sulṭānum Allāh	Fenā oldı beḳādan çünki nāya Erişür Fetḥī evc-i ʿalāya Faḳīri vāṣıl eyle bu ġınāya Tecellī ét meded sulṭānum Allāh	Murabba 5 bent		.---/.---/.--	Şiir Fethi mahlaslı şaire aittir. Ancak MER'de şiire Derviş Ali başlığı atılmıştır.

65a	-	Şübhesiz Firdevs-i aʿlādur ḥabībüñ ravżası Sidre vü ʿarşdan muʿallādur ḥabībüñ ravżası	Eyle Allāh'a sücūdı ḳıl tażarrūʿ vaṣl içün Hem ṣalāt ile muṣallādur ḥabībüñ ravżası	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
65b	Vīrān Abdāl	Duʿā-güyem erenler men be-ġāyet Bańa ṭaʿn édene Ḥaḳ éde raḥmet	Uruñ ṭaşı Vīrān Abdāla her dem Ḳayırmaz dest-gīrīdir velāyet	Gazel 11 beyit		.---/.---/.--	
66a	İbrāhīm Ḥaḳḳı Erżurūmī	ʿAşḳ-ı Ḫüdā dér bańa sen olma cüdā bulma cefā Cümle benüm sen deme ben olma cüdā ḳıl iḫtifā	Mihr benüm māh benüm ʿārif-i āgāh benüm Ḥaḳḳı saña şāh benüm olma cüdā étme cefā	Gazel 7 beyit	Nutuk	-..-/-..-/-..-/-..-	Musammat gazel görünümündeki bu şiir mütekerrir murabba düşünülebilir.
66b	Fużūlī	Öyle ser-mestem ki idrāk étmezem dünyā nedür Ben kimem sāḳī olan kimdür mey-i ṣahbā nedür	Āh feryāduñ Fużūlī incidüpdür ʿālemi Kerbelā-yı ʿaşḳ ile ḥoşnūd iseñ ġavġā nedür	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
67a, 81a	Gevherī	Dil esīr-i zülfüñ oldı ey gözi āhū güzel Mest ü medḥūş étdi cānā kāküli şebbū güzel Ey melāḥat bāġınuñ verd-i leṭāfet-güsteri	Ḳıymet olmaz bir nigāhī luṭfuña dünyā senüñ Kim démiş geldi naẓīrüñ ey melek-sīmā senüñ Gevherī Mecnūnın oldı ey ṣaçı Leylā senüñ	Murabba 4 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	Şiirin başlığında "Şarkı" ibaresi yer alsa da şiir, murabba nazım

		Bir tebessüm nīm şikifte nüh edādur bu güzel	Ṭaġlara düşmem muḳarrerdür seni yāhū güzel				şekliyle yazılmıştır. Müzdevic murabbadır.
67a	-	Uzun çārşū çamur oldı Baḳlavalar ḥamur oldı Tiryākīler gāvur oldı Āteşleri kömür oldu	-	Mani		8'li hece	
67a	-	*Ey tīr-i ġam tu-rā dil-i ʿuşşāḳ nişāne* *Ḫalḳī be-tu meşġūl-i tu ġāʾib zi-miyāne* *Geh muʿtekif-i deyrem geh sākin-i mescid* *Yaʿni ki tu-rā mi-ṭalebem ḫāne-be-ḫāne*	-	Rubai		Ahreb	
67b	-	Besmeleyle çıḳdum yola Selām verdüm ṣaġa ṣola Benüm aġam benüm cānum Aḥşamuñuz ḫayr ola	-	Mani		8'li hece	
67b	-	Uyḳum geldi ben esnerem Ḳafesde bülbül beslerem	-	Mani		8'li hece	

		Benüm efendüm sulṭānum Senüñ ṣaġlıġuñ isterem					
67b	-	Uzun çārşū başdan başa Göñlüñ seker ṭaşdan ṭaşa Benüm devletlü sulṭānum Süleymānum biñler yaşa	-	Mani		8'li hece	
67b	-	Hāy ḥāline ḥāline Çalayum biz naʿline Meded idüñ hey aġalar Ṭablayı alsun eline	-	Mani		7'li hece	
67b	-	Gelin şunlara varalum Ḥalüñ ḥāṭıruñ ṣoralum Yüzükcü başın bulalum Oḥı yā lelli vāh bre masḳara	-	Mani		8'li hece	
67b	-	Pencereden baḳışurlar Elma turunç atışurlar Şimdi bunlar çekişürler Oḥı yā lelli cānım	-	Mani		8'li hece	
67b	-	Fincānları silker atar Yüzük çıḳsun diyü baḳar Baṭılcan burunlı ṭaṭar Oḥı yā lelli cānum	-	Mani		8'li hece	

67b	-	*Ṣūfī ne-şeved ṣāḳī* *Tā v'er ne-keşed cāmī* *Bisyār sefer bāşed* *Tā puḫte şeved ḫāmī*	-	Nazm		Vezin tespit edilememiştir.	
67b	-	Ey bād-ı ṣabā var yüri cānānuma degme ʿAḳlum ṭaġılur zülf-i perīşānuma degme	Virmem saña çek yitür elin ey melekü'l-mevt Cānānuma neẕr eyledügüm cānuma degme	Nazm 2 beyit		--./.--./.--./.--	
67b	-	Hāy burun burun mıdur Delikleri furun mıdur Cız cız eden gürg midür Oḫı yā lelli cānum	-	Mani		7'li hece	
67b	-	Oḫı yā lelli yā lelli Şaşḳın zavallı vāh bre masḳara	-	Mani parçası		Vezin tespit edilememiştir.	Eksik mani parçası
68a	Pīr Sulṭān	Āgāh olun ey erenler Gelen Murtażā ʿAlīdür ʿAhdine ṣādıḳ duranlar Gelen Murtażā ʿAlīdür	Cennetdeki ḳızıl elma Ṣarardup beñzüñi ṣola Pīr Sulṭānum ġāfil olma Gelen Murtażā ʿAlīdür	Semai 6 dörtlük	Nutuk	8'li hece	
68a- 68b	Seyyīd Niẓāmoġlu	Ey ṭarīḳ-i Ḥaḳḳı dāʾim eyleyenler cüst u cū	Naḥv [ü] ṣarf manṭıḳ meʿānī fıḳh ferāʾiż ey cüvān	Terci-bend 5 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 2. ve 4. bentten sonra "minhu" yazılarak şiire

	(Seyfī, Seyfullāh)	Görmek isteyen cemāl-i padişāhı rū-be-rū Géceler tā ṣubḥ olunca nāle vü feryād édüp Ḳanda baḳsa isteyenler görmege dīẕār-ı Hū Baġrı başlu gözi yaşlu derd ile āh eyleyüp Vuṣlat-ı dīẕār-ı yāri eyleyenler ārzū Oḳudum yazdum cemīʿ-i ʿilmi bildüm añladum Niçe meclislerde oldı niçe niçe güft-gū Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu	ʿİlm-i Ḥaḳḳı eylemişler ḳādir olduḳça beyān Niçe biñ dürlü mesāʾil niçe ḥall-i müşkilāt Olmuş ammā vérmemişler bī-nişāndan bir nişān Anı bildüm bilmez anı bildigin terk etmeyen Lā-şerīk olmaz aradan gitmeyince cism [ü] cān Ḳaṭre çün müstaġraḳ-ı baḥr oldı Seyyid Seyfī bil Fāni oldı cümle ʿālem ḳaldı Allāh cāvidān Evvelīnüñ evveli yoḳ āḫirīnüñ āḫiri ʿĀlem-i ḥayretde ʿālem ḫalḳı hep ḥayrān ḳamu				devam edilmiştir.

69a	Vīrān Abdāl	Bi-ḥamdi'llāh ṣenā-gūyem elümde defterüm vardur Dilümde lā ilāhe illā ʿAlīyyü'l-ekberüm vardur	Vīrāneyüm bilüñ cānum fedādur āl-i evlāda Münāfıḳ boynın urmaġa elüme ḥançerüm vardur	Gazel 9 beyit		.---/.---/.---/.----	
69b	ʿAbdu'l-ahad Nūrī Efendi	Ṭarīḳat ḳurb-ı Raḥmāndur bu meydān özge meydāndur Ḥaḳīḳat sırr-ı Sübḥāndur bu meydān özge meydāndur	Bu yolda Nūrī serden geç bu meydān içre sırlar aç Bu erkān üzre ḳanlar ṣaç bu meydān özge meydāndur	Gazel 5 beyit	İlahi	.---/.---/.---/.----	
69b	-	Gedādur geldi ḳapuña Mürüvvet yā Ebā Ṣāliḥ Ṭurur dīvānda ṭapuña Kerem ḳıl yā Ebā Ṣāliḥ	Dilerüm ʿafv-ı ʿisyānum Egerçi arttı ṭuġyānum Gedādur Şemsī sulṭānum ʿİnāyet yā Ebā Ṣāliḥ	Murabba 6 bent		.---/ .---	
70a	Sinān Ümmī	ʿAceb ḥayrān oldum ʿaşḳa uyal'dan Yanup püryān oldum ʿaşḳa uyal'dan	Sinān Ümmī eydür ḳalmadı bir ġam Özge sulṭān oldum ʿaşḳa uyal'dan	Gazel 6 beyit	İlahi	11'li hece	
70b	Seyyīd Niẓāmoġlu (Seyfī, Seyfullāh)	Ṣanma ey zāhid bizi billāh nā-dānīlerüz Kendü vechin añlamış fi'l-cümle meydānīlerüz Almazuz ḫar-mühre[yi] zīrā ki dürdānīlerüz Dürr-i meknūn isteriz biz baḥr-i ʿummānīlerüz	Seyfīyā kendüni añla Ḥaḳḳı idrāk édegör Sen daḫi Aḥmed gibi gel sīneñi çāk édegör Yaʿni fehm ét istivāñı ḳalbüñi pāk édegör Aṣl-ı Seyyid Muṣṭafāya rūḥuñı ḥāk édegör	Müseddes 6 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Tā ezelden biz gürūh-ı faẕl-ı Yezdānīlerüz Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz	Tā ezelden biz gürūh-ı faẕl-ı Yezdānīlerüz Bende-i evlād-ı Ḥaydār şāh-ı merdānīlerüz				
71a	Yūnus	Rūmdan Şāmdan cān ārzūları Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī Muḥammed sevdigi dostum dédügi Yemen illerinde Veyse'l-Ḳarānī	Yūnus eydür gelüñ bende varalum Ayaġı tozına yüzler sürelüm El ḳaldurup ḫayr u duʿā alalum Yemen ellerinde Veyse'l-Ḳarānī	Murabba 12 bent		Vezin tespit edilememiştir.	
71b	-	Bir naẓar ḳıl ḥālüme āsān ola cümle sübül El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül Bāġ-ı gülzār-ı İlāhīde açılsun tāze gül El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül	Nār-ı ʿaşḳuñ rūz [u] şeb bulsun derūnumda ziyād Naḳşī-i ġam-ḫˇārı dergāh-ı Ḫüdādan eyle yād Eyle [ol] bī-çāreñi ẕevḳ-i viṣālüñ ile şād [El-meded ey faḫr-i ʿālem şāh-ı sulṭān-ı sübül]	Murabba 4 bent	Ḥüseyn-i ʿAşirān makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
71b	Fetḥī	Nefse uyup cürm édersem olımaz yā Rab muḳīm Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm	Aldanursın bu fenāda māl ile [yā] cāh ile Beñzedük ol Ḥażret-i Ḥaḳḳı unudan cāhile	Murabba 3 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	

		Maġfiret bābını feṯḥ ét bize Tevvābu'r-Raḥīm [Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm]	Feṯḥiyā hem-ser olursam bu cihānda şāh ile Rūz [u] şeb virdüm benüm estaġfirullāhe'l-ʿaẓīm				
72a	Zātī	Gel berü ey Ādemī maʿnī diyeyüm saña Kendi özüñ maʿnīsin bilmez iseñ yuf saña	Zātī-i divānenüñ yumru yoġun sözleri Cümle naṣīḥatdür el almaz iseñ yuf saña	Gazel 8 beyit		Vezin tespit edilememiştir.	
72b	Pīr Sulṭān	Ḳanber ḳaṭārdan getürdi devesin Bindürdiler şāh-ı merdān ʿAlīyi Dünyādan āḫirete gitdi ḳısmeti Yolladılar şāh-ı merdān Alīyi	Pīr Sulṭānum Ādem gelür Ḥavvā ilen Gökden raḥmetler yaġar duʿā ilen Necef deryāsına beyāż deve ilen Yolladılar şāh-ı merdān ʿAlīyi	Koşma		11'li hece	Yazmada 3. dörtlükten sonra "velehû " yazılarak şiire devam edilmiştir.
73a	Ali Ufki Bey	Ey büt-i şīrīn-zebān [u] ḳāmeti serv-i revān Bir gécecik gelesin bizüm odaya hemān	Her seḥerde gelesin Aḥmediyye véresin Ḫˇāce selāmü'n-ʿaleyküm şāhum ʿaleyküm selām	Gazel 11 beyit		Vezin tespit edilememiştir.	

73b	-	Eger yārüm benümle yār olaydı Ne ġam baña cihān aġyār olursa	-	Müfred		.---/.---/.--	
73b	-	Benüm nā-dān ile yoḳdur kelāmum Ẓārūretden düşer gāh gāh selāmum	-	Müfred		.---/.---/.--	
73b	-	Ṣafālar kesb édem dérsen murād üzre bu dem sen de Bu gün bir vaḳt-i cümbişdür buyur bir ḳahve iç bende	-	Müfred		.---/.---/.---/.---	
73b	-	Ṣabāḥ ḳahve-i işneyn velākin olmaya yeyn İẕā kānā ḥafīfeyn döner tiryākīnüñ beyn	-	Müfred		.---/.--/.---/.--	
73b	-	Ḳahve rūy-ı siyāhı īcād étdi bir pīr Ehl-i keyf olanlara ṣabāḥ iki aḫşam bir	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
73b	-	Ḳahve rūy-ı siyāhı ḥayāt verür bedene Ḥaḳ raḥmet eylesün bu ḳahveyi icād édene	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	

73b	-	Ṭutup keʾsüñ kenārından ẕarāfet birle hörpüldet Désünler ḳahve içmekde şu ādem ammā ḳābil hā	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
74a	Ḳaygusuz Abdāl	Allāh Allāh Yaradan Günde biñ kez cürʿadan Yār ile yār olagör Engel çıḳsun aradan	Ḳaygusuz'uñ herze Ḥāliyle bürhān gerek Bundan özge hüneri Ummasın bī-çāreden	- 18 dörtlük		7'li hece	
74b	Pīr Sultān Abdāl	Ṣabāḥuñ seyrinde cünbüşe geldüm Ṭaġlar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur Bülbülüñ feryādı gülüñ derdinden Dalları Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur	Ḳaygusuz Abdāluñ çoḳdur ʿāşıḳı Seni seyrān bekler pīrin eşigi Ḥasan ile Ḥüseynüñ beşigi Ṣallar Ḥaḳ Muḥammed ʿAlī çaġırur	Murabba 5 bent	Büselik makamı	11'li hece	Başlık ve mahlasta Kaygusuz Abdal yazsa da şiire Pir Sultan Abdal divanında rastlanıldı.
74b, 42a-42b	Yūnus	Sen cānından geçmeden cānān ārzū ḳılarsın Belden zünnār kesmeden īmān ārzū ḳılarsın	ʿĀşıḳ Yūnus her demde Eyyūb'leyin ṣabr eyle Derde ḳatlanmazsın sen dermān ārzū ḳılarsın	Gazel 5 beyit		14'lü hece	
75a	Vaḥdetī	Vāḳıf-ı esrār olan insānı her cān añlamaz Ṣūret [ü] maʿnī nedür peydā vü pinhān añlamaz Dilberüñ māhiyyetini dīv-i	Rāz-ı ʿaşḳı ben nice tesvīd ü taḥrīr édeyin Nūr-ı pāki yā nice aʿmāya tenvīr édeyin Āfitābı yā nice ḫuffāşa	Muhammes 7 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	

		nā-dān añlamaz Rūḥ-ı insān neydügin her ṭabʿ-ı ḥayvān añlamaz Yaʿni nūr-ı Aḥmedi Bu Cehl [ü] Mervān añlamaz	taʿbīr édeyin Ḥāl ü ḫaṭṭın dilberüñ ben kime tefsīr édeyin Vaḥdetī her bir denī teʾvīl- i bürhān añlamaz				
76a	Yūnus	Ayruḳ yaḳın cümlesine bizden selām dervīşlere Himmetleri çeker ise ben de varam dervīşlere	Siz Yūnusu maḥrūm ṣanmañ erden Ḥaḳdan ayru ṣanmañ Boynu baġlu bir ḳul geldüm ben de ḳulam dervīşlere	Gazel 8 beyit	Nutuk	16'lı hece	
76b	Niyāzī-i Mıṣrī	Devr édüp geldüm cihāna yine bir devrān ola Ben gidem bu ten sarāyı yıḳılup vīrān ola	Kimi ister bu Niyāzī derd- mendin ol zamān Sözlerini oḳusun ki sırrına mihmān ola	Gazel 8 beyit	Hisār makamı	-.--/-.--/-.--/-.-	
76b	Yūnus	ʿAşḳ bāzirgānı sermāye cānı Bahādur gördüm cāna ḳıyanı	Zinhār ey Yūnus gördüm déme sen Oda yaḳarlar gördüm diyeni	Gazel 11 beyit		10'lu hece	Yazmada 9. beyitten sonra "velehû" ifadesi kullanılmış ve şiire devam edilmiştir.
77b	-	Rākibü'l-Burāḳ leyletü'l- miʿrāc	Elā ey gevher-i kān-ı risālet	Mesnevi 3 beyit	Na't	Vezin tespit edilememiştir.	

		Ṣāḥibü'ş-şefāʿate'l-ʿuẓmā yevmi iḥtiyāc	Saña biñ ṣalavāt ile taḥiyyāt				
77b	-	*Ḥabību'llāh Resūl-i Ḫālıḳ-ı yektā tuyī* *Ber-güzīn-i Ẕü'l-celāl bāk-i bī-hemtā tuyī*	*Şems-i Tebrīzī ki vārid-i naʿt-ı Peyġamberī* *Bered Muṣṭafā ve muḥabbetī Seyyid-i aʿlā tūyī*	Gazel 5 beyit	Na't	-.--/-.--/-.--/-.-	
78a	Dervīş ʿÖmer	Ehl-i diller içre ʿirfānum déyen gelsün beri ʿİlm-i ʿirfān içre ʿummānum déyen gelsün beri Ṭabʿ-ı deryālar gibi cūş [u] ḫurūş etsün müdām Gevher-i maʿnāya ben kānum déyen gelsün beri	Fenn-i naẓm içre bugün yektā benüm ey zāhidā Şöyle bildüm bendedür çün ibtidā vü intihā İşte Dervīş ʿÖmer meydān-ı hünerde eṣ-ṣalā Şöyle bir merd-i süḫandānum déyen gelsün beri	Murabba 4 bent		-.--/-.--/-.--/-.-	Yazmada 3. dörtlükten sonra "velehû" denilerek şiire devam edilmiştir.
78b	Dede Ömer Rūşenī	Yā İlāhī men kimüm ki édeyüm saña münācāt Ḳapuñda eylesem yā Rabb ʿarż-ı ḥācāt	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
78b	ʿAşık Paşa	Ey Kerīm-i lem-yeẕel ey pādişāh-ı bī-zevāl Salṭanat küllī senüñdür hīç érmez zevāl	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	

78b	-	Baġ-ı dehre ṭoġru baḳdum gül ḳamu bir ḫār yoḳ Bir naẓar ḳıldum cihāna cümle yār aġyār yoḳ	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	
79a	-	Cihān bāġında ey ġāfil budur maḳbūl-i ins ü cin Ne senden kimse incinsin ne sen bir kimseden incin	-	Müfred		.---/.---/.---/.----	
79a	-	Ġam çekme göñül çün felegin oyunı zārdur Cevrine taḥammül édegör ʿāşıḳa kārdur Ṣabreyleyelüm bu da geçer devr-i zamāndur Her aġlamanuñ ṣonunda bir gülmesi vardur	-	Rubai		--./.--./.--./.--	
79a	-	Dilā ehl-i derd ol belāya ḥamūl Ne kim gelse dilberden eyle ḳabūl	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
79a	-	*Endek endek ʿilm ḫˇāned* *ʿāḳıbet monlā şeved* *Ḳaṭre ḳaṭre āb cūyed ʿāḳıbet* *deryā şeved*	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Farsça bir beyittir.

79a	-	Cihānda bulmadum bir yār-ı ṣādıḳ Ki derdi derdüme ola muṭābıḳ	Faḳad buldumsa bir yār-ı muvāfıḳ Muvāfıḳ ṣandıġum çıḳdı münāfıḳ	Nazm 2 beyit		.---/.---/.--	
79b	-	Şu ʿālemde bī-vefā yār elinde Ne dertler çekmişem ḳadrüm bilinmez Bir gün güler isem üç gün Aḳar bu çeşmümüñ yaşı silinmez A sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz	Ayru düşdüm diyārumdan yārümden Ġurbet ilde kimse bilmez ḥālümden Ḳorḳum oldur ʿālem yanar nārumdan Sözlerinden hiç ḥayāli dolanmaz Sevdigüm ʿahd-i emāna durulmaz	Muhammes 4 bent		Vezin tespit edilememiştir.	
79b	-	Zāhidā ʿāṣıḳa daḫl étme ḳoca deli ʿAḳluñı başuña cemʿ eyle ḳoca deli	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
80a	-	Dār-ı dünyā ḫoşdur ammā ʿāḳıbet mevt olmasa Dār-ı āḫret ḫoşdur ammā şiddet-i nār olmasa	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	

80a	-	Her ṭaʿāmın leẕẕeti vü dadı hem ṭuzdan çıḳar Ṭuz etmek bilemeyen ʿāḳıbet gözden çıḳar	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
80a	-	Ḳarşudan bir dilber gördüm boyu ḫoş Yanına vardum ṭārpuşuñ bir yana imiş bir yana pūş Ṣandum ḥūya ḥulḳuna göre ḫoş Meger nādān imiş var çifde ḳuş	-	-	Muamma	Vezin tespit edilememiştir.	Sancak başı anlatılmıştır.
80a	-	Kesmem ümīdümi kereminden Kerīmdür ʿIṣyānımuz çoḳ ise efendümüz Raḥīmdür	-	Müfred		Vezin tespit edilememiştir.	
80b	-	ʿÖmrümüñ varı ḥayātum āh cānum Mevlevī Söyle luṭf eyle baña şīrīn-zebānum Mevlevī	Derd-i ʿaşḳuñla helāk olmaḳ muḳarrer iñledüm Añ duʿā-yı ḫayrıla rūḥ-ı revānum Mevlevī	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
80b	-	ʿAceb ol dilber-i raʿnā öpülmez mi ḳuculmaz mı	Éder aġyār ile seyrān yıḳup göñlüm ḳılur vīrān	Gazel		.---/.---/.---/.----	

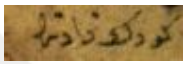
		Gelüp bir şeb bize tenhā öpülmez mi ḳuculmaz mı	Bu şehrüñ dilberleri yārān öpülmez mi ḳuculmaz mı	5 beyit			
81a	-	... çarḫa süṭūn oldı gözlerüm ... ṭoldı Derdüñ baña dermān oldı gel a cānum gel	ʿİẕẕetüñ kār etdi cāna kerem et girme ḳana Bir ... gel yanuma gel a cānum ge	Kıt'a 5 beyit		Vezin tespit edilememiştir.	
81a	-	Üftāde serhoşdur derler Ben geçerüm göñül geçmez	Çarḫı … Ben geçerüm göñül geçmez	- 7 beyit		8'li hece	-

Tablo 10: Mensur Bölümler Tablosu

Yp. Nu.	Müellif	Eser Adı (varsa)	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
2b	Vehbī-i Yemānī	Genc-i Nihānī	Genc-i Nihānī Ve kenz-i maʿānī li-Vehbī-i Yemānī nāmına olan iki mücelled kitabumızda bu ḳāfiye	ber-vech-i tafṣīl ṣunūf-ı ebyāt-ı rūşen-beyyināt denilmişdür men erāde maʿrifetihi ẕālike fe'l-yuṭāliʿu hünālike	-	Bir şiir öncesi yazılmış başlık mahiyetindeki mensur kısımdır.
3a	-	-	Ḳāle'n-Nebiyyü ʿaleyhisselām İẕā kāne āḫirü'z-zamān yerfeuʿl'lahü Teʿāla Erbaʿatün eşyāʾi evvelühā el-	Türkçesi 1- Ḳalblerden merḥamet 2- Arżdan bereket 3-Ḳadınlardan ḥayā	Hadis	Metnin Arapçası ve Türkçesi yazılmıştır.

			merḥametü mine'l-ḳulūbi Ve's̱-s̱ānī el-bereketü min-arżi ves̱-s̱ālisü el-ḥayā mine'n-nisāi Ver-rābi'u el-adʿlü mine'l-ümerāʾi ṣadaḳa Resū'lallāh	4- Ümerādan ʿadālet Āḫir zamānda bunlaruñ cümlesi ḳalḳacaḳdur.		
3a	-	-	Ve ḳāle ʿaleyhi's-selām es-seḫā Es-seḫā ḳarībün ilā-cenneti Baʿīdün mine'n-nāri	Aʾdāʾü ʿadüvvüke nefsüke elletī beyne cenbeyk Ḫāk-i pāye bir rikāb ihdāsı nāçizāniyede Āsafā ḳırātı vér yā el bağışla bir ḳır at	Hadis	Metin Arapçadır. Hadisler mevcuttur.
15a	-	-	Rūḥ-ı ʿazīzüñ seyr étdügi aʿżāları beyān eder. Ḥükemā-i Türkistān ve Ḫıta-yı Ḫoten böyle bulup ve taḥrīr édüp kavl-i ṣaḥīḥ ile buyurmuşdur ki Rūḥ-ı ʿazīzüñ ayda tamām insānuñ cümle ʿaʿżāsın seyr édüp her günde bir ʿużūvda ḳarār éder.	yigirmi yedinci güni öykende yigirmi sekizinci güni ẕekerde yigirmi ṭoḳuzuncı güni el parmaḳlarında oṭuzuncı güni ayaḳ parmaḳlarında vallāhü aʿlem	Ayın her bir gününün insan vücudunda hangi uzva denk düştüğüyle alakalı bir metindir.	Günümüz geleneksel tedavi yöntemlerinden hacamatı hatırlatmaktadır.
18b	-	-	Ḥażret-i Şeyḫ Efendümizüñ müdāvemet buyurduḳları ṣalavāt-ı şerīfe Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā seyyidinā	Allāhümme ṣalli ve sellim ve bārik ʿalā nūru'l- Hüdā Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi	Salavat-ı şerife	Salavat-ı şerife Arapçadır.

			Muḥammedin ve ʿalā ʿālihī ʿadedi kemālillāhi ve kemā yelīḳü bi-kemālihi			
30a	-	İhlas Suresi	Bismillāhirraḥmānirraḥīm Ḳul ḥuvallāhu eḥad Allāhü'ṣ-ṣamed	lem yelid ve lem yūled ve lem yekün lehu küfüven eḥad	Allah'ın birliği, hiçbir şeye muhtaç olmadığı ve eşinin/benzerinin olmadığı yer almaktadır.	İhlas sûresidir. Metin Arapçadır.
38a	... zāde Aḥmed Efendi	-	... zāde Aḥmed Efendinüñ tertībidür ḥaşḥaş ḳabı dāne 10 meyān kökü direm 1 resā direm 2 [ʿun]nāb dāne 20 gelincik çiçegi direm 2 baldırıḳara direm 2 darçın direm 14 marul toḫum direm 14 ayva çekirdegi direm 3	Eşyāları doġrayup bir gece dem ve ḳabaḳ çegi ṣuyı ile ışlatup baʿdehü süzüp ol ṣuya yüz elli dirhem şeker ḳoyup bādīsinden ḳaynadup bal gibi olunca subḥ u ve mesāda birer ḳaşıḳ ekl oluna.	Neye iyi geldiği tespit edilemeyen bir tarif anlatılmaktadır.	
42b	-	-	Mażmaża oluna siñirli yapraġı ḳabża 1 mercümek direm 5 selvi ḳulaġı dāne 3 ebe güme[ci] ḳabża ḳabuḳsuz direm 5	... bayād yarım ruḳye miḳdārı ṣu ṭabḥ édüp soġuḳ ṣarāb ile mażmaża edeler. 	Neye iyi geldiği tespit edilemeyen bir tarif anlatılmaktadır.	

43b	-	-	Laʿūḳ oluna Bādem yaġı Direm 40 Mumyā maʿdeni Direm 160 Ḳudret ḥelvāsı Direm 40 Ḥālīṣ darçın Direm 4 Sīremce ki balıḳ yaġını Direm 10	Nebāt Direm 40 Bunları başḳa başḳa döge ruġan bādem ile bir ṭaşın bir yere cemʿ edüp helvā misāl Olur ṣubḥ u şam cevizi ekl oluna 	Neye iyi geldiği tespit edilemeyen bir tarif anlatılmaktadır.	
44a	-	-	Ḥāl-i ebced Cim dal he vav ze 4 5 6 7 Ye kef lam mim 10 20 30 40	Ayın fe ṣad 70 80 90 Şın te ḫa 300 500 600 ẓı ġayn 900 1000	Ebced hesabı hakkındadır.	
50a	-	-	Bu nuṭuḳ ġālibā ṭarīḳ-i ʿUşşāḳiyeden Nāzillili Şeyḫ Süleymān Rüşdī Efendi var étdi, tekye şeyḫi idi,	Şeyḫ Ṣalāḥī ʿAbdu'llāh efendinüñ ḫalīfesinüñ ḫalīfesidür, ʿUşşāḳīlerdendür	Rüşdî mahlaslı şairin biyografisine dair bir açıklama mevcuttur.	
62a	-	-	İllet-i bāṣūra bir ʿacāyib ʿilāc ḫaber vérdiler Kirpi derisini almalı ġurūş miḳdārı beş altı parça kesip ḥażır etmeli baʿdehu ardıç ḳaṭrānı her bir parçaya üçer dörder damla aḳıdup	kirpi derisi ve ḳaṭrān yanup bitince bir çār yek miḳdārı nuḳl éden ʿazīz otuz sene bāṣūr görmedüm dédi	Basur hastalığına iyi gelen bir tariften bahsedilmiştir.	

75b	-	-	Yā Ḥażret-i Mevlā yā Mevle'l-mevālī ente'l-Kerīm yā Allāh Mevlā Kerīm Mevlā Entellezī teferraḍa bi'l-faẓli ve'l-ulā Mevlā Mevlā Kerīm Mevlā	Sübḥāneke mā ʿarafnāke ḥaḳḳa maʿrifetike yā Maʿrūf Sübḥāneke mā şekernāke ḥaḳḳa şükrike yā Meşkūr	Münacat örneğidir.	Arapça bir metindir.
77a	-	-	Yérinden ḳalḳup minber ḳapusında bu duʿā[y]ı oḳuya Rabbenā ātinā fi'd-dünyā ḥaseneten ilāḫ ve yuḳaruda bu duʿā[y]ı oḳuya	ʿaleyhi ve sellimū teslīmen Andan ṣaġ cānibine dönüp ve bunı oḳuya taşliye	Cuma hutbesidir.	Arapça bir metindir.
77b	-	-	Allāhümme ṣalli ʿalā min enzeli ʿaleyhi Ḳur'ān-ı Kerīm ve lā yemessühū ille'l-muṭahhirū Seyyidü'l-ʿArab ve'l-ʿAcem Mevlānā ve mevle'l-ālemīn ebe'l-Ḳāsım yā eyyühe'l-müştāḳūn nūri cemālihi ṣallū ʿaleyhī ve sellimū teslīmā	diyüp inüp iki rekʿat cumʿa namāzına niyyet édüp ḳıluvére vallāhü aʿlemü bi'ṣ-ṣavāb	Cuma namazına hazırlık aşaması olan ve cuma namazı kıldırmak isteyenlere rehber niteliğindeki bir metindir.	Arapça bir metindir.
77b	-	-	Allāhümme ṣalli ʿalā nūru'l-maşrıḳīn ṣāḥibü'l-Kaʿbe ve'l-Merveteyn cedde'l-Ḥasāneyn	ve Mevle'l-ʿālemīn ebūl-Ḳāsım Muḥammed		Arapça bir metindir.
78b	-	-	Yā Ḫażret-i Mevlā yā Mevle'l-mevālī ente'l-Kerīm	Veyā ḫāteme'r-risālet veyā eşrefe'l-verā ʿacebene'l-	Münacat örneğidir.	Arapça bir metindir.

			yā Allāh Mevlā ente'lleẕi tefevveże bi'l-faẓlī ve'l-ūlā Mevlā	muḥibb keyfe yenāmū ḳum yā nāimū ʿaşḳu'llāḥ Mevlā		
78b	-	-	Lā ilāhe illallāh Ādem safiyu'llāh lā ilāhe illallāh Nūḥ neciyyu'llāh Lā ilāhe illallāh İbrāhīm Ḫalīlu'llāh Mūsī kelīmu'llāh ʿİsī rūḥ'ullāh	Sübḥāneke mā ʿarafnāke ḥaḳḳa maʿrifetike yā Maʿrūf Sübḥāneke mā şekernāke ḥaḳḳa şükrike yā Meşkūr	Münacat örneğidir.	Arapça bir metindir.
79b	-	-	Sevenüñ ḳuluyam	sevmeyenin sulṭānıyam	"Beni sevdiğine inandığım kişi için yapmayacağım şey yoktur, onun bir dediğini iki etmem, ama sevilmediğimi anlarsam kendime olan saygımı ondan üstün tutarım." manasına gelmektedir.	Atasözüdür.

5. SONUÇ

Bu çalışmada Ankara Millî Kütüphane'de "06 Mil YZ A 6464 Mecmû'a-i Eş'âr ve Resâ'il" adıyla kayıtlı mecmua incelenmiştir. Çalışma ana hatlarıyla üç bölümden müteşekkildir. Biri "İnceleme" biri "Metin" diğeri de "MESTAP'a göre tasnif" başlığını içermektedir. İlk bölüm olan "İnceleme" kısmı kendi içerisinde alt başlıklara sahiptir. Burada mecmua ve mecmuaların tasnifi üzerine değerlendirmeler, mecmuaların edebiyat tarihindeki yeri ve önemi, mecmuanın nüsha tavsifi, mecmuanın muhtevası ve biçimsel özellikleri, mecmuadaki şiirlerin vezinleri, mecmuanın dil ve imla hususiyetleri, mecmuadaki mensur metinler hakkında bilgilendirmeler, mecmuanın mürettibi ve tertip tarihine dair çıkarımlar, mecmuada başlık veya mahlası olmasına rağmen yazılı kaynaklarda bulunamayan şiirlere ait tablo, mecmuadaki şairler ve biyografileri, şairlerin yaşadıkları devirler, şairlere ait şiirler ve şiirlerin sayıları, mecmuadaki atasözü/atasözü niteliğindeki söz öbekleri veya cümleleri ve deyimler, mecmuadaki şairlerin şahsi olarak ait oldukları tarikatlara dair örneklendirmeli bilgiler, mecmuadaki metin kurulurken izlenen yöntem yer almaktadır. Mecmua metninin ele alındığı kısımda ise mecmua, Latin harflerine göre transkribe edilmiştir. Transkribe edildikten sonra varsa nüsha farkları aparatta gösterilmiştir. Üçüncü bölümde de MESTAP'a göre yapılmış tasnif ayrıntılı bir şekilde listelendirilmiştir.

İncelenen mecmua tek bir türde ele alınabilecek düzeyde değildir. Mecmuada hem halk hem divan edebiyatında yer alan şairler mevcuttur. Genel manada tasavvuf şairleri yer alsa da klasik şairlerden Sâbit, Koca Râgıp Paşa, Fuzûlî, Âşık Paşa gibi şairlere ait manzum parçalar da söz konusudur. Eserde yer alan ilahilerin, münacat, na'tların yani dinî ve tasavvufî şiirlerin çokluğu sebebiyle mecmua-i ilahiyat grubuna dâhil etmek gerekmektedir. Bu sebeple eserin kataloglanmasındaki Mecmua-i Eş'âr ve Resâil'in yerine Mecmua-i İlâhiyat tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra mecmuada yer alan ilaç tarifleri, tarifler, bilgilendirici metinler, Cuma hutbesi, ebced hesabı, salavât-ı şerife, hadis ve Türkçesi, İhlas sûresi, iki şaire ait biyografik bilginin yer alması eserin kataloğa resâil mecmuası olarak kaydedildiğini gösterir. Hacim bakımından şiir oranı

fazladır ancak mensur kısımların belli bir tertip gözetmeksizin ele alınıp adeta mecmuanın içerisine gelişigüzel serpiştirilip yazılması da önem arz etmektedir.

Mecmuada daha çok klasik şiirden nazım şekilleri varken (gazel, kıt'a, müfred, muhammes, tercî-bend, terkib-bend, murabba, kaside); halk şiiri nazım şekillerinden olan manilerin, ilahilerin de fazla oluşu mecmuanın önceleri cönkler gibi not defteri olarak ortaya çıkmasıyla ilişkilendirilebilir.

Mecmua hem özlü söz niteliğindeki özdeyişler hem atasözleri hem de deyimler bakımından da oldukça zengindir. Bu da halk edebiyatına da ilgili olan mürettibin seçici olduğunu göstermektedir.

Mecmuayı genel olarak değerlendirecek olursak muhteva bakımından son derece zengin olduğu kanısına varılmaktadır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla Süleymân Zâtî'ye ait 1 gazel, Hürrî mahlaslı ulaşamadığımız şaire ait 1 muhammes, Şems-i Bitlisî'ye ait 1 müfred, Vehbî-i Yemânî'ye ait 9 gazel ve 1 kıt'a, Hâletî mahlaslı tespit edemediğimiz bir şaire ait 1 gazel, Nakşî'ye ait 1 gazel, Edhem Baba'ya ait 1 kıt'a, Şerif Ahmed Efendi'ye ait 2 gazel, Şeyh Resimâ Mevlevî'ye ait 1 kıt'a, Urfalı Şeyh Safvet'e ait 1 gazel, Kubbe Tekyesi Şeyhi Şeyh Süleymân'a ait 1 gazel, Yûnus'a ait 2 gazel, Mürîdoğlu'na ait 1 müseddes, Abduşşekûr'a ait 1 gazel, Dervîş Mustafa'ya ait 1 mesnevî, Saidî mahlaslı bir şaire ait 1 gazel, Gafûrî'ye ait 1 gazel, Seyyid Şeref'e ait 1 murabba, Vahdetî'ye ait 1 gazel, Cemâlî'ye ait 1 gazel, Necib'e ait 1 murabba, Rüşdî'ye ait 1 terci-bend, Abdürrahim Tirsî'ye ait 1 murabba, Cevrî'ye ait 1 kıt'a, Seyyid Süleymân'a ait 1 gazel, Seyyid Seyfullâh'a ait 1 tercî-bend kaynaklarda mevcut değildir. Mecmuada kayıtlı olan bu şiirler ile hiçbir kaynakta tespit edilemeyen mensur metinler tespit edilerek Türk kültür ve edebiyatına katkı sağlandığı şüphesizdir.

KAYNAKÇA

Abdullah, A. (2009). *Hanyalı Nûrî Osman ve Dîvânı.* (Yayın No. 257774) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Ahiname (2021). *Ahilik Özel Sayı,* (14), s.39. https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/data/619cf34813b8768f14ee21b7/Ahiname_14_031221.pdf

Ak, C. (2008). *"*Rûhî-i Bağdâdî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.35. İstanbul: TDV Yayınları, 2008: s. 205-206.

Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı Karşılaştırılmalı Metin Cilt I*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

Akkaya, H. (2003). *Abdülahad Nûrî ve Divanı.* İstanbul. Kitabevi Yayınları.

Akkaya, H. (2015, 5 Şubat). "Şemsî, Şemseddîn Sivasî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semsi-semseddin-sivasi

Aksoyak, İ.H. (2014, 17 Eylül). "Himmet/Abdî, Şeyh Himmet Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/himmet-abdi-seyh-himmet-efendi

Aksoyak, İ.H. (2013, 28 Aralık). "Gafûrî, Şeyh Mahmud Gafûrî Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gafuri-seyh-mahmud-gafuri-efendi

Akyüz, K. & Beken, S. & Yüksel, S. & Cunbur M. (1958). *Fuzûlî Türkçe Divan.* Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Albayrak, N. (2013). *"*Virânî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.43. İstanbul: TDV Yayınları, 2013: s. 109-110.

Albayrak, N. (2007). *"*Pîr Sultan Abdal*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.34. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s. 277-278.

Albayrak, N. (1996). *"*Gevherî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.14. İstanbul: TDV Yayınları, 1996: s.43-44.

Ali Haki Edna Vakfı (2014). *Anadolu Hatayileri*. 92-93.

Alptekin, A.B. (2015, 13 Nisan). "Gevherî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gevheri

Altun. M. (2017). *Sî-Nâme-i Hümâmî.* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Arslan. M. (2018). *Şeref Hanım Dîvânı.* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Arslan, M. (2015, 26 Şubat). Adlî, Sultan II. Mahmûd. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/adli-sultan-ii-mahmud

Arslan, M. (2014, 31 Aralık). "Rızâ, Ali Rızâ Paşa, Trabzonlu". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/riza-ali-riza-pasa-trabzonlu

Arslan, M. (2013, 20 Mayıs). "Şeref Hanım". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seref-hanim

Arslan, M. (2010). *"*Şeref Hanım*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.38. İstanbul: TDV Yayınları, 2010: s.550.

Arslan, M. (1994). *Zâtî Süleymân Efendi Dîvân Sevânihu'n-Nevâdir Fî Ma'rifeti'l-Anâsır.* Sivas. yey.

Aslan, Ü. (2013, 4 Aralık). "Fahrî, Mehmed". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fahri-mehmed
Aşkar, M. (2007). *"*Niyâzî-i Mısrî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.33. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s.166-169.
Atik, H. (2006). *"*Nakşî-i Akkirmânî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.32. İstanbul: TDV Yayınları, 2006: s.334.
Atik, H. (2003). *Nakşî Ali Akkirmânî Dîvânı (İnceleme-Metin).* (Yayın No. 127797) [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Avşar, Z. (2014, 8 Aralık). "Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Muhammed Celâleddîn, Hudâvendigâr". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mevlana-celaleddini-rumi-muhammed
Ayan, H. (2014). *Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni.*Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
Ayaz, B. (2015, 6 Şubat). "Kaygusuz Abdal, Alaeddin Gaybi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kaygusuz-abdal-alaeddin-gaybi
Aybakan, B. (2010). *"*Şâfiî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.38. İstanbul: TDV Yayınları, 2010: s.223-233.
Aydın, A. (2013, 13 Eylül). "Câhidî, Ahmed". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cahidi-ahmed
Aydın, M. (2007). *Bîçâre Dîvânı.* (Yayın No. 210155) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Ayhan, E. (2000). *Nakşî Dîvânı.* (Yayın No. 362282) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Aypay, A.İ. (1992). *Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni.* (Yayın No. 21280) [Doktora Tezi, C. I, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Azamat, N. (2022). *"*Kaygusuz Abdal*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.25. Ankara: TDV Yayınları, 2022: s.74-76.
Azamat, N. (1996). *"*Hacı Bayrâm-ı Velî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.14. İstanbul: TDV Yayınları, 1996: s.442-447.
Azamat, N. (1993). *"*Câhidî Ahmed Efendi". *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.7. İstanbul: TDV Yayınları, 1993: s.16-17.
Baş, M.K. (2014, 27 Aralık). "Rûşenî, Dede Ömer". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruseni-dede-omer
Baykal, B.S. (1964). "Râgıb Paşa*". MEB İslam Ansiklopedisi*. C.9. İstanbul: MEB Yayınları, 1964: s. 596-598.
Baysar, H. (1991). *Ömerü'l-Fu'âdî Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Eserleri.* (Yayın No. 17947) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Baysun, M.C. (1979). "Bağdad*". MEB İslam Ansiklopedisi*. C.2. İstanbul: MEB Yayınları, 1979: s.205-211.
Bekki, S. (2014, 5 Kasım). "Pîr Sultan Abdal". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/pir-sultan-abdal
Beydilli, K. (2003). *"*Mahmud II*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.27. Ankara: TDV Yayınları, 1988: s.352-357.
Bezirci, A. (1993). *Türk Halk Şiiri C. 1.* İstanbul: Say Yayınları.
Bilgin, A.A. (2012). *"*Ümmî Sinan*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.42. İstanbul: TDV Yayınları, 2012: s. 310-311.

Bilgin, A. (2007). *"Nesîmî". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.33. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s.3-5.
Birgören, H. (2014, 5 Kasım). "Îsâ Mahvî, Sukûkî-Zâde, Şeyh Îsâ Mahvî Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/isa-mahvi-sukukizade-seyh-isa-mahvi
Cevher, M.H. (1995). *Ali Ufkî Bey ve Hâzâ Mecmû'a-i Sâz ü Söz (Transkripsiyon, İnceleme).* (Yayın No. 42498) [Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Ceviz, N. (2015, 22 Şubat). "Hakkı, Erzurumlu İbrahim Hakkı". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hakki-erzurumlu-ibrahim-hakki
Ceyhan, S. (2010). *"Şems-i Tebrîzî". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.38. İstanbul: TDV Yayınları, 2010: s. 511-516.
Çağrıcı, M. (2000). *"İbrâhim Hakkı Erzurûmî". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.21. İstanbul: TDV Yayınları, 2000: s.305-311.
Çakır, E. (2014, 5 Aralık). *"Azîzî". Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/azizi
Çakır, E. & Öztürk, E.C. (2013, 20 Eylül). "Seyyid Seyfî / Seyyid Nizamoğlu, Şeyh Seyyid Seyfullah Kasım B. Şeyh Seyyid Nizameddin Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyyid-seyfi-seyyid-nizamoglu-seyh
Çorum Haber (2026, 11 Ocak). *Atasözleri. https://www.corumhaber.net/atasozleri-1-1*
Defter-i Uşşak (2026, 11 Ocak). *Efendi Hazretlerinin Özlü Bir Duâsı.* https://defter-i-ussak.blogspot.com/2017/02/efendi-hazretlerinin-ozlu-bir-duas.html
Defter-i Uşşak (2026, 11 Ocak). *Kubbe Şeyhi Süleyman Efendi.* https://defter-i-ussak.blogspot.com/2017/07/yandm-yakldm-ben-nar-aska.html
Defter-i Uşşak (2026, 11 Ocak). *Şeyh Mahmûd Gafûrî.* https://defter-i-ussak.blogspot.com/2018/06/surup-dergahina-ruy-i-siyahim.html
Defter-i Uşşak (2026, 11 Ocak). *Şeyh Muhyiddîn Üftâde.* https://defter-i-ussak.blogspot.com/2024/04/noldun-aglarsin-gonul-bir-bi-bedel-yarin-mi-var.html
Defter-i Uşşak (2026, 11 Ocak). *Üsküdarlı Şeyh Nasûhî Efendi.* https://defter-i-ussak.blogspot.com/2022/06/yuzun-nuru-senin-nur-i-suverdir-ya-resulallah.html
Demir, Z.S. (2015, 3 Mart). "Hasan Dede". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasan-dede
Demirbağ, Ö. (1999). *Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb.* (Yayın No. 87640) [Doktora Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Demirli, E. (2007). *"Niyâzî-i Mısrî". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.33. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s. 169.
Demirtaş, Y. (1998). *Bestekâr, Şeyh Çâlâkzâde Mustafâ Efendi Hayâtı, Mûsikîsi ve Eserleri.* (Yayın No. 73295) [Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Dil Beyti (2026, 11 Ocak). *Molla Câmî.* https://dilbeyti.com/nutk-u-serifler/ben-bilmez-idim-gizli-ayan-hep-sen-imissin
Divan Makam (2026, 11 Ocak). *Aykut Karaçam.* https://divanmakam.com/forum/bekir-sidki-sezgin-yarab-kime-feryad-edeyim-yarin-elinden.51755/

Divan Makam (2026, 11 Ocak). *Nâyî Şeyh Osman Efendi.* https://divanmakam.com/attachments/ya-resulallah-habib-i-halik-i-yekta-tuyi-ahmet-efendi-sikarizade-irak-v2-pdf.55346/

Divan Makam (2026, 11 Ocak). *Türk Tasavvuf Mûsikîsi Vakfı Hatip Zakirî Hasan Efendi.* https://divanmakam.com/attachments/ya-hazreti-mevla-mevlel-mevali-hasan-efendi-hatib-zakiri-irak-v1-pdf.55235/

Divan Makam (2026, 11 Ocak). *Türk Tasavvuf Mûsikîsi Vakfı Seyyid Şeref Efendi.* https://divanmakam.com/attachments/tulu-etti-dile-sems-i-hakikat-giydirme-eser-belirsiz-huseyni-v1-pdf.53464/

Dizdaroğlu, H. (1950). "Âşık Ömer'in Yeni Şiirleri". *Türk Folklor Araştırmaları,* (C.1, S.15), 231-232. https://makale.isam.org.tr/server/api/core/bitstreams/13e84dca-0436-419f-8a4d-ead6a63c6336/content

Doğan. M.N. (2000). *Fuzûlî Leylâ ve Mecnûn.* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Duymaz, A. (2014, 9 Kasım). "Âşık Ömer". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asik-omer

Elçin, Ş. (1984). *Gevherî Divânı İnceleme-Metin-Dizin-Bibliyografya.* Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Erdoğan, K. (1998). *Niyâzî-i Mısrî Dîvânı.* Ankara: Akçağ Yayınları.

Eren, H. (2015, 20 Şubat). "Hüdâyî, Azîz Mahmûd". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hudayi-aziz-mahmud

Ergun, S.N. (1956). *Hatâyî Divanı Şah İsmail Safevî Edebi Hayatı ve Nefesleri.* İstanbul: İstanbul Maarif Kitaphanesi.

Ergun, S.N. (1942). *Türk Musikisi Antolojisi C. I.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Ergun, S.N. (1936). *Türk Şairleri C. I.* İstanbul: Bozkurt Basımevi.

Gölpınarlı, A. (2016). *Fuzûlî Dîvânı.* Ankara: İnkılâp Kitabevi.

Gölpınarlı, A. (2010). "Âşık Paşa'nın Şiirleri". *Türkiyat Mecmuası,* (C.5), 87-100. https://doi.org/10.18345/tm.65952

Gölpınarlı, A. & Boratav, P.N. (2010). *Pir Sultan Abdal.* İstanbul: Derin Yayınları.

Gölpınarlı, A. (1961). *Yunus Emre ve Tasavvuf.* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Gölpınarlı, A. (1948). *Yunus Emre Divanı C. 2-3.* İstanbul: Ahmet Halit Kitabevi.

Gönel, H. (2014, 18 Aralık). "Süleyman, Şeyh Seyyid Süleyman Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suleyman-seyh-seyyid-suleyman-efendi

Gönel, H. & Er, Ş. (2014, 30 Aralık). "Ahmedî/ Kaygusuz, Sârbân Ahmed". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmedi-kaygusuz-sarban-ahmed

Gündoğdu, M.K. & Gündoğdu, A. (1992). *Bitlis'ten Doğan Güneş Şems-i Bitlisî.* Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Gündüz, T. (2010). *"Şah İsmâil". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.38. İstanbul: TDV Yayınları, 2010: s.253-255.

Güneş, F.Ç. (1995). *Pir Sultan Abdal'ın Şiirlerinde Sosyolojik Temler.* (Yayın No. 42584) [Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Güneş, M. (2015, 3 Mart). "Eşrefoğlu, Abdullah". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/esrefoglu-abdullah

Gür, M.H. (1938). "Eğin'de Yüzük Oyunu". *Türk Folklor Araştırmaları,* (C.11, S.223), 328-361. https://turkfolklorarastirmalari.com/pdf/223.pdf

Gürbüz, M. (2012). *"*Şiir Mecmûaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi". *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. Hzl. Hatice Aynur, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım. İstanbul: Turkuaz Yayınları.

Gürer, D. (2014). *Abdülkâdir Geylânî Hayatı, Eserleri, Görüşleri.* İstanbul: İnsan Yayınları.

Gürsoy, A. (2014, 7 Ocak). "Hümâmî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/humami

Güzel, A. (2021). *Şehzâde Alaâddin Gaybî Kaygusuz Abdâl Külliyatı (Hayatı-Eserleri-Metin-Sözlük-Kaynaklar).* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

İnternet Archive (2026, 11 Ocak). *Müseddes-i Aher-i Türki.* https://archive.org/stream/530005500055000540005300095001140011500069/10654,metinpdf_djvu.tx

İpekten, H. (2019). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz.* İstanbul: Dergâh Yayınları.

Kaçar, B. (1994). *Gevheri Divanı Metin Tahlili* (Yayın No. 27235) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Kanar, M. (2019). *Dîvân Fuzûlî.* İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Kaplan, Y. (2014, 4 Kasım). "Resîmâ, Şeyh Ahmed Resîmâ Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/resima-seyh-ahmed-resima-efendi

Karaca, M. (2014, 18 Aralık). "Akşemseddin, Şemseddin Mehmed". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/aksemseddin-semseddin-mehmed

Karacan, T. (1991). *Bosnalı Alaeddin Sabit Divan.* Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.

Karagözlü, V. (2014, 2 Haziran). "Muhyî-i Gülşenî, Ekmekçi-Zâde Şeyh Muhyiddin Muhammed Gülşenî Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhyii-gulseni-ekmekcizade-seyh

Karagözlü, V. (2013, 2 Ekim). "Zihnî, Bâlî Çelebi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zihni-bali-celebi

Karahan, A. (1996). "Fuzûlî*"*. *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.13. İstanbul: TDV Yayınları, 1996: s.240-246.

Karahan, A. (1991). *"*Âşık Ömer*"*. *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.4. İstanbul: TDV Yayınları, 1991: s.1.

Karahan, A. (1964). "Râgıb Paşa*"*. *MEB İslam Ansiklopedisi*. C.9. İstanbul: MEB Yayınları, 1964: s.594-596.

Karal, E.Z. (1997). "II. Mahmud*"*. *MEB İslam Ansiklopedisi*. C.7. İstanbul: MEB Yayınları, 1997: s.80-83.

Karaman, H. & Çağrıcı, M & diğerleri (2008). *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir V.* Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

Karavelioğlu, M.A. (2014, 14 Mayıs). "Nahîfî, Süleyman". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nahifi-suleyman

Kavruk, H. (2014, 11 Temmuz). "Niyâzî-i Mısrî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/niyazii-misri

Kaya, T.T. (2022). *Viranî Divanı (İnceleme-Metin)* (Yayın No. 757027) [Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Kayabaşı, A. (1995). *Sârbân Ahmed Dîvânı.* (Yayın No. 51290) [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Kesik, B. (2014, 14 Haziran). "Koca Râgıb Paşa". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/koca-ragib-pasa

Kesik, B. (2014, 21 Mayıs). "Cemâlî, Şeyh Seyyid Mehmed Cemâleddin Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cemali-seyh-seyyid-mehmed-cemaleddin

Kesik, B. (2014, 5 Mayıs). "Necîbâ (Necîb), Eşref-Zâde Seyyid Hacı Abdülkadir Necîb Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/neciba-necib-esrefzade-seyyid-haci

Kesik, B. (2014, 1 Mayıs). "Seyyid Şeref/Şerefeddîn, Eşref-Zâde Şeyh Seyyid Mehmed Şerefeddin Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyyid-seref-serefeddin-esrefzade

Kılıç, A. (2012). *"*Mecmua Tasnifine Dair". *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı.* Hzl. Hatice Aynur, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım. İstanbul: Turkuaz Yayınları.

Kılıç, M.E. (1993). *"*Cemâleddin Uşşâkî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.7. İstanbul: TDV Yayınları, 1993: s.314-315.

Köksal, M.F. (2018, 4-7 Nisan). "Yazma Mecmualara Dair Yeni Bir Tasnif Denemesi".*2. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi.* [Bildiri Sunumu]. Antalya. s.87-92.

Köksal, M.F. (2017). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori.* Ed. Ömür Ceylan. İstanbul: Kesit Yayınları. s.138-140.

Köprülü, O.F. & Uzun, M.İ. (1989). *"*Akşemseddin*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.2. İstanbul: TDV Yayınları, 1989: s.299-302.

Kut, G. (1986). *"Mecmua".* Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler, İsimler, Eserler, Terimler C.6. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Kut, T. (1989). "Ali Ufkî Bey". *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.2. İstanbul: TDV Yayınları, 1988: s.456-457.

Kutlubay B. (t.y.) *Zikrullah Âdâb-ı Kadir-i Hatmi.* Bilal Nadir Hazreti Kitapları. https://www.bilalnadirhzkitaplari.co.uk/product/zikrullah-adabi-ve-kadiri-hatmi-baski/

Kültür ve Turizm Bakanlığı (2026, 11 Ocak). *Urfa Halk Edebiyatında Kahve Motifleri.* https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-80880/urfa-halk-edebiyatinda-kahve-motifleri.html

Lâ-illâ Blogspot (2026, 11 Ocak). *Söz Nabi'den Açılmışken.* https://la-illa.blogspot.com/2011/01/soz-nabiden-aclmsken.html

Levend, A.S. (2021). *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar.* İstanbul: Dergâh Yayınları.

Levend, A.S. (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi Giriş.* Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Macit, M. (2017). *Hâtâyî Dîvânı.* İstanbul. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.

Macit, M. (2013, 20 Eylül). "Fuzûlî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir

Margoliouth, D.S. (1978). *"*Abdülkadir*". MEB İslam Ansiklopedisi*. C.1. İstanbul: MEB Yayınları, 1978: s.80-83.

Mustafa Resmi Ahi (2026, 11 Ocak). *Mehmed Şemseddin Efendi Tekkesi.* http://mustafaresmiahi.net/mustafaahi/tekkeler/mehmedsemseddintekkesi.htm

Mustafa Resmi Ahi (2026, 11 Ocak). *Şemsî Dîvançesi.* http://mustafaresmiahi.net/mustafaahi/diger/divance.html

Morkoç, Y.E. (2003). *Eğridirli Hacı Kemal'in Câmiü'n- Nezâir'i (Metin ve Mecmua Geleneği Üzerine Bir İnceleme).* (Yayın No. 135154) [Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1. Cilt S.234-467.* (Yayın No. 227440) [Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Okuyucu, C. (2013, 25-26 Nisan). *Efe Hazretlerinin Hayata ve İnsana Bakışını Özetleyen Bir Şiiri, "Hazer Kıl Kırma Kalbin Kimsenin Canını İncitme!". Uluslararası Hâce Muhammed Lutfî (Alvarlı Efe) Sempozyumu.* [Bildiri Sunumu]. Atatürk Üniversitesi, Erzurum. s.277-289.

Ortadoğu Gazetesi (2026, 11 Ocak). *İhsan Muslu.* https://www.ortadogugazetesi.com/kose-yazisi/15636/uyan-gozlerim-rahmet-kapilari-seherde-acilir

Osmanlıca Çalışanı Blogspot (2026, 11 Ocak). *Osmanlıca Hat Levha Filibeli Bakkal Arif Efendi.* https://osmanlicalisani.blogspot.com/2022/10/osmanlca-hat-levha.html

Osmanlıca Çalışanı Blogspot (2026, 3 Ocak). *Osmanlıca Hat Levha Kanaat.* https://osmanlicalisani.blogspot.com/2016/04/osmanlca-hat-levha-kanaat.html

Öngören, R. (2004). *"*Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.29. Ankara: TDV Yayınları, 2004: s.441-448.

Önkaş, N.A. (2014, 9 Ağustos). "Eflâkî, Eflâkî Dede, Eflâkî Ahmed Ârifî, Ârifî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/eflaki-eflaki-dede-eflaki-ahmed

Ördek, Ş. (2014, 2 Aralık). "Sünbül, Şeyh Yusuf Sünbül Sinan Efendi". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sunbul-seyh-yusuf-sunbul-sinan

Özcan, N. (2020). *"*Mustafa Efendi, Çâlâkzâde*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.31. Ankara: TDV Yayınları, 2020: s.296-297.

Özcan, N. (1988). *"*Abdürrahim Tirsî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.1. İstanbul: TDV Yayınları, 1988: s.293.

Özçakmak, F. (2022). *Vehbî-i Yemânî Kitâb-ı Rûhânî Fî Şerh-i Mesnevî-i Muhtasar-ı Nûrânî (İnceleme-Metin).* (Yayın No. 798682) [Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Özdemir, A. (2010). *Pîr Sultan Abdal.* İstanbul: Sivas Platformu Yayınları.

Özdemir, C. (1996). *Seyyid Nizamoğlu Divanı.* (Yayın No. 52645) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Özden, S. (2009). *Şeyh Muhammed Fahrî Sünbülî Dîvânçesi (Tenkitli Metin).* (Yayın No. 249830) [Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Özgül, M.K. (2020). *Erzurumlu İbrahim Hakkı Divan.* Ankara: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

Öztoprak, N. (2014, 11 Nisan). "Rûhî, Bağdatlı". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli

Öztürk, Y. (2006). *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni.* (Yayın No. 106890) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Özygun, A.R. (1995). *Hasan Sezâyî'nin Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi 1. Cilt.* (Yayın No. 89946) [Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

Özyıldırım, A.E. (2015, 9 Şubat). *"Sâbit, Alâaddin (Ali)"*. https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabit-alaaddin-ali
Pehlivan, G. (2014, 5 Kasım). "Ümmî Sinan, Yusuf". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ummi-sinan-yusuf
Pekolcay, A.N. & Uçman, A. (1995). *"*Eşrefoğlu Rûmî*"*. *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.11. İstanbul: TDV Yayınları, 1995: s.480-482.
Phebus Müzayede (2026, 11 Ocak). *Ta'lik Beyit Hüsn-i Hat ve El Yazması.* https://phebusmuzayede.com/60058-ta-lik-beyit-asik-isen-can-bas-uzre-gel-beri-munkir-isen-bak-kapidan-don-geri-ekrem-eskin-ketebeli-ve-1442-tarihli-yazi-25x54-cm.html
Ramazan Mânileri (2026, 11 Ocak). *Mâni.* https://www.manilerimiz.com/oku-1640-Besmeleyle-ciktim-yola-Selam-verdim-saga-sola-A-benim-agalarim-Ramazaniniz-mubarek-ola.html
Repertuar Türküleri Külliyatı (2026, 11 Ocak). *Mâni.* https://www.turkuler.com/Sozler/turku_uzun_carsi_bastan_basa.html
Rıtter, H. (1979). "Celaleddin Rumi". *MEB İslam Ansiklopedisi*. C.3. İstanbul: MEB Yayınları, 1979: s.53-59.
Sağman, Ş. (2001). *Müstakîmzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmuası.* (Yayın No. 106890) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Semiz, K. (2010). *Semiz-zâde Süleyman Rüşdî Efendi ve Divânı.* (Yayın No. 273415) [Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Serin, R. (1984). *İslâm Tasavvufunda Halvetilik ve Halvetiler.* İstanbul: Petek Yayınları.
Seyithanoğlu, B. (2024). *Nakşî Divanı.* İstanbul: İbn Haldun Üniversitesi Yayınları.
Söylemez, İ. (2013). *Seyfullâh Nizâmoğlu Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin).* (Yayın No. 347428) [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Süer, F.R. (2015). *Şemseddîn Sivâsî Dîvânı (İnceleme-Metin).* (Yayın No. 415798) [Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Şakir, M. (1931). Halk Bilgisi Haberleri. *H.B.D. İstanbul Merkezi Aylık Mecmua,* (15), 62-72. https://isamveri.org/pdfdrg/D01150/1931_15/1931_15_ULKUTASIR.pdf
Şenödeyici, Ö. & Akdağ, A. & diğerleri (2016). *Osmanlı Edebî Metinlerini Anlama Kılavuzu*. Ed. Özer Şenödeyici. İstanbul: Kesit Yayınları. s. 367-388.
Şiirler (2026, 11 Ocak). *İdris-i Muhtefi.* https://www.siirleri.org/siir/5957/%DD%FEbu+Deme+Erince.html#google_vignette
Şimşek, S. (2010). "Süleyman Zâtî". *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.38. İstanbul: TDV Yayınları, 2010: s. 110-111.
Tahir, B.M. (2000). *Osmanlı Müellifleri I-II-III.* (Hzl., M. Tatçı, & C. Kurnaz). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
Tanç, N. (2013, 6 Kasım). "Rüşdî, Yemez-zâde Süleymân" . *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rusdi-yemezzade-suleyman
Tarih Lügati (2026, 11 Ocak). *Müfred.* https://x.com/tarihlugati/status/1275324673371320321?lang=cs
Tarlan, A.N. (2020). *Fuzûlî Divanı Şerhi.* Ankara: Akçay Yayınları.

Taşkesenlioğlu, L. (2013). *Edirneli Câhidî Ahmed Efendi Hayatı, Sanatı ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin).* (Yayın No. 339360) [Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Tatçı, M. (2023). *Eşrefoğlu Rûmî Divan.* İstanbul: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
Tatçı, M. & Yıldız, M. (2005). *Azîz Mahmûd Hüdâyî Dîvân-ı İlâhiyât*. İstanbul: Üsküdar Belediye Başkanlığı.
Tatçı, M. & Kurnaz, C. (1998). *Ümmî Sinân Hayatı ve Şiirleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
Tatçı, M. (1997). *Yûnus Emre Dîvânı II.* İstanbul: MEB Yayınları.
Tatçı, M. (1997). *Yûnus Emre Dîvânı IV.* İstanbul: MEB Yayınları.
Tavukçu, O.K. (2020). *Dede Ömer Rûşenî Dîvânı.* Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
Tavukçuoğlu, O.K. (2025). *Yûnus Emre Dîvân*. İstanbul: Vakıfbank Kültür Yayınları.
Tek, A. (2015). *Ankara'nın Gönül Sultanı Hacı Bayram-ı Velî.* Ankara: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
Timurtaş, F. K. (1977). *Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük*. İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.
Tokdemir, H. (2006). *18. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir El Yazması Mecmuadaki Dinî Musıki Güfteleri* (Yayın No. 207925) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Tosun, N. (2009). *"*Seyyid Nizamoğlu*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.37. İstanbul: TDV Yayınları, 2009: s. 73-74.
Turan, F.A. (2014, 27 Kasım). "Hacı Bayram-ı Velî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/haci-bayrami-veli
Türk Dil Kurumu (2026, 13 Ocak). *"Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü".* https://sozluk.gov.tr/
Türkü Dostları (2026, 11 Ocak). *Mustafa Salman Akseki.* https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=17092
Uçman, A. (1988). *"*Abdülahad Nûrî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.1. İstanbul: TDV Yayınları, 1988: s.178-179.
Uludağ, S. (1988). *"*Abdülkādir-i Geylânî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.1. İstanbul: TDV Yayınları, 1988: s.234-239.
Usluer, F. (2013, 20 Aralık). *Nesîmî, Şeyh İmâdüddîn Seyyid Nesîmî.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesimi-seyh-imaduddin-seyyid-nesimi
Utku, M. (2005). *Abdülkâdir Geylânî Divanı.* İstanbul: Sır Yayıncılık.
Uzluk, F. N. (1962). XIV. Yüzyıl Mevlevî Şairlerinden Eflâkî Dede'nin 600. Ölüm Yıldönümü Dolayısiyle Ahmet Eflâkî Dede. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten,* (9), 275-309.
Uzun, M.İ. (2006). *"*Nahîfî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.32. İstanbul: TDV Yayınları, 2006: s.297-299.
Uzun, M.İ. (2003). *"*Mecmua*". TDV İslam Ansiklopedisi,* C.28. Ankara: TDV Yayınları, 2003: s.265-268.
Uzun, M.İ. (1994). *"*Dede Ömer Rûşenî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.9. İstanbul: TDV Yayınları, 1994: s.81-83.
Üçüncü, K. (1998). *Cemâleddin Uşşâki Divânı (Metin-İnceleme).* (Yayın No. 72581) [Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Ünal, M. (2013, 17 Temmuz). "Bîçâre". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bicare

Üzüm, İ. (2007). *"*Nesîmî". *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.33. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s.5-6.
Yaşar, Ö. (2019). *Muhyî-i Gülşenî [ö.1604] Dîvânı (İnceleme-Metin).* (Yayın No. 599341) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Yazar, İ. (2007). *"*Ömer Fuâdî". *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.34. İstanbul: TDV Yayınları, 2007: s. 61-63.
Yazıcı, T. (2020). *"*Muhyî-yi Gülşenî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.31. Ankara: TDV Yayınları, 2020: s.79-81.
Yazıcı, T. (1989). *"*Ahmed Eflâkî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.2. İstanbul: TDV Yayınları, 1989: s.62.
Yazıcı, T. (1979). "Şah İsmail". *MEB İslam Ansiklopedisi*. C.11. İstanbul: MEB Yayınları, 1979: s.275-279.
Yedi Nota (2026, 11 Ocak). *Fuzuli (Fazlı Efendi?).* https://www.yedinota.com/beste/vere-mi-derd-i-sanem-derdime-derman-vere-mi-14609
Yedi Nota (2026, 11 Ocak). *Hüseyin Sadettin Arel.* https://www.yedinota.com/beste/genc-i-aski-ister-isen-dil-i-viranda-ara-4923
Yedi Nota (2026, 11 Ocak). *Sadettin Kaynak.* https://www.yedinota.com/beste/bana-yardan-vaz-gec-derler-gonul-senden-vaz-gecer-mi-1228
Yedi Nota (2026, 11 Ocak). *Yunus Emre.* https://www.yedinota.com/beste/suride-vu-seyda-kilan-yarin-cemalidir-beni-14720
Yetkin, Y. (2016). *Bolulu Şeyh Himmet ve Dîvânçesi (Çevriyazı-Şerh-Sözlük).* (Yayın No. 425288) [Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
Yıldız, T. (2015, 22 Şubat). "Edhem Baba, Aydonatlı". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/edhem-baba-aydonatli
Yılmaz, H.K. (1991). *"*Aziz Mahmud Hüdâyî*". TDV İslam Ansiklopedisi*, C.4. İstanbul: TDV Yayınları, 1991: s.338-340.
Yılmaz, K.H. (2014, 9 Ekim). "İdris, Şeyh İdris-İ Muhtefî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü.* https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/idris-seyh-idrisi-muhtefi
Yüce, E.A. (2010). *Abdürrahim Tirsî ve Divanı.* (Yayın No. 311059) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.